Ročník 1922.

Sbírka zákonů a nařízení
státu československého.

Částka 29. Vydána dne 28. března 1922.

Obsah: **102.** Mírová smlouva mezi mocnostmi spojenými i sdruženými a Maďarskem, Protokol a Deklarace.

102.

MÍROVÁ SMLOUVA

MEZI MOCNOSTMI SPOJENÝMI I SDRUŽENÝMI

A MAĎARSKEM,

PROTOKOL A DEKLARACE.

DNE 4. ČERVNA 1920

(TRIANON).

TRAITÉ DE PAIX

ENTRE LES PUISSANCES ALLIÉES ET ASSOCIÉES

ET LA HONGRIE,

PROTOCOLE ET DÉCLARATION.

DU 4 JUIN 1920

(TRIANON).

LES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE, L'EMPIRE BRITANNIQUE, LA FRANCE, L'ITALIE et LE JAPON,

Puissances désignées dans le présent Traité comme les Principales Puissances alliées et associées;

LA BELGIQUE, LA CHINE, CUBA, LA GRÈCE, LE NICARAGUA, LE PANAMA, LA POLOGNE, LE PORTUGAL, LA ROUMANIE, L'ÉTAT SERBE-CROATE-SLOVÈNE, LE SIAM et LA TCHÉCOSLOVAQUIE,

Constituant avec les Principales Puissances ci-dessus, les Puissances alliées et associées,

d'une part;

Et LA HONGRIE,

d'autre part;

Considérant qu'à la demande de l'ancien Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie, un armistice a été accordé à l'Autriche-Hongrie le 3 novembre 1918 par les Principales Puissances alliées et associées et complété en ce qui concerne la Hongrie par la Convention militaire du 13 novembre 1918, afin qu'un Traité de Paix puisse être conclu;

Considérant que les Puissances alliées et associées sont également désireuses que la guerre, dans laquelle certaines d'entre elles ont été successivement entraînées, directement ou indirectement contre l'Autriche-Hongrie, et qui a son origine dans la déclaration de guerre adressée le 28 juillet 1914 par l'ancien Gouvernement impérial et royal d'Autriche-Hongrie à la Serbie et dans les hostilités conduites par l'Allemagne, alliée de l'Autriche-Hongrie, fasse place à une Paix solide, juste et durable,

Considérant que l'ancienne Monarchie austro-hongroise a aujourd'hui cessé d'exister et a fait place, en Hongrie, à un Gouvernement national hongrois;

A cet effet, les HAUTES PARTIES CONTRACTANTES ont désigné pour leurs plénipotentiaires, savoir:

LE PRÉSIDENT DES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE:

M. Hugh Campbell Wallace, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire des États-Unis d'Amérique à Paris;

SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ, ŘÍŠE BRITSKÁ, FRANCIE, ITALIE A JAPONSKO,

mocnosti, jež v této smlouvě jsou označovány jako Čelné mocnosti spojené a sdružené;

BELGIE, ČÍNA, KUBA, ŘECKO, NICARAGUA, PANAMA, POLSKO, PORTUGALSKO, RUMUNSKO, STÁT SRBSKO-CHORVATSKO-SLOVINSKÝ, SIAM A ČESKOSLOVENSKO,

tvořící s Čelnými mocnostmi svrchu uvedenými mocnosti spojené a sdružené,

se strany jedné;

a MAĎARSKO

se strany druhé;

hledíce k tomu, že k žádosti bývalé císařské a královské vlády rakousko-uherské bylo povoleno Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými dne 3. listopadu 1918 Rakousko-Uhersku příměří, doplněné pokud se týče Maďarska vojenskou úmluvou ze dne 13. listopadu 1918, aby mohla býti uzavřena mírová smlouva;

hledíce k tomu, že mocnosti spojené a sdružené stejně jsou proniknuty snahou, aby ustoupila pevnému, spravedlivému a trvalému míru válka, do níž byly některé z nich postupně přímo nebo nepřímo proti Rakousko-Uhersku strženy, a jež vznikla tím, že bývalá císařská a královská vláda rakousko-uherská vypověděla dne 28. července 1914 válku Srbsku, jakož i nepřátelskými činy podniknutými od Německa spojeného s Rakousko-Uherskem;

hledíce k tomu, že bývalé mocnářství rakousko-uherské nyní přestalo trvati a ustoupilo v Maďarsku národní vládě maďarské;

k tomu cíli VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY, zastoupené takto:

PRESIDENT SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH, jejž zastupovali:

p. Hugh Campbell Wallace, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Spojených států amerických v Paříži;

S. M. LE ROI DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE ET DES TERRITOIRES BRITANNIQUES AU DELÀ DES MERS, EMPEREUR DES INDES:

Le Très Honorable Edward-George Villiers, Comte du Derby, K. G., P. C., K. C. V. O., C. B., Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté britannique à Paris;

Et:

pour le DOMINION du CANADA:

L'Honorable Sir George Halsey Perley, K. C. M. G., Haut Commissaire pour le Canada dans le Royaume-Uni;

pour le COMMONWEALTH d'AUSTRALIE:

Le Très Honorable Andrew Fisher, Haut Commissaire pour l'Australie dans le Royaume-Uni;

pour le DOMINION de la NOUVELLE-ZÉLANDE:

L'Honorable Sir Thomas Mackenzie, K. C. M. G., Haut Commissaire pour la Nouvelle-Zélande dans le Royaume-Uni;

pour l'UNION SUD-AFRICAINE:

M. Reginald Andrew Blankenberg, O. B. E., faisant fonctions de Haut Commissaire pour l'Union Sud-Africaine dans le Royaume-Uni;

pour l'INDE:

Le Très Honorable Edward George Villiers, Comte du Derby, K. G., P. C., K. C. V. O., C. B., Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté britannique à Paris;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE:

M. Alexandre Millerand, Président du Conseil, Ministre des Affaires étrangères;

M. Frédéric François-Marsal, Ministre des Finances;

M. Auguste, Paul-Louis Isaac, Ministre du Commerce et de l'Industrie;

M. Jules Cambon, Ambassadeur de France;

M. Georges, Maurice Paléologue, Ambassadeur de France, Secrétaire général du Ministre des Affaires étrangères;

JEHO VELIČENSTVO KRÁL SPOJENÝCH KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITANNIE A IRSKA I BRITSKÝCH ÚZEMÍ ZÁMOŘSKÝCH, CÍSAŘ INDICKÝ, jejž zastupovali:

velectihodný Edward-George Villiers, hrabě z Derby, K. G., P. C., K. C. V. O., C. B., mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Jeho britského Veličenstva v Paříži;

a:

za DOMINION KANADSKÉ:

ctihodný sir George Halsey Perley, K. C. M. G., vrchní komisař kanadský ve Spojeném království;

za COMMONWEALTH AUSTRALSKÝ:

velectihodný Andrew Fisher, vrchní komisař australský ve Spojeném království;

za DOMINION NOVOZÉLANDSKÉ:

ctihodný sir Thomas Mackenzie, K. C. M. G., vrchní komisař novozélandský ve Spojeném království;

za UNII JIHOAFRICKOU:

p. Reginald Andrew Blankenberg, O. B. E., zastávající úřad vrchního komisaře jihoafrického ve Spojeném království;

za INDII:

velectihodný Edward George Villiers, hrabě z Derby, K. G., P. C., K. C. V. O., C. B., mimořádný zplnomocněný velvyslanec Jeho britského Veličenstva v Paříži;

PRESIDENT REPUBLIKY FRANCOUZSKÉ, jejž zastupovali:

p. Alexandre Millerand, ministerský předseda, ministr zahraničních věcí;

p. Frédéric François-Marsal, ministr financí;

p. Auguste Paul-Louis Isaac, ministr obchodu a průmyslu;

p. Jules Cambon, francouzský velvyslanec;

p. Georges Maurice Paléologue, francouzský velvyslanec, generální sekretář ministra zahraničních věcí;

SA MAJESTÉ LE ROI D'ITALIE:

Le Comte Lelio Bonin Longare, Sénateur du Royaume, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. le Roi d'Italie à Paris;

Le Contre-Admiral Mario Grassi;

SA MAJESTÉ L'EMPEREUR DU JAPON:

M. K. Matsui, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Paris;

SA MAJESTÉ LE ROI DES BELGES:

M. Jules van den Heuvel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire, Ministre d'État;

M. Rolin Jacquemyns, Membre de l'Institut du droit international privé, Secrétaire de la Délégation belge;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE CHINOISE:

M. Vikyuin Wellington Koo;

M. Sao-Ke Alfred Sze;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE CUBAINE:

Le Docteur Rafael Martinez Ortiz, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République cubaine à Paris.

SA MAJESTÉ LE ROI DES HELLÈNES:

M. Athos Romanos, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de S. M. le Roi des Hellènes à Paris;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE NICARAGUA:

M. Carlos A. Villanueva, Chargé d'Affaires de la République de Nicaragua à Paris;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE PANAMA:

M. Raoul A. Amador, Chargé d'Affaires de la République de Panama à Paris;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE:

Le Prince Eustache Sapieha, Envoyé

JEHO VELIČENSTVO KRÁL ITALSKÝ, jejž zastupovali:

hrabě Lelio Bonin Longare, senátor království, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec J. V. krále italského v Paříži;

kontreadmirál Mario Grassi;

JEHO VELIČENSTVO CÍSAŘ JAPONSKÝ, jejž zastupoval:

p. K. Matsui, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec J. V. císaře japonského v Paříži;

JEHO VELIČENSTVO KRÁL BELGŮ, jejž zastupovali:

p. Jules van den Heuvel, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr, státní ministr;

p. Rolin Jacquemyns, člen Ústavu pro mezinárodní soukromé právo, generální sekretář belgické delegace;

PRESIDENT REPUBLIKY ČÍNSKÉ, jejž zastupovali:

p. Vikyuin Wellington Koo;

p. Sao-Ke Alfred Sze;

PRESIDENT REPUBLIKY KUBY, jejž zastupoval:

doktor Rafael Martinez Ortiz, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr republiky kubánské v Paříži;

JEHO VELIČENSTVO KRÁL HELLENŮ, jejž zastupoval:

p. Athos Romanos, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr J. V. krále Hellenů v Paříži;

PRESIDENT REPUBLIKY NICARAGUY, jejž zastupoval:

p. Carlos A. Villanueva, chargé d'affaires republiky Nicaraguy v Paříži;

PRESIDENT REPUBLIKY PANAMY, jejž zastupoval:

p. Raoul A. Amador, chargé d'affaires republiky Panamy v Paříži;

PRESIDENT REPUBLIKY POLSKÉ, jejž zastupovali:

kníže Eustach Sapieha, mimořádný vy-

extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République polonaise à Londres;

M. Erasme Piltz, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République polonaise à Prague;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE:

Le Docteur Affonso Augusto da Costa, ancien Président du Conseil des Ministres;

M. Joâo Chagas, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République portugaise à Paris;

SA MAJESTÉ LE ROI DE ROUMANIE:

Le Docteur Jon Cantacuzino, Ministre d'État;

M. Nicolae Titulescu, ancien Ministre, Secrétaire d'État;

SA MAJESTÉ LE ROI DES SERBES, DES CROATES ET DES SLOVÈNES:

M. Nicolas P. Pachitch, ancien Président du Conseil des Ministres;

M. Ante Trumbić, Ministre des Affaires étrangères;

M. Ivan Zolger, Docteur en droit;

SA MAJESTÉ LE ROI DE SIAM:

Son Altesse le Prince Charoon, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de S. M. le Roi de Siam à Paris;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE TCHÉCO-SLOVAQUE:

M. Edouard Beneš, Ministre des Affaires étrangères;

M. Stephen Osuský, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République tchéco-slovaque à Londres;

LA HONGRIE:

M. Gaston de Bénard, Ministre du travail et de la prévoyance sociale;

M. Alfred Drasche-Lázár de Thorda, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire;

slanec a zplnomocněný ministr republiky polské v Londýně;

p. Erazim Piltz, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr republiky polské v Praze;

PRESIDENT REPUBLIKY PORTUGALSKÉ, jejž zastupovali:

doktor Affonso Augusto da Costa, bývalý ministerský předseda;

p. Joâo Chagas, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr portugalské republiky v Paříži;

JEHO VELIČENSTVO KRÁL RUMUNSKÝ, jejž zastupovali:

doktor Jon Cantacuzino, státní ministr;

p. Nicolae Titulescu, bývalý ministr, státní sekretář;

JEHO VELIČENSTVO KRÁL SRBŮ, CHORVATŮ A SLOVINCŮ, jejž zastupovali:

p. Nikola P. Pašič, bývalý ministerský předseda;

p. Ante Trumbić, ministr věcí zahraničních;

p. Ivan Žolger, doktor práv;

JEHO VELIČENSTVO KRÁL SIAMSKÝ, jejž zastupoval:

Jeho Výsost princ Charoon, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr J. V. krále siamského v Paříži;

PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ, jejž zastupovali:

p. Eduard Beneš, ministr věcí zahraničních;

p. Štěpán Osuský, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr československé republiky v Londýně;

MAĎARSKO, jež zastupovali:

p. Gaston de Bénard, ministr práce a sociální péče;

p. Alfred Drasche-Lázár de Thorda, mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr;

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, ONT CONVENU DES DISPOSITIONS SUIVANTES:

A dater de la mise en vigueur du présent Traité, l'état de guerre prendra fin.

Dès ce moment et sous réserve des dispositions du présent Traité, il y aura relations officielles des Puissances alliées et associées avec la Hongrie.

PARTIE I.

PACTE DE LA SOCIÉTÉ DES NATIONS.

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

Considerant que, pour développer la coopération entre les Nations et pour leur garantir la paix et la sûreté, il importe

d'accepter certaines obligations de ne pas recourir à la guerre,

d'entretenir au grand jour des relations internationales fondées sur la justice et l'honneur,

d'observer rigoureusement les prescriptions du Droit international, reconnues désormais comme règle de conduite effective des Gouvernements,

de faire régner la justice et de respecter scrupuleusement toutes les obligations des Traités dans les rapports mutuels des peuples organisés,

Adoptent le présent Pacte qui institue la Société des Nations.

Article 1.

Sont Membres originaires de la Société des Nations ceux des Signataires dont les noms figurent dans l'Annexe au présent Pacte, ainsi que les États, également nommés dans l'Annexe, qui auront accédé au présent Pacte sans aucune réserve par une déclaration déposée au Secrétariat dans les deux mois de l'entrée en vigueur du Pacte et dont notification sera faite aux autres Membres de la Société.

Tout État, Dominion ou Colonie qui se gouverne librement et qui n'est pas désigné dans l'Annexe, peut devenir Membre de la Société si son admission est prononcée par

vyměnivše si své plné moci, jež shledány v dobré a náležité formě, DOHODLI SE TAKTO:

Dobou, kdy tato smlouva nabude působnosti, skončí se stav válečný.

Od téže chvíle a s výhradou ustanovení této smlouvy nastanou oficielní styky mocností spojených a sdružených s Maďarskem.

ČÁST I.

ÚMLUVA O SPOLEČNOSTI NÁRODŮ.

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

uznávajíce, že k rozvoji součinnosti mezi národy a k tomu, aby se jim zaručil mír a bezpečnost, je dlužno

přijmouti jisté závazky, že se neuchýlí k válce,

udržovati veřejně vztahy mezinárodní, založené na spravedlnosti a čestnosti,

zachovávati přísně předpisy mezinárodního práva, uznávané od nynějška za závazné normy jednání vlád,

dbáti spravedlnosti a svědomitě zachovávati všechny smluvní závazky uložené smlouvami ve vzájemných stycích organisovaných národů,

přijímají tuto úmluvu, jíž se zakládá Společnost národů.

Článek 1.

Zakládajícími členy Společnosti národů jsou ony signatární mocnosti, jejichž jména jsou uvedena v příloze k této úmluvě, jakož i státy rovněž jmenované v příloze, přistoupí-li k této úmluvě bez výhrady prohlášením, jež učiní úřadu tajemnickému do dvou měsíců od doby, kdy tato úmluva nabude působnosti, a jež bude oznámeno ostatním členům Společnosti.

Každý ze států, dominií a kolonií, jež si svobodně vládnou a které nejsou uvedeny v příloze, mohou se státi členy Společnosti, bude-li jejich přijetí usneseno dvěma třeti-

les deux tiers de l'Assemblée, pourvu qu'il donne des garanties effectives de son intention sincère d'observer ses engagements internationaux et qu'il accepte le règlement établi par la Société en ce qui concerne ses forces et ses armements militaires, navals et aériens.

Tout Membre de la Société peut, après un préavis de deux ans, se retirer de la Société, à la condition d'avoir rempli à ce moment toutes ses obligations internationales y compris celles du présent Pacte.

Article 2.

L'action de la Société, telle qu'elle est définie dans le présent Pacte, s'exerce par une Assemblée et par un Conseil assistés d'un Secrétariat permanent.

Article 3.

L'Assemblée se compose de Représentants des Membres de la Société.

Elle se réunit à des époques fixées et à tout autre moment, si les circonstances le demandent, au siège de la Société ou en tel autre lieu qui pourra être désigné.

L'Assemblée connaît de toute question qui rentre dans la sphère d'activité de la Société ou qui affecte la paix du monde.

Chaque Membre de la Société ne peut compter plus de trois Représentants dans l'Assemblée et ne dispose que d'une voix.

Article 4.

Le Conseil se compose de Représentants des Principales Puissances alliées et associées, ainsi que des Représentants de quatre autres Membres de la Société. Ces quatre Membres de la Société sont désignés librement par l'Assemblée et aux époques qu'il lui plait de choisir. Jusqu'à la première désignation par l'Assemblée, les Représentants de la Belgique, du Brésil, de l'Espagne et de la Grèce sont Membres du Conseil.

Avec l'approbation de la majorité de l'Assemblée, le Conseil peut désigner d'autres Membres de la Société dont la représentation sera désormais permanente au Conseil. Il peut, avec la même approbation, augmenter le nombre des Membres de la Société qui seront choisis par l'Assemblée pour être représentés au Conseil.

Le Conseil se réunit quand les circonstances le demandent, et au moins une fois par an, au siège de la Société ou en tel autre lieu qui pourra être désigné.

nami Shromáždění, předpokládaje, že poskytnou účinné záruky svého upřímného úmyslu zachovávati své mezinárodní závazky a že přijmou Společností předepsanou úpravu svých branných sil a své výzbroje vojenské, námořní a vzduchoplavecké.

Každý člen Společnosti může dvě léta po předchozím oznámení vystoupiti ze Společnosti pod podmínkou, že splní do té doby všechny své mezinárodní závazky, počítaje k nim i závazky plynoucí z této úmluvy.

Článek 2.

Činnost Společnosti, jak jest vymezena v této úmluvě, provádí se prostřednictvím Shromáždění a Rady, podporované stálým úřadem tajemnickým.

Článek 3.

Shromáždění skládá se ze zástupců členů Společnosti.

Schází se v ustanovených obdobích a mimo to, kdykoliv toho vyžadují poměry, v sídle Společnosti neb na kterémkoli jiném místě, jež by bylo určeno.

Shromáždění nalézá o všech otázkách, které spadají do oboru působnosti Společnosti nebo které se dotýkají světového míru.

Ve schůzích Shromáždění má každý člen Společnosti po hlasu a nesmí míti více než tři zástupce.

Článek 4.

Rada se skládá ze zástupců Čelných mocností spojených a sdružených a ze zástupců čtyř dalších členů Společnosti. Tyto čtyři členy Společnosti volí Shromáždění svobodně v obdobích, jež uzná za vhodná. Dokud členové nebudou Shromážděním vyvoleni, jsou členy Rady zástupcové Belgie, Brasilie, Španělska a Řecka.

Se schválením většiny Shromáždění může Rada určiti další členy Společnosti, kteří mají nadále býti v Radě trvale zastoupeni. S týmž schválením může zvýšiti počet těch členů Společnosti, kteří mají býti vyvoleni Shromážděním, aby byli zastoupeni v Radě.

Rada se schází, kdykoli toho vyžadují poměry, nejméně jednou ročně v sídle Společnosti neb na kterémkoli jiném místě, jež by bylo určeno.

Le Conseil connaît de toute question rentrant dans la sphère d'activité de la Société ou affectant la paix du monde.

Tout Membre de la Société qui n'est pas représenté au Conseil est invité à y envoyer siéger un Représentant lorsqu'une question qui l'intéresse particulièrement est portée devant le Conseil.

Chaque Membre de la Société représenté au Conseil ne dispose que d'une voix et n'a qu'un Représentant.

Article 5.

Sauf disposition expressément contraire du présent Pacte ou des clauses du présent Traité, les décisions de l'Assemblée ou du Conseil sont prises à l'unanimité des Membres de la Société représentés à la réunion.

Toutes questions de procédure qui se posent aux réunions de l'Assemblée ou du Conseil, y compris la désignation des Commissions chargées d'enquêter sur des points particuliers, sont réglées par l'Assemblée ou par le Conseil et décidées à la majorité des Membres de la Société représentés à la réunion.

La première réunion de l'Assemblée et la première réunion du Conseil auront lieu sur la convocation du Président des États-Unis d'Amérique.

Article 6.

Le Secrétariat Permanent est établi au siège de la Société. Il comprend un Secrétaire général, ainsi que les secrétaires et le personnel nécessaires.

Le premier Secrétaire général est désigné dans l'Annexe. Par la suite, le Secrétaire général sera nommé par le Conseil avec l'approbation de la majorité de l'Assemblée.

Les secrétaires et le personnel du Secrétariat sont nommés par le Secrétaire général avec l'approbation du Conseil.

Le Secrétaire général de la Société est de droit Secrétaire général de l'Assemblée et du Conseil.

Les dépenses du Secrétariat sont supportées par les Membres de la Société dans la proportion établie pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

Article 7.

Le siège de la Société est établi à Genève.

Le Conseil peut à tout moment décider de l'établir en tout autre lieu.

Rada nalézá o všech otázkách spadajících do oboru působnosti Společnosti neb dotýkajících se světového míru.

Každý člen Společnosti, který není zastoupen v Radě, bude vyzván, aby vyslal zástupce, který by zasedal jako člen ve schůzích Rady, kdykoli se projednávají otázky dotýkající se zvláště jeho zájmů.

Ve schůzích Rady má každý člen v ní zastoupený po hlasu a nesmí míti více než jednoho zástupce.

Článek 5.

Není-li výslovně určeno jinak v této úmluvě nebo v ustanoveních této smlouvy, vyžaduje se k usnesení schůze Shromáždění nebo Rady souhlasu všech členů Společnosti ve schůzi zastoupených.

Věci týkající se jednacího řádu, které se vyskytnou ve schůzích Shromáždění nebo Rady, počítaje k nim i určení komisí pověřených šetřením o zvláštních věcech, upravuje si Shromáždění neb Rada a rozhoduje se o nich většinou členů Společnosti ve schůzi zastoupených.

První schůzi Shromáždění a první schůzi Rady svolá president Spojených států amerických.

Článek 6.

V sídle Společnosti se zřídí stálý úřad tajemnický. Skládá se z generálního tajemníka a z potřebného počtu tajemníků i personálu.

První generální tajemník je jmenován v příloze. Napříště jmenuje generálního tajemníka Rada se schválením většiny Shromáždění.

Tajemníky a personál tajemnického úřadu jmenuje generální tajemník se schválením Rady.

Generální tajemník Společnosti jest mocí svého úřadu generálním tajemníkem Shromáždění a Rady.

Náklady tajemnického úřadu nesou členové Společnosti podle klíče stanoveného pro mezinárodní kancelář Světového spolku poštovního.

Článek 7.

Sídlem Společnosti je ženeva.

Rada se může kdykoliv usnésti, že je překládá jinam.

Toutes les fonctions de la Société ou des services qui s'y rattachent, y compris le Secrétariat, sont également accessibles aux hommes et aux femmes.

Les Représentants des Membres de la Société et ses agents jouissent dans l'exercice de leurs fonctions des privilèges et immunités diplomatiques.

Les bâtiments et terrains occupés par la Société, par ses services ou ses réunions, sont inviolables.

Article 8.

Les Membres de la Société reconnaissent que le maintien de la paix exige la réduction des armements nationaux au minimum compatible avec la sécurité nationale et avec l'exécution des obligations internationales imposée par une action commune.

Le Conseil, tenant compte de la situation géographique et des conditions spéciales de chaque État, prépare les plans de cette réduction, en vue de l'examen et de la décision des divers Gouvernements.

Ces plans doivent faire l'objet d'un nouvel examen et, s'il y a lieu, d'une revision tous les dix ans au moins.

Après leur adoption par les divers Gouvernements, la limite des armements ainsi fixée ne peut être dépassée sans le consentement du Conseil.

Considérant que la fabrication privée des munitions et du matériel de guerre soulève de graves objections; les Membres de la Société chargent le Conseil d'aviser aux mesures propres à en éviter les fâcheux effets, en tenant compte des besoins des Membres de la Société qui ne peuvent pas fabriquer les munitions et le matériel de guerre nécessaires à leur sûreté.

Les Membres de la Société s'engagent à échanger, de la manière la plus franche et la plus complète, tous renseignements relatifs à l'échelle de leurs armements, à leurs programmes militaires, navals et aériens et à la condition de celles de leurs industries susceptibles d'être utilisées pour la guerre.

Article 9.

Une Commission permanente sera formée pour donner au Conseil son avis sur l'exécution des dispositions des articles 1 et 8 et, d'une façon générale, sur les questions militaires, navales et aériennes.

Všechny funkce ve Společnosti neb v úřadech s ní souvisících, počítaje k nim i úřad tajemnický, jsou stejně přístupny mužům i ženám.

Zástupci členů Společnosti a jejich úředníci požívají při vykonávání svých funkcí diplomatických výsad a nedotknutelnosti.

Budovy a pozemky zabrané Společností, jejími úřady a schůzemi jsou nedotknutelné.

Článek 8.

Členové Společnosti uznávají, že udržování míru vyžaduje omezení státního zbrojení na nejmenší míru, jež stačí k bezpečnosti státu a k provedení mezinárodních závazků uložených společným postupem.

Rada připraví programy tohoto omezení, přihlížejíc k zeměpisné poloze a zvláštním poměrům každého státu, aby je jednotlivé vlády uvážily a o nich rozhodly.

Tyto programy mají býti přezkoumávány, a je-li třeba, revidovány nejméně každých deset let.

Až jednotlivé vlády tyto programy schválí, nesmí býti míra zbrojení v nich stanovená překročena bez souhlasu Rady.

Uznávajíce, že soukromá tovární výroba střeliva a válečného materiálu budí závažné námitky, pověřují členové Společnosti Radu, aby navrhla opatření vhodná k tomu, aby se čelilo zlým účinkům výroby tohoto způsobu, přihlížejíc k potřebám členů Společnosti, kteří nemohou továrním způsobem vyráběti střelivo a válečný materiál, jehož potřebují ke své bezpečnosti.

Členové Společnosti se zavazují, že si vzájemně budou oznamovati způsobem nejupřímnějším a nejúplnějším všechny údaje o míře a rozvrhu svého zbrojení, o svých programech vojenských, námořních a vzduchoplaveckých a o poměrech v oněch odvětvích svého průmyslu, jichž lze užíti k účelům válečným.

Článek 9.

Utvoří se stálá komise, jež by podávala Radě svá dobrá zdání o tom, jak provésti předpisy článku 1 a 8, a vůbec o otázkách vojenských, námořních a vzduchoplaveckých.

Article 10.

Les Membres de la Société s'engagent à respecter et à maintenir contre toute agression extérieure l'intégrité territoriale et l-indépendance politique présente de tous les Membres de la Société. En cas d'agression, de menace ou de danger d'agression, le Conseil avise aux moyens d'assurer l'exécution de cette obligation.

Article 11.

Il est expressément déclaré que toute guerre ou menace de guerre, qu'elle affecte directement ou non l'un des Membres de la Société, intéresse la Société tout entière, et que celle-ci doit prendre les mesures propres à sauvegarder efficacement la paix des nations. En pareil cas, le Secrétaire général convoque immédiatement le Conseil, à la demande de tout Membre de la Société.

Il est, en outre, déclaré que tout Membre de la Société a le droit, à titre amical, d'appeler l'attention de l'Assemblée ou du Conseil sur toute circonstance de nature à affecter les relations internationales et qui menace par suite de troubler la paix ou la bonne entente entre nations, dont la paix dépend.

Article 12.

Tous les Membres de la Société conviennent que, s'il s'élève entre eux un différend susceptible d'entraîner une rupture, ils le soumettront soit à la procédure de l'arbitrage, soit à l'examen du Conseil. Ils conviennent encore qu'en aucun cas ils ne doivent recourir à la guerre avant l'expiration d'un délai de trois mois après la sentence des arbitres ou le rapport du Conseil.

Dans tous les cas prévus par cet article, la sentence des arbitres doit être rendue dans un délai raisonnable et le rapport du Conseil doit être établi dans les six mois à dater du jour où il aura été saisi du différend.

Article 13.

Les Membres de la Société conviennent que s'il s'élève entre eux un différend susceptible, à leur avis, d'une solution arbitrale et si ce différend ne peut se régler de façon satisfaisante par le voie diplomatique, la question sera soumise intégralement à l'arbitrage.

Parmi ceux qui sont généralement susceptibles de solution arbitrale, on déclare tels les différends relatifs à l'interprétation d'un traité, à tout point de droit international, à la réalité de tout fait qui, s'il était établi, con-

Článek 10.

Členové Společnosti se zavazují, že budou šetřiti a hájiti nynější územní celistvosti a politické nezávislosti všech členů Společnosti proti každému vnějšímu útoku. Při útoku, hrozbě neb nebezpečí útoku navrhne Rada prostředky, jak zabezpečiti provedení tohoto závazku.

Článek 11.

Prohlašuje se výslovně, že každá válka nebo hrozba válkou, ať postihuje přímo či se nepřímo dotýká některého člena Společnosti, dotýká se zájmů celé Společnosti, jejíž povinností jest, aby učinila opatření vhodná k tomu, aby se mír mezi národy účinně uchránil. V takovém případě generální tajemník svolá bez průtahů Radu k žádosti kteréhokoliv člena Společnosti.

Rovněž se prohlašuje, že každý člen Společnosti má právo, aby přátelsky upozornil Shromáždění nebo Radu na jakoukoliv okolnost, jež se dotýká mezinárodních vztahů a jež tím hrozí zkaliti mezi národy mír nebo dobrou shodu, na níž mír závisí.

Článek 12.

Členové Společnosti jsou zajedno v tom, že, vyskytne-li se mezi nimi spor, který by mohl vésti k roztržce, předloží věc buď řízení rozhodčímu, nebo Radě k přezkoumání. Jsou dále zajedno v tom, že se v žádném případě neuchýlí k válce dříve, než uplynou tři měsíce od rozsudku rozhodčích neb od zprávy Rady.

Ve všech případech, kterých se týká tento článek, musí býti rozsudek rozhodčích vydán v přiměřené lhůtě a zpráva Rady musí býti pořízena do šesti měsíců ode dne, kdy na ni spor byl vznesen.

Článek 13.

Členové Společnosti jsou zajedno v tom, že, vyskytne-li se mezi nimi spor hodící se podle jejich mínění k rozsouzení rozhodčími, a nemůže-li tento spor býti uspokojivě řešen cestou diplomatickou, předloží celou spornou věc rozhodčímu řízení.

Za případy toho druhu, jež se obecně hodí k rozsuzování řízením rozhodčím, prohlašují se spory o výklad některé smlouvy, o všelikých otázkách práva mezinárodního, o tom, je-li dána skutečnost, která, jsouc prokázána,

stituerait la rupture d'un engagement international, ou à l'étendue ou à la nature de la réparation due pour une telle rupture.

La Cour d'arbitrage à laquelle la cause est soumise est la Cour désignée par les Parties ou prévue dans leurs Conventions antérieures.

Les Membres de la Société s'engagent à exécuter de bonne foi les sentences rendues et à ne pas recourir à la guerre contre tout Membre de la Société qui s'y conformera. Faute d'exécution de la sentence, le Conseil propose les mesures qui doivent en assurer l'effet.

Article 14.

Le Conseil est chargé de préparer un projet de Cour permanente de justice internationale et de le soumettre aux Membres de la Société. Cette Cour connaîtra de tous différends d'un caractère international que les Parties lui soumettront. Elle donnera aussi des avis consultatifs sur tout différend ou tout point, dont la saisira le Conseil ou l'Assemblée.

Article 15.

S'il s'élève entre les Membres de la Société un différend susceptible d'entraîner une rupture et si ce différend n'est pas soumis à l'arbitrage prévu à l'article 13, les Membres de la Société conviennent de le porter devant le Conseil. A cet effet, il suffit que l'un d'eux avise de ce différend le Secrétaire général, qui prend toutes dispositions en vue d'une enquête et d'un examen complets.

Dans le plus bref délai, les Parties doivent lui communiquer l'exposé de leur cause avec tous faits pertinents et pièces justificatives. Le Conseil peut en ordonner la publication immédiate.

Le Conseil s'efforce d'assurer le règlement du différend. S'il y réussit, il publie, dans la mesure qu'il juge utile, un exposé relatant les faits, les explications qu'ils comportent et les termes de ce règlement.

Si le différend n'a pu se régler, le Conseil rédige et publie un rapport, voté soit à l'unanimité, soit à la majorité des voix, pour faire connaître les circonstances du différend et les solutions qu'il recommande comme les plus équitables et les mieux appropriées à l'espèce.

Tout Membre de la Société représenté au Conseil peut également publier un exposé des faits du différend et ses propres conclusions.

by zakládala porušení mezinárodního závazku, neb o rozsah a povahu náhrady, již jest dáti za takové porušení.

Rozhodčím soudem, před nějž věc přísluší, je soud, na kterém se strany dohodnou, nebo soud, který byl smluven dřívějšími jejich úmluvami.

Členové Společnosti se zavazují, že poctivě dostojí vyneseným rozsudkům a že se neuchýlí k válce proti žádnému členu Společnosti, který se jim podvolí. Nevykoná-li se rozsudek, navrhne Rada opatření, která by mu dodala účinnosti.

Článek 14.

Rada se pověřuje úkolem, aby připravila návrh Stálého mezinárodního soudního dvora a aby jej předložila členům Společnosti. Tento soudní dvůr bude nalézati o všech sporech rázu mezinárodního, jež strany naň vznesou. Bude též podávati dobrá zdání o sporech neb otázkách, jež naň vznese Rada nebo Shromáždění.

Článek 15.

Vyskytne-li se mezi členy Společnosti spor, který by mohl vésti k roztržce, a nepodléhá-li tento spor řízení rozhodčímu po rozumu článku 13, jsou členové Společnosti zajedno v tom, že jej předloží Radě. K tomu stačí, aby kterákoli strana zpravila o sporu generálního tajemníka, jenž učiní všechna opatření nutná k úplnému vyšetření a prozkoumání sporné věci.

K tomu cíli mu strany dodají co možno nejdříve vylíčení předmětu sporu se všemi závažnými skutečnostmi a písemnými doklady a Rada může ihned nařiditi jejich uveřejnění.

Rada se přičiní, aby bezpečně dosáhla narovnání sporu. Zdaří-li se jí to, uveřejní, pokud to uzná za vhodno, zprávu, v které uvede skutečnosti, výklady k nim se vztahující a podmínky narovnání.

Nepodaří-li se spor urovnati, Rada pořídí a uveřejní referát usnesený buď jednomyslně nebo většinou hlasů, v kterém uvede ve známost okolnosti sporu a řešení, jež doporučuje jako nejslušnější a nejpřiměřenější v této věci.

Každý člen Společnosti zastoupený v Radě může rovněž uveřejniti výklad sporné věci a své vlastní závěry.

Si le rapport du Conseil est accepté à l'unanimité, le vote des Représentants des Parties ne comptant pas dans le calcul de cette unanimité, les Membres de la Société s'engagent à ne recourir à la guerre contre aucune Partie qui se conforme aux conclusions du rapport.

Dans le cas où le Conseil ne réussit pas à faire accepter son rapport par tous ses Membres autres que les Représentants de toute Partie au différend, les Membres de la Société se réservent le droit d'agir comme ils le jugeront nécessaire pour le maintien du droit et de la justice.

Si l'une des Parties prétend et si le Conseil reconnaît que le différend porte sur une question que le droit international laisse à la compétence exclusive de cette Partie, le Conseil le constatera dans un rapport, mais sans recommander aucune solution.

Le Conseil peut, dans tous les cas prévus au présent article, porter le différend devant l'Assemblée. L'Assemblée devra de même être saisie du différend à la requête de l'une des Parties; cette requête devra être présentée dans les quatorze jours à dater du moment où le différend est porté devant le Conseil.

Dans toute affaire soumise à l'Assemblée, les dispositions du présent article et de l'article 12 relatives à l'action et aux pouvoirs du Conseil, s'appliquent également à l'action et aux pouvoirs de l'Assemblée. Il est entendu qu'un rapport fait par l'Assemblée avec l'approbation des Représentants des Membres de la Société représentés au Conseil et d'une majorité des autres Membres de la Société, à l'exclusion, dans chaque cas, des Représentants des Parties, a le même effet qu'un rapport du Conseil adopté à l'unanimité de ses membres autres que les Représentants des Parties.

Article 16.

Si un Membre de la Société recourt à la guerre, contrairement aux engagements pris aux articles 12, 13 ou 15, il est *ipso facto* considéré comme ayant commis un acte de guerre contre tous les autres Membres de la Société. Ceux-ci s'engagent à rompre immédiatement avec lui toutes relations commerciales ou financières, à interdire tous rapports entre leurs nationaux et ceux de l'État en rupture de pacte et à faire cesser toutes communications financières, commerciales ou personnelles entre les nationaux de cet État et ceux de tout autre État, Membre ou non de la Société.

Byl-li referát Rady — nepřihlížejíc k hlasům zástupců sporných stran — usnesen jednomyslně, zavazují se členové Společnosti, že se neuchýlí k válce proti žádné sporné straně, která by se podvolila závěrům, k nimž dospěl referát.

Nezdaří-li se Radě, aby byl její referát přijat všemi členy mimo sporné strany, vyhrazují si členové Společnosti právo jednati tak, jak uznají za nutno k zachování práva a spravedlnosti.

Tvrdí-li některá strana a uzná-li Rada, že se spor týká otázky, kterou mezinárodní právo přenechává výhradně její pravomoci, zjistí to Rada ve svém referátě, aniž dá pokyny o jeho řešení.

Rada může v případech, na které se vztahuje tento článek, spor předložiti Shromáždění. Spor musí býti vznesen na Shromáždění, žádá-li o to některá strana; tato žádost musí býti podána do čtrnácti dnů od okamžiku, kdy byl spor předložen Radě.

Ve všech případech vznesených na Shromáždění platí o jednání a pravomoci Shromáždění ustanovení tohoto článku a článku 12, upravující jednání a pravomoc Rady. Rozumí se, že referát podaný Shromážděním za souhlasu zástupců členů Společnosti, kteří jsou zastoupeni v Radě, a většiny ostatních členů Společnosti, nepřihlížejíc v žádném případě k zástupcům sporných stran, má stejný účinek jako referát přijatý všemi členy Rady mimo zástupce sporných stran.

Článek 16.

Uchýlí-li se některý člen Společnosti k válce, nedbaje závazků, které na se vzal podle článku 12, 13 nebo 15, má se ipso facto za to, jako by se byl dopustil válečného činu proti všem ostatním členům Společnosti. Tito členové se zavazují, že s ním přeruší ihned všechny vztahy obchodní nebo finanční, že zakáží všechny vztahy mezi svými příslušníky a příslušníky státu, který porušil úmluvu, a že zastaví všechny finanční, obchodní nebo osobní styky mezi příslušníky provinilého státu a příslušníky kteréhokoli jiného státu, ať členem Společnosti je či není.

En ce cas, le Conseil a le devoir de recommander aux divers Gouvernements intéressés les effectifs militaires, navals et aériens par lesquels les Membres de la Société contribueront respectivement aux forces armées destinées à faire respecter les engagements de la Société.

Les Membres de la Société conviennent, en outre, de se prêter l'un a l'autre un mutuel appui dans l'application des mesures économiques et financières à prendre en vertu du présent article pour réduire au minimum les pertes et les inconvénients qui peuvent en résulter. Ils se prêtent également un mutuel appui pour résister à toute mesure spéciale dirigée contre l'un d'eux par l'État en rupture de pacte. Ils prennent les dispositions nécessaires pour faciliter le passage à travers leur territoire des forces de tout Membre de la Société qui participe à une action commune pour faire respecter les engagements de la Société.

Peut être exclu de la Société tout Membre qui s'est rendu coupable de la violation d'un des engagements résultant du Pacte. L'exclusion est prononcée par le vote de tous les autres Membres de la Société représentés au Conseil.

Article 17.

En cas de différend entre deux États, dont un seulement est Membre de la Société ou dont aucun n'en fait partie, l'État ou les États étrangers à la Société sont invités à se soumettre aux obligations qui s'imposent à ses Membres aux fins de règlement du différend, aux conditions estimées justes par le Conseil. Si cette invitation est acceptée, les dispositions des articles 12 et 16 s'appliquent sous réserve des modifications jugées nécessaires par le Conseil.

Dès l'envoi de cette invitation, le Conseil ouvre une enquête sur les circonstances du différend et propose telle mesure qui lui paraît la meilleure et la plus efficace dans le cas particulier.

Si l'État invité, refusant d'accepter les obligations de Membre de la Société aux fins de règlement du différend, recourt à la guerre contre un Membre de la Société, les dispositions de l'article 16 lui sont applicables.

Si les deux Parties invitées refusent d'accepter les obligations de Membre de la Société aux fins de règlement du différend, le Conseil peut prendre toutes mesures et faire toutes propositions de nature à prévenir les hostilités et à amener la solution du conflit.

V tomto případě jest povinností Rady, aby doporučila jednotlivým vládám, o něž jde, stav vojenských, námořních a vzduchoplaveckých sil, jimiž každý z členů Společnosti přispěje k branné moci určené k tomu, aby vynutily plnění závazků ze Společnosti plynoucích.

Členové Společnosti jsou mimo to zajedno v tom, že si vzájemně poskytnou pomoc při provádění hospodářských a finančních opatření, která by bylo učiniti ve smyslu tohoto článku, tak, aby snížili na nejmenší míru ztráty a závady, jež by z nich vyplynuly. Rovněž si vzájemně poskytnou pomoc, aby odolali zvláštním opatřením, která by proti některému z nich učinil stát porušivší úmluvu. Učiní nutná opatření, aby usnadnili skrze své území průchod válečným silám kteréhokoli člena Společnosti, který se účastní společného podniku, aby byla zjednána platnost závazkům ze Společnosti plynoucím.

Člen, který se dopustí porušení některého závazku vyplývajícího z této úmluvy, může býti vyloučen ze Společnosti usnesením všech ostatních členů, kteří jsou zastoupeni v Radě.

Článek 17.

Při sporu mezi dvěma státy, z nichž jen jeden je členem Společnosti, nebo mezi státy, z nichž žádný není jejím členem, budou stát nebo státy mimo Společnost jsoucí vyzvány, aby za účelem vyřízení sporu na sebe vzaly povinnosti uložené členům, za podmínek, které Rada uzná za spravedlivé. Vyhovějí-li tomuto vyzvání, platí o nich články 12 až 16 s výhradou změn, jež Rada uzná za nutné.

Po vydání této výzvy zahájí Rada ihned šetření o okolnostech sporu a doporučí taková opatření, jaká uzná za nejlepší a v daném případě za nejúčinnější.

Jestliže vyzvaný stát odepře vzíti na sebe za účelem řešení sporu povinnosti člena Společnosti a uchýlí se k válce proti některému členu Společnosti, lze použíti proti němu předpisů článku 16.

Odeprou-li obě vyzvané strany vzíti na sebe za účelem řešení sporu povinnosti člena Společnosti, může Rada učiniti jakékoli opatření a dáti jakékoli pokyny způsobilé k tomu, aby se zabránilo nepřátelským činům a aby se dosáhlo rozřešení rozepře.

Article 18.

Tout traité ou engagement international conclu à l'avenir par un Membre de la Société devra être immédiatement enregistré par le Secrétariat et publié par lui aussitôt que possible. Aucun de ces traités ou engagements internationaux ne sera obligatoire avant d'avoir été enregistré.

Article 19.

L'Assemblée peut, de temps à autre, inviter les Membres de la Société à procéder à un nouvel examen des traités devenus inapplicables ainsi que des situations internationales, dont le maintien pourraît mettre en péril la paix du monde.

Article 20.

Les Membres de la Société reconnaissent, chacun en ce qui le concerne, que le présent Pacte abroge toutes obligations ou ententes *inter se* incompatibles avec ses termes et s'engagent solennellement à n'en pas contracter à l'avenir de semblables.

Si, avant son entrée dans la Société, un Membre a assumé des obligations incompatibles avec les termes du Pacte, il doit prendre des mesures immédiates pour se dégager de ces obligations.

Article 21.

Les engagements internationaux, tels que les traités d'arbitrage, et les ententes régionales, comme la doctrine de Monroe, qui assurent le maintien de la paix, ne sont considérés comme incompatibles avec aucune des dispositions du présent Pacte.

Article 22.

Les principes suivants s'appliquent aux colonies et territoires qui, à la suite de la guerre, ont cessé d'être sous la souveraineté des États qui les gouvernaient précédemment et qui sont habités par des peuples non encore capables de se diriger eux-mêmes dans les conditions particulièrement difficiles du monde moderne. Le bien être et le développement de ces peuples forment une mission sacrée de civilisation, et il convient d'incorporer dans le présent Pacte des garanties pour l'accomplissement de cette mission.

La meilleure méthode de réaliser pratiquement ce principe est de confier la tutelle de ces peuples aux nations développées qui, en raison de leurs ressources, de leur expérience ou de leur position géographique, sont le

Článek 18.

Všechny mezinárodní smlouvy a závazky, které příště budou sjednány členem Společnosti, musí býti ihned zapsány úřadem tajemnickým a jím uveřejněny co možno nejdříve. Žádná z těchto mezinárodních smluv nebo závazků nebude závazná, dokud nebude zapsána.

Článek 19.

Shromáždění může čas od času vyzvati členy Společnosti, aby znovu přezkoumali smlouvy, které se staly nepoužitelnými, a mezinárodní poměry, jejichž další trvání by mohlo ohroziti světový mír.

Článek 20.

Členové Společnosti uznávají, každý, pokud oň jde, že tato úmluva ruší všechny závazky a dohody mezi nimi neslučitelné s jejím zněním, a zavazují se slavnostně, že příště neuzavrou podobných smluv.

Vzal-li člen dříve, než vstoupil do Společnosti, na sebe závazky neslučitelné se zněním této úmluvy, jest jeho povinností bez odkladu podniknouti kroky, aby se z těchto závazků vymanil.

Článek 21.

Mezinárodní závazky, jako smlouvy o rozhodčích, a dohody určitých oblastí, jako doktrina Monroeova, které zabezpečují udržování míru, nepokládají se za neslučitelné s kterýmkoli ustanovením této úmluvy.

Článek 22.

Následujících zásad se použije o koloniích a územích, jež následkem této války přestaly býti pod svrchovaností států, které je doposud spravovaly, a jsou obydleny národními kmeny neschopnými dosud, aby se samy ovládaly za zvlášť obtížných poměrů dnešního světa. Blaho a rozvoj těchto národů jsou posvátným posláním civilisace, a proto musí býti do této úmluvy vtěleny záruky zabezpečující splnění tohoto poslání.

Nejlepším způsobem praktického uskutečnění této zásady jest svěřiti poručenství nad těmito národními kmeny státům pokročilým, které jsou podle svých prostředků, svých zkušeností a své zeměpisné polohy nejlépe s to,

mieux à même d'assumer cette responsabilité et qui consentent à l'accepter: elles exerceraient cette tutelle en qualité de Mandataires et au nom de la Société.

Le caractère du mandat doit différer suivant le degré de développement du peuple, la situation géographique du territoire, ses conditions économiques et toutes autres circonstances analogues.

Certaines communautés, qui appartenaient autrefois à l'Empire ottoman, ont atteint un degré de développement tel que leur existence comme nations indépendantes peut être reconnue provisoirement, à la condition que les conseils et l'aide d'un Mandataire guident leur administration jusqu'au moment où elles seront capables de se conduire seules. Les vœux de ces communautés doivent être pris d'abord en considération pour le choix du Mandataire.

Le degré de développement où se trouvent d'autres peuples, spécialement ceux de l'Afrique centrale, exige que le Mandataire y assume l'administration du territoire à des conditions qui, avec la prohibition d'abus, tels que la traite des esclaves, le trafic des armes et celui de l'alcool, garantiront la liberté de conscience et de religion, sans autres limitations que celles que peut imposer le maintien de l'ordre public et des bonnes mœurs, et l'interdiction d'établir des fortifications ou des bases militaires ou navales et de donner aux indigènes une instruction militaire, si ce n'est pour la police ou la défense du territoire et qui assureront également aux autres Membres de la Société des conditions d'égalité pour les échanges et le commerce.

Enfin il y a des territoires, tels que le Sud-Ouest africain et certaines îles du Pacifique austral, qui, par suite de la faible densité de leur population, de leur superficie restreinte, de leur éloignement des centres de civilisation, de leur contiguïté géographique au territoire du Mandataire, ou d'autres circonstances, ne sauraient être mieux administrés que sous les lois du Mandataire, comme une partie intégrante de son territoire, sous réserve des garanties prévues plus haut dans l'intérêt de la population indigène.

Dans tous les cas le Mandataire doit envoyer au Conseil un rapport annuel concernant les territoires dont il a la charge.

Si le degré d'autorité, de contrôle ou d'administration à exercer par le Mandataire n'a pas fait l'objet d'une Convention antérieure

aby na sebe vzaly tuto odpovědnost, a které jsou ochotny ji na sebe vzíti; budou vykonávati toto poručenství jako mandatáři a jménem Společnosti.

Ráz mandátu musí býti rozličný podle stupně vývoje národního kmene, podle zeměpisné polohy území, jeho hospodářských podmínek a všech ostatních obdobných okolností.

Určité společenské celky, jež kdysi náležely k říši ottomanské, dosáhly takového stupně vývoje, že jejich ustavení v nezávislé státy může býti prozatím uznáno s podmínkou, že rada a pomoc mandatářova budou státi po boku jejich správě do té doby, než budou s to, aby se řídily samy. Přání těchto společenských celků dlužno především vzíti v úvahu při výběru mandatářů.

Stupeň rozvoje, jehož dosáhly jiné národní kmeny, zvláště středoafrické, vyžaduje toho, aby tam mandatář převzal správu území za podmínek, které by, bráníce nepřístojnostem, jako obchodu s otroky, obchodu se zbraněmi a alkoholem, zaručovaly svobodu svědomí a náboženství bez jakýchkoli omezení mimo ta, jichž vyžaduje udržení veřejného pořádku a dobrých mravů, které by dále zabraňovaly zřizovati pevnosti neb vojenské nebo námořní základny a poskytovati domorodcům vojenský výcvik, leda pro službu bezpečnostní a obranu území, a které by konečně zabezpečovaly také ostatním členům Společnosti stejné podmínky směny a obchodu.

Konečně jsou území, jako jihozápadní Afrika a některé ostrovy jižního Tichomoří, jež, jsouce řídce obydleny, malého rozsahu, vzdáleny od ústředí vzdělanosti, nebo souvisíce s územím mandatářovým, nebo pro jiné okolnosti mohou nejlépe býti spravovány podle zákonů mandatářových jako nerozlučná součást jeho území, s výhradami záruk nahoře uvedených v zájmu domorodého obyvatelstva.

Ve všech případech mandátu má mandatář podávati Radě výroční zprávu o území jemu svěřeném.

Rozsah pravomoci, dozoru neb správy, jež má mandatář vykonávati, bude výslovně vymezen v každém jednotlivém případě Radou,

entre les Membres de la Société, il sera expressément statué sur ces points par le Conseil.

Une Commission permanente sera chargée de recevoir et d'examiner les rapports annuels des Mandataires et de donner au Conseil son avis sur toutes questions relatives à l'exécution des mandats.

Article 23.

Sous la réserve, et en conformité des dispositions des conventions internationales actuellement existantes ou qui seront ultérieurement conclues, les Membres de la Société:

a) s'efforceront d'assurer et de maintenir des conditions de travail équitables et humaines pour l'homme, la femme et l'enfant sur leurs propres territoires, ainsi que dans tous pays auxquels s'étendent leurs relations de commerce et d'industrie, et, dans ce but, d'établir et d'entretenir les organisations internationales nécessaires;

b) s'engagent à assurer le traitement équitable des populations indigènes dans les territoires soumis à leur administration;

c) chargent la Société du contrôle général des accords relatifs á la traite des femmes et des enfants, du trafic de l'opium et autres drogues nuisibles;

d) chargent la Société du contrôle général du commerce des armes et des munitions avec les pays où le contrôle de ce commerce est indispensable à l'intérêt commun;

e) prendront les dispositions nécessaires pour assurer la garantie et le maintien de la liberté des communications et du transit, ainsi qu'un équitable traitement du commerce de tous les Membres de la Société, étant entendu que les nécessités spéciales des régions dévastées pendant la guerre 1914—1918 devront être prises en considération;

f) s'efforceront de prendre des mesures d'ordre international pour prévenir et combattre les maladies.

Article 24.

Tous les bureaux internationaux antérieurement établis par traités collectifs seront, sous réserve de l'assentiment des Parties, placés sous l'autorité de la Société. Tous autres bureaux internationaux et toutes Commissions pour le règlement des affaires d'intérêt international qui seront créés ultérieurement, seront placés sous l'autorité de la Société.

leda že by se dříve členové Společnosti o tom dohodli mezi sebou.

Stálá komise bude pověřena tím, aby přijímala a zkoumala výroční zprávy mandatářů a aby podávala Radě svá dobrá zdání o otázkách týkajících se provádění mandátu.

Článek 23.

S výhradou ustanovení mezinárodních konvencí nyní platných, nebo které budou uzavřeny příště, a ve shodě s nimi členové Společnosti:

a) vynasnaží se zabezpečiti a zachovávati slušné lidské podmínky pracovní pro muže, ženy a děti na vlastním území i v zemích, s kterými jsou v obchodních a průmyslových stycích, a k tomu cíli zřizovati a udržovati potřebné mezinárodní organisace;

b) zavazují se, že zajistí slušné nakládání s domorodým obyvatelstvem v územích podřízených jejich správě;

c) pověřují Společnost obecným dohledem nad úmluvami o obchodu s ženami a dětmi i o obchodu s opiem a jinými škodlivými látkami;

d) pověřují Společnost obecným dohledem nad obchodem se zbraněmi a střelivem se zeměmi, v kterých je dohled nad tímto obchodem nezbytný ve společném zájmu;

e) učiní nutná opatření, aby zabezpečili jistotu a zachovávání svobody styku a průvozu, jakož i slušné nakládání s obchodem provozovaným od kteréhokoli člena Společnosti, při čemž jest ovšem míti zřetel ke zvláštním potřebám krajin zpustošených za války 1914—1918;

f) vynasnaží se učiniti mezinárodní opatření, aby nemocem bylo předem bráněno a proti nim bojováno.

Článek 24.

Všechny mezinárodní úřady, které byly zřízeny dřívějšími kolektivními smlouvami, budou, předpokládaje souhlas stran, postaveny pod pravomoc Společnosti. Všechny takovéto mezinárodní úřady a všechny komise pro úpravu věcí mezinárodního zájmu, jež budou příště zřízeny, budou postaveny pod pravomoc Společnosti.

Pour toutes questions d'intérêt international réglées par des conventions générales, mais non soumises au contrôle de Commissions ou de bureaux internationaux, le Secrétariat de la Société devra, si les Parties le demandent et si le Conseil y consent, réunir et distribuer toutes informations utiles et prêter toute l'assistance nécessaire ou désirable.

Le Conseil peut décider de faire rentrer dans les dépenses du Secrétariat celles de tout bureau ou commission placé sous l'autorité de la Société.

Article 25.

Les Membres de la Société s'engagent à encourager et favoriser l'établissement et la coopération des organisations volontaires nationales de la Croix-Rouge, dûment autorisées, qui ont pour objet l'amélioration de la santé, la défense préventive contre la maladie et l'adoucissement de la souffrance dans le monde.

Article 26.

Les amendements au présent Pacte entreront en vigueur dès leur ratification par les Membres de la Société, dont les Représentants composent le Conseil, et par la majorité de ceux, dont les Représentants forment l'Assemblée.

Tout Membre de la Société est libre de ne pas accepter les amendements apportés au Pacte, auquel cas il cesse de faire partie de la Société.

ANNEXE.

I. Membres Originaires de la Société des Nations.

États-Unis d'Amérique.
Belgique.
Bolivie.
Brésil.
Empire Britannique.
Canada.
Australie.
Afrique du Sud.
Nouvelle-Zélande.
Inde.
Chine.
Cuba.
Équateur.
France.
Grèce.
Guatémala.
Haïti.
Hedjaz.
Honduras.
Italie.
Japon.
Libéria.
Nicaragua.
Panama.
Pérou.
Pologne.
Portugal.
Roumanie.
État Serbe-Croate-Slovène.
Siam.
Tchéco-Slovaquie.
Uruguay.

Ve všech věcech mezinárodního zájmu, které jsou upraveny obecnými konvencemi, které však nejsou svěřeny mezinárodní komisi nebo úřadu, má tajemnický úřad Společnosti, žádají-li strany o to a přivolí-li Rada, shromažďovati a udíleti potřebné informace i poskytovati potřebnou nebo žádoucí pomoc.

Rada může pojmouti do nákladů tajemnického úřadu náklady všech úřadů neb komisí postavených pod pravomoc Společnosti.

Článek 25.

Členové Společnosti se zavazují, že budou povzbuzovati a podporovati zřizování a součinnost národních dobrovolných organisací Červeného kříže, náležitě povolených, jejichž úkolem je zlepšovati zdravotní stav, předcházeti nemoci a mírniti utrpení na světě.

Článek 26.

Změny této úmluvy nabývají působnosti, jakmile budou ratifikovány oněmi členy Společnosti, jejichž zástupcové tvoří Radu, a většinou těch členů, jejichž zástupcové skládají Shromáždění.

Každý člen Společnosti má právo, aby odmítl přijmouti takovouto změnu této úmluvy, ale přestává v takovém případě býti členem Společnosti.

PŘÍLOHA.

I. Zakládající členové Společnosti národů.

Spojené státy americké.
Belgie.
Bolivie.
Brasilie.
Říše britská.
Kanada.
Australie.
Jižní Afrika.
Nový Zéland.
Indie.
Čína.
Kuba.
Ecuador.
Francie.
Řecko.
Guatemala.
Haïti.
Hedžáz.
Honduras.
Italie.
Japonsko.
Liberia.
Nicaragua.
Panama.
Peru.
Polsko.
Portugalsko.
Rumunsko.
Stát srbsko-chorvatsko-slovinský.
Siam.
Československo.
Uruguay.

États invités à accéder au Pacte.

Argentine.
Chili.
Colombie.
Danemark.
Espagne.
Norvège.
Paraguay.
Pays-Bas.
Perse.
Salvador.
Suède.
Suisse.
Vénézuéla.

II. Premier Secrétaire Général de la Société des Nations.

L'Honorable Sir James Eric Drummond, K. C. M. G., C. B.

PARTIE II.

FRONTIÈRES DE LA HONGRIE.

Article 27.

Les frontières de la Hongrie seront fixées comme il suit — (voir la carte annexée):

1° *Avec l'Autriche:*

D'un point à choisir à environ un kilomètre à l'Ouest de Antonienhof (Est de Kittsee), point commun aux trois frontières de Hongrie, d'Autriche, de Tchéco-Slovaquie, vers le Sud et jusqu'à la cote 115 située à environ 8 kilomètres au Sud-Ouest de Saint-Johann:

une ligne à déterminer sur le terrain, laissant entièrement en territoire hongrois la ligne de chemin de fer Karlburg-Csorna et passant à l'Ouest de Kr. Jahrndorf et de Wüst-Sommerein et à l'Est de Kittsee, D. Jahrndorf, Nickelsdorf et de Andau;

de là, vers l'Ouest et jusqu'à un point à choisir sur la rive méridionale de Neusiedler See entre Holling et Hidegseg:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant au Sud de Pamhagen, laissant en Hongrie tout le canal d'Einser ainsi que la ligne de chemin de fer secondaire allant vers le Nord-Ouest en partant de la station de Mexiko, travenrsant le Neusiedler See et passant au Sud de l'île sur laquelle se trouve la cote 117;

de là, vers le Sud et jusqu'à la cote 265 (Kamenje) à environ deux kilomètres au Sud-Est de Nikitsch:

une ligne à determiner sur le terrain, passant à l'Est de Zinkendorf et de Nikitsch et à l'Ouest de Nemet Pereszteg et de Kövesd;

Státy pozvané, aby přistoupily k úmluvě.

Argentina.
Chile.
Columbie.
Dánsko.
Španělsko.
Norsko.
Paraguay.
Nizozemí.
Persie.
Salvador.
Švédsko.
Švýcary.
Venezuela.

II. První generální tajemník Společnosti národů:

Ctihodný sir James Eric Drummond, K. C. M. G., C. B.

ČÁST II.

HRANICE MAĎARSKA.

Článek 27.

Hranice Maďarska určí se takto (viz připojenou mapu):

1. *S Rakouskem:*

Od bodu, který se vyhledá asi 1 kilometr západně od Antonienhofu [východně od Kopčan (Kittsee)], bodu to společného třem hranicím maďarské, rakouské, československé na jih až ke kotě 115 ležící okrouhle 8 kilometrů na jihozápad od sv. Jana:

čára, která se určí na místě samém a úplně ponechává na území maďarském železnici Karlburg—Csorna a jde na západ od Kroat. Jahrndorfu a od Wüst-Sommereinu a na východ od Kopčan (Kittsee), Deutsch-Jahrndorfu, Nickelsdorfu a Andavy;

odtud na západ k bodu, který se vyhledá na jižním břehu jezera Neziderského mezi Hollingem a Hidegsegem:

čára, která se určí na místě samém, jde jižně od Pamhagenu, ponechává Maďarsku celý průplav einserský, jakož i trať úzkokolejné železnice vycházející ze stanice Mexiko, prochází jezerem Neziderským a jde jižně od ostrova, na němž se nalézá kota 117;

odtud na jih až ke kotě 265 (Kamenje) okrouhle 2 kilometry na jihovýchod od Nikiče:

čára, která se určí na místě samém a jde východně od Zinkendorfu a Nikiče a západně od Nemetperesztegu a Kövesdu;

de là, vers le Sud-Ouest et jusqu'à la cote 883 (Trott Kö) à environ 9 kilomètres au Sud-Ouest de Köszeg;

une ligne à déterminer sur le terrain, passant au Sud-Est de Locsmand, Olmod et de Liebing et au Nord-Ouest de Köszeg et de la route allant de cette dernière localité à Salamonfa;

de là, vers le Sud et jusqu'à la cote 234 environ 7 kilomètres au Nord-Nord-Est de Pinkamindszent:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant à l'Est de Rohoncz et de Nagynarda et à l'Ouest de Butsching et de Dozmat, puis par les cotes 273, 260 et 241;

de là, dans une direction générale Sud-Ouest et jusqu'à la cote 353 à environ 6 kilomètres au Nord-Nord-Est de Szt Gotthard:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant entre Nagysaroslak et Pinkamindszent, au Sud des villages de Karacsfa, Nemetbükkös et Zsamand, puis par la cote 323 (Hochkogel);

de là, vers le Sud-Ouest et jusqu'à un point à déterminer sur la ligne de partage des eaux entre les bassins de la Raba (Raab) et de la Mur à environ 2 kilomètres à l'Est de Toka, point commun aux trois frontières de l'Autriche, de la Hongrie et de l'État serbe-croate-slovène:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant à l'Est des villages de Rabakeresztur, Nemetlak et de Nagyfalva et à l'Ouest de la route Radkersburg-Szt Gotthard et par la cote 353 (Janke B).

2° *Avec l'État serbe-croate-slovène*:

Du point ci-dessus défini, vers l'Est et jusqu'á la cote 313 à 10 kilomètres environ au Sud de Szt Gotthard:

une ligne à déterminer sur le terrain, suivant d'une manière générale la ligne séparant les bassins de la Raba au Nord et de la Mur au Sud;

de là, vers le Sud et jusqu'à la cote 295 (à 16 kilomètres environ au Nord-Est de Muraszombat):

une ligne à déterminer sur le terrain, passant à l'Est des localités de Nagydolany, Orihodos avec sa station de chemin de fer, Kapornak, Domonkosfa et Kisserdahely, et l'Ouest de Kotormany et de Szomorocz, et par les cotes 319 et 291;

odtud na jihozápad až ke kotě 883 (Trott Kö) okrouhle 9 kilometrů na jihozápadě od Kysku (Kőszeg):

čára, která se určí na místě samém a jde jihovýchodně od Lutzmannsburgu (Lócsmánd), Olmodu a Liebingu a severozápadně od Kysku (Kőszeg) a od silnice z tohoto místa do Salamonfa vedoucí;

odtud na jih až ke kotě 234 okrouhle 7 kilometrů na severo-severovýchod od Pinkamindszentu:

čára, která se určí na místě samém a jde východně od Rechnitz (Rohoncz) a Groß-Nahringu (Nagynarda) a západně od Butschingu (Bucsa) a Dozmatu a přes koty 273, 260 a 241;

odtud ve směru povšechně jihozápadním až ke kotě 353 okrouhle 6 kilometrů na severo-severovýchod od Sv. Gotthardu:

čára, která se určí na místě samém a jde mezi Moschendorfem (Nagysaroslak) a Pinkamindszentem jižně od vesnic Hagensdorfu (Karacsfa), Deutsch-Bidingu (Nemetbükkös) a Reinersdorfu (Zsámánd), dále přes kotu 323 (Hochkogel);

odtud směrem jihozápadním až k bodu, který se určí na čáře vodního předělu mezi oblastí Ráby (Raab) a Mury okrouhle 2 kilometry na východě od Tonky (Toka), k společnému to bodu tří hranic rakouské, maďarské a srbsko-chorvatsko-slovinské:

čára, která se určí na místě samém a jde východně od vesnic Heiligenkreuzu (Rabakeresztúr), Deutsch-Minihofu (Nemetlak) a Mogersdorfu (Nagyfalva) a západně od silnice Radkersburg-Sv. Gotthard a přes kotu 353 (Janke Berg).

2. *Se státem srbsko-chorvatsko-slovinským:*

Od bodu svrchu určeného na východ až ke kotě 313 okrouhle 10 kilometrů jižně od Sv. Gotthardu:

čára, která se určí na místě samém a sleduje povšechně čáru oddělující oblast Ráby na severu a Mury na jihu;

odtud na jih až ke kotě 295 [okrouhle 16 kilometrů severovýchodně od Soboty (Muraszombat)]:

čára, která se určí na místě samém a jde východně od míst Velkých Dolan (Nagydolany), Orihodosu i jeho železniční stanice, Kapornaku, Domonkosfy, Kisszerdahelye a západně od Kotormanye, Szomorocze a přes koty 319 a 291;

de là, vers le Sud-Est et jusqu'à la cote 209 à 3 kilomètres environ à l'Ouest de Nemesnep:

une ligne à déterminer sur le terrain, suivant d'une manière générale la ligne séparant les bassins de la Nemesnepi au Nord et de la Kebele au Sud;

de là, vers le Sud-Sud-Est et jusqu'à un point à choisir sur la Lendva au Sud de la cote 265:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant à l'Est des localités de Kebeleszentmarton, Zsitköcz, Gönterhaza, Hidveg, Csente, Pincze, et à l'Ouest de Lendvajakabfa, Bödehaza, Gaborjanhaza, Dedes, Lendva-Ujfalu;

de là, vers le Sud-Est;

le cours de la Lendva vers l'aval;

puis, le cours de la Mur vers l'aval;

puis, jusqu'à sa rencontre avec l'ancienne limite entre la Hongrie et la Croatie-Slavonie, à 1 kilom. 500 environ en amont du pont du chemin de fer de Gyekenyes à Kopronca:

le cours de la Drau (Drave) vers l'aval;

de là, vers le Sud-Est et jusqu'à un point à choisir à 9 kilomètres environ à l'Est de Miholjacdolnji:

l'ancienne limite administrative entre la Hongrie et la Croatie-Slavonie, rectifiée de manière à laisser entièrement en territoire hongrois la voie ferrée de Gyekenyes à Barcs, y compris la station de Gola;

de là, vers l'Est et jusqu'à la cote 93 à 3 kilomètres environ au Sud-Ouest de Baranyavar:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant au Nord des localités de Torjancz, Löcs et Benge et au Sud de Kassad, Beremend avec sa station de chemin de fer et Illocska;

de là, vers le Nord-Est et jusqu'à un point du cours du Danube à choisir sur le terrain à 8 kilomètres environ au Nord de la cote 169 (Kisköszeg):

une ligne à déterminer sur le terrain, passant à l'Ouest de Baranyavar, Föherczeglak laissant à l'État serbe-croate-slovène le chemin de fer réunissant ces deux localités à la bifurcation immédiate au Nord de Baranyavar et de Dalyok, et à l'Est de Ivan-Darda, Sarok, Udvar et Izabellaföld (avec son chemin de fer);

de là, vers l'Est-Nord-Est et jusqu'à un point du cours de la Kigyos à 3 kilomètres

odtud na jihovýchod až ke kotě 209 okrouhle 3 kilometry západně od Nemesnépu:

čára, která se určí na místě samém a sleduje povšechně čáru oddělující povodí Nemesnepi na severu a Kobilje (Kebele) na jihu;

odtud na jiho-jihovýchod až k bodu, který se vyhledá na Lendavě (Lendva) jižně od koty 265:

čára, která se určí na místě samém a jde východně od míst Kebeleszentmartonu, Žitkovců (Zsitkőcz), Gőntérházy, Hidvegu, Csente, Pincze a západně od Lendvajakabfy, Bődeházy, Gaborjanházy, Dédese, Lendvaujfalu;

odtud na jihovýchod:

tok Lendavy (Lendva) po proudu;

dále tok Mury po proudu;

dále až k místu, kde stýká se s bývalou hranicí mezi Maďarskem a Chorvatsko-Slavonskem okrouhle 1500 metrů nad železničním mostem z Gyekenyesu do Kopřivnice (Kopronca):

tok Drávy po proudu;

odtud na jihovýchod až k bodu, který se vyhledá okrouhle 9 kilometrů východně od Dolního Miholjace:

bývalá administrativní hranice mezi Maďarskem a Chorvatsko-Slavonskem, opravená tak, aby ponechala úplně na území maďarském železnici z Gyekenyesu do Barče, v to počítaje stanici v Gole;

odtud na východ až ke kotě 93, okrouhle 3 kilometry jihozápadně od Baranyavaru:

čára, která se určí na místě samém a jde severně od míst Torjance, Löcse a Benge a jižně od Kašadu, Beremendu i jeho železniční stanice a Illocsky;

odtud na severovýchod až k bodu na toku Dunaje, který se vyhledá na místě samém, okrouhle 8 kilometrů severně od koty 169 (Kisköszeg):

čára, která se určí na místě samém, jde západně od Baranyavaru, Föherczeglaku a ponechává státu srbsko-chorvatsko-slovinskému železnici spojující tato dvě místa až k bifurkaci bezprostředně na severu od Baranyavaru a Daljoku a východně od Iván-Dardy, Saroku, Udvaru a Isabellaföldu (i železniční stanice);

odtud na východo-severovýchod až k bodu na toku Kiďoše, okrouhle 3 kilometry vý-

environ à l'Est-Sud-Est de la station de Bacsmadaras:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant entre les localités de Herczegszanto et Bereg, puis suivant, d'une manière générale, le cours de la Kigyos, mais s'incurvant au Nord de Rigyicza;

de là, vers l'Est-Nord-Est et jusqu'à un point à choisir sur le bras mort de la Tisza (Theiss) à 5½ kilomètres environ à l'Est-Nord-Est de la station de Horgos:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant au Sud le Kun-Baja, coupant le chemin de fer de Szabadka à Bácsalmás à 1 kilomètre 500 environ à l'Est de la station de Csikeria, coupant le chemin de fer Szabadka à Kiskunhalas à 3 kilomètres environ au Sud de la station de Kelebia et passant au Nord de Horgos et de sa station et au Sud de Röszke-Szentmihalytelek;

de là, vers le Sud-Est et jusqu'à la Tisza:

la ligne médiane du bras mort;

de là, vers l'amont sur une distance de 5 kilomètres environ et jusqu'à un point à choisir sur le terrain:

le cours de la Tisza;

de là, d'une manière générale vers l'Est et jusqu'à un point à choisir sur le terrain à 4 kilomètres environ au Sud-Ouest de la station de Kiszombor, approximativement à l'Est-Sud-Est de la cote 84 et au Sud-Sud-Ouest de la cote 83, ce point étant le point commun aux trois frontières de la Roumanie, de la Hongrie et de l'État serbe-croate-slovène:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant entre les localités de Gyala et de Oszentivant et entre Obeb et Kùbekhaza.

3° *Avec la Roumanie:*

Du point ci-dessus défini, vers l'Est-Nord-Est et jusqu'à un point à choisir sur la Maros à 3 kilomètres 500 environ en amont du pont de la voie ferrée de Mako à Szeged:

une ligne à déterminer sur le terrain;

de là, vers le Sud-Est, puis vers le Nord-Est, et jusqu'à un point à choisir à 1 kilomètre environ au Sud de la station de Nagylak:

le cours de la rivière Maros vers l'amont;

de là, vers le Nord-Est et jusqu'au saillant de la limite administrative entre les *comitats*

cho-lo-jihovýchodně od stanice Bacsmadarasu:

čára, která se určí na místě samém a jde mezi místy Santovou (Herczegszántó) a Beregem a dále sleduje povšechně tok Kiďoše, avšak zahýbá na sever od Ridice;

odtud na východo-severovýchod až k bodu, který se určí na mrtvém rameně Tisy, okrouhle 5½ kilometru východo-severovýchodně od stanice v Horgosu:

čára, která se určí na místě samém a jde jižně od Kunbaje, přetíná železnici ze Subotice (Szabadka) do Bácsalmase asi 1500 metrů východně od stanice Csikerie, přetíná železnici ze Subotice (Szabadka) do Kiskunhalasu, okrouhle 3 kilometry jižně od stanice Kelebie a jde severně od Horgosu a jeho stanice a jižně od Rőszke-Szentmihályteleku;

odtud na jihovýchod až k Tise:

čára, která vede prostředkem mrtvého ramene;

odtud proti proudu na vzdálenost asi 5 kilometrů až k bodu, který se vyhledá na místě samém:

tok Tisy;

odtud povšechně na východ až k bodu, který se vyhledá na místě samém, okrouhle 4 kilometry jihozápadně od stanice v Kiszomboru, přibližně východo-jihovýchodně od koty 84 a jiho-jihozápadně od koty 83, k bodu to společnému třem hranicím Rumunska, Maďarska a státu srbsko-chorvatsko-slovinského:

čára, která se určí na místě samém a jde mezi místy Ďalou a Ószentivánem a mezi Starou Bebou (Obeb) a Kűbekházou.

3. *S Rumunskem:*

Od bodu shora určeného na východo-severovýchod až k bodu, který se určí na Maruši, okrouhle 3½ kilometru nad železničním mostem z Makova (Makó) do Segedína (Szeged):

čára, která se určí na místě samém;

odtud na jihovýchod, dále pak na severovýchod až k bodu, který se vyhledá asi 1 kilometr jižně od stanice Naďlaku:

tok řeky Maruše proti proudu;

odtud na severovýchod až k výběžku administrativní hranice mezi župami csanadskou

de Csanad et d'Arad au Nord-Nord-Ouest de Nemetpereg:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant entre Nagylak et la station de chemin de fer;

de là, vers l'Est-Nord-Est et jusqu'à un point à choisir sur le terrain entre les localités de Battonya et de Tornya:

cette limite administrative en passant au Nord de Nemetpereg et de Kispereg;

de là jusqu'à la cote 123 (1 kilomètre 200 environ à l'Est de Magosliget), point commun aux trois frontières de la Hongrie, de la Roumanie et de la Tchéco-Slovaquie (territoire ruthène):

une ligne à déterminer sur le terrain, passant à l'Ouest de Nagyvarjas, Kisvarjas et Nagyiratos, à l'Est de Dombegyhaz, Kevermes et d'Elek, à l'Ouest d'Ottlaka, Nagy-Pel, Gyula-Varsand, Ant et d'Illye, à l'Est de Gyula, Gyula-Vari et Kötegyan, coupant la voie ferrée de Nagyszalonta à Gyula à environ 12 kilomètres de Nagyszalonta et entre les deux bifurcations que forme le croisement de cette voie ferrée avec la voie ferrée de Szeghalom à Erdögyarak; passant à l'Est de Mehkerek, à l'Ouest de Nagyszalonta et de Marczihaza, à l'Est de Geszt, à l'Ouest d'Atyas, Olah-Szt-Miklos et de Rojt, à l'Est d'Ugra et d'Harsany, à l'Ouest de Körösszeg et de Körös-Tarjan, à l'Est de Szakal et de Berek-Böszörmeny, à l'Ouest de Bors, à l'Est d'Artand, à l'Ouest de Nagy-Szanto, à l'Est de Nagy-Kereki, à l'Ouest de Pelbarthida et Bihardioszeg, à l'Est de Kis-Marja, à l'Ouest de Csokaly, à l'Est de Nagyleta et d'Almosd, à l'Ouest d'Er-Selind, à l'Est de Bagamer, à l'Ouest d'Er-Kenez et d'Ermihalyfalva, à l'Est de Szt-György-Abrany et de Peneszlek, à l'Ouest de Szaniszlo. Bere-Csomaköz, Feny, Csanalos, Börvely et de Domahida, à l'Est de Vallaj, à l'Ouest de Csenger-Bagos et d'Ovari, à l'Est de Csenger-Ujfalu, à l'Ouest de Dara, à l'Est de Csenger et de Komlod-Totfalu, à l'Ouest de Pete, à l'Est de Nagy-Gecz, à l'Ouest de Szaraz-Berek, à l'Est de Mehtelek, Garbolcz et de Nagy-Hodos, à l'Ouest de Fertös-Almas, à l'Est de Kis-Hodos, à l'Ouest de Nagy-Palad, à l'Est de Kis-Palad et de Magosliget.

4° *Avec la Tchéco-slovaquie:*

De la cote 123 ci-dessus décrite, vers le Nord-Ouest et jusqu'à un point à choisir sur le cours de la Batar à 1 kilomètre environ à l'Est de Magosliget:

a aradskou, ležícímu severo-severozápadně od Nemetperegu:

čára, která se určí na místě samém a jde mezi Naďlakem a železniční stanicí;

odtud na východo-severovýchod až k bodu, který se vyhledá na místě samém mezi Battonyou a Torniou:

tato administrativní hranice jdouc severně od Nemetperegu a Kisperegu;

odtud až ke kotě 123 (asi 1200 metrů východně od Magosligetu), bodu to společnému třem hranicím maďarské, rumunské a československé (Podkarpatská Rus):

čára, která se určí na místě samém, jde západně od Nagyvarjase, Kisvarjase a Nagyiratose, východně od Dombegyházy, Kevermese a Eleku, západně od Ottlaky, Nagypélu, Gyula-Varsandu, Antu a Illye, východně od Gyuly, Gyulavári a Kőtegyánu, přetíná trať z Nagyszalonty do Gyuly asi 12 kilometrů od Nagyszalonty mezi oběma odbočkami, které tvoří křižovatka této železnice se železnicí ze Szeghalomu do Erdőgyaraku; jde na východ od Mehkereku, západně od Nagyszalonty a Marcziházy, východně od Gesztu, západně od Atyasu, Olah-Szt.-Miklosu a Roitu, východně od Ugry a Harsány, západně od Kőrösszegu a Kőrős-Tarjánu, východně od Szakalu a Berek-Bőszőrmény, západně od Borse, východně od Artándu, západně od Nagyszántó, východně od Nagykereki, západně od Pelbarthidy a Bihardiószegu, východně od Kismarje, západně od Csokály, východně od Nagyléty a Almosdu, západně od Érselindu, východně od Bagaméru, západně od Erkenézu a Ermihályfalvy, východně od Szentgyőrgyábránye a Penészleku, západně od Szaniszló, Bere-Csomakőzu, Fenye, Csanálose, Bőrvelye a Domahidy, východně od Vállaje, západně od Csengerbagose a Ovári, východně od Csengerujfalu, západně od Dary, východně od Csengeru a Komlódtótfalu, západně od Pete, východně od Nagygécze, západně od Szarazbereku, východně od Mehteleku, Gárbolcze a Nagyhodose, západně od Fertősalmase, východně od Kishodose, západně od Nagypaladu, východně od Kispaladu a Magosligetu.

4. *S Československem:*

Od koty 123 výše popsané na severozápad až k bodu, který se vyhledá nad tokem Batáru okrouhle 1 kilometr východně od Magosligetu:

une ligne à déterminer sur le terrain;

de là, le cours de la Batar vers l'aval;

de là et jusqu'à un point à choisir en aval de Badalo et près de ce village:

le cours de la Tisza vers l'aval;

de là, vers le Nord-Nord-Ouest et jusqu'à un point à choisir sur le terrain au Nord-Est de Darocz:

une ligne à déterminer sur le terrain, laissant dans le territoire ruthène de l'État tchéco-slovaque les localités de Badalo, Csoma, Macsola, Asztely et Deda, et en territoire hongrois les localités de Bereg-Surany et Darocz;

de là, vers le Nord-Ouest et jusqu'au confluent de la Fekete Viz avec la Csaronda:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant par la cote 179, laissant en territoire ruthène les localités de Mezö Kaszony, Lonyay Tn., Degenfeld Tn., Hetyen, Horvathi Tn., Komjathy Tn., et en territoire hongrois les localités de Kerek Gorond Tn., Berki Tn. et Barabas;

de là, jusqu'à un point à choisir sur le terrain en amont de la limite administrative entre les *comitats* de Szabolcs et Bereg;

le cours de la Csaronda en aval;

de là, vers l'Ouest et jusqu'au point où la limite ci-dessus mentionnée venant de la rive droite coupe le cours de la Tisza:

une ligne à déterminer sur le terrain;

de là, vers l'aval et jusqu'à un point à chosir sur le terrain à l'Est-Sud-Est de Tarkany:

le cours de la Tisza;

de là, d'une manière générale vers l'Ouest et jusqu'à un point du cours de la Ronyva à 3 kilomètres 700 environ au Nord du pont entre la ville et la gare de Satoralja-Ujhely:

une ligne à déterminer sur le terrain, laissant à la Tchéco-Slovaquie les localités de Tarkany, Perbenyik, Orös, Kis-Kövesd, Bodrog-Szerdahely, Bodrog-Szog et Borsi, et à la Hongrie les localités de Damoc, Laca, Rozvagy, Pacin, Karos, Felsö-Berecki, traversant la Bodrog et coupant le triangle de voies ferrées au Sud-Est de Satoralja-Ujhely, en passant à l'Est de cette ville de telle façon qu'elle laisse en territoire tchéco-slovaque toute la voie ferrée Kassa-Csap;

čára, která se určí na místě samém;

odtud tok Batáru po proudu;

odtud až k bodu, který se vyhledá pod vsí Badaló a blíže této vesnice:

tok Tisy po proudu;

odtud na severo-severozápad až k bodu, který se vyhledá na místě severovýchodně od Darócze:

čára, která se určí na místě samém a ponechává na rusínském území státu československého místa: Badaló, Csoma, Macsola, Asztely a Déda a na území maďarském místa: Beregsurány a Darocz;

odtud na severozápad až k stoku Černé Vody (Fekete Viz) s Čarondou:

čára, která se určí na místě samém, jde přes kotu 179 a ponechá na rusínském území místa: Mezőkaszony, dvůr Lonyay, dvůr Degenfeld, Hetyen, dvůr Horvathi, dvůr Komjathy, a na území maďarském místa: Kerek Gorondtánya, Berkitánya a Barabás;

odtud až k bodu, který se určí na místě samém po administrativní hranici mezi komitáty sabolčským a berežským:

tok Čarondy po proudu;

odtud na západ až k bodu, kde výše dotčená hranice přicházejíc od pravého břehu přetíná tok Tisy:

čára, která se určí na místě samém;

odtud po proudu až k bodu, který se vyhledá na místě samém východo-jihovýchodně od Tárkány:

tok Tisy;

odtud celkem na západ až k bodu na toku Ronyvy okrouhle 3700 metrů západně od mostu mezi městem a železniční stanicí Slovenské Nové Mesto (Sátoraljaújhely):

čára, která se určí na místě samém, a ponechává československu místa: Tárkány, Perbeník, Örös, Kiskövesd, Bodrogszerdahely, Bodrogszeg a Borša; Maďarsku místa: Dámócz, Lácza, Rozvágy, Páczin, Karos, Felsö-Berecki, jde přes Bodrog a přetíná železniční trojúhelník jihovýchodně od Slovenského Nového Mesta (Sátorljaújhely) jdouc východně od tohoto města tak, že ponechává na československém území celou železnici Košice—Čop (Csap);

de là, vers l'amont et jusqu'à un point situé près de la cote 125 à 1 kilomètre 500 environ au Sud d'Alsomihalyi:

le cours de la Ronyva;

de là, vers le Nord-Ouest et jusqu'à un point du cours de la Hernad à hauteur de la cote 167 située sur la rive droite au Sud-Ouest d'Abaujnadasd:

une ligne à déterminer sur le terrain, suivant d'une manière générale la ligne de partage des eaux entre les bassins de la Ronyva à l'Est et de la Boszva à l'Ouest, mais passant à 2 kilomètres environ à l'Est de Pusztafalu, tournant à la cote 896 vers le Sud-Ouest, coupant à la cote 424 la route Kassa—Satoralja, et passant au Sud d'Abaujnadasd;

de là, vers l'aval et jusqu'à un point à choisir sur le terrain à 1 kilomètre 500 environ au Sud-Ouest d'Abaujvar:

le cours de la Hernad;

de là, vers l'Ouest et jusqu'à la cote 330 à 1 kilomètre 500 environ au Sud-Sud-Ouest de Pereny:

une ligne à déterminer sur le terrain, laissant à la Tchéco-Slovaquie les localités de Miglecznemeti et Pereny, et à la Hongrie, Tornyosnemeti;

de là, vers l'Ouest et jusqu'à la cote 291 à 3 kilomètres 500 environ au Sud-Est de Janok:

la ligne de partage des eaux entre les bassins de la Bodva au Nord et la Rakacza au Sud, tout en laissant en territoire hongrois la route sur la crête au Sud-Est de Buzita;

de là, vers l'Ouest-Nord-Ouest et jusqu'à la cote 431 à 3 kilomètres environ au Sud-Ouest de Torna:

une ligne à déterminer sur le terrain, laissant à la Tchéco-Slovaquie les localités de Janok, Tornahorvati et Bodvavendegi, et à la Hongrie les localités de Tornaszentjakab et Hidvegardo;

de là, vers le Sud-Ouest et jusqu'à la cote 365 à 12 kilomètres environ au Sud-Sud-Est de Pelsöcz:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant par les cotes 601, 381 (sur la route Rozsnyo-Edeleny), 557 et 502;

de là, vers le Sud-Sud-Ouest et jusqu'à la cote 305 à 7 kilomètres environ au Nord-Ouest de Putnok:

odtud vzhůru až k bodu, ležícímu u koty 125 asi 1500 metrů na jih od Michaľan (Alsómihályi):

tok Roňvy;

odtud na severozápad až k místu na toku Hernadu ve výši koty 167 na pravém břehu jihozápadně od Nádoště (Abaujnádasd):

čára, která se určí na místě samém, sleduje povšechně čáru vodního předělu oblastí Roňvy na východě a Božvy na západě, ale tak, že jde asi 2 kilometry východně od Pusztafalu, obrací se na kotě 896 na jihozápad a přetíná na kotě 424 silnici Košice—Slovenské Nové Mesto (Sátoralja) a jde jižně od Nádoště;

odtud až k bodu, který se určí na místě asi 1500 metrů jihozápadně od Abaújváru:

tok Hernadu po proudu;

odtud na západ až ku kotě 330 okrouhle 1500 metrů jiho-jihozápadně od Periny:

čára, která se určí na místě samém a ponechává Československu místa: Miglec (Miglécznémeti) a Perinu, a Maďarsku Tornyosnémeti;

odtud na západ až ku kotě 291 okrouhle 3500 metrů jihovýchodně od Jánoku:

čára vodního předělu oblastí Bodavy (Bodva) na severu a Rakace na jihu, ponechávajíc na maďarském území silnici na horském hřbetu jihovýchodně od Buzity;

odtud na západo-severozápad až ku kotě 431 okrouhle 3 kilometry jihozápadně od Turně (Torna):

čára, která se určí na místě samém a ponechává Československu místa Janok, Tornahorváti a Bodvavendégi, Maďarsku Tornaszentjakab a Hidvegardó;

odtud na jihozápad až ku kotě 365 okrouhle 12 kilometrů jihovýchodně od Plešivce (Pelsöcz):

čára, která se určí na místě samém tak, že jde přes koty 601, 381 (na silnici Rožňava—Edelény [Rozsnyó—Edelény]), 557 a 502;

odtud na jiho-jihozápad až ku kotě 305, okrouhle 7 kilometrů na severozápadě od Putnoku:

la ligne de partage des eaux entre les bassins de la Sajo à l'Ouest et des Szuha et Kelemeri à l'Est;

de là, vers le Sud-Sud-Ouest et jusqu'à la cote 278 au Sud du confluent de la Sajo et de la Rima:

une ligne à déterminer sur le terrain, tracée de telle façon qu'elle laisse la gare de Banreve à la Hongrie tout en permettant, le cas échéant, la construction en territoire tchéco-slovaque d'un raccordement entre les deux voies ferrées de Pelsöcz et de Losoncz;

de là, vers le Sud-Ouest et jusqu'à la cote 485 à 10 kilomètres environ à l'Est-Nord-Est de Salgo tarjan:

une ligne à déterminer sur le terrain, suivant d'une manière générale la ligne de partage des eaux entre les bassins de la Rima au Nord et des Hangony et Tarna au Sud;

de là, vers l'Ouest-Nord-Ouest et jusqu'à la cote 727:

une ligne à déterminer sur le terrain, laissant à la Hongrie les localités et les mines de Zagyva-Rona et de Salgo et passant au Sud de la station de Somos-Ujfalu;

de là, vers le Nord-Ouest et jusqu'à la cote 391 à 7 kilomètres environ à l'Est de Litke:

une ligne suivant d'une manière générale la crête limitant au Nord-Est le bassin de la Dobroda et passant par la cote 446;

de là, vers le Nord-Ouest et jusqu'à un point à choisir sur le cours de l'Eipel (Ipoly) à 1 kilomètre 500 environ au Nord-Est de Tarnocz:

une ligne à déterminer sur le terrain, passant par la cote 312 et entre Tarnocz et Kalonda;

de là, vers le Sud-Ouest et jusqu'à un point à choisir sur la boucle de l'Eipel à 1 kilomètre environ au Sud de Tesmag:

le cours de l'Eipel vers l'aval;

de là, vers l'Ouest et jusqu'à un point à choisir sur le cours de l'Eipel à 1 kilomètre environ à l'Ouest de Tesa:

une ligne à déterminer sur le terrain, de telle façon qu'elle passe au Sud de la station d'Ipolysag et qu'elle laisse entièrement en territoire tchéco-slovaque la voie ferrée d'Ipolysag à Csata ainsi que l'embranchement vers Korpona (Karpfen), tout en laissant à la Hongrie les localités de Bernecze et Tesa;

čára vodního předělu mezi oblastmi Slané (Sajó) na západě a Suché a Kelemiru na východě;

odtud na jiho-jihozápad až ku kotě 278 jižně od stoku Slané (Sajó) a Rimavy (Rima):

čára, která se určí na místě samém a jde tak, že ponechává nádraží Banriev (Bánréve) Maďarsku, dovolí však, v případě potřeby, na území československém konstrukci spojky mezi oběma železnicemi plešiveckou a lučeneckou (Pelsőcz—Losoncz);

odtud na jihozápad až ku kotě 485 okrouhle 10 kilometrů východo-severovýchodně od Salgótarjánu:

čára, která se určí na místě samém sledujíc povšechně čáru vodního předělu oblastí Rimavy (Rima) na severu a Hangoně a Tarny na jihu;

odtud na západo-severozápad až ku kotě 727:

čára, která se určí na místě samém a ponechává Maďarsku místo a doly rovenské (Zagyvarona) a šalgovské (Salgó) a vede na jih od stanice Somošové (Somosujfalu);

odtud na severozápad až ku kotě 391 okrouhle 7 kilometrů východně od Litkovců (Litke):

čára sledující povšechně horský hřbet, ohraničující na severovýchodě údolí Dobrody a jdoucí přes kotu 446;

odtud na severozápad až k bodu, který se vyhledá na toku Ipeľu (Eipel, Ipoly), okrouhle 1500 metrů severovýchodně od Tarnovců (Tarnócz):

čára, která se určí na místě samém a jde přes kotu 312 mezi Tarnovci (Tarnócz) a Kalondou;

odtud na jihozápad až k bodu, který se vyhledá na ohbí Ipeľu, okrouhle 1 kilometr jižně od Tešmáku:

tok Ipeľu po proudu;

odtud na západ až k bodu, který se vyhledá na toku Ipeľu asi 1 kilometr západně od Tieši (Tésa):

čára, která se určí na místě samém tak, že vede jižně od stanice Šáhů Ipeľských (Ipolysag) a ponechává úplně na československém území železnici vedoucí ze Šáhů Ipeľských (Ipolysag) do Čaty, jakož i odbočku do Krupiny (Korpona, Karpfen), ponechávajíc Maďarsku místa Bernecze a Tiešu (Tésa);

de là, vers le Sud, et jusqu'à son confluent avec le Danube:

le cours de l'Eipel vers l'aval;

de là, vers l'amont et jusqu'à un point à fixer à 2 kilomètres environ à l'Est de Antonienhof (Est de Kittsee):

le cours principal de navigation du Danube;

de là, vers l'Ouest et jusqu'à un point à choisir sur le terrain à environ 1 kilomètre à l'Ouest de Antonienhof (Est de Kittsee), point commun aux trois frontières de l'Autriche, de la Hongrie et de la Tchéco-Slovaquie:

une ligne à déterminer sur le terrain.

Article 28.

Les frontières décrites par le présent Traité sont tracées, pour leurs parties définies, sur la carte au 1/1,000.000e annexée au présent Traité. En cas de divergences entre le texte et la carte, c'est le texte qui fera foi.

Article 29.

Des Commissions de délimitation, dont la composition est fixée par le présent Traité ou sera fixée par un Traité entre les Principales Puissances alliées et associées et les ou l'un quelconque des États intéressés, auront à tracer ces frontières sur le terrain.

Elles auront tout pouvoir, non seulement pour la détermination des fractions définies sous le nom de «ligne à déterminer sur le terrain», mais encore si un des États intéressés en fait la demande, et si la Commission en approuve l'opportunité pour la revision des fractions définies par des limites administratives (sauf pour les frontières internationales existant en août 1914, où le rôle des Commissions se bornera au récolement des poteaux ou des bornes). Elles s'efforceront, dans ces deux cas, de suivre au plus près les définitions données dans les Traités, en tenant compte autant que possible des limites administratives et des intérêts économiques locaux.

Les décisions des Commissions seront prises à la majorité des voix et seront obligatoires pour les Parties intéressées.

Les dépenses des Commissions de délimitation seront supportées, par parties égales, par les deux États intéressés.

Article 30.

En ce qui concerne les frontières définies par un cours d'eau, les termes «cours» ou

odtud na jih až ku stoku s Dunajem:

tok Ipeľu po proudu;

odtud až k bodu, který se určí asi 2 kilometry východně od Antonienhofu [východně od Kopčan (Kittsee)]:

hlavní plavební tok Dunaje proti proudu;

odtud na západ až k bodu, který se vyhledá na místě, okrouhle 1 kilometr západně od Antonienhofu [východně od Kopčan (Kittsee)] společného to bodu třem hranicím Rakouska, Maďarska a Československa:

čára, která se určí na místě samém.

Článek 28.

Hranice popsané touto smlouvou zobrazuje, pokud jsou již určeny, připojená mapa v měřítku 1:1,000.000. Byl-li by nesouhlas mezi textem a mapou, rozhoduje text.

Článek 29.

Vytyčiti tyto hranice v terénu přísluší komisím rozhraničovacím, jejichž složení je buď určeno touto smlouvou, nebo bude určeno smlouvou mezi Čelnými mocnostmi spojenými i sdruženými a jedním nebo několika státy zúčastněnými.

Komise budou míti úplné právo nejen určiti části hranic definované výrazem „čára, jež se určí na místě samém", ale i revidovati části hranic určené hranicemi správními, požádá-li o to některý ze zúčastněných států a uzná-li to komise za vhodné (vyjímajíc hranice mezinárodní, jak byly v srpnu roku 1914, u nichž se úloha komise omezí na přezkoumání hraničních kolů nebo mezníků). Komise se vynasnaží v obou případech, aby se co nejpřesněji držely určení obsažených ve smlouvách, dbajíce pokud možno hranic správních a místních zájmů hospodářských.

Rozhodnutí komisí stanou se většinou hlasů a budou závazná pro zúčastněné strany.

Náklady na rozhraničovací komise ponesou rovným dílem oba zúčastněné státy.

Článek 30.

U hranic definovaných tokem vody výrazy „tok" nebo „koryto" užité v popisech této

«chenal» employés dans les descriptions du présent Traité signifient d'une part, pour les fleuves non navigables, la ligne médiane du cours d'eau ou de son bras principal, et d'autre part, pour les fleuves navigables, la ligne médiane du chenal de navigation principal. Toutefois, il appartiendra aux Commissions de délimitation, prévues par le présent Traité, de spécifier si la ligne frontière suivra, dans ses déplacements éventuels, le cours ou le chenal ainsi défini, ou si elle sera déterminée d'une manière définitive par la position du cours ou du chenal, au moment de la mise en vigueur du présent Traité.

Article 31.

Les divers États intéressés s'engagent à fournir aux Commissions tous documents nécessaires à leurs travaux, notamment des copies authentiques des procès-verbaux de délimitation de frontières actuelles ou anciennes, toutes les cartes à grande échelle existantes, les données géodésiques, les levés exécutés et non publiés, les renseignements sur les divagations des cours d'eau frontières.

Ils s'engagent, en outre, à prescrire aux autorités locales de communiquer aux Commissions tous documents, notamment les plans, cadastres et livres fonciers, et de leur fournir sur leur demande tous renseignements sur la propriété, les courants économiques et autres informations nécessaires.

Article 32.

Les divers États intéressés s'engagent à prêter assistance aux Commissions de délimitation, soit directement, soit par l'entremise des autorités locales, pour tout ce qui concerne le transport, le logement, la main-d'œuvre, les matériaux (poteaux, bornes) nécessaires à l'accomplissement de la mission.

Article 33.

Les divers États intéressés s'engagent à faire respecter les repères trigonométriques signaux, poteaux ou bornes-frontières placés par la Commission.

Article 34.

Les bornes seront placées à distance de vue l'une de l'autre; elles seront numérotées et leur emplacement et leur numéro seront portés sur un document cartographique.

Article 35.

Les procès-verbaux définitifs de délimitation, les cartes et documents annexés seront

smlouvy znamenají jednak u řek nesplavných střední čáru vodního toku nebo jeho hlavního ramene, jednak u řek splavných střední čáru hlavního plavebního koryta. Avšak přísluší rozhraničovacím komisím zřízeným touto smlouvou, aby v každém jednotlivém případě určily, zda se bude hraniční čára držeti toku nebo koryta nahoře definovaného i po jeho eventuelním přemístění, či zda bude určena trvale polohou toku nebo koryta v okamžiku, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Článek 31.

Jednotlivé zúčastněné státy se zavazují, že poskytnou komisím všechny doklady nutné pro jejich práce, zvláště autentické opisy protokolů o vytyčení hranic nynějších neb starých, všecky existující mapy velkého měřítka, data geodetická, provedená a neuveřejněná měření a zprávy o změnách řečiště hraničních toků vodních.

Mimo to se zavazují, že nařídí místním úřadům, aby dodaly komisím všecky doklady, hlavně plány, mapy katastrální a knihy pozemkové a na jejich požádání jim poskytly všecka poučení o vlastnictví, poměrech hospodářských i ostatní potřebné informace.

Článek 32.

Jednotlivé státy zúčastněné se zavazují, že poskytnou komisím ohraničovacím podporu buď přímo, nebo prostřednictvím místních úřadů ve všem, co se týká dopravy, ubytování, pracovních sil a materiálů (kolů, mezníků) potřebných k provedení svěřeného úkolu.

Článek 33.

Jednotlivé státy zúčastněné se zavazují, že se postarají o bezpečnost bodů trigonometrických, značek, kolů nebo mezníků hraničních, jež komise osadí.

Článek 34.

Mezníky se osadí tak, aby bylo možno dohlédnouti od jednoho k druhému; očíslují se a jejich poloha i jejich čísla se zaznamenají do dokladu kartografického.

Článek 35.

Konečné protokoly rozhraničovací, mapy a doklady vyhotoví se ve třech originálech;

établis en triple original dont deux seront transmis aux Gouvernements des États limitrophes, et le troisième sera transmis au Gouvernement de la République française, qui en délivrera des expéditions authentiques aux Puissances signataires du présent Traité.

PARTIE III.

CLAUSES POLITIQUES EUROPÉENNES.

SECTION I.

ITALIE.

Article 36.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur de l'Italie, à tous droits et titres auxquels elle pourrait prétendre sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise reconnus comme faisant partie de l'Italie, conformément à l'article 36, alinéa 1er, du Traité de Paix conclu le 10 septembre 1919 entre les Puissances alliées et associées et l'Autriche.

Article 37.

Aucune somme ne sera due par l'Italie du chef de son entrée en possession du Palazzo-Venezia, à Rome.

Article 38.

La Hongrie restituera à l'Italie, dans un délai de trois mois, tous les wagons appartenant aux chemins de fer italiens qui, avant le début de la guerre, étaient passés en Autriche, et se trouvent actuellement en Hongrie.

Article 39.

Par dérogation à l'article 252, Partie X (Clauses économiques), les personnes ayant leur résidence habituelle dans les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise transférés à l'Italie, conformément à l'article 36, alinéa 1er, du Traité de Paix avec l'Autriche et qui, pendant la guerre, se sont trouvés hors des territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise, ou bien avaient été emprisonnées, internées ou évacuées, jouiront intégralement des dispositions prévues aux articles 235 et 236, Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

Article 40.

Les jugements rendus en matière civile et commerciale depuis le 4 août 1914 par les

z nich dva se dodají vládám sousedících států a třetí vládě republiky francouzské, jež doručí jeho ověřené opisy signatárním mocnostem této smlouvy.

ČÁST III.

POLITICKÉ KLAUSULE EVROPSKÉ.

ODDÍL I.

ITALIE.

Článek 36.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch Italie všech práv a právních titulů, na něž by mohlo činiti nárok na území bývalého mocnářství rakousko-uherského, které bylo přiřčeno Italii, článkem 36, odstavcem 1. mírové smlouvy uzavřené 10. září 1919 mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Rakouskem.

Článek 37.

Ničím není povinna Italie za to, že se uvázala v držení Palazzo Venezia v Římě.

Článek 38.

Maďarsko navrátí Italii do tří měsíců všechny vozy italských železnic, které před početím války přešly do Rakouska a jsou nyní v Maďarsku.

Článek 39.

Odchylkou od ustanovení článku 252 Části X (Klausule hospodářské), jsou osoby, které mají řádné bydliště na územích bývalého mocnářství rakousko-uherského, postoupených Italii dle článku 36 odstavec 1. mírové smlouvy s Rakouskem, a za války pobývaly mimo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo byly vězněny, internovány nebo evakuovány, účastny v plné míře ustanovení daných články 235 a 236 Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

Článek 40.

Rozsudky vynesené od 4. srpna 1914 soudy území postoupených Italii podle článku

tribunaux des territoires transférés à l'Italie conformément à l'article 36, alinéa 1er, du Traité de Paix avec l'Autriche, entre des habitants desdits territoires et des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ne seront exécutoires qu'après *exequatur* prononcé par le nouveau Tribunal correspondant des territoires en question.

Tous jugements rendus depuis le 4 août 1914 par les autorités judiciaires de l'ancienne monarchie austro-hongroise contre des ressortissants italiens ou contre ceux auxquels la nationalité italienne sera acquise conformément au Traité de Paix avec l'Autriche, pour crimes ou délits politiques, seront réputés nuls.

SECTION II.

ÉTAT SERBE-CROATE-SLOVÈNE.

Article 41.

La Hongrie reconnaît, comme l'ont déjà fait les Puissances alliées et associées, l'entière indépendance de l'État serbe-croate-slovène.

Article 42.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur de l'État serbe-croate-slovène, à tous droits et titres sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise situés au delà des frontières de la Hongrie, telles qu'elles sont décrites à l'article 27, Partie II (Frontières de la Hongrie) et reconnus par le présent Traité, ou par tous autres Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, comme faisant partie de l'État serbe-croate-slovène.

Article 43.

Une Commission composée de sept membres, dont cinq seront nommés par les Principales Puissances alliées et associées, un par l'État serbe-croate-slovène et un par la Hongrie, sera constituée dans les quinze jours qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, pour fixer sur place le tracé de la ligne frontière décrite à l'article 27-2°, Partie II (Frontières de la Hongrie).

Article 44.

L'État serbe-croate-slovène reconnaît et confirme, vis-à-vis de la Hongrie, son engagement d'agréer l'insertion dans un Traité conclu avec les Principales Puissances alliées et associées, des dispositions jugées néces-

36, odstavce 1. mírové smlouvy s Rakouskem ve sporech civilních a obchodních mezi obyvateli těchto území a příslušníky bývalého království uherského nejsou vykonatelné, dokud nebudou opatřeny doložkou vykonatelnosti, vyslovenou novým soudem stejného druhu na území, o něž jde.

Všechny rozsudky vynesené pro zločiny neb přečiny politické od 4. srpna 1914 soudy bývalého mocnářství rakousko-uherského proti státním občanům italským, nebo proti těm, kdož se stávají státními občany italskými podle mírové smlouvy s Rakouskem, prohlašují se za neplatné.

ODDÍL II.

STÁT SRBSKO-CHORVATSKO-SLOVINSKÝ.

Článek 41.

Maďarsko uznává, jak to již učinily mocnosti spojené a sdružené, úplnou nezávislost státu srbsko-chorvatsko-slovinského.

Článek 42.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch státu srbsko-chorvatsko-slovinského všech práv a právních titulů na území bývalého mocnářství rakousko-uherského, která leží za hranicemi Maďarska, tak, jak jsou popsány v článku 27 části II (Hranice Maďarska), a která jsou uznána za část státu srbsko-chorvatsko-slovinského touto smlouvou nebo jinými smlouvami uzavřenými pro uspořádání věcí doby přítomné.

Článek 43.

Komise složená ze sedmi členů, z nichž pět bude jmenováno Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými, jeden státem srbsko-chorvatsko-slovinským a jeden Maďarskem, bude ustavena do čtrnácti dnů po tom, kdy nabude působnosti tato smlouva, aby určila na místě samém hraniční čáru popsanou v článku 27—2° části II (Hranice Maďarska).

Článek 44.

Stát srbsko-chorvatsko-slovinský uznává a potvrzuje vůči Maďarsku svůj závazek, že svolí, aby byla pojata do smlouvy s Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými ustanovení, která tyto mocnosti budou pokládati za

saires par ces Puissances pour protéger dans l'État serbe-croate-slovène les intérêts des habitants qui diffèrent de la majorité de la population par la race, la langue ou la religion ainsi que pour protéger la liberté du transit et un régime équitable pour le commerce des autres Nations.

La proportion et la nature des charges financières de la Hongrie, que l'État serbe-croate-slovène aura à supporter en raison du territoire placé sous sa souveraineté, seront fixées conformément à l'article 186, Partie IX (Clauses financières) du présent Traité.

Des conventions ultérieures règleront toutes questions, qui ne seraient pas réglées par le présent Traité et que pourrait faire naître la cession dudit territoire.

SECTION III.

ROUMANIE.

Article 45.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur de la Roumanie, à tous droits et titres sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise, situés au delà des frontières de la Hongrie, telles qu'elles sont fixées à l'article 27, Partie II (Frontières de la Hongrie) et reconnus par le présent Traité ou par tous autres Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, comme faisant partie de la Roumanie.

Article 46.

Une Commission composée de sept membres, dont cinq seront nommés par les Principales Puissances alliées et associées, un par la Roumanie et un par la Hongrie, sera constituée dans les quinze jours qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, pour fixer sur place le tracé de la ligne frontière prévue à l'article 27-3°, Partie II (Frontières de la Hongrie).

Article 47.

La Roumanie reconnaît et confirme, vis-à-vis de la Hongrie, son engagement d'agréer l'insertion dans un Traité conclu avec les Principales Puissances alliées et associées des dispositions jugées nécessaires par ces Puissances pour protéger en Roumanie les intérêts des habitants qui diffèrent de la majorité de la population par la race, la langue ou la religion, ainsi que pour protéger la liberté du transit et un régime équitable pour le commerce des autres Nations.

nutná, aby ve státě srbsko-chorvatsko-slovinském byly chráněny zájmy obyvatel, kteří se od většiny obyvatelstva liší rasou, jazykem neb náboženstvím, jakož i aby byly obchodu ostatních států zabezpečeny svoboda průvozu a způsob obchodování vyhovující zásadám slušnosti.

Podíl a povaha finančních břemen Maďarska, která bude státu srbsko-chorvatsko-slovinskému převzíti za území postavené pod jeho svrchovanost, budou určeny podle článku 186 Části IX (Klausule finanční) této smlouvy.

Pozdější úmluvy upraví veškeré otázky, které by nebyly upraveny touto smlouvou a ke kterým by mohlo dáti podnět postoupení řečeného území.

ODDÍL III.

RUMUNSKO.

Článek 45.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch Rumunska všech práv a právních titulů na území bývalého mocnářství rakousko-uherského, která leží za hranicemi Maďarska, tak jak jsou určeny v článku 27 Části II (Hranice Maďarska) a uznány touto smlouvou neb jakýmikoli jinými smlouvami, uzavřenými pro urovnání věcí přítomných, za součást Rumunska.

Článek 46.

Komise složená ze sedmi členů, z nichž pět bude jmenováno Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými, jeden Rumunskem a jeden Maďarskem, bude ustavena do čtrnácti dnů po tom, kdy nabude působnosti tato smlouva, aby určila na místě samém hraniční čáru uvedenou v článku 27—3° Části II (Hranice Maďarska).

Článek 47.

Rumunsko uznává a potvrzuje vůči Maďarsku svůj závazek, že svolí, aby byla pojata do smlouvy s Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými ustanovení, která tyto mocnosti budou pokládati za nutná, aby v Rumunsku byly chráněny zájmy obyvatel, kteří se od většiny obyvatelstva liší rasou, jazykem neb náboženstvím, jakož i aby byly obchodu ostatních států zabezpečeny svoboda průvozu a způsob obchodování vyhovující zásadám slušnosti.

La proportion et la nature des charges financières de la Hongrie, que la Roumanie aura à supporter en raison du territoire placé sous sa souveraineté, seront fixées conformément à l'article 186, Partie IX (Clauses financières) du présent Traité.

Des conventions ultérieures règleront toutes questions qui ne seraient pas réglées par le présent Traité et que pourrait faire naître la cession dudit territoire.

SECTION IV.

ÉTAT TCHÉCO-SLOVAQUE.

Article 48.

La Hongrie reconnaît, comme l'ont déjà fait les Puissances alliées et associées l'entière indépendance de l'État tchéco-slovaque, qui comprendra le territoire autonome des Ruthènes au Sud des Carpathes.

Article 49.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur de l'État tchéco-slovaque, à tous droits et titres sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise, situés au delà des frontières de la Hongrie, telles qu'elles sont fixées à l'article 27, Partie II (Frontières de la Hongrie) et reconnus par le présent Traité ou par tous autres Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, comme faisant partie de l'État tchéco-slovaque.

Article 50.

Une Commission composée de sept membres, dont cinq seront nommés par les Principales Puissances alliées et associées, un par l'État tchéco-slovaque et un par la Hongrie, sera constituée dans les quinze jours qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, pour fixer sur place le tracé de la ligne frontière prévue à l'article 27-4°, Partie II (Frontières de la Hongrie).

Article 51.

L'État tchéco-slovaque s'engage à n'élever aucun ouvrage militaire sur la partie de son territoire qui est située sur la rive droite du Danube au sud de Bratislava (Presbourg).

Article 52.

La proportion et la nature des charges financières de la Hongrie, que l'État tchéco-slovaque aura à supporter en raison du terri-

Podíl a povaha finančních břemen Maďarska, která bude Rumunsku převzíti za území postavené pod jeho svrchovanost, budou určeny podle článku 186 Části IX (Klausule finanční) této smlouvy.

Pozdější úmluvy upraví veškeré otázky, které by nebyly upraveny touto smlouvou a ke kterým by mohlo dáti podnět postoupení řečeného území.

ODDÍL IV.

STÁT ČESKOSLOVENSKÝ.

Článek 48.

Maďarsko uznává, jak to již byly učinily mocnosti spojené a sdružené, úplnou nezávislost státu československého, zahrnujícího i autonomní území Rusínů na jih od Karpat.

Článek 49.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch státu československého všech práv a právních titulů na území bývalého mocnářství rakousko-uherského, která leží za hranicemi Maďarska, tak jak jsou stanoveny v článku 27 Části II (Hranice Maďarska), a která jsou uznána za část státu československého touto smlouvou nebo jinými smlouvami uzavřenými pro uspořádání věcí doby přítomné.

Článek 50.

Komise složená ze sedmi členů, z nichž pět bude jmenováno čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými, jeden státem československým a jeden Maďarskem, bude ustavena do čtrnácti dnů po tom, kdy nabude působnosti tato smlouva, aby určila na místě samém hraniční čáru, uvedenou v článku 27—4° Části II (Hranice Maďarska).

Článek 51.

Stát československý se zavazuje nebudovati žádných vojenských zařízení na části svého území, která leží na pravém břehu Dunaje na jih od Bratislavy.

Článek 52.

Podíl a povaha finančních břemen Maďarska, která bude státu československému převzíti za území postavené pod jeho svrchova-

toire placé sous sa souveraineté, seront fixées conformément à l'article 186, Partie IX (Clauses financières) du présent Traité.

Des conventions ultérieures règleront toutes questions, qui ne seraient pas réglées par le présent Traité et que pourrait faire naître la cession dudit territoire.

SECTION V.

FIUME.

Article 53.

La Hongrie renonce à tous droits et titres sur Fiume et les territoires adjacents, appartenant à l'ancien royaume de Hongrie et compris dans les limites qui seront ultérieurement fixées.

La Hongrie s'engage à reconnaître les stipulations qui interviendront relativement à ces territoires, notamment en ce qui concerne la nationalité des habitants, dans les Traités destinés à régler les affaires actuelles.

SECTION VI.

PROTECTION DES MINORITÉS.

Article 54.

La Hongrie s'engage à ce que les stipulations contenues dans la présente Section soient reconnues comme lois fondamentales, à ce qu'aucune loi, aucun règlement ni aucune action officielle ne soient en contradiction ou en opposition avec ces stipulations et à ce qu'aucune loi, aucun règlement ni aucune action officielle ne prévalent contre elles.

Article 55.

La Hongrie s'engage à accorder à tous les habitants de Hongrie pleine et entière protection de leur vie et de leur liberté sans distinction de naissance, de nationalité, de langage, de race ou de religion.

Tous les habitants de la Hongrie auront droit au libre exercice, tant public que privé, de toute foi, religion ou croyance, dont la pratique ne sera pas incompatible avec l'ordre public et les bonnes mœurs.

Article 56.

La Hongrie reconnaît comme ressortissants hongrois, de plein droit et sans aucune formalité, toutes les personnes ayant l'indigénat

nost, budou určeny podle článku 186 Části IX (Klausule finanční) této smlouvy.

Pozdější úmluvy upraví veškeré otázky, které by nebyly upraveny touto smlouvou a ke kterým by mohlo dáti podnět postoupení řečeného území.

ODDÍL V.

RJEKA.

Článek 53.

Maďarsko se vzdává všech práv a právních titulů na Rjeku a území přilehlá, patřící bývalému království uherskému a pojatá v hranicích, jak budou později určeny.

Maďarsko se zavazuje, že uzná ustanovení, která se budou týkati těchto území, obzvláště pokud se týče státního příslušenství obyvatelstva, ve smlouvách určených k uspořádání věcí doby přítomné.

ODDÍL VI.

OCHRANA MENŠIN.

Článek 54.

Maďarsko se zavazuje, že ustanovení obsažená v tomto Oddíle budou uznána za základní zákony, že žádný zákon, žádné nařízení ani žádný úkon úřední nebude v odporu nebo nesouhlase s těmito ustanoveními a že žádný zákon, žádné nařízení ani žádný úkon úřední proti nim nebude míti moci.

Článek 55.

Maďarsko se zavazuje, že poskytne všem obyvatelům Maďarska úplnou a naprostou ochranu jejich života a jejich svobody bez ohledu na jejich původ, státní občanství, jazyk, rasu nebo náboženství.

Všichni obyvatelé Maďarska budou míti právo, aby volně vyznávali jak veřejně tak soukromě jakékoli vyznání, náboženství nebo víru, jejichž vykonávání nebude v neshodě s veřejným pořádkem a dobrými mravy.

Článek 56.

Maďarsko uznává za příslušníky maďarské ipso facto a bez jakékoli formality všechny osoby, které mají domovské právo na území

(pertinenza) sur le territoire hongrois à la date de la mise en vigueur du présent Traité et qui ne sont pas ressortissants d'un autre État.

Article 57.

La nationalité hongroise sera acquise de plein droit, par le seul fait de la naissance sur le territoire hongrois, à toute personne ne pouvant se prévaloir, par sa naissance, d'une autre nationalité.

Article 58.

Tous les ressortissants hongrois seront égaux devant la loi et jouiront des mêmes droits civils et politiques sans distinction de race, de langage ou de religion.

La différence de religion, de croyance ou de confession ne devra nuire à aucun ressortissant hongrois en ce qui concerne la jouissance des droits civils et politiques, notamment pour l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou l'exercice des différentes professions et industries.

Il ne sera édicté aucune restriction contre le libre usage pour tout ressortissant hongrois d'une langue quelconque soit dans les relations privées ou de commerce, soit en matière de religion, de presse, ou de publications de toute nature, soit dans les réunions publiques.

Nonobstant l'établissement par le Gouvernement hongrois d'une langue officielle, des facilités appropriées seront données aux ressortissants hongrois de langue autre que le hongrois, pour l'usage de leur langue, soit oralement, soit par écrit devant les tribunaux.

Les ressortissants hongrois, appartenant à des minorités ethniques, de religion ou de langue, jouiront du même traitement et des mêmes garanties en droit et en fait que les autres ressortissants hongrois. Ils auront notamment un droit égal à créer, diriger et contrôler à leurs frais des institutions charitables, religieuses ou sociales, des écoles et autres établissements d'éducation, avec le droit d'y faire librement usage de leur propre langue et d'y exercer librement leur religion.

Article 59.

En matière d'enseignement public, le Gouvernement hongrois accordera dans les villes et districts où réside une proportion considérable de ressortissants hongrois de langue autre que la langue hongroise, des facilités appropriées pour assurer que dans les écoles

maďarském v době, kdy tato smlouva nabude působnosti, a nejsou příslušníky jiného státu.

Článek 57.

Státního občanství maďarského nabude ipso facto pouhým zrozením na maďarském území každá osoba, která zrozením nenabývá státního občanství jiného.

Článek 58.

Všichni státní občané maďarští budou si rovni před zákonem a budou požívati stejných práv občanských a politických bez ohledu na rasu, jazyk nebo náboženství.

Rozdíl v náboženství, víře nebo vyznání nemůže býti žádnému státnímu občanu maďarskému na závadu, pokud jde o požívání práv občanských a politických a zejména pokud jde o přístup do veřejné služby, úřadů a k hodnostem neb o vykonávání jakékoli živnosti nebo povolání.

Státním občanům maďarským nebude ukládáno žádné omezení, pokud jde o volné užívání jakéhokoli jazyka ať ve stycích soukromých neb obchodních, ať ve věcech, týkajících se náboženství, tisku neb veřejných projevů jakéhokoli druhu, ať ve veřejných shromážděních.

Jestliže by vláda maďarská zavedla nějaký oficielní jazyk, bude přes to poskytnuta příslušníkům maďarským jiného jazyka než maďarského přiměřená možnost, aby před soudy používali svého jazyka jak ústně, tak písemně.

S příslušníky maďarskými, náležejícími k menšinám ethnickým, náboženským neb jazykovým, bude po právu a ve skutečnosti za stejných záruk zacházeno stejně jak s ostatními občany maďarskými. Zvláště budou míti stejné právo, aby vlastním nákladem zakládali, řídili a pod dozorem měli ústavy lidumilné, náboženské neb sociální, školy a jiné ústavy výchovné s právem používati tam volně svého jazyka a svobodně tam vykonávati své náboženství.

Článek 59.

Pokud jde o veřejné vyučování, poskytne vláda maďarská ve městech a okresích, v nichž je usedlý značný zlomek maďarských příslušníků jiného jazyka než maďarského, přiměřené možnosti, zajišťující, aby se dětem těchto maďarských příslušníků dostalo

primaires, l'instruction sera donnée, dans leur propre langue, aux enfants de ces ressortissants hongrois. Cette stipulation n'empêchera pas le Gouvernement hongrois de rendre obligatoire l'enseignement de la langue hongroise dans lesdites écoles.

Dans les villes et districts, où réside une proportion considérable de ressortissants hongrois appartenant à des minorités ethniques, de religion ou de langue, ces minorités se verront assurer une part équitable dans le bénéfice et l'affectation des sommes qui pourraient être attribuées sur les fonds publics par le budget de l'État, les budgets municipaux ou autres, dans un but d'éducation, de religion ou de charité.

Article 60.

La Hongrie agrée que, dans la mesure où les stipulations des articles précédents de la présente Section affectent des personnes appartenant à des minorités de race, de religion ou de langue, ces stipulations constituent des obligations d'intérêt international et seront placées sous la garantie de la Société des Nations. Elles ne pourront être modifiées sans l'assentiment de la majorité du Conseil de la Société des Nations. Les Puissances alliées et associées représentées dans le Conseil s'engagent respectivement à ne pas refuser leur assentiment à toute modification desdits articles, qui serait consentie en due forme par une majorité du Conseil de la Société des Nations.

La Hongrie agrée que tout Membre du Conseil de la Société des Nations aura le droit de signaler à l'attention du Conseil toute infraction ou danger d'infraction à l'une quelconque de ces obligations, et que le Conseil pourra procéder de telle façon et donner telles instructions qui paraîtront appropriées et efficaces dans la circonstance.

La Hongrie agrée en outre qu'en cas de divergence d'opinion, sur des questions de droit ou de fait concernant ces articles, entre le Gouvernement hongrois et l'une quelconque des Puissances alliées et associées, ou toute autre Puissance, Membre du Conseil de la Société des Nations, cette divergence sera considérée comme un différend ayant un caractère international selon les termes de l'article 14 du Pacte de la Société des Nations. Le Gouvernement hongrois agrée que tout différend de ce genre sera, si l'autre partie le demande, déféré à la Cour permanente de justice internationale. La décision de la Cour permanente sera sans appel et aura la même

v obecných školách vyučování v jejich vlastní řeči. Toto ustanovení nebude však vládě maďarské brániti, aby učinila povinným vyučování řeči maďarské v řečených školách.

V městech a okresích, v nichž je usedlý značný zlomek příslušníků maďarských, náležejících k menšinám ethnickým, náboženským neb jazykovým, zabezpečí se těmto menšinám slušný podíl v požitku a v použití částek, které mají býti vynaloženy na výchovu, náboženství neb lidumilnost z veřejných fondů podle rozpočtu státního, rozpočtů obecních neb jiných.

Článek 60.

Maďarsko souhlasí s tím, že předpisy předcházejících článků tohoto Oddílu, pokud se týkají příslušníků menšiny rasové, náboženské nebo jazykové, zakládají závazky zájmu mezinárodního a budou požívati záruky Společnosti národů. Nesmějí býti měněny bez souhlasu většiny v Radě Společnosti národů. Mocnosti spojené a sdružené zastoupené v Radě se zavazují, každá, pokud se jí týče, že neodeprou svého souhlasu takovým změnám řečených článků, které by v předepsané formě byla schválila většina Rady Společnosti národů.

Maďarsko souhlasí s tím, že každý člen Rady Společnosti národů bude míti právo obrátiti pozornost Rady na každé již nastalé nebo hrozící porušení kteréhokoli z těchto závazků a že Rada bude moci zvoliti postup a vydati pokyny takové, jaké se jí za daných okolností budou zdáti vhodné a účinné.

Maďarsko souhlasí dále s tím, aby každý rozpor mínění, který by o právních nebo skutkových otázkách, souvisících s oněmi články, vznikl mezi vládou maďarskou a kteroukoli z mocností spojených a sdružených neb kteroukoli jinou mocností, jež je členem Rady Společnosti národů, byl pokládán za spor rázu mezinárodního podle znění článku 14 úmluvy o Společnosti národů. Vláda maďarská souhlasí, aby každý takovýto spor, bude-li za to žádati druhá strana, byl vznesen na Stálý mezinárodní soudní dvůr, jehož rozhodnutí bude konečné a bude požívati téže moci a účinnosti jako rozhodnutí podle článku 13 oné úmluvy.

force et valeur qu'une décision rendue en vertu de l'article 13 du Pacte.

SECTION VII.

CLAUSES CONCERNANT LA NATIONALITÉ.

Article 61.

Toute personne ayant l'indigénat *(pertinenza)* sur un territoire faisant antérieurement partie des territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise acquerra de plein droit et à l'exclusion de la nationalité hongroise, la nationalité de l'État exerçant la souveraineté sur ledit territoire.

Article 62.

Nonobstant la disposition de l'article 61, les personnes qui ont obtenu l'indigénat postérieurement au 1er janvier 1910 dans un territoire transféré à l'État serbe-croate-slovène ou à l'État tchéco-slovaque en vertu du présent Traité, n'acquerront la nationalité serbe-croate-slovène ou tchéco-slovaque qu'à la condition d'en obtenir l'autorisation de l'État serbe-croate-slovène ou de l'État tchéco-slovaque, selon les cas.

Si l'autorisation visée à l'alinéa précédent n'est pas demandée ou est refusée, les intéressés acqueront de plein droit la nationalité de l'État exerçant la souveraineté sur le territoire dans lequel ils avaient précédemment leur indigénat.

Article 63.

Les personnes âgées de plus de 18 ans, perdant leur nationalité hongroise et acquérant de plein droit une nouvelle nationalité en vertu de l'article 61, auront la faculté, pendant une période d'un an à dater de la mise en vigueur du présent Traité, d'opter pour la nationalité de l'État dans lequel elles avaient leur indigénat avant d'acquérir leur indigénat dans le territoire transféré.

L'option du mari entraînera celle de la femme et l'option des parents entraînera celle de leurs enfants âgés de moins de 18 ans.

Le personnes ayant exercé le droit d'option ci-dessus prévu devront, dans les douze mois qui suivront, transporter leur domicile dans l'État en faveur duquel elles auront opté.

Elles seront libres de conserver les biens immobiliers qu'elles possèdent sur le territoire de l'autre État où elles auraient eu leur domicile antérieurement à leur option.

ODDÍL VII.

KLAUSULE O STÁTNÍM OBČANSTVÍ.

Článek 61.

Všechny osoby, které mají právo domovské na území, jež dříve tvořilo část bývalého mocnářství rakousko-uherského, stávají se, pozbývajíce zároveň státního občanství maďarského, ipso facto příslušníky onoho státu, který na řečeném území vykonává práva svrchovanosti.

Článek 62.

Přes ustanovení článku 61 osoby, které obdržely domovské právo po 1. lednu 1910 v území postoupeném touto smlouvou státu srbsko-chorvatsko-slovinskému nebo státu československému, nabudou státního občanství srbsko-chorvatsko-slovinského nebo československého jen tehdy, dostanou-li svolení státu srbsko-chorvatsko-slovinského nebo československého.

Nebylo-li o povolení podle předešlého odstavce žádáno, nebo bylo-li povolení odepřeno, stanou se dotčené osoby ipso facto příslušníky státu vykonávajícího práva svrchovanosti nad územím, kde měly dříve právo domovské.

Článek 63.

Osoby, kterým je víc než 18 let a které pozbyly své státní příslušnosti maďarské a nabyly ipso facto nového státního občanství podle článku 61, budou po dobu jednoho roku ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, oprávněny optovati pro státní občanství státu, v němž měly právo domovské před tím, než ho nabyly na území postoupeném.

Opce manželova zahrnuje opci manželčinu a opce rodičů zahrnuje opci jejich dětí, kterým ještě není 18 let.

Osoby vykonavší svrchu vzpomenuté právo opční budou povinny do následujících dvanácti měsíců přeložiti své bydliště do státu, pro který optovaly.

Bude jim volno podržeti nemovitý majetek, který mají na území druhého státu, kde měly své bydliště před svou opcí.

Elles pourront emporter leurs biens meubles de toute nature. Il ne leur sera imposé, de ce fait, aucun droit ou taxe soit de sortie, soit d'entrée.

Article 64.

Les personnes qui ont l'indigénat dans un territoire faisant partie de l'ancienne monarchie austro-hongroise, et qui y diffèrent, par la race et la langue, de la majorité de la population, pourront, dans le délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, opter pour l'Autriche, la Hongrie, l'Italie, la Pologne, la Roumanie, l'État serbe-croate-slovène ou l'État tchéco-slovaque, selon que la majorité de la population y sera composée de personnes parlant la même langue et ayant la même race qu'elles. Les dispositions de l'article 63, concernant l'exercice du droit d'option, seront applicables à l'exercice du droit reconnu par le présent article.

Article 65.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à n'apporter aucune entrave à l'exercice du droit d'option prévu par le présent Traité ou par les Traités conclus entre les Puissances alliées et associées et l'Allemagne, l'Autriche ou la Russie, ou entre lesdites Puissances alliées et associées elles-mêmes, et permettant aux intéressés d'acquérir toute autre nationalité qui leur serait ouverte.

Article 66.

Les femmes mariées suivront la condition de leurs maris et les enfants âgés de moins de 18 ans suivront la condition de leurs parents pour tout ce qui concerne l'application des dispositions de la présente Section.

SECTION VIII.

CLAUSES POLITIQUES CONCERNANT CERTAINS ÉTATS D'EUROPE.

1. BELGIQUE.

Article 67.

La Hongrie, reconnaissant que les Traités du 19 avril 1839, qui établissaient avant la guerre le régime de la Belgique, ne correspondent plus aux circonstances actuelles, consent, en ce qui la concerne, à l'abrogation de ces Traités et s'engage dès à présent à reconnaître

Mohou odnésti svůj majetek movitý jakéhokoli druhu. Nebude jim uložena z tohoto důvodu nijaká dávka ani poplatek vývozní ani dovozní.

Článek 64.

Osoby, které mají domovské právo na území tvořivším součást bývalého mocnářství rakousko-uherského a které se v něm liší rasou a jazykem od většiny obyvatelstva, budou do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, moci optovati pro Rakousko, Maďarsko, Italii, Polsko, Rumunsko, stát srbsko-chorvatsko-slovinský nebo stát československý, podle toho, zda se tam většina obyvatelstva bude skládati z osob mluvících týmž jazykem a patřících k téže rase. Pro výkon práva uznaného tímto článkem budou platiti ustanovení článku 63 o výkonu práva opčního.

Článek 65.

Vysoké smluvní strany se zavazují, že nebudou klásti žádných překážek výkonu opčního práva, o kterém je řeč v této smlouvě, anebo ve smlouvách uzavřených mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Německem, Rakouskem nebo Ruskem, anebo ve smlouvách uzavřených mezi řečenými mocnostmi spojenými a sdruženými navzájem, a které dovoluje dotčeným osobám nabýti jakéhokoli jiného státního občanství, které by jim bylo přístupno.

Článek 66.

Při provádění předpisů tohoto Oddílu budou ženy provdané sdíleti právní postavení svých manželů, a děti, kterým ještě není 18 let, právní postavení svých rodičů.

ODDÍL VIII.

POLITICKÉ KLAUSULE O URČITÝCH EVROPSKÝCH STÁTECH.

1. BELGIE.

Článek 67.

Uznávajíc, že smlouvy ze dne 19. dubna 1839, které stanovily před válkou právní stav Belgie, neodpovídají již nynějšímu stavu věcí, svoluje Maďarsko, pokud se jeho týče, ke zrušení těchto smluv a zavazuje se od nynějška, že uzná a bude zachovávati veškeré

et à observer toutes conventions, quelles qu'elles soient, que pourront passer les Principales Puissances alliées et associées, ou certaines d'entre elles, avec les Gouvernements de Belgique ou des Pays-Bas, à l'effet de remplacer lesdits Traités de 1839. Si son adhésion formelle à ces conventions ou à quelques-unes de leurs dispositions était requise, la Hongrie s'engage dès maintenant à la donner.

2. LUXEMBOURG.

Article 68.

La Hongrie déclare agréer, en ce qui la concerne, l'abrogation du régime de neutralité du Grand-Duché de Luxembourg et accepte par avance tous arrangements internationaux conclus par les Puissances alliées et associées relativement au Grand-Duché.

3. SLESVIG.

Article 69.

La Hongrie déclare reconnaître, en ce qui la concerne toutes dispositions conclues par les Puissances alliées et associées avec l'Allemagne concernant les territoires, dont le Traité du 30 octobre 1864 avait imposé l'abandon au Danemark.

4. TURQUIE ET BULGARIE.

Article 70.

La Hongrie s'engage à reconnaître et à agréer, en ce qui la concerne, tous arrangements que les Puissances alliées et associées passeront ou ont passé avec la Turquie et la Bulgarie relativement aux droits, intérêts et privilèges quelconques auxquels la Hongrie ou les ressortissants hongrois pourraient prétendre en Turquie ou en Bulgarie et qui ne sont pas l'objet de dispositions du présent Traité.

5. AUTRICHE.

Article 71.

La Hongrie renonce en faveur de l'Autriche à tous droits et titres sur les territoires de l'ancien royaume de Hongrie, situés au delà des frontières de la Hongrie, telles qu'elles sont fixées à l'article 27-1°, Partie II (Frontières de la Hongrie).

Une Commission composée de sept membres, dont cinq seront nommés par les Principales Puissances alliées et associées, un par la Hongrie et un par l'Autriche, sera constitué dans les quinze jours qui suivront la

úmluvy, ať jsou jakékoli, jež by uzavřely Čelné mocnosti spojené a sdružené nebo některé z nich s vládou belgickou nebo nizozemskou, aby jimi nahradily řečené smlouvy z roku 1839. Bylo-li by žádáno jeho výslovné přistoupení k těmto úmluvám nebo k některým z jejich ustanovení, zavazuje se Maďarsko již nyní, že tak učiní.

2. LUCEMBURK.

Článek 68.

Maďarsko prohlašuje, že, pokud se jeho týče, svoluje ke zrušení neutrality velkovévodství lucemburského a že již předem přijímá všechny mezinárodní úpravy ujednané mocnostmi spojenými a sdruženými o tomto velkovévodství.

3. ŠLESVIK.

Článek 69.

Maďarsko prohlašuje, že uznává, pokud se jeho týče, veškerá ustanovení mocnostmi spojenými a sdruženými umluvená s Německem o území, kterého se Dánsko musilo vzdáti smlouvou ze dne 30. října 1864.

4. TURECKO A BULHARSKO.

Článek 70.

Maďarsko se zavazuje, že uzná a přijme, pokud se jeho týče, všecky úpravy, jež mocnosti spojené a sdružené uzavrou nebo uzavřely s Tureckem a s Bulharskem o jakýchkoli právech, zájmech a výsadách, na něž by mohlo Maďarsko nebo maďarští příslušníci v Turecku nebo Bulharsku činiti nárok, a jež nejsou předmětem ustanovení této smlouvy.

5. RAKOUSKO.

Článek 71.

Maďarsko se vzdává ve prospěch Rakouska všech práv a právních titulů na území bývalého království uherského, která leží za hranicemi Maďarska, tak jak jsou stanoveny v článku 27—1° části II (Hranice Maďarska).

Komise složená ze sedmi členů, z nichž pět bude jmenováno Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými, jeden Maďarskem a jeden Rakouskem, bude ustavena do čtrnácti dnů po tom, kdy nabude působnosti tato

mise en vigueur du présent Traité, pour fixer sur place le tracé de la ligne frontière ci-dessus-prévue.

La nationalité des habitants des territoires visés au présent article sera réglée conformément aux dispositions des articles 61, 63 à 66.

smlouva, aby určila na místě samém hraniční čáru výše uvedenou.

Státní občanství obyvatelů území dotčených v tomto článku bude upraveno podle ustanovení článků 61, 63 až 66.

6. RUSSIE ET ÉTATS RUSSES.

Article 72.

1. — La Hongrie reconnaît et s'engage à respecter, comme permanente et inaliénable, l'indépendance de tous les territoires qui faisaient partie de l'ancien empire de Russie au 1er août 1914.

Conformément aux dispositions insérées à l'article 193, Partie IX (Clauses financières) et à l'article 227, Partie X (Clauses économiques) du présent Traité, la Hongrie reconnaît définitivement en ce qui la concerne l'annulation des Traités de Brest-Litovsk, ainsi que de tous autres traités, accords ou conventions passé par l'ancien Gouvernement austro-hongrois avec le Gouvernement maximaliste en Russie.

Les Puissances alliées et associées réservent expressément les droits de la Russie à obtenir de la Hongrie toutes restitutions et réparations basées sur les principes du présent Traité.

2. — La Hongrie s'engage à reconnaître la pleine valeur de tous les traités ou arrangements que les Puissances alliées et associées passeraient avec les États qui se sont constitués ou se constitueront sur tout ou partie des territoires de l'ancien empire de Russie, tel qu'il existait au 1er août 1914, et à reconnaître les frontières de ces États, telles qu'elles seront ainsi fixées.

6. RUSKO A RUSKÉ STÁTY.

Článek 72.

1. Maďarsko uznává a zavazuje se respektovati jakožto stálou a nezadatelnou nezávislost všech území, jež byla částí bývalé říše ruské dne 1. srpna 1914.

Ve shodě s ustanoveními obsaženými v článku 193 části IX (Klausule finanční) a v článku 227 části X (Klausule hospodářské) této smlouvy, uznává Maďarsko definitivně, pokud se jeho týče, zrušení smluv brestlitovských, jakož i všech jiných smluv, dohod nebo úmluv, které sjednala bývalá vláda rakousko-uherská s maximalistickou vládou v Rusku.

Mocnosti spojené a sdružené výslovně vyhrazují Rusku právo, aby dostalo od Maďarska veškeré restituce a náhrady zakládající se na zásadách této smlouvy.

2. Maďarsko se zavazuje uznati plnou platnost veškerých smluv nebo úprav, jež by mocnosti spojené a sdružené uzavřely se státy, které se ustavily nebo ustaví na celém území nebo na části území bývalé říše ruské, jaká byla dne 1. srpna 1914, a uznati hranice těchto států, jak budou takovým způsobem určeny.

SECTION IX.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

Article 73.

L'indépendance de la Hongrie est inaliénable, si ce n'est du consentement du Conseil de la Société des Nations. En conséquence, la Hongrie s'engage à s'abstenir, sauf le consentement dudit Conseil, de tout acte de nature à compromettre son indépendance, directement ou indirectement et par quelque voie que ce soit, notamment et jusqu'à son admission comme Membre de la Société des Nations, par voie de participation aux affaires d'une autre Puissance.

ODDÍL IX.

OBECNÁ USTANOVENÍ.

Článek 73.

Nezávislost Maďarska jest nezadatelná, leda by dala k tomu souhlas Rada Společnosti národů. Maďarsko se proto zavazuje, že se, pokud nesvolí řečená Rada, zdrží jakéhokoli jednání, kterým by zadalo své nezávislosti, ať přímo či nepřímo a jakýmkoli způsobem, zejména tím, že by se před přijetím za člena Společnosti národů účastnilo záležitostí některé jiné mocnosti.

Article 74.

La Hongrie déclare dès à présent reconnaître et agréer les frontières de l'Autriche, de la Bulgarie, de la Grèce, de la Pologne, de la Roumanie, de l'État serbe-croate-slovène et de l'État tchéco-slovaque, telles que ces frontières auront été fixées par les Principales Puissances alliées et associées.

La Hongrie s'engage à reconnaître la pleine valeur des Traités de Paix et Conventions additionnelles qui sont ou seront conclus par les Puissances alliées et associées, avec les Puissances ayant combattu aux côtés de l'ancienne monarchie austro-hongroise, à agréer les dispositions qui ont été ou seront prises concernant les territoires de l'ancien empire allemand, de l'Autriche, du royaume de Bulgarie et de l'empire ottoman, et à reconnaître les nouveaux États dans les frontières qui leur sont ainsi fixées.

Article 75.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur des Principales Puissances alliées et associées à tous ses droits et titres sur les territoires qui appartenaient antérieurement à l'ancienne monarchie austro-hongroise et qui, situés au delà des nouvelles frontières de la Hongrie telles qu'elles sont décrites à l'article 27, Partie II (Frontières de la Hongrie), ne sont actuellement l'objet d'aucune autre stipulation.

La Hongrie s'engage à reconnaître les dispositions que les Principales Puissances alliées et associées prendront relativement à ces territoires, notamment en ce qui concerne la nationalité des habitants.

Article 76.

Aucun des habitants des territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise ne pourra être inquiété ou molesté, soit en raison de son attitude politique depuis le 28 juillet 1914 jusqu'à la reconnaissance définitive de la souveraineté sur ces territoires, soit en raison du règlement de sa nationalité en vertu du présent Traité.

Article 77.

La Hongrie remettra sans délai aux Gouvernements alliés ou associés intéressés les archives, registres, plans, titres et documents de toute nature appartenant aux administrations civile, militaire, financière, judiciaire ou autres des territoires cédés. Si quelques-

Článek 74.

Maďarsko prohlašuje, že již nyní uznává a přijímá hranice Rakouska, Bulharska, Řecka, Polska, Rumunska, státu srbsko-chorvatsko-slovinského a státu československého tak, jak budou hranice tyto stanoveny Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými.

Maďarsko se zavazuje, že uzná plnou platnost mírových smluv a ujednání dodatkových, jež jsou nebo budou uzavřeny mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a mocnostmi, které bojovaly po boku bývalého mocnářství rakousko-uherského; že schválí ustanovení, jež byla nebo budou učiněna o území bývalé říše německé, Rakouska, království bulharského a říše ottomanské, a že uzná nové státy v hranicích, jež jim takto jsou určeny.

Článek 75.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch Čelných mocností spojených a sdružených všech svých práv a právních titulů na území, která dříve náležela bývalému mocnářství rakousko-uherskému a která, ležíce za novými hranicemi Maďarska, tak jak jsou popsány v článku 27 Části II (Hranice Maďarska), nejsou dosud přidělena nikomu jinému.

Maďarsko se zavazuje, že uzná opatření, která Čelné mocnosti spojené a sdružené učiní o těchto územích, zejména pokud jde o státní občanství obyvatelů.

Článek 76.

Žádný z obyvatelů území bývalého mocnářství rakousko-uherského nesmí býti znepokojován nebo obtěžován, ať pro svoje politické chování od 28. července 1914 až do konečného rozhodnutí o svrchovanosti nad tímto územím, ať pro úpravu svého státního občanství podle této smlouvy.

Článek 77.

Maďarsko vydá neprodleně zúčastněným vládám spojeným nebo sdruženým archivy, záznamy, plány, listiny a vůbec doklady všeho druhu, týkající se správy civilní, vojenské, finanční, soudní nebo jiné v postoupených územích. Jestliže některé z těchto do-

uns de ces documents, archives, registres, titres ou plans avaient été déplacés, ils seront restitués par la Hongrie sur la demande des Gouvernements alliés ou associés intéressés.

Dans le cas où les archives, registres, plans, titres ou documents visés à l'alinéa 1er et n'ayant pas un caractère militaire concerneraient également les administrations hongroises et où, en conséquence, leur remise ne pourrait avoir lieu sans préjudice pour ces dernières, la Hongrie s'engage, sous condition de réciprocité, à en donner communication aux Gouvernements alliés et associés intéressés.

Article 78.

Il sera pourvu, par conventions séparées entre la Hongrie et chacun des États auxquels un territoire de l'ancien royaume de Hongrie a été transféré ou qui sont nés du démembrement de l'ancienne monarchie austro-hongroise, au règlement des intérêts des habitants, notamment en ce qui concerne leurs droits civils, leur commerce et l'exercice de leur profession.

PARTIE IV.

INTÉRÊTS HONGROIS HORS D'EUROPE.

Article 79.

Hors de ses limites, telles qu'elles sont fixées par le présent Traité, la Hongrie renonce, en ce qui la concerne, à tous droits, titres ou privilèges quelconques sur ou concernant tous territoires hors d'Europe ayant pu appartenir à l'ancienne monarchie austro-hongroise ou à ses alliés, ainsi qu'à tous droits, titres ou privilèges ayant pu, à quelque titre que ce soit, lui appartenir vis-à-vis des Puissances alliées et associées.

La Hongrie s'engage dès à présent à reconnaître et à agréer les mesures qui sont ou seront prises par les Principales Puissances alliées et associées, d'accord s'il y a lieu avec les tierces Puissances, en vue de régler les conséquences de la disposition qui précède.

SECTION I.

MAROC.

Article 80.

La Hongrie, en ce qui la concerne, renonce à tous droits, titres ou privilèges résultant

kladů, archivů, záznamů, listin nebo plánů byly přemístěny, vydá je Maďarsko na žádost zúčastněných vlád spojených nebo sdružených.

Jestliže by se archivy, záznamy, plány, listiny nebo doklady, uvedené v odstavci 1. a nemající rázu vojenského, týkaly zároveň správy maďarské a jestliže by proto jejich vydání bylo pro správu rakouskou spojeno s újmou, zavazuje se Maďarsko, že za podmínky vzájemnosti poskytne vládám spojeným a sdruženým, o které jde, volný přístup k nim.

Článek 78.

Zvláštními smlouvami mezi Maďarskem a každým ze států, kterým bylo postoupeno nějaké území bývalého království uherského, nebo které vznikly rozkouskováním bývalého mocnářství rakousko-uherského, bude postaráno o úpravu zájmů obyvatel, zejména pokud jde o jejich práva občanská, jejich obchod a provozování jejich povolání.

ČÁST IV.

ZÁJMY MAĎARSKÉ MIMO EVROPU.

Článek 79.

Mimo své hranice, jak jsou určeny touto smlouvou, vzdává se Maďarsko, pokud se jeho týče, všech práv, právních titulů nebo jakýchkoli výsad na všech územích nebo stran všech území mimo Evropu, která by byla snad náležela bývalému mocnářství rakousko-uherskému nebo jeho spojencům, jakož i všech práv, právních titulů nebo výsad, jež by mu snad z jakéhokoli právního titulu náležely vůči mocnostem spojeným a sdruženým.

Maďarsko se zavazuje již od nynějška uznati a schváliti opatření, jež učinily nebo učiní Čelné mocnosti spojené a sdružené, bude-li třeba, v dohodě s třetími mocnostmi, aby byly upraveny důsledky předchozího ustanovení.

ODDÍL I.

MAROKKO.

Článek 80.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, veškerých práv, právních titulů nebo výsad

à son profit de l'Acte général d'Algésiras du 7 avril 1906, des Accords franco-allemands du 9 février 1909 et du 4 novembre 1911. Tous les traités, accords, arrangements ou contrats passés par le Gouvernement de l'ancienne monarchie austro-hongroise avec l'Empire chérifien sont tenus pour abrogés depuis le 12 août 1914.

En aucun cas, la Hongrie ne pourra se prévaloir de ces actes et elle s'engage à n'intervenir en aucune façon dans les négociations qui pourront avoir lieu entre la France et les autres Puissances relativement au Maroc.

Article 81.

La Hongrie déclare accepter toutes les conséquences de l'établissement, reconnu par le Gouvernement de l'ancienne monarchie austro-hongroise, du protectorat de la France au Maroc et renoncer au régime des capitulations au Maroc, en ce qui la concerne.

Cette renonciation prendra date du 12 août 1914.

Article 82.

Le Gouvernement chérifien aura une entière liberté d'action pour régler le statut et les conditions de l'établissement des ressortissants hongrois au Maroc.

Les protégés hongrois, les censaux et les associés agricoles hongrois seront considérés comme ayant cessé, à partir du 12 août 1914, de jouir des privilèges attachés à ces qualités pour être soumis au droit commun.

Article 83.

Tous droits mobiliers et immobiliers de l'ancienne monarchie austro-hongroise dans l'Empire chérifien passent de plein droit au Maghzen sans aucune indemnité.

A cet égard, les biens et propriétés de l'ancienne monarchie austro-hongroise seront considérés comme comprenant toutes les propriétés de la Couronne, ainsi que les biens privés de l'ancienne famille souveraine d'Autriche-Hongrie.

Tous les droits mobiliers et immobiliers appartenant dans l'Empire chérifien à des ressortissants hongrois seront traités conformément aux Sections III et IV, Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

Les droits miniers qui seraient reconnus à des ressortissants hongrois par le Tribunal arbitral institué en vertu du règlement minier

vyplývajících v jeho prospěch z generální akty algesiraské ze dne 7. dubna 1906, z dohod francouzsko-německých ze dne 9. února 1909 a 4. listopadu 1911. Veškeré smlouvy, dohody, úpravy nebo ujednání, které uzavřela vláda bývalého mocnářství rakousko-uherského s říší šerifskou, pokládají se za zrušeny dnem 12. srpna 1914.

Maďarsko nebude se moci v žádném případě dovolávati těchto akt a zavazuje se, že se nebude nijakým způsobem vměšovati v jednání, k němuž by mohlo dojíti mezi Francií a ostatními mocnostmi o Marokku.

Článek 81.

Maďarsko prohlašuje, že souhlasí se všemi důsledky zřízení francouzského protektorátu nad Marokkem, uznaného vládou bývalého mocnářství rakousko-uherského, a že se vzdává, pokud se jeho týče, platnosti kapitulací v Marokku.

Toto vzdání platí od 12. srpna 1914.

Článek 82.

Šerifská vláda bude míti úplnou volnost, aby upravila právní postavení a podmínky usazování maďarských příslušníků v Marokku.

Bude se míti za to, že maďarští chráněnci, poplatníci a zemědělští družstevníci od 12. srpna 1914 přestali požívati výsad, spojených s těmito vlastnostmi a podléhají právu obecnému.

Článek 83.

Všechna práva k věcem movitým i nemovitým bývalého mocnářství rakousko-uherského v říši šerifské přejdou ipso facto na Maghzen bez jakékoli náhrady.

V této příčině se bude míti za to, že statky bývalé monarchie rakousko-uherské zahrnují veškeré vlastnictví koruny, jakož i soukromé statky bývalé panovnické rodiny rakousko-uherské.

S veškerými právy k věcem movitým i nemovitým náležejícím v říši šerifské příslušníkům maďarským bude naloženo podle Oddílu III a IV Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

Horní práva, která by byla přiznána maďarským příslušníkům rozhodčím soudem, zřízeným marockým horním řádem, stihne

marocain suivront le sort des biens appartenant au Maroc à des ressortissants hongrois.

Article 84.

Le Gouvernement hongrois assurera le transfert, à la personne qui sera désignée par le Gouvernement français, des actions qui représentent la part de la Hongrie dans le capital de la Banque d'État du Maroc. Cette personne remboursera aux ayants droit la valeur de ces actions, indiquée par la Banque d'État.

Ce transfert aura lieu sans préjudice du remboursement des dettes que les ressortissants hongrois auraient contractées envers la Banque d'État du Maroc.

Article 85.

Les marchandises marocaines bénéficieront à l'entrée en Hongrie du régime appliqué aux marchandises françaises.

SECTION II.

ÉGYPTE.

Article 86.

La Hongrie déclare reconnaître le protectorat déclaré sur l'Égypte par la Grande-Bretagne le 18 décembre 1914 et renoncer, en ce qui la concerne, au régime des capitulations en Égypte.

Cette renonciation prendra date du 12 août 1914.

Article 87.

Tous les traités, accords, arrangements ou contrats passés par le Gouvernement de l'ancienne monarchie austro-hongroise avec l'Égypte sont tenus pour abrogés depuis le 12 août 1914.

En aucun cas, la Hongrie ne pourra se prévaloir de ces actes et elle s'engage à n'intervenir en aucune façon dans les négociations qui pourront avoir lieu entre la Grande-Bretagne et les autres Puissances relativement à l'Égypte.

Article 88.

Jusqu'à la mise en vigueur d'une législation égyptienne d'organisation judiciaire constituant des cours de complète juridiction, il sera pourvu, par voie de décrets par Sa Hautesse le Sultan, à l'exercice de la juridiction sur

osud majetku, který náleží v Marokku maďarským příslušníkům.

Článek 84.

Vláda maďarská zabezpečí převod akcií, které představují účast Maďarska v kapitálu marocké státní banky, na osobu, kterou jí označí vláda francouzská. Tato osoba nahradí oprávněným hodnotu těchto akcií, jak ji ustanoví státní banka.

Tento převod bude proveden bez újmy zaplacení dluhů, jež snad udělali poddaní maďarští u státní banky marocké.

Článek 85.

S marockým zbožím bude při dovozu do Maďarska nakládáno podle předpisů platných o zboží francouzském.

ODDÍL II.

EGYPT.

Článek 86.

Maďarsko prohlašuje, že uznává protektorát prohlášený nad Egyptem Velkou Britannií dne 18. prosince 1914 a že se vzdává, pokud se jeho týče, platnosti kapitulací v Egyptě.

Toto vzdání platí od 12. srpna 1914.

Článek 87.

Veškeré smlouvy, dohody, úpravy neb ujednání, uzavřená vládou bývalého mocnářství rakousko-uherského a Egyptem, pokládají se za zrušeny dnem 12. srpna 1914.

Maďarsko nebude se moci v žádném případě dovolávati těchto akt a zavazuje se, že se nebude nijakým způsobem vměšovati v jednání, k němuž by mohlo dojíti mezi Velkou Britannií a ostatními mocnostmi o Egyptě.

Článek 88.

Dokud nenabude působnosti egyptské zákonodárství o organisaci soudů, kterým budou zavedeny soudy s obecnou pravomocí, bude dekrety Jeho Výsosti sultána postaráno o vykonávání soudnictví nad maďarskými

les ressortissants hongrois et sur leurs propriétés par les tribunaux consulaires britanniques.

Article 89.

Le Gouvernement égyptien aura une entière liberté d'action pour régler le statut et les conditions de l'établissement des ressortissants hongrois en Égypte.

Article 90.

La Hongrie donne, en ce qui la concerne, son agrément à l'abrogation ou aux modifications, jugées désirables par le Gouvernement égyptien, du décret rendu par Son Altesse le Khédive le 28 novembre 1904 relativement à la Commission de la Dette publique égyptienne.

Article 91.

La Hongrie consent, en ce qui la concerne, au transfert au Gouvernement de Sa Majesté britannique des pouvoirs conférés à Sa Majesté impériale le Sultan par la Convention signée à Constantinople le 29 octobre 1888 relativement à la libre navigation du Canal de Suez.

Elle renonce à toute participation au Conseil sanitaire maritime et quarantenaire de l'Égypte et consent, en ce qui la concerne, au transfert aux autorités égyptiennes des pouvoirs de ce Conseil.

Article 92.

Tous les biens et propriétés de l'ancienne monarchie austro-hongroise en Égypte passent de plein droit au Gouvernement égyptien, sans aucune indemnité.

A cet égard, les biens et propriétés de l'ancienne monarchie austro-hongroise seront considérés comme comprenant toutes les propriétés de la Couronne, ainsi que les biens privés de l'ancienne famille souveraine d'Autriche-Hongrie.

Tous les biens meubles et immeubles appartenant, en Égypte, à des ressortissants hongrois seront traités conformément aux Sections III et IV de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

Article 93.

Les marchandises égyptiennes bénéficieront à l'entrée en Hongrie du régime appliqué aux marchandises britanniques.

příslušníky a jejich vlastnictvím konsulárními soudy britskými.

Článek 89.

Vláda egyptská bude míti úplnou volnost jednání při úpravě právního postavení a podmínek usazování maďarských příslušníků v Egyptě.

Článek 90.

Maďarsko, pokud se jeho týče, dává své svolení, aby byl zrušen nebo změněn podle přání vlády egyptské dekret vydaný Jeho Výsostí khedivem dne 28. listopadu 1904 o komisi pro veřejný dluh egyptský.

Článek 91.

Maďarsko svoluje, pokud se jeho týče, aby byla přenesena na vládu Jeho britského Veličenstva práva udělená Jeho císařskému Veličenstvu sultánovi úmluvou podepsanou v Cařihradě dne 29. října 1888 o volné plavbě průplavem Suezským.

Vzdává se veškeré účasti v egyptské zdravotnické radě námořní a karantenní a svoluje, pokud se jeho týče, aby oprávnění této rady byla přenesena na úřady egyptské.

Článek 92.

Veškeré statky a majetek bývalé monarchie rakousko-uherské v Egyptě přecházejí ipso facto na vládu egyptskou bez jakékoli náhrady.

V tomto směru se bude míti za to, že statky a majetek bývalého mocnářství rakousko-uherského zahrnují veškerý majetek koruny, jakož i soukromé statky bývalé panovnické rodiny rakousko-uherské.

S veškerými movitými i nemovitými statky náležejícími v Egyptě příslušníkům maďarským bude naloženo podle Oddílu III a IV části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

Článek 93.

Při dovozu do Maďarska bude nakládáno se zbožím egyptským jako se zbožím britským.

SECTION III.

SIAM.

Article 94.

La Hongrie reconnaît comme caducs, en ce qui la concerne, depuis le 22 juillet 1917, tous traités, convention ou accords passés par l'ancienne monarchie austro-hongroise avec le Siam, ensemble les droits, titres ou privilèges pouvant en résulter, ainsi qu'à tout droit de juridiction consulaire au Siam.

Article 95.

La Hongrie cède, en ce qui la concerne, au Siam tous ses droits sur les biens et propriétés qui appartenaient à l'ancienne monarchie austro-hongroise au Siam, à l'exception des bâtiments employés comme résidences ou bureaux diplomatiques ou consulaires, ainsi que les effets et le mobilier qu'ils renferment. Ces biens et propriétés seront acquis de plein droit au Gouvernement siamois, sans indemnité.

Les biens, propriétés et droits privés des ressortissants hongrois au Siam seront traités conformément aux stipulations de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

Article 96.

La Hongrie renonce à toute réclamation, pour elle ou ses nationaux contre le Gouvernement siamois relativement à la liquidation des biens hongrois ou à l'internement des ressortissants hongrois au Siam. Cette disposition ne doit pas affecter les droits des parties intéressées dans le produit d'aucune de ces liquidations, ces droits étant réglés par les dispositions de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

SECTION IV.

CHINE.

Article 97.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur de la Chine, à tous privilèges et avantages résultant des dispositions du Protocole final signé à Pékin le 7 septembre 1901, ensemble tous annexes, notes et documents complémentaires. Elle renonce également, en faveur de la Chine, à toute réclamation d'indemnité en vertu dudit Protocole postérieurement au 14 août 1917.

ODDÍL III.

SIAM.

Článek 94.

Maďarsko, pokud se jeho týče, uznává, že dnem 22. července 1917 pozbyly platnosti veškeré smlouvy, úmluvy nebo dohody, jež uzavřelo se Siamem bývalé mocnářství rakousko-uherské, dále veškerá práva, právní tituly a výsady, jež by mohly z nich vyplývati, jakož i veškerá práva na konsulární soudnictví v Siamu.

Článek 95.

Maďarsko postupuje, pokud se jeho týče, Siamu veškerá svá práva na statky a majetek, jež náležely bývalému mocnářství rakousko-uherskému v Siamu, mimo budovy užívané za sídla nebo kanceláře diplomatické nebo konsulární, jakož i zařízení a movitosti v nich. Tyto statky a majetek připadnou ipso facto vládě siamské bez jakékoli náhrady.

Se soukromým jměním, majetkem a právy příslušníků maďarských v Siamu bude naloženo podle ustanovení Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

Článek 96.

Maďarsko se vzdává jak jménem svým tak jménem svých příslušníků vůči vládě siamské veškerých nároků z likvidace maďarských statků nebo z internování příslušníků maďarských v Siamu. Toto ustanovení se netýká práv stran majících zájem na výtěžku některé z těchto likvidací, poněvadž tato práva jsou upravena ustanoveními Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

ODDÍL IV.

ČÍNA.

Článek 97.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch Číny veškerých výsad a výhod vyplývajících z ustanovení závěrečného protokolu podepsaného v Pekinu dne 7. září 1901, počítaje v to veškeré přílohy, noty a listiny doplňkové. Rovněž se vzdává ve prospěch Číny všech náhradních nároků na základě tohoto protokolu ode dne 14. srpna 1917.

Article 98.

Dès la mise en vigueur du présent Traité, les Hautes Parties Contractantes appliqueront chacune en ce qui la concerne:

1° L'arrangement du 29 août 1902 relatif aux nouveaux tarifs douaniers chinois;

2° L'arrangement du 27 septembre 1905 relatif à Whang-Poo et l'arrangement provisoire complémentaire du 4 avril 1912.

Toutefois, la Chine ne sera pas tenue d'accorder à la Hongrie les avantages ou privilèges qu'elle avait consentis à l'ancienne monarchie austro-hongroise dans ces arrangements.

Article 99.

Le Hongrie cède, en ce qui la concerne, à la Chine tous ses droits sur les bâtiments, quais et appontements, casernes, forts, armes et munitions de guerre, navires de toutes sortes, installations de télégraphie sans fil et autres propriétés publiques, qui appartenaient à l'ancienne monarchie austro-hongroise, et qui sont situés ou qui peuvent se trouver dans la concession austro-hongroise à Tien-Tsin ou dans les autres parties du territoire chinois.

Il est entendu, toutefois, que les bâtiments employés comme résidences ou bureaux diplomatiques ou consulaires ainsi que les effets et le mobilier qu'ils renferment, ne sont pas compris dans la cession ci-dessus; en outre, aucune mesure ne sera prise par le Gouvernement chinois pour disposer des propriétés publiques ou privées de l'ancienne monarchie austro-hongroise situées à Pekin dans le quartier dit des Légations, sans le consentement des Représentants diplomatiques des Puissances qui, à la mise en vigueur du présent Traité, restent parties au Protocole final du 7 septembre 1901.

Article 100.

La Hongrie accepte, en ce qui la concerne, l'abrogation des contrats obtenus du Gouvernement chinois, en vertu desquels la concession austro-hongroise à Tien-Tsin est actuellement tenue.

La Chine, remise en possession du plein exercice de ses droits souverains sur lesdits terrains, déclare son intention de les ouvrir à l'usage de résidence internationale et du commerce. Elle déclare que l'abrogation des contrats, en vertu desquels ladite concession est actuellement tenue, ne doit pas affecter les droits de propriété des ressortissants des Puissances alliées et associées détenteurs de lots dans cette concession.

Článek 98.

Od doby, kdy nabude působnosti tato smlouva, budou se Vysoké smluvní strany říditi, pokud se jich týče:

1. ujednáním ze dne 29. srpna 1902 o nových čínských celních tarifech;

2. ujednáním ze dne 27. září 1905 týkajícím se Whang-Poo, a prozatímním doplňkovým ujednáním ze dne 4. dubna 1912.

Čína však nebude povinna poskytovati Maďarsku výhody nebo výsady, jež povolila v těchto úpravách bývalému mocnářství rakousko-uherskému.

Článek 99.

Maďarsko postupuje, pokud se jeho týče, Číně všecka svá práva na budovách, nábřežích a přístavištích, kasárny, opevnění, zbraně a válečné střelivo, lodi všeho druhu, zařízení bezdrátové telegrafie a jiný veřejný majetek náleževší bývalému mocnářství rakousko-uherskému, jež jsou nebo by mohly býti v rakousko-uherském koncedovaném území v Tien-Cinu nebo v jiných částech území čínského.

Rozumí se však, že budovy sloužící za diplomatická nebo konsulární sídla neb úřadovny, jakož i zařízení a movitosti v nich nejsou zahrnuty do tohoto postupu; mimo to neučiní vláda čínská nijakého opatření, aby disponovala veřejným nebo soukromým majetkem bývalého mocnářství rakousko-uherského ležícím v t. zv. vyslanecké čtvrti v Pekinu bez souhlasu diplomatických zástupců mocností, které v době, kdy nabude tato smlouva působnosti, zůstanou stranami závěrečného protokolu ze dne 7. září 1901.

Článek 100.

Maďarsko souhlasí, pokud se jeho týče, se zrušením ujednání, jichž dosáhlo od vlády čínské a o něž se opírá držba koncedovaného území Rakousko-Uherska v Tien-Cinu.

Čína, nabývajíc opět neomezeného výkonu svých výsostných práv nad řečenými územími, vyhlašuje svůj úmysl otevříti je mezinárodnímu bydlení a obchodu. Prohlašuje, že zrušení smluv, o něž se opírá držba řečeného koncedovaného území, nedotkne se vlastnických práv příslušníků mocností spojených a sdružených, kteří jsou držiteli přídělů v těchto koncedovaných územích.

Article 101.

La Hongrie renonce à toute réclamation contre le Gouvernement chinois ou contre tout Gouvernement allié ou associé en raison de l'internement en Chine de ressortissants hongrois et de leur rapatriement. Elle renonce également, en ce qui la concerne, à toute réclamation en raison de la saisie des navires austro-hongrois en Chine, de la liquidation, de la mise sous séquestre, la disposition ou la main-mise sur les propriétés, droits et intérêts hongrois dans ce pays depuis le 14 août 1917. Cette disposition toutefois ne doit pas affecter les droits des parties intéressées dans les produits d'aucune de ces liquidations, ces droits étant réglés par les dispositions de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

PARTIE V.

CLAUSES MILITAIRES, NAVALES ET AÉRIENNES.

En vue de rendre possible la préparation d'une limitation générale des armements de toutes les Nations, la Hongrie s'engage à observer strictement les clauses militaires, navales et aériennes ci-après stipulées.

SECTION I.

CLAUSES MILITAIRES.

CHAPITRE I.

CLAUSES GÉNÉRALES.

Article 102.

Dans les trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, les forces militaires de la Hongrie devront être démobilisées dans la mesure prescrite ci-après.

Article 103.

Le service militaire obligatoire pour tous sera aboli en Hongrie. L'armée hongroise ne sera, à l'avenir, constituée et recrutée que par engagements volontaires.

CHAPITRE II.

EFFECTIFS ET ENCADREMENT DE L'ARMÉE HONGROISE.

Article 104.

Le nombre total des forces militaires dans l'armé hongroise ne devra pas dépasser 35,000 hommes, y compris les officiers et les troupes des dépôts.

Článek 101.

Maďarsko se vzdává všech nároků proti vládě čínské nebo proti kterékoli vládě spojené nebo sdružené z důvodu internování maďarských příslušníků v Číně a jejich dopravy do vlasti. Rovněž se vzdává, pokud se jeho týče, všech nároků z důvodu zabavení rakousko-uherských lodí v Číně, likvidace, sekvestrace, disposice nebo konfiskace majetku, práv nebo zájmových účastenství maďarských v této zemi ode dne 14. srpna 1917. Toto ustanovení se však nedotýká práv stran majících zájem na výtěžku některé z těchto likvidací, poněvadž tato práva jsou upravena ustanoveními Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

ČÁST V.

KLAUSULE VOJENSKÉ, NÁMOŘNÍ A VZDUCHOPLAVECKÉ.

Aby bylo umožněno připraviti obecné omezení zbrojení u všech národů, zavazuje se Maďarsko dbáti přesně klausulí vojenských, námořních a vzduchoplaveckých takto stanovených:

ODDÍL I.

KLAUSULE VOJENSKÉ.

HLAVA I.

KLAUSULE OBECNÉ.

Článek 102.

Do tří měsíců ode dne, kdy nabude tato smlouva působnosti, budou vojenské síly maďarské demobilisovány způsobem níže předepsaným.

Článek 103.

Všeobecná branná povinnost bude v Maďarsku zrušena. Maďarská armáda bude příště sestavována a doplňována jenom dobrovolným vstupem.

HLAVA II.

POČETNÝ STAV A ROZČLENĚNÍ MAĎARSKÉ ARMÁDY.

Článek 104.

Celkový počet vojenských sil v armádě maďarské nesmí přesahovati 35.000 mužů, čítajíc v to důstojníky a doplňovací tělesa.

Les formations composant l'armée hongroise seront fixées au gré de la Hongrie, mais sous les réserves suivantes:

1° Que les effectifs des unités formées seront obligatoirement compris entre le chiffre maximum et le chiffre minimum portés au tableau IV annexé à la présente Section;

2° Que la proportion des officiers y compris le personnel des États-Majors et des services spéciaux, ne dépassera pas un vingtième de l'effectif total en service et celle des sous-officiers un quinzième de l'effectif total en service;

3° Que le nombre des mitrailleuses, canons et obusiers ne dépassera pas ceux fixés, pour mille hommes de l'effectif total en service, au tableau V annexé à la présente Section.

L'armée hongroise devra être exclusivement employée au maintien de l'ordre dans l'étendue du territoire de la Hongrie et à la police de ses frontières.

Article 105.

Les forces maxima des États-Majors et de toutes les formations susceptibles d'être constituées par la Hongrie sont données dans les Tableaux annexés à la présente Section. Ces chiffres pourront ne pas être suivis exactement, mais ils ne devront pas être dépassés.

Toute autre organisation intéressant le commandement de la troupe ou la préparation à la guerre est interdite.

Article 106.

Toutes mesures de mobilisation, ou ayant trait à la mobilisation, sont interdites.

Les formations, les services administratifs et les États-Majors ne devront, en aucun cas, comprendre des cadres supplémentaires.

Il est interdit d'exécuter des mesures préparatoires en vue de la réquisition d'animaux ou d'autres moyens de transports militaires.

Article 107.

Le nombre de gendarmes, douaniers, gardes forestiers, agents de la police locale ou municipale, ou autres fonctionnaires analogues, ne devra pas excéder le nombre d'hommes qui exerçaient une fonction semblable en 1913 et qui servent actuellement dans les limites territoriales de la Hongrie, telles qu'elles sont fixées par le présent Traité. Toutefois, les Principales Puissances alliées et associées pourront augmenter ce nombre, au cas où la

Maďarsko může určiti samo formace tvořící maďarskou armádu, avšak s těmito výhradami:

1. početný stav utvořených jednotek bude se držeti v mezích nejvyšší a nejnižší číslice uvedené v tabulce IV, přiložené k tomuto oddílu;

2. poměr důstojnictva, čítaje v to příslušníky štábů a zvláštních služeb, nebude přesahovati dvacátý a poměr poddůstojníků patnáctý díl celkového početného stavu jsoucího ve službě;

3. počet kulometů, děl a houfnic nebude přesahovati počet, který je v tabulce V, přiložené k tomuto Oddílu, stanoven na 1000 mužů celkového početného stavu jsoucího ve službě.

Armády maďarské smí se užívati výhradně jen k udržování pořádku v hranicích území maďarského a k střežení jeho hranic.

Článek 105.

Největší početnost štábů a všech formací, jež by mohlo Maďarsko utvořiti, jest uvedena v tabulkách přiložených k tomuto Oddílu. Tyto číslice se nemusí dodržovati přesně, nesmějí se však překročiti.

Každá jiná organisace, týká-li se velení vojsku nebo přípravy k válce, jest zakázána.

Článek 106.

Všechna opatření mobilisační nebo vztahující se k mobilisaci jsou zakázána.

Vojsková tělesa, pomocné služby ani štáby nesmějí míti v žádném případě doplňovacích kádrů.

Jest zakázáno činiti přípravy k rekvisici zvířat nebo jiných dopravních prostředků vojenských.

Článek 107.

Počet četníků, celníků, hajných, místních nebo obecních strážníků a jiných podobných zaměstnanců nesmí přesahovati počet osob, které vykonávaly podobné služby v roce 1913 a které nyní slouží v územních hranicích maďarských, jak byly stanoveny touto smlouvou. Čelné mocnosti spojené a sdružené budou však moci zvýšiti tento počet, uzná-li dozorčí komise dotčená v článku 137 po vyšetření na místě, že jest nedostatečný.

Commission de contrôle, prévue à l'article 137, après examen sur place, estimerait qu'il est insuffisant.

Le nombre de ces fonctionnaires ne pourra à l'avenir être augmenté que dans une proportion correspondant à celle des augmentations de la population dans les localités ou municipalités qui les emploient.

Ces employés et fonctionnaires, ainsi que ceux du service des chemins de fer, ne pourront pas être réunis pour participer à un exercice militaire quelconque.

Article 108.

Toute formation de troupe, non prévue dans les Tableaux annexés à la présente Section, est interdite. Celles qui existeraient en plus de l'effectif de 35,000 hommes autorisé, seront supprimées dans le délai prévu à l'article 102.

CHAPITRE III.

RECRUTEMENT ET INSTRUCTION MILITAIRE.

Article 109.

Tous les officiers devront être des officiers de carrière. Les officiers actuellement en service, qui sont retenus dans l'armée devront s'engager à servir au moins jusqu'à l'âge de 40 ans. Les officiers actuellement en service qui ne s'engageront pas dans la nouvelle armée, seront libérés de toute obligation militaire; ils ne devront pas prendre part à un exercice militaire quelconque théorique ou pratique.

Les officiers nouvellement nommés devront s'engager à servir effectivement pendant au moins vingt ans consécutifs.

La proportion des officiers quittant le service pour quelque cause que ce soit, avant l'expiration du terme de leur engagement, ne nevra pas dépasser, chaque année, un vingtième de l'effectif total des officiers prévu par l'article 104. Si cette proportion est dépassée pour cause de force majeure, le déficit qui en résultera dans les cadres ne pourra pas être comblé par des nominations nouvelles.

Article 110.

La durée totale de l'engagement de sous-officiers et hommes de troupe ne devra pas être inférieure à douze années consécutives comprenant au moins six années de service sous les drapeaux.

La proportion des hommes renvoyés avant l'expiration de la durée de leur engagement,

Počet těchto zaměstnanců smí v budoucnosti býti rozmnožován jen v poměru odpovídajícím přírůstku obyvatelstva v místech nebo obcích, v jejichž službách jsou.

Tito zřízenci a úředníci, ani zřízenci železniční nesmějí býti svoláváni k tomu, aby se zúčastnili jakéhokoli vojenského výcviku.

Článek 108.

Každé vojenské těleso, které není uvedeno v tabulkách přiložených k tomuto Oddílu, jest zakázáno. Ta, která by tu byla nad povolený početný stav 35.000 mužů, budou zrušena ve lhůtě stanovené článkem 102.

HLAVA III.

DOPLŇOVANÍ A VÝCVIK VOJSKA.

Článek 109.

Všichni důstojníci musí býti důstojníky z povolání. Důstojníci, kteří jsou nyní ve službě a kteří budou ponecháni v armádě, musí se zavázati, že budou sloužiti nejméně do věku 40 let. Důstojníci, kteří jsou nyní ve službě a kteří se nezaváží k službě v nové armádě, budou prosti jakékoli vojenské povinnosti; nesmějí se zúčastniti nijakého výcviku vojenského, teoretického ani praktického.

Důstojníci nově jmenovaní musí se zavázati, že budou sloužiti činně nejméně dvacet let za sebou jdoucích.

Poměrný počet důstojníků opouštějících službu z jakékoli příčiny před uplynutím doby, na niž se zavázali, nesmí přesahovati každoročně dvacítinu celkového početného stavu důstojnictva uvedeného v článku 104. Je-li tento poměr překročen z důvodu vyšší moci, nesmí se úbytek tím v tělese vzniklý nahraditi novým jmenováním.

Článek 110.

Celková služební doba poddůstojníků a mužstva nesmí býti nižší než dvanáct let za sebou jdoucích a z toho nejméně šest let služby pod prapory.

Poměrný počet mužstva propuštěného před uplynutím doby, na kterou se zavázalo,

pour des raisons de santé ou par mesure disciplinaire ou pour toute autre raison quelconque, ne devra pas dépasser un vingtième par an de l'effectif total fixé par l'article 104. Si cette proportion est dépasée pour cas de force majeure, le déficit qui en résultera ne devra pas être comblé par de nouveaux engagements.

CHAPITRE IV.

ÉCOLES, ÉTABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT, SOCIÉTÉS ET ASSOCIATIONS MILITAIRES.

Article 111.

Le nombre des élèves admis à suivre les cours des écoles militaires sera strictement proportionné aux vacances à pourvoir dans les cadres des officiers. Les élèves et les cadres compteront dans les effectifs fixés dans l'article 104.

En conséquence, toutes écoles militaires ne répondant pas à ces besoins seront supprimées.

Article 112.

Les établissements d'enseignement autres que ceux visés par l'article 111, de même que toutes sociétés sportives ou autres, ne devront s'occuper d'aucune question militaire.

CHAPITRE V.

ARMEMENT, MUNITIONS ET MATÉRIEL.

Article 113.

A l'expiration des trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, l'armement de l'armée hongroise ne devra pas dépasser les chiffres fixés pour 1,000 hommes dans le tableau V annexé à la présente Section.

Les excédents par rapport aux effectifs serviront uniquement aux remplacements qui pourraient éventuellement être nécessaires.

Article 114.

Les approvisionnements de munitions à la disposition de l'armée hongroise ne devront pas dépasser ceux fixés dans le tableau V annexé à la présente Section.

Dans les trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, le Gouvernement hongrois déposera le surplus de l'armement et des munitions, existant actuellement, dans les lieux qui lui seront notifiés par les Principales Puissances alliées et associées.

Aucun autre approvisionnement, dépôt ou réserve de munitions ne sera constitué.

ať již bylo propuštěno z důvodů zdravotních či opatřením disciplinárním či z jakékoli jiné příčiny, nesmí ročně přesahovati dvacítinu celkového stavu stanoveného článkem 104. Je-li tento poměr překročen z důvodu vyšší moci, nesmí se úbytek tím vzniklý nahraditi novým přijímáním.

HLAVA IV.

ŠKOLY, UČILIŠTĚ, SPOLKY A SDRUŽENÍ VOJENSKÁ.

Článek 111.

Počet žáků připuštěných k návštěvě škol vojenských bude přesně úměrný uprázdněným místům ve sborech důstojnických. Žáci i kádry budou se započítávati do početného stavu stanoveného v článku 104.

Proto budou veškeré vojenské školy, které neodpovídají této potřebě, zrušeny.

Článek 112.

Jiná učiliště než ta, která jsou stanovena článkem 111, ani jakékoli sportovní nebo jiné spolky nesmějí se zabývati žádnou věcí vojenskou.

HLAVA V.

VÝZBROJ, STŘELIVO A MATERIÁL.

Článek 113.

Po uplynutí tří měsíců od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, nesmí výzbroj maďarské armády přesahovati číslici stanovenou na 1000 mužů v tabulce V, přiložené k tomuto Oddílu.

Přebytků v poměru k početným stavům bude používáno jedině k doplňování, jehož by snad bylo třeba.

Článek 114.

Zásoby střeliva armády maďarské nesmějí přesahovati množství uvedené v tabulce V, přiložené k tomuto Oddílu.

Za tři měsíce od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, složí maďarská vláda nynější přebytek zbraní a střeliva na místech, která jí budou oznámena čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými.

Žádná jiná zásobárna, sklad nebo záloha střeliva nebude zakládána.

Article 115.

La fabrication d'armes, de munitions et de tout matériel de guerre n'aura lieu que dans une seule usine. Celle-ci sera gérée par l'État, qui en aura la propriété, et sa production sera strictement limitée aux fabrications qui seraient nécessaires aux effectifs militaires et aux armements visés dans les articles 104, 107, 113 et 114. Toutefois les Principales Puissances alliées et associées pourront autoriser, pendant tel délai qui leur paraîtra convenable, les fabrications ci-dessus visées dans une ou plusieurs autres usines, qui devront être agréées par la Commission de contrôle prévue à l'article 137.

La fabrication des armes de chasse ne sera pas interdite, sous la réserve qu'aucune arme de chasse, fabriquée en Hongrie et utilisant des munitions à balle, ne sera du même calibre que celui des armes de guerre employées dans chacune des armées européennes.

Dans les trois mois après la mise en vigueur du présent Traité, tous autres établissements ayant pour objet la fabrication, la préparation, l'emmagasinage ou l'étude des armes, des munitions ou de tout autre matériel de guerre, seront supprimés ou transformés pour un usage purement commercial.

Dans cette même période, tous les arsenaux seront également supprimés, à l'exception de ceux qui serviront de dépôts pour les stocks de munitions autorisés, et leur personnel sera licencié.

Article 116.

L'outillage des établissements ou arsenaux dépassant les besoins de la fabrication autorisée devra être mis hors d'usage ou transformé pour un usage purement commercial conformément aux décisions de la Commission militaire interalliée de contrôle prévue à l'article 137.

Article 117.

Dans les trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, toutes les armes, toutes les munitions et tout le matériel de guerre, y compris le matériel quel qu'il soit de défense contre avions qui existent, de toute origine, en Hongrie et qui sont en excédent de la quantité autorisée, seront livrées aux Principales Puissances alliées et associées.

Cette livraison sera effectuée sur tels points du territoire hongrois, qui seront déterminés par lesdites Puissances, lesquelles décideront également de la destination à donner à ce matériel.

Článek 115.

Zbraně, střelivo a jakýkoli materiál válečný smějí se vyráběti v jediné toliko továrně. Tato továrna bude řízena státem, který bude jejím vlastníkem, a její výroba bude přesně omezena na práce, které by byly potřebné pro početný stav vojska a pro výzbroj, jak jsou stanoveny v článcích 104, 107, 113 a 114. Čelné mocnosti spojené a sdružené budou však moci povoliti po jistou dobu dle svého dobrého zdání zmíněnou výrobu v jedné neb více jiných továrnách, které budou schváleny dozorčí komisí dotčenou v článku 137.

Výroba zbraní loveckých nebude zakázána, s výhradou, že žádná lovecká kulovnice, vyrobená v Maďarsku, nebude téže ráže jako zbraně válečné, užívané v kterémkoli vojsku evropském.

Do tří měsíců od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, budou zrušeny nebo k potřebám čistě obchodním proměněny všechny jiné závody, jejichž účelem je výroba, příprava, ukládání nebo zkoumání zbraní, střeliva nebo jakéhokoli jiného válečného materiálu.

V téže době budou taktéž zrušeny všechny zbrojnice, vyjímaje ty, které budou skladišti dovolené zásoby střeliva, a jejich personál bude propuštěn.

Článek 116.

Zařízení závodů nebo zbrojnic, přesahující potřeby dovolené výroby, bude vyřaděno z činnosti nebo proměněno k potřebám čistě obchodním podle rozhodnutí mezispojenecké dozorčí komise vojenské, ustanovené článkem 137.

Článek 117.

Do tří měsíců od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, budou všechny zbraně, všechno střelivo a všechen válečný materiál, které jsou v Maďarsku, počítajíc v to jakýkoliv obranný materiál proti letadlům, ať už je původ jakýkoli, pokud přesahují dovolené množství, vydány čelným mocnostem spojeným a sdruženým.

Toto vydání bude provedeno v těch místech území maďarského, která určí jmenované mocnosti; tyto mocnosti rozhodnou rovněž, jak s tím materiálem naložiti.

Article 118.

L'importation en Hongrie d'armes, de munitions et de matériel de guerre de toutes sortes est formellement interdite. Il en sera de même de la fabrication d'armes, de munitions et de matériel de guerre de toutes sortes à destination de l'étranger et de leur exportation.

Article 119.

L'emploi de lance-flammes et celui de gaz asphyxiants toxiques ou similaires, ainsi que de tous liquides, matières ou procédés analogues étant prohibé, la fabrication et l'importation en sont rigoureusement interdites en Hongrie.

Il en est de même du matériel spécialement destiné à la fabrication, à la conservation ou à l'usage desdits produits ou procédés.

Sont également prohibées la fabrication et l'importation en Hongrie des chars blindés, chars d'assaut (tanks), ou de tout autre engin similaire pouvant servir à des buts de guerre.

TABLEAU I.

COMPOSITION ET EFFECTIFS MAXIMA D'UNE DIVISION D'INFANTERIE.

UNITÉS.	EFFECTIF MAXIMUM DE CHAQUE UNITÉ.	
	Officiers.	Hommes.
État-major de la division d'infanterie	25	70
État-major de l'infanterie divisionnaire	5	50
État-major de l'artillerie divisionnaire	4	30
3 régiments d'infanterie (1) (à l'effectif de 65 officiers et 2.000 hommes)	195	6,000
1 escadron	6	160
1 bataillon d'artillerie de tranchée (3 compagnies)	14	500
1 bataillon de pionniers (2)	14	500
1 régiment d'artillerie de campagne (3)	80	1,200
1 bataillon cycliste à 3 compagnies	18	450
1 détachement de liaison (4)	11	330
Service de santé divisionnaire	28	550
Parcs et convois	14	940
TOTAL pour une division d'infanterie . . .	414	10,780

(1) Chaque régiment comprend 3 bataillons d'infanterie. Chaque bataillon comprend 3 compagnies d'infanterie et 1 compagnie de mitrailleuses.

(2) Chaque bataillon comprend 1 État major, 2 compagnies de pionniers, 1 section de pontonniers et 1 section de projecteurs.

(3) Chaque régiment comprend 1 État-major, 3 groupes d'artillerie de campagne ou de montagne, comprenant ensemble 8 batteries ayant chacune 4 canons ou obusiers de campagne ou de montagne.

(4) Ce détachement comprend 1 détachement de téléphonistes et télégraphistes, 1 section d'écoute et 1 section de colombiers.

Článek 118.

Dovážeti do Maďarska zbraně, střelivo a válečný materiál jakéhokoli druhu je výslovně zapovězeno. Totéž platí o výrobě a vývozu zbraní, střeliva a jakéhokoli válečného materiálu určeného pro cizinu.

Článek 119.

Ježto je zakázáno užívati chrličů plamenů, dusivých, otravných a podobných plynů, jakož i všech takových kapalin, látek a prostředků, je v Maďarsku přísně zapověděno je vyráběti a tam dovážeti.

Totéž platí o materiálu zvlášť určeném k výrobě, uchovávání nebo používání jmenovaných výrobků nebo prostředků.

Rovněž se zakazuje v Maďarsku vyráběti i dovážeti obrněné vozy, tanky a všechny jiné podobné stroje, jež mohou sloužiti válečným účelům.

TABULKA I.

SLOŽENÍ A NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV PĚŠÍ DIVISE.

JEDNOTKY:	NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV KAŽDÉ JEDNOTKY	
	Důstojníků	Mužstva
Štáb pěší divise	25	70
Štáb divisní pěchoty . . .	5	50
Štáb divisního dělostřelectva	4	30
3 pěší pluky (1) (po 65 důstojnících a 2000 mužích)	195	6.000
1 eskadrona	6	160
1 prapor zákopového dělostřelectva (3 roty) . . .	14	500
1 prapor zákopníků (2) . .	14	500
1 pluk polního dělostřelectva (3)	80	1.200
1 prapor cyklistů po 3 rotách	18	450
1 spojovací oddíl (4) . . .	11	330
Divisní služba zdravotní . .	28	550
Parky a vozatajstvo	14	940
ÚHRN pro pěší divisi	414	10.780

(1) Pluk má 3 prapory pěchoty. Prapor má 3 roty pěchoty a 1 rotu kulometnou.

(2) Prapor se skládá ze štábu, ze 2 rot zákopníků, 1 oddílu pontonového, 1 oddílu pro reflektory.

(3) Pluk se skládá ze štábu, ze tří skupin polního nebo horského dělostřelectva, které se skládají celkem z 8 baterií po 4 kusech děl nebo houfnic polních nebo horských.

(4) Tento oddíl se skládá z 1 oddílu telefonního a telegrafního, z 1 oddělení zvědů a z 1 oddělení holubářů.

TABLEAU II.

COMPOSITION ET EFFECTIFS MAXIMA D'UNE DIVISION DE CAVALERIE.

UNITÉS.	NOMBRE MAXIMUM de ces unités dans une même division.	EFFECTIF MAXIMUM DE CHAQUE UNITÉ.	
		Officiers.	Hommes.
État-major d'une division de cavalerie	1	15	50
Régiment de cavalerie (1) . .	6	30	720
Groupe d'artillerie de campagne (3 batteries)	1	30	430
Group d'autos-mitrailleuses et d'autos-canons (2)	1	4	80
Services divers		30	500
TOTAL pour la division de cavalerie à 6 régiments . . .		259	5,380

(1) Chaque régiment comprend 4 escadrons.

(2) Chaque groupe comprend 9 voitures de combat portant chacune 1 canon, 1 mitrailleuse et 1 mitrailleuse de rechange, 4 voitures de liaison, 2 camionnettes de ravitaillement, 7 camions dont 1 camion-atelier, 4 motos.

NOTA. — Les grandes unités de cavalerie peuvent comprendre un nombre variable de régiments et même être constituées en brigades indépendantes dans la limite des effectifs ci-dessus.

TABULKA II.

SLOŽENÍ A NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV JÍZDNÍ DIVISE.

JEDNOTKY:	NEJVYŠŠÍ POČET TĚCHTO JEDNOTEK V JEDNÉ A TÉŽE DIVISI	NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV KAŽDÉ JEDNOTKY	
		Důst.	Mužstva
Štáb jízdní divise	1	15	50
Pluk jízdy (1)	6	30	720
Skupina polního dělostřelectva (3 baterie)	1	30	430
Skupina automobilů s kulomety a s děly (2)	1	4	80
Různé služby	—	30	500
Úhrn pro jízdní divisi o šesti plucích		259	5380

(1) Pluk má 4 eskadrony.

(2) Skupina má 9 bitevních vozů, každý s 1 dělem, s 1 kulometem a 1 kulometem náhradním, 4 spojovací vozy, 2 nákladní vozy zásobovací, 7 nákladních vozů, z toho 1 dílenský, 4 motocykly.

POZNÁMKA: Velké jednotky jízdy mohou míti různý počet pluků a mohou též býti sdruženy v nezávislé brigády v rámci hořejších početných stavů.

TABLEAU III.

COMPOSITION ET EFFECTIFS MAXIMA D'UNE BRIGADE MIXTE.

UNITÉS.	EFFECTIF MAXIMUM DE CHAQUE UNITÉ.	
	Officiers.	Hommes.
État-major de la brigade	10	50
2 régiments d'infanterie (1)	130	4.000
1 bataillon cycliste à 3 compagnies .	18	450
1 escadron de cavalerie	5	100
1 groupe d'artillerie de campagne ou de montagne à 3 batteries	20	400
1 compagnie d'artillerie de tranchée .	5	150
Services divers	10	200
TOTAL pour une brigade mixte . . .	198	5,350

(1) Chaque régiment comprend 3 bataillons d'infanterie. Chaque bataillon comprend 3 compagnies d'infanterie et 1 compagnie de mitrailleuses.

TABULKA III.

SLOŽENÍ A NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV SMÍŠENÉ BRIGÁDY.

JEDNOTKY:	NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV KAŽDÉ JEDNOTKY	
	Důst.	Mužstva
Štáb brigády	10	50
2 pluky pěchoty (1)	130	4.000
1 prapor cyklistů po 3 rotách	18	450
1 eskadrona jízdy	5	100
1 skupina polního nebo horského dělostřelectva po 3 bateriích	20	400
1 rota zákopového dělostřelectva . .	5	150
Různé služby	10	200
ÚHRN pro smíšenou brigádu . . .	198	5.350

(1) Pluk se skládá ze 3 pěších praporů. Prapor má 3 pěší roty a 1 rotu kulometnou.

TABLEAU IV.

EFFECTIF MINIMUM DES UNITÉS QUELLE QUE SOIT L'ORGANISATION ADOPTÉE.

(Divisions, Brigades mixtes, etc.)

UNITÉS.	EFFECTIF MAXIMUM (pour mémoire.)		EFFECTIF MINIMUM	
	Officiers.	Hommes	Officiers.	Hommes.
Division d'infanterie . .	414	10,780	300	8,000
Division de cavalerie .	259	5,380	180	3,650
Brigade mixte	198	5,350	140	4,250
Régiment d'infanterie .	65	2,000	52	1,600
Bataillon d'infanterie .	16	650	12	500
Compagnie d'infanterie ou de mitrailleuses .	3	160	2	120
Groupe cycliste	18	450	12	300
Régiment de cavalerie .	30	720	20	450
Escadron de cavalerie .	6	160	3	100
Régiment d'artillerie . .	80	1,200	60	1,000
Batterie d'artillerie de campagne	4	150	2	120
Compagnie d'artillerie de tranchée	3	150	2	100
Bataillon de pionniers .	14	500	8	300
Batterie d'artillerie de montagne	5	320	3	200

TABULKA IV.

NEJMENŠÍ POČETNÝ STAV JEDNOTEK, AŤ JIŽ JE PŘIJATA PRO ARMÁDU JAKÁKOLIV ORGANISACE.

(Divise, smíšené brigády atd.)

JEDNOTKY	NEJVYŠŠÍ POČETNÝ STAV (opakování)		NEJNIŽŠÍ POČETNÝ STAV	
	DŮST.	MUŽSTVA	DŮST.	MUŽSTVA
Pěší divise	414	10.780	300	8.000
Jízdní divise	259	5.380	180	3.650
Smíšená brigáda . . .	198	5.350	140	4.250
Pěší pluk	65	2.000	52	1.600
Pěší prapor	16	650	12	500
Rota pěchoty nebo kulometná	3	160	2	120
Skupina cyklistů . . .	18	450	12	300
Pluk jízdy	30	720	20	450
Eskadrona jízdy . . .	6	160	3	100
Pluk dělostřelecký . .	80	1.200	60	1.000
Baterie polního dělostřelectva	4	150	2	120
Rota zákopového dělostřelectva	3	150	2	100
Prapor zákopníků . .	14	500	8	300
Baterie horského dělostřelectva	5	320	3	200

TABLEAU V.

MAXIMUM D'ARMEMENT ET D'APPROVISIONNEMENT EN MUNITIONS AUTORISÉES.

MATÉRIELS.	QUANTITÉ pour 1,000 HOMMES.	QUANTITÉ de MUNITIONS par arme (fusils, canons, etc.).
Fusils ou carabines (1) .	1,150	500 coups.
Mitrailleuses lourdes ou légères	15	10,000 coups.
Mortiers de tranchée légers	2	1,000 coups.
Mortiers de tranchée moyens		500 coups.
Canons ou obusiers de campagne ou de montagne	3	1,000 coups.

(1) Les fusils ou carabines automatiques sont comptés comme mitrailleuses légères.
NOTA. Aucun canon lourd, c'est-à-dire d'un calibre supérieur à 105 mm n'est autorisé.

TABULKA V.

NEJVYŠŠÍ DOVOLENÁ VÝZBROJ A ZÁSOBA STŘELIVA.

MATERIÁLY	MNOŽSTVÍ NA 1.000 MUŽŮ	MNOŽSTVÍ STŘELIVA na zbraň (pušku, dělo atd.)
Puška neb karabina (1)	1.150	500 ran
Těžké neb lehké kulomety	15	10.000 ran
Lehké zákopové moždíře	2	1.000 ran
Prostřední zákopové moždíře	2	500 ran
Děla nebo houfnice, polní nebo horské .	3	1.000 ran

(1) Samostřelné pušky nebo karabiny počítají se za lehké kulomety.
POZNÁMKA: Žádné těžké dělo, t. j. s ráží větší než 105 mm, není dovoleno.

SECTION II.

CLAUSES NAVALES.

Article 120.

A dater de la mise en vigueur du présent Traité, tous les bâtiments de guerre austro-hongrois, y compris les sous-marins, sont déclarés définitivement livrés aux Principales Puissances alliées et associées.

Tous les monitors, torpilleurs et bâtiments armés des flottilles de Danube seront livrés aux Principales Puissances alliées et associées.

La Hongrie aura cependant le droit d'entretenir pour le service de la police fluviale sur le Danube, trois chaloupes éclaireurs qui seront choisies par la Commission prévue à l'article 138 du présent Traité. Les Principales Puissances alliées et associées pourront augmenter ce nombre, au cas où ladite Commission, après examen sur place, estimerait qu'il est insuffisant.

Article 121.

Les croiseurs auxiliaires et bâtiments auxiliaires austro-hongrois, ci-après énumérés, seront désarmés et traités comme navires de commerce:

Bosnia.	*Prince Hohenlohe.*
Gablonz.	*Gastein.*
Carolina.	*Helouan.*
Lussin.	*Graf Wurmbrand.*
Teodo.	*Pelikan.*
Nixe.	*Hercules.*
Gigant.	*Pola.*
Africa.	*Najade.*
Tirol.	*Baron Bruck.*
Argentina.	*Elizabeth.*
Pluto.	*Metcavich.*
Président Wilson.	*Baron Call.*
(ancien *Kaiser*	*Gaea.*
Franz-Joseph).	*Cyclop.*
Trieste.	*Vesta.*
Dalmat.	*Nymphe.*
Persia.	*Büffel.*

Article 122.

Tous les bâtiments de guerre, y compris les sous-marins, actuellement en construction dans les ports qui appartiennent à la Hongrie ou qui appartenaient précédemment à la monarchie austro-hongroise, seront démolis.

ODDÍL II.

KLAUSULE NÁMOŘNÍ.

Článek 120.

Od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, prohlašují se všechny rakousko-uherské válečné lodi i ponorky za vydané s konečnou platností čelným mocnostem spojeným a sdruženým.

Všechny monitory, torpédové čluny a ozbrojené lodi flotil dunajských budou vydány čelným mocnostem spojeným a sdruženým.

Maďarsko má však právo udržovati na Dunaji pro poříční policii tři zvědné čluny, které budou určeny komisí vzpomenutou v článku 138 této smlouvy. Čelné mocnosti spojené a sdružené mohou zvýšiti tento počet, uzná-li řečená komise po vyšetření na místě, že jest nedostatečný.

Článek 121.

Pomocné křižníky a pomocné lodi rakousko-uherské níže vypočtené se odzbrojí a budou pokládány za lodi obchodní:

Bosna.	*Prinz Hohenlohe.*
Gablonz.	*Gastein.*
Carolina.	*Helouan.*
Lussin.	*Graf Wurmbrandt.*
Teodo.	*Pelikan.*
Nixe.	*Herkules.*
Gigant.	*Pola.*
Afrika.	*Najade.*
Tirol.	*Baron Bruck.*
Argentina.	*Elisabeth.*
Pluto.	*Metkovic.*
President Wilson	*Baron Gall.*
(dříve *Kaiser*	*Gaea.*
Franz Joseph).	*Cyclop.*
Triest.	*Vesta.*
Dalmat.	*Nymphe.*
Persia.	*Büffel.*

Článek 122.

Všechny válečné lodi, počítajíc v to i ponorky, které jsou nyní ve stavbě v přístavech, jež náleží Maďarsku nebo dříve náležely mocnářství rakousko-uherskému, budou rozebrány.

Le travail de démolition de ces navires devra commencer aussitôt que possible après la mise en vigueur du présent Traité.

Toutefois, les navires mouilleurs de mines qui seraient en construction à Porto-rè, pourront être conservés si la Commission navale interalliée de contrôle et la Commission des réparations estiment, pour des raisons économiques, que leur utilisation commerciale est désirable. Dans ce cas, lesdits navires seront remis à la Commission des réparations, qui en fixera la valeur et qui la portera, en tout ou en partie, au crédit de la Hongrie, ou de l'Autriche, s'il y a lieu, au titre des réparations.

Article 123.

Tous objets, machines et matériaux quelconques provenant de la démolition des bâtiments de guerre austro-hongrois quels qu'ils soient, bâtiments de surface ou sous-marins, ne pourront être utilisés que dans un but purement industriel ou commercial.

Ils ne pourront être ni vendus ni cédés à l'étranger.

Article 124.

La construction ou l'acquisition de tous bâtiments sous-marins, même de commerce, seront interdits en Hongrie.

Article 125.

Toutes les armes, toutes les munitions et tout le matériel naval de guerre, y compris les mines et les torpilles, qui appartenaient à l'Autriche-Hongrie lors de la signature de l'Armistice du 3 novembre 1918, sont déclarés définitivement livrés aux Principales Puissances alliées et associées.

Article 126.

La Hongrie ne sera tenue responsable pour la livraison (articles 120 et 125), le désarmement (article 121), la démolition (article 122) ainsi que pour la manière de traiter (article 121) ou d'utiliser (article 123) les objets visés aux articles précédents qu'en ce qui concerne les objets qui se trouvent sur son propre territoire.

Article 127.

Pendant les trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, la station hongroise de télégraphie sans fil à grande puissance de Buda-Pest ne devra pas être employée, sans l'autorisaiton des Principales

S rozbíráním těchto lodí se počne co možno nejdříve po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Minonosky však, které by byly vyráběny v Porto-ré, mohou býti zachovány, jestliže mezispojenecká námořní komise kontrolní a komise reparační uznají, že jest z důvodů národohospodářských žádoucno, aby byly použity k účelům obchodním. V tom případě budou odevzdány řečené lodi komisi reparační, která určí jich cenu a připíše ji v celku neb v částkách Maďarsku neb případně Rakousku ku prospěchu na reparačním účtu.

Článek 123.

Všech předmětů, strojů a hmot z rozebraných rakousko-uherských lodí válečných, ať jsou to lodi povrchové či ponorné, smí se použíti pouze k účelům čistě průmyslovým neb obchodním.

Nesmějí se prodati ani postoupiti do ciziny.

Článek 124.

V Maďarsku se zakazuje stavěti ponorné lodi, byť i obchodní, neb jich nabývati.

Článek 125.

Všechny zbraně, všechno střelivo a všechen námořní materiál válečný i miny a torpeda, jež náležely Rakousko-Uhersku v době podepsání příměří dne 3. listopadu 1918, prohlašují se za vydané s konečnou platností Čelným mocnostem spojeným a sdruženým.

Článek 126.

Maďarsko bude odpovědno za vydání (články 120 a 125), odzbrojení (článek 121), rozebrání (článek 122), jakož i za způsob používání (článek 121) nebo zužitkování (článek 123) předmětů uvedených v předchozích článcích jen potud, pokud jde o předměty na jeho území.

Článek 127.

Po tři měsíce ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, nesmí býti používáno dalekonosné bezdrátové maďarské stanice telegrafické v Budapešti bez povolení Čelných mocností spojených a sdružených k za-

Puissances alliées et associées, pour transmettre des messages relatifs aux questions d'ordre naval, militaire ou politique, intéressant la Hongrie ou tout autre État ayant été allié de l'Autriche-Hongrie pendant la guerre. Cette station pourra transmettre des télégrammes commerciaux, mais seulement sous le contrôle desdites Puissances, qui fixeront les longueurs d'onde à employer.

Pendant le même délai, la Hongrie ne devra pas construire des stations de télégraphie sans fil à grande puissance, tant sur son propre territoire que sur celui de l'Autriche, de l'Allemagne, de la Bulgarie ou de la Turquie.

SECTION III.

CLAUSES CONCERNANT L'AÉRONAUTIQUE MILITAIRE ET NAVALE.

Article 128.

Les forces militaires de la Hongrie ne devront comporter aucune aviation militaire ni navale.

Aucun ballon dirigeable ne sera conservé.

Article 129.

Dans le délai de deux mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, le personnel de l'aéronautique figurant actuellement sur les contrôles des armées de terre et de mer de la Hongrie sera démobilisé.

Article 130.

Jusqu'à la complète évacuation du territoire de la Hongrie par les troupes alliées et associées, les appareils d'aéronautique des Puissances alliées et associées auront, en Hongrie, liberté de passage à travers les airs, liberté de transit et d'atterrissage.

Article 131.

Pendant les six mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, la fabrication, l'importation et l'exportation des aéronefs, pièces d'aéronefs, ainsi que les moteurs d'aéronefs et pièces de moteurs d'aéronefs, seront interdites dans tous les territoires de la Hongrie.

Article 132.

Dès la mise en vigueur du présent Traité, tout le matériel de l'aéronautique militaire

sílání zpráv námořních, vojenských a politických, o něž má zájem Maďarsko nebo kterýkoli jiný stát, který byl za války spojencem Rakousko-Uherska. Stanice tato smí zasílati a přijímati obchodní telegramy, avšak jen pod dozorem řečených mocností, které určí délku používaných vln.

Po stejnou dobu nesmí Maďarsko zřizovati dalekonosné bezdrátové stanice telegrafické ani na vlastním území, ani na území rakouském, německém, bulharském nebo tureckém.

ODDÍL III.

KLAUSULE TÝKAJÍCÍ SE VZDUCHOPLAVBY VOJENSKÉ I NÁMOŘNÍ.

Článek 128.

Vojenská moc Maďarska nesmí míti ani vojenského ani námořního letectva.

Nebude zachována žádná řiditelná vzducholoď.

Článek 129.

Do dvou měsíců ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, bude demobilisován personál vzduchoplavecký, zapsaný právě v seznamech maďarských pozemních a námořních vojsk.

Článek 130.

Do doby, než bude území Maďarska úplně vyklizeno od vojsk spojených a sdružených, budou v Maďarsku požívati vzduchoplavecké přístroje mocností spojených a sdružených práva svobodného příletu, svobodného průchodu vzduchem a přistání.

Článek 131.

Po šest měsíců od doby, kdy nabude působnosti tato smlouva, jest na celém území Maďarska zakázáno vyráběti, dovážeti a vyvážeti letadla, součásti letadel, jakož i motory a součástky motorů pro vzduchoplavbu.

Článek 132.

Jakmile tato smlouva nabude působnosti, vydá Maďarsko na svůj náklad všechen ma-

et navale devra être livré, par la Hongrie et à ses frais, aux principales Puissances alliées et associées.

Cette livraison devra être effectuée dans tels lieux que désigneront les Gouvernements desdites Puissances; elle devra être achevée dans un délai de trois mois.

Dans ce matériel sera compris, en particulier, le matériel qui est ou a été employé ou destiné à des buts de guerre, notamment:

Les avions et hydravions complets, ainsi que ceux en cours de fabrication, en réparation et en montage.

Les ballons dirigeables en état de vol, en cours de fabrication, en réparation et en montage.

Les appareils pour la fabrication d'hydrogène.

Les hangars des ballons dirigeables et abris de toutes sortes pour aéronefs.

Jusqu'à leur livraison les ballons dirigeables seront, aux frais de la Hongrie, maintenus gonflés d'hydrogène; les appareils pour la fabrication de l'hydrogène ainsi que les abris pour les ballons dirigeables pourront, à la discrétion desdites Puissances, être laissés à la Hongrie jusqu'au moment de la livraison des ballons dirigeables.

Les moteurs d'aéronefs.

Les cellules.

L'armement (canons, mitrailleuses, fusils-mitrailleurs, lance-bombes, lance-torpilles, appareils de synchronisation, appareils de visée).

Les munitions (cartouches, obus, bombes chargées, corps de bombes, stocks d'explosifs ou matières destinées à leur fabrication).

Les instruments de bord.

Les appareils de télégraphie sans fil et les appareils photographiques ou cinématographiques utilisés par l'aéronautique.

Les pièces détachées se rapportant à chacune des catégories qui précèdent.

Le matériel ci-dessus visé ne devra pas être déplacé sans une autorisation spéciale desdits Gouvernements.

teriál vojenské a námořní vzduchoplavby čelným mocnostem spojeným a sdruženým.

Toto vydání bude provedeno v místech označených vládami řečených mocností; bude ukončeno ve třech měsících.

V tomto materiálu bude zahrnut zvláště materiál, kterého se užívá nebo užívalo nebo který jest nebo byl určen k válečným účelům, zejména:

Úplná letadla a vodní letadla, jakož i ta, která se stavějí, opravují nebo sestavují.

Řiditelné balony schopné plavby, jakož i balony, které se stavějí, opravují neb sestavují.

Přístroje k výrobě vodíku.

Hangary pro řiditelné balony a přístřeší všech druhů pro letadla.

Až do svého odevzdání budou řiditelné balony nákladem Maďarska udržovány naplněné vodíkem; přístroje na výrobu vodíku, jakož i přístřeší pro řiditelné balony mohou podle volného uvážení řečených mocností býti ponechány Maďarsku až do doby, kdy budou řiditelné balony odevzdány.

Motory letadel.

Loďky.

Výzbroj (děla, kulomety, kulometné pušky, vrhače pum a torped, přístroje pro stejnoběh, přístroje mířící).

Střelivo (nábojnice, granáty, nabité pumy, prázdné pumy, zásoby výbušných látek neb suroviny k jejich výrobě).

Nástroje palubní.

Přístroje pro telegrafii bez drátu, fotografické a kinematografické přístroje, kterých se užívá ke vzduchoplavbě.

Jednotlivé součástky náležející k některé z uvedených skupin.

Materiál shora uvedený nesmí se bez zvláštního povolení jmenovaných vlád přemístiti.

SECTION IV.

COMMISSIONS INTERALLIÉES DE CONTRÔLE.

Article 133.

Toutes les clauses militaires, navales et aéronautiques qui sont contenues dans le présent Traité et pour l'exécution desquelles une limite de temps a été fixée seront exécutées par la Hongrie sous le contrôle des Commissions interalliées spécialement nommées à cet effet par les Principales Puissances alliées et associées.

Commissions susmentionnées représenteront auprès du Gouvernement hongrois les Principales Puissances alliées et associées pour tout ce qui est relatif à l'exécution des clauses militaires, navales ou aéronautiques. Elles feront connaître aux autorités de Hongrie les décisions que les Principales Puissances alliées et associées se sont réservé de prendre ou que l'exécution desdites clauses pourrait nécessiter.

Article 134.

Les Commissions intéralliées de contrôle pourront installer leurs services à Buda-Pest et auront la faculté, aussi souvent qu'elles le jugeront utile, de se rendre sur un point quelconque du territoire hongrois, ou d'y envoyer des Sous-Commissions, ou de charger un ou plusieurs de leurs membres de s'y transporter.

Article 135.

Le Gouvernement hongrois devra donner aux Commissions interalliées de contrôle tous les renseignements et documents qu'elles jugeront nécessaires pour l'accomplissement de leur mission, et tous les moyens tant en personnel qu'en matériel, dont les susdites Commissions pourraient avoir besoin pour assurer la complète exécution des clauses militaires, navales ou aéronautiques.

Le Gouvernement hongrois devra assigner un représentant qualifié auprès de chaque Commission interalliée de contrôle, avec mission de recevoir de celle-ci les communications qu'elle aurait à adresser au Gouvernement hongrois et de lui fournir ou procurer tous renseignements ou documents demandés.

Article 136.

L'entretien et les frais des Commissions de contrôle et les dépenses occasionnées par leur fonctionnement seront supportés par la Hongrie.

ODDíL IV.

MEZISPOJENECKÉ KOMISE DOZORčí.

Článek 133.

Všechny klausule o vojenství, námořní plavbě a vzduchoplavbě, které jsou obsaženy v této smlouvě a k jejichž provedení byla ustanovena časová mez, provede Maďarsko pod dozorem mezispojeneckých komisí, zřízených zvláště k tomu cíli Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými.

Komise právě uvedené budou zastupovati u vlády maďarské Čelné mocnosti spojené a sdružené ve všem, co se týká provedení klausulí o vojenství, námořní plavbě a vzduchoplavbě, budou oznamovati maďarským úřadům rozhodnutí, která si Čelné mocnosti spojené a sdružené vyhradily, nebo která by byla potřebna k provádění těchto klausulí.

Článek 134.

Mezispojenecké komise dozorčí mohou úřadovati v Budapešti a mají právo, aby se, kdykoli to uznají za vhodné, odebraly na kterékoli místo maďarského území anebo tam vyslaly subkomise nebo uložily některému nebo několika ze svých členů, aby se tam vydali.

Článek 135.

Vláda maďarská musí poskytnouti mezispojeneckým komisím dozorčím všecka vysvětlení a doklady, které budou pokládati za nutné k výkonu svého poslání, a všechny prostředky osobní i věcné, jejichž potřeba by se mohla vyskytnouti, aby bylo zabezpečeno dokonalé provedení klausulí o vojenství, námořní plavbě a vzduchoplavbě.

Vláda maďarská musí ustanoviti při každé mezispojenecké komisi dozorčí kvalifikovaného zástupce, který by přijímal od ní oznámení určená pro vládu maďarskou a podával i obstarával jí veškerá vyžádaná vysvětlení i doklady.

Článek 136.

Vydržování a náklady dozorčích komisí, i výlohy vzniklé jejich činností ponese Maďarsko.

Article 137.

La Commission militaire interalliée de contrôle aura spécialement pour mission de recevoir du Gouvernement hongrois les notifications relatives à l'emplacement des stocks et dépôts de munitions, à l'emplacement des usines ou fabriques d'armes, de munitions et de matériel de guerre et à leur fonctionnement.

Elle recevra livraison des armes, munitions, matériel de guerre, outillage destiné aux fabrications de guerre, fixera les lieux où cette livraison devra être effectuée, surveillera les destructions, mises hors d'usage ou transformations prévues par le présent Traité.

Article 138.

La Commission navale interalliée de contrôle aura spécialement pour mission de se rendre sur les chantiers de construction et de contrôler la démolition des bâtiments qui s'y trouvent en chantier, de recevoir livraison des armes, munitions et matériel naval de guerre et de contrôler les destructions ou démolitions prévues.

Le Gouvernement hongrois devra fournir à la Commission navale interalliée de contrôle tous les renseignements et documents qu'elle jugera nécessaires pour s'assurer de la complète exécution des clauses navales, notamment les plans des navires de guerre, la composition de leurs armements, les caractéristiques et les modèles de canons, munitions, torpilles, mines, explosifs, appareils de télégraphie sans fil et en général de tout ce qui concerne le matériel naval de guerre, ainsi que tous documents législatifs, administratifs ou réglementaires.

Article 139.

La Commission aéronautique interalliée de contrôle aura spécialement pour mission de recenser le matériel aéronautique qui se trouve actuellement entre les mains du Gouvernement hongrois et d'inspecter les usines d'avions, de ballons et de moteurs d'aéronefs, les fabriques d'armes, munitions et explosifs, pouvant être employés par les aéronefs, de visiter tous aérodromes, hangars, terrains d'atterrissage, parcs et dépôts se trouvant sur le territoire hongrois et d'exercer, s'il y a lieu, le déplacement du matériel prévu et d'en prende livraison.

Le Gouvernement hongrois devra fournir à la Commission aéronautique interalliée de

Článek 137.

Úkolem mezispojenecké dozorčí komise vojenské bude zejména, aby přijímala od maďarské vlády zprávy o umístění zásob a skladů střeliva, o umístění a činnosti dílen neb továren na zbraně, střelivo a válečný materiál.

Bude přijímati vydané zbraně, střelivo a válečný materiál, nástroje k válečné výrobě, ustanoví místa, kde tyto předměty jest vydati, a bude dohlížeti, aby bylo zničeno, uvedeno v neupotřebitelný stav nebo přeměněno to, co nařizuje tato smlouva.

Článek 138.

Úkolem mezispojenecké dozorčí komise námořní bude zejména, aby se odebrala do loděnic a dohlížela na rozbírání lodí, které se tam budují, aby převzala vydané zbraně, střelivo a válečný námořní materiál a dohlížela na nařízená rozbourání a zničení.

Vláda maďarská musí podati mezispojenecké dozorčí komisi námořní veškerá vysvětlení a všechny doklady, které bude tato komise pokládati za nutné, aby se přesvědčila o úplném splnění všech klausulí o válečném námořnictvu, zejména plány válečných lodí, složení jejich výzbroje, o zvláštnostech a modelech děl, o střelivu, torpedech, minách, výbušných látkách, o přístrojích bezdrátové telegrafie a vůbec o všem, co se týká válečného materiálu námořního, a konečně všechny doklady týkající se zákonodárství, správy a řádů služebních.

Článek 139.

Úkolem mezispojenecké dozorčí komise vzduchoplavecké bude zejména, aby pořídila soupis vzduchoplaveckého materiálu, který je nyní v rukou vlády maďarské, a dozírala na dílny na letadla, balony a motory pro vzducholodi, na továrny na zbraně, střelivo a výbušné látky, kterých by mohlo býti užito pro vzducholodi, aby prohlížela všechna letiště, hangary, přístaviště, parky a skladiště na maďarském území, a aby, bude-li potřeba, zařídila převoz jmenovaného materiálu a aby jej převzala.

Vláda maďarská musí podati mezispojenecké dozorčí komisi vzduchoplavecké všechna

contrôle tous les renseignements et documents législatifs, administratifs ou autres qu'elle jugera nécessaires pour s'assurer de la complète exécution des clauses aéronautiques, notamment un état numérique du personnel appartenant à tous les services aéronautiques de la Hongrie, ainsi que du matériel existant, en fabrication ou en commande, une liste complète de tous les établissements travaillant pour l'aéronautique, de leurs emplacements, et de tous les hangars et terrains d'atterrissage.

SECTION V.

CLAUSES GÉNÉRALES.

Article 140.

A l'expiration d'un délai de trois mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, la législation hongroise devra avoir été modifiée et devra être maintenue par le Gouvernement hongrois en conformité de la présente Partie du présent Traité.

Dans le même délai, toutes les mesures administratives ou autres relatives à l'exécution des dispositions de la présente Partie, devront avoir été prises par le Gouvernement hongrois.

Article 141.

Les dispositions suivantes de l'armistice du 3 novembre 1918, savoir: les paragraphes 2 et 3 du Chapitre I (Clauses militaires), les paragraphes 2, 3 et 6 du Chapitre I du Protocole annexe (Clauses militaires) , restent en vigueur, en tant qu'elles ne sont pas contraires aux stipulations qui précèdent.

Article 142.

La Hongrie s'engage, à partir de la mise en vigueur du présent Traité, à n'accréditer en aucun pays étranger aucune mission militaire, navale ou aéronautique, et à n'en envoyer et laisser partir aucune; elle s'engage, en outre, à prendre les mesures appropriées pour empêcher les ressortissants hongrois de quitter son territoire pour s'enrôler dans l'armée, la flotte ou le service aéronautique d'aucune Puissance étrangère, ou pour lui être attaché en vue d'aider à son entraînement ou, en général, de donner un concours à l'instruction militaire, navale ou aéronautique dans un pays étranger.

Les Puissances alliées et associées conviennent, en ce qui les concerne, qu'à partir de la mise en vigueur du présent Traité, elles ne devront pas enrôler dans leurs armés, leurs

vysvětlení a doklady týkající se zákonodárství, správy neb jiné doklady, které komise tato bude pokládati za nutné, aby se přesvědčila o úplném splnění klausulí vzduchoplaveckých, zejména číselný výkaz personálu náležejícího ke vzduchoplavecké službě v Maďarsku, jakož i materiálu hotového, rozdělaného nebo objednaného, úplný seznam veškerých závodů pracujících pro vzduchoplavbu, jejich umístění i všech hangarů a přístavišť.

ODDÍL V.

KLAUSULE OBECNÉ.

Článek 140.

Do tří měsíců ode dne, kdy nabude tato smlouva působnosti, musí maďarské zákonodárství býti změněno a dále vládou maďarskou udržováno ve shodě s touto Částí této smlouvy.

V téže lhůtě musí maďarská vláda provésti všechna správní neb jiná opatření, nutná k splnění předpisů této Části této smlouvy.

Článek 141.

Následující ustanovení příměří ze dne 3. listopadu 1918 zůstávají v platnosti, pokud nejsou v odporu s předchozími ustanoveními: paragrafy 2 a 3 hlavy I (Klausule vojenské) a paragrafy 2, 3 a 6 hlavy I přiloženého protokolu (Klausule vojenské).

Článek 142.

Maďarsko se zavazuje, že od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, žádného poselstva vojenského, námořního nebo vzduchoplaveckého pro žádnou cizí zemi neověří, nevyšle aniž mu odjeti dovolí; kromě toho se zavazuje ke vhodným opatřením, aby zabránilo příslušníkům maďarským opustiti jeho území za tím účelem, aby se dali zařaditi do armády, loďstva, nebo vzduchoplavectva některé cizí mocnosti, anebo aby jich bylo v cizině užito k výpomoci při výcviku vojenském, nebo aby byli vůbec při vojenském, námořním nebo vzduchoplaveckém školení v některé cizí zemi jakkoli činni.

Mocnosti spojené a sdružené jsou zajedno v tom, že, co se jich samých týká, nebudou od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, zařaďovati maďarských příslušníků do svých

flottes ou leurs forces aéronautiques, ni y attacher aucun ressortissant hongrois en vue d'aider à l'entraînement militaire, ou, en général, d'employer un ressortissant hongrois comme instructeur militaire, naval ou aéronautique.

Toutefois, la présente disposition ne porte aucune atteinte au droit de la France de recruter la Légion étrangère conformément aux lois et règlements militaires français.

Article 143.

Aussi longtemps que le présent Traité restera en vigueur, la Hongrie s'engage à se prêter à toute investigation que le Conseil de la Société des Nations, votant à la majorité, jugerait nécessaire.

PARTIE VI.

PRISONNIERS DE GUERRE ET SÉPULTURES.

SECTION I.

PRISONNIERS DE GUERRE.

Article 144.

Le rapatriement des prisonniers de guerre et internés civils hongrois aura lieu aussitôt que possible après la mise en vigueur du présent Traité et sera effectué avec la plus grande rapidité.

Article 145.

Le repatriement des prisonniers de guerre et internés civils hongrois sera, dans les conditions fixées à l'article 144, assuré par les soins d'une Commission composée de représentants des Puissances alliés et associées d'une part et du Gouvernement hongrois d'autre part.

Pour chacune des Puissances alliées et associées, une Sous-Commision composée uniquement de représentants de la Puissance intéressée et de Délégués du Gouvernement hongrois règlera les détails d'exécution du rapatriement des prisonniers de guerre.

Article 146.

Dès leur remise aux mains des autorités hongroises, les prisonniers de guerre et internés civils devront, par les soins de ces dernières, être sans délai renvoyés dans leurs foyers.

armád, loďstev a sil vzduchoplaveckých, ani že jich nebudou užívati k výpomoci při výcviku vojenském nebo vůbec jakkoli jako instruktorů vojenských, námořních a vzduchoplaveckých.

Toto ustanovení však nikterak není na újmu právu Francie, odváděti pro cizineckou legii podle vojenských zákonů a předpisů francouzských.

Článek 143.

Dokud tato smlouva zůstane v působnosti, zavazuje se Maďarsko, že se podrobí jakémukoli vyšetřování, které by Rada Společnosti národů většinou hlasů uznala za nutné.

ČÁST VI.

VÁLEČNÍ ZAJATCI A HROBY.

ODDÍL I.

VÁLEČNÍ ZAJATCI.

Článek 144.

Váleční zajatci a civilní internovaní maďarští budou dopraveni do domova co možno nejdříve po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, a stane se tak se všemožným urychlením.

Článek 145.

Doprava válečných zajatců a civilních internovaných osob maďarských do jejich domova bude provedena za podmínek v článku 144 uvedených péčí komise, složené ze zástupců mocností spojených a sdružených s jedné strany a zástupců vlády maďarské se strany druhé.

Pro každou z mocností spojených a sdružených subkomise, složená jediné ze zástupců příslušné mocnosti a z delegátů vlády maďarské, upraví podrobnosti, jak návrat válečných zajatců bude proveden.

Článek 146.

Jakmile budou váleční zajatci a civilní internovaní úřadům maďarským odevzdáni, budou péčí těchto úřadů a bez odkladu dopraveni do svých domovů.

Ceux d'entre eux dont le domicile d'avant-guerre se trouve sur les territoires occupés par les troupes des Puissances alliées et associées, devront également y être renvoyés, sous réserve de l'agrément et du contrôle des autorités militaires des armées d'occupation alliées et associées.

Article 147.

Tous les frais résultant de ce rapatriement, à partir de la mise en route, seront à la charge du Gouvernement hongrois, lequel sera tenu de fournir les moyens de transport, ainsi que le personnel technique, qui seront considérés comme nécessaires par la Commission prévue à l'article 145.

Article 148.

Les prisonniers de guerre et internés civils, soit passibles, soit frappés de peines pour fautes contre la discipline, seront rapatriés, sans qu'il soit tenu compte de l'achèvement de leur peine ou de la procédure engagée contre eux.

Cette disposition ne s'applique pas aux prisonniers de guerre et internés civils qui seraient punis pour des faits postérieurs au 1er janvier 1920.

Jusqu'à leur rapatriement, tous les prisonniers de guerre et internés civils restent soumis aux règlements en vigueur, notamment au point de vue du travail et de la discipline.

Article 149.

Les prisonniers de guerre et internés civils qui sont passibles ou frappés de peines pour des faits autres que des fautes contre la discipline pourront être maintenus en détention.

Article 150.

Le Gouvernement hongrois s'engage à recevoir sur son territoire tous les individus rapatriables sans distinction.

Les prisonniers de guerre ou ressortissants hongrois qui désireraient ne pas être rapatriés, pourront être exclus du rapatriement mais les Gouvernements alliés et associés se réservent le droit, soit de les rapatrier, soit de les conduire dans un pays neutre, soit de les autoriser à résider sur leur territoire.

Le Gouvernement hongrois s'engage à ne prendre contre ces individus ou leurs familles aucune mesure d'exception, ni à exercer à leur encontre, pour ce motif, aucune répression ou vexation, de quelque nature qu'elle soit.

Ti z nich, jejichž předválečné bydliště leží v území obsazeném vojsky mocností spojených a sdružených, budou rovněž dopraveni do svého domova, avšak s výhradou svolení a dozoru vojenských úřadů okupačních vojsk spojených a sdružených.

Článek 147.

Veškeré náklady spojené s touto dopravou, od vypravení počínaje, jdou na účet vlády maďarské, která je povinna dodati přepravní prostředky a technický personál, jak to komise zřízená podle článku 145 uzná za nutné.

Článek 148.

Váleční zajatci a civilní internovaní, stíhaní neb odpykávající si tresty za provinění proti kázni, budou dopraveni do domovů bez ohledu na to, zda trest svůj odpykali nebo zda řízení proti nim jest skončeno čili nic.

Toto ustanovení se nevztahuje na zajatce a civilní internované, kteří by byli potrestáni pro skutky, jichž se dopustili po 1. lednu 1920.

Až do svého vstupu do vlasti zůstávají všichni váleční zajatci a všichni civilní internovaní podřízeni řádům nyní platným, zvláště stran práce a kázně.

Článek 149.

Váleční zajatci a civilní internovaní, stíhaní neb odsouzení k trestům pro skutky jiné než proti kázni, mohou býti podrženi ve vazbě.

Článek 150.

Vláda maďarská se zavazuje přijmouti na svém území bez rozdílu všechny osoby, jež jest dopraviti do domova.

Váleční zajatci nebo příslušníci maďarští, kteří by si přáli, aby nebyli dopraveni do domova, mohou býti z dopravy do domova vyňati; vlády spojené a sdružené vyhrazují si však právo dopraviti je buď do jejich domova nebo do země neutrální, nebo dáti jim povolení, aby se usadili na jejich území.

Maďarská vláda se zavazuje, že neužije proti těmto osobám nebo jejich rodinám nijakého výjimečného opatření a že je nebude z toho důvodu nijak stíhati ani jim jakkoli činiti obtíže.

Article 151.

Les Gouvernements alliés et associées se réservent le droit de subordonner le rapatriement des prisonniers de guerre et ressortissants hongrois qui sont en leur pouvoir, à la déclaration et à la mise en liberté immédiates par le Gouvernement hongrois de tous les prisonniers de guerre et autres ressortissants des Puissances alliées et asociées, qui se trouveraient encore retenus contre leur gré en Hongrie.

Article 152.

Le Gouvernement hongrois s'engage:

1° à donner libre accès aux Commissions de recherche des disparus, à leur fournir tous les moyens de transport utiles, à les laisser pénétrer dans les camps, prisons, hôpitaux et tous autres locaux, à mettre à leur disposition tous documents d'ordre public ou privé, qui peuvent les éclairer dans leurs recherches;

2° à prendre les sanctions contre les fonctionnaires ou particuliers autrichiens,*) qui auraient dissimulé la présence d'un ressortissant d'une Puissance alliée ou associée, ou qui auraient négligé d'en révéler la présence après en avoir eu connaissance.

Article 153.

Le Gouvernement hongrois s'engage à restituer sans délai, dès la mise en vigueur du présent Traité, tous les objets, valeurs ou documents ayant appartenu à des ressortissants des Puissances alliées ou associées et qui auraient été retenus par les autorités hongroises.

Article 154.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent renoncer au remboursement réciproque des sommes dues pour l'entretien des prisonniers de guerre sur leurs territoires respectifs.

SECTION II.

SÉPULTURES.

Article 155.

Les Gouvernements alliées et associées et le Gouvernement hongrois feront respecter et entretenir les sépultures des soldates et marins inhumés sur leurs territoires respectifs.

Ils s'engagent à reconnaître toute Commission chargée par l'un ou par l'autre des Gou-

*) má býti správně „hongrois"

Článek 151.

Vlády spojené a sdružené vyhrazují si právo podmíniti návrat válečných zajatců a příslušníků maďarských, kteří jsou v jejich moci, tím, že maďarská vláda bez odkladu ohlásí a osvobodí všechny válečné zajatce a jiné příslušníky mocností spojených a sdružených, kteří by snad ještě byli držáni proti své vůli v Maďarsku.

Článek 152.

Maďarská vláda se zavazuje:

1. Poskytnouti volný přístup komisím, kterým bude svěřeno hledání nezvěstných, dodati jim všechny vhodné prostředky přepravní, povoliti jim přístup do táborů, vězení, nemocnic a všech jiných míst a dáti jim k volnému použití všechny veřejné i soukromé listiny, které by jim při jejich pátrání mohly býti užitečny.

2. Potrestati ty úředníky nebo soukromníky maďarské, kteří by byli zatajili přítomnost příslušníka některé z mocností spojených nebo sdružených, nebo kteří by byli opominuli přítomnost jejich oznámiti, ač o tom věděli.

Článek 153.

Vláda maďarská se zavazuje navrátiti bezodkladně, jakmile tato smlouva nabude působnosti, všechny předměty, cenné papíry nebo listiny, které patřily příslušníkům mocností spojených aneb sdružených a které snad byly úřady maďarskými zadrženy.

Článek 154.

Vysoké smluvní strany prohlašují, že se vzdávají vzájemné náhrady za částky, vydané na vydržování válečných zajatců na svém území.

ODDÍL II.

HROBY.

Článek 155.

Vlády spojené a sdružené i vláda maďarská se postarají o to, aby hroby vojínů a námořníků pohřbených na jejich územích byly chovány v úctě a aby byly udržovány.

Zavazují se, že uznají každou komisi, jíž bude některou vládou uloženo zjistiti, sepsati,

vernements d'identifier, enregistrer, entretenir ou élever des monuments convenables sur lesdites sépultures et à faciliter à cette Commission l'accomplissement de ses devoirs.

Ils conviennent en outre de se donner réciproquement, sous réserve des prescriptions de leur législation nationale et des nécessités de l'hygiène publique, toutes facilités pour satisfaire aux demandes de rapatriement des restes de leurs soldats et de leurs marins.

udržovati nebo zříditi přiměřené pomníky na dotčených hrobech, a že budou nápomocny těmto komisím při plnění jejich úkolů.

Kromě toho jsou zajedno v tom, že si navzájem poskytnou všechna ulehčení, jež by mohla přispěti k tomu, aby bylo vyhověno žádostem o přenesení pozůstatků jejich vojínů a námořníků, s tou výhradou, že se při tom vyhoví jejich státnímu zákonodárství a že bude dbáno potřeb veřejného zdravotnictví.

Article 156.

Les sépultures des prisonniers de guerre, internés civils et ressortissants des différents États belligérants, décédés en captivité, seront convenablement entretenues, dans les conditions prévues à l'article 155 du présent Traité.

Les Gouvernements alliés et associés d'une part et le Gouvernement hongrois d'autre part s'engagent en outre à se fournir réciproquement:

1° la liste complète des décédés avec tous renseignements utiles à leur identification;

2° toutes indications sur le nombre et l'emplacement des tombes de tous les morts enterrés sans identification.

Článek 156.

Hroby válečných zajatců a civilních internovaných, kteří byli příslušníky jednotlivých válčících států a zemřeli v zajetí, budou náležitě udržovány podle ustanovení článku 155 této smlouvy.

Kromě toho se zavazují vlády spojené a sdružené s jedné strany a vláda maďarská s druhé strany, že si navzájem vydají:

1. úplný seznam zesnulých se všemi údaji, jež mohou přispěti ke zjištění totožnosti;

2. všechny údaje o počtu a umístění hrobů všech mrtvých, kteří byli pohřbeni bez zjištění totožnosti.

PARTIE VII.

SANCTIONS.

Article 157.

Le Gouvernement hongrois reconnaît aux Puissances alliées et associées la liberté de traduire devant leurs tribunaux militaires, les personnes accusées d'avoir commis des actes, contraires aux lois et coutumes de la guerre. Les peines prévues par les lois seront appliquées aux personnes reconnues coupables Cette disposition s'appliquera nonobstant toutes procédures ou poursuites devant une juridiction de la Hongrie ou de ses alliés.

Le Gouvernement hongrois devra livrer aux Puissances alliées et associées, ou à celle d'entre elles qui lui en adressera la requête, toutes personnes qui, étant accusées d'avoir commis un acte contraire aux lois et coutumes de la guerre, lui seraient désignées soit nominativement, soit par le grade, la fonction ou l'emploi auxquels les personnes auraient été affectées par les autorisés hongroises.

ČÁST VII.

USTANOVENÍ TRESTNÍ.

Článek 157.

Vláda maďarská přiznává mocnostem spojeným a sdruženým právo, aby postavily před své vojenské soudy osoby obžalované z činů příčících se zákonům a zvykům válečným. Osobám uznaným vinnými budou vyměřeny tresty zákonem stanovené. Tohoto ustanovení bude použito bez ohledu na jakékoli řízení neb stíhání před soudy Maďarska neb jeho spojenců.

Vláda maďarská musí vydati mocnostem spojeným a sdruženým neb té z nich, jež o to požádá, všechny osoby, jež, jsouce obžalovány z činu příčícího se zákonům a zvykům válečným, jí budou udány buď jménem nebo hodností, úřadem nebo zaměstnáním, které jim určily maďarské úřady.

Article 158.

Les auteurs d'actes contre les ressortissants d'une des Puissances alliées et associées seront traduits devant le tribunaux militaires de cette Puissance.

Les auteurs d'actes commis contre des ressortissants de plusieurs Puissances alliées et associées seront traduits devant des tribunaux militaires composés de membres appartenant aux tribunaux militaires des Puissances intéressées.

Dans tous les cas, l'accusé aura droit à désigner lui-même son avocat.

Article 159.

Le Gouvernement hongrois s'engage à fournir tous documents et renseignements, de quelque nature que ce soit, dont la production serait jugée nécessaire pour la connaissance complète des faits incriminés, la recherche des coupables et l'appréciation exacte des responsabilités.

Article 160.

Les dispositions des articles 157 à 159 s'appliquent également aux Gouvernements des États auxquels ont été attribués des territoires appartenant à l'ancienne monarchie austro-hongroise, pour ce qui concerne les personnes accusées d'avoir commis des actes contraires aux lois et coutumes de la guerre et qui se trouvent sur le territoire ou à la disposition desdits États.

Si les personnes, dont il s'agit, ont acquis la nationalité d'un desdits États, le Gouvernement de cet État s'engage à prendre toutes les mesures nécessaires afin d'assurer leur poursuite et leur punition, sur la requête de la Puissance intéressée et d'accord avec elle.

PARTIE VIII.

RÉPARATIONS.

SECTION I.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

Article 161.

Les Gouvernements alliés et associés déclarent et la Hongrie reconnaît que la Hongrie et ses alliés sont responsables, pour les avoir causés, des pertes et des dommages subis par les Gouvernements alliées et associés et leurs nationaux en conséquence de la guerre, qui leur a été imposée par l'agression de l'Autriche-Hongrie et de ses alliés.

Článek 158.

Pachatelé činů proti příslušníkům některé mocnosti spojené a sdružené budou postaveni před vojenské soudy této mocnosti.

Pachatelé činů proti příslušníkům několika mocností spojených a sdružených budou postaveni před vojenské soudy složené z členů vojenských soudů mocností, o něž jde.

V každém případě bude míti obžalovaný právo určiti si sám svého obhájce.

Článek 159.

Vláda maďarská se zavazuje, že poskytne všechny doklady a údaje jakéhokoli druhu, jejichž předložení by bylo uznáno za nutné k zevrubnému seznání činů kladených za vinu, k vypátrání vinníků a k přesnemu zjištění odpovědnosti.

Článek 160.

Ustanovení článků 157 až 159 se vztahují rovněž na vlády států, jimž byla přidělena území, která příslušela k bývalému mocnářství rakousko-uherskému, pokud jde o osoby obžalované, že se dopustily činů, příčících se zákonům a zvykům válečným, a zdržující se na území neb jsoucí v moci řečených států.

Jestliže osoby, o které jde, nabyly státního občanství v některém ze jmenovaných států, zavazuje se vláda onoho státu, že učiní na žádost mocnosti, jež má o to zájem, a v souhlase s ní, všechna nutná opatření, aby bylo zajištěno jejich stíhání a potrestání.

ČÁST VIII.

NÁHRADA ŠKOD.

ODDÍL I.

USTANOVENÍ OBECNÁ.

Článek 161.

Vlády spojené a sdružené prohlašují a Maďarsko uznává, že Maďarsko a jeho spojenci jsou jako původci odpovědni za ztráty a škody, jež utrpěly vlády spojené a sdružené a jejich státní příslušníci následkem války vnucené jim napadením od Rakousko-Uherska a jeho spojenců.

Article 162.

Les Gouvernements alliés et associés reconnaissent que les ressources de la Hongrie ne sont pas suffisantes — en tenant compte de la diminution permanente de ces ressources qui résulte des autres dispositions du présent Traité — pour assurer complète réparation de ces pertes et de ces dommages.

Les Gouvernements alliés et associés exigent toutefois, et la Hongrie en prend l'engagement, que soient réparés, dans les conditions déterminées ci-après, les dommages causés, pendant la période au cours de laquelle chacune des Puissances alliées ou associées a été en guerre avec la Hongrie, à la population civile des Puissances alliées et associées et à ses biens par ladite agression par terre, par mer et par les airs, et d'une façon générale, les dommages définis à l'Annexe I ci-jointe.

Article 163.

Le montant desdits dommages, pour lesquels réparation est due par la Hongrie, sera fixé par une Commission interalliée, qui prendra le titre de *Commission des réparations* et sera constituée dans la forme et avec les pouvoirs indiqués par le présent Traité, notamment aux Annexes II à V ci-jointes. La Commission prévue à l'article 233 du Traité avec l'Allemagne est la même que la présente Commission, sous réserve des modifications résultant du présent Traité: elle constituera une Section pour les questions spéciales soulevées par l'application du présent Traité; cette Section n'aura qu'un pouvoir consultatif, sauf dans les cas où la Commission des réparations lui déléguera tels pouvoirs qu'elle jugera opportuns.

La Commission des réparations étudiera les réclamations et donnera au Gouvernement hongrois l'équitable faculté de se faire entendre.

La Commission établira concurrement un état de payements, en prévoyant les époques et les modalités de l'acquittement par la Hongrie, dans une période de trente ans à dater du 1er mai 1921, de la part de dette qui lui aura été assignée après que la Commission aura estimé si l'Allemagne est en situation de payer le solde du montant total des réclamations présentées contre l'Allemagne et ses alliés et vérifiées par la Commission. Au cas cependant où, au cours de ladite période, la Hongrie manquerait à l'acquittement de sa dette, le règlement de tout solde restant impayé pourra être reporté aux années sui-

Článek 162.

Vlády spojené a sdružené uznávají, že zdroje Maďarska, hledíc k trvalému zmenšení těchto zdrojů, jak vyplývá z jiných ustanovení této smlouvy, nedostačují, aby zcela zabezpečily úhradu těchto ztrát a škod.

Vlády spojené a sdružené požadují však a Maďarsko se k tomu zavazuje, aby za podmínek níže uvedených byly nahrazeny škody způsobené v době, kdy kterákoli z mocností spojených a sdružených byla ve válce s Maďarskem, občanskému obyvatelstvu mocností spojených a sdružených i jeho majetku následkem uvedeného napadení na zemi, na moři a ve vzduchu, a vůbec škody, jak jsou vymezeny v připojené příloze I.

Článek 163.

Výše náhrad, jimiž je Maďarsko za uvedené škody povinno, bude určena mezispojeneckou komisí, která se bude jmenovati komise reparační a bude ustavena ve složení a s pravomocí, jak vyznačeno v této smlouvě, zejména v připojených přílohách č. II až V. Komise zřízená v čl. 233 smlouvy s Německem je totožná s touto komisí, s výhradou změn vyplývajících z této smlouvy. Komise ta zřídí zvláštní odbor pro specielní otázky vzniklé touto smlouvou; tento odbor bude míti jen hlas poradní, mimo případy, v kterých komise reparační naň přenese takové plné moci, jaké uzná za vhodné.

Komise reparační bude zkoumati nároky na odškodněnou a poskytne maďarské vládě slušnou možnost vyjádřiti se.

Komise stanoví zároveň rozvrh plateb, počítajíc, pokud se týče lhůt a způsobů platebních, s tím, že Maďarsko zaplatí do třiceti let, počínajíc 1. květnem 1921, takovou část dluhu, jaká bude na ně vložena, jakmile komise zjistí, zda Německo je s to, aby zaplatilo saldo celé sumy pohledávek předložených Německu a jeho spojencům a od komise uznaných. Kdyby však v tomto období Maďarsko svého dluhu nezaplatilo, může býti vyrovnání celého dosud nesplaceného zbytku podle volného rozhodnutí komise přesunuto na léta další anebo může býti předmětem jinakých

vantes, à la volonté de la Commission, ou pourra faire l'objet d'un traitement différent, dans telles conditions que détermineront les Gouvernements alliés et associés, agissant suivant la procédure prévue à la présente Partie du présent Traité.

Article 164.

La Commission des réparations devra, après le 1er mai 1921, étudier, de temps à autre, les ressources et les capacités de la Hongrie et, après avoir donné aux représentants de ce pays l'équitable faculté de se faire entendre, elle aura tous pouvoirs pour étendre la période et modifier les modalités des payements à prévoir en conformité de l'article 163, mais elle ne pourra faire remise d'aucune somme sans l'autorisation spéciale des divers Gouvernements représentés à la Commission.

Article 165.

La Hongrie payera, pendant l'année 1920 et les quatre premiers mois de 1921, en autant de versements et suivant telles modalités (en or, en marchandises, en navires, en valeurs ou autrement) que la Commission des réparations pourra fixer, une somme raisonnable que la Commission déterminera, à valoir sur les créances ci-dessus; sur cette somme les frais de l'armée d'occupation après l'Armistice du 3 novembre 1918, prévus par l'article 181, seront d'abord payés, et telles quantités de produits alimentaires et de matières premières, qui pourront être jugées, par les Gouvernements des Principales Puissances alliées et associées, nécessaires pour permettre à la Hongrie de faire face à son obligation de réparer, pourront aussi, avec l'approbation desdits Gouvernements, être payées par imputation sur ladite somme. Le solde viendra en déduction des sommes dues par la Hongrie à titre de réparations. La Hongrie remettra en outre les bons prescrits au paragraphe 12, *c*, de l'Annexe II ci-jointe.

Article 166.

La Hongrie accepte, en outre, que ses ressources économiques soient directement affectées aux réparations, comme il est spécifié aux Annexes III, IV et V relatives respectivement à la marine marchande, aux restaurations matérielles et au matières premières; étant toujours entendu que la valeur des biens transférés et de l'utilisation qui en sera faite conformément auxdites Annexes sera, après avoir été fixée de la manière qui y est

opatření za podmínek, které určí vlády spojené a sdružené, postupujíce podle řádu určeného v této části této smlouvy.

Článek 164.

Povinností komise reparační bude po 1. květnu 1921 čas od času zkoumati zdroje a platební schopnost Maďarska, a bude míti náležitou pravomoc, aby, poskytnouc zástupcům této země slušnou příležitost vyjádřiti se, prodloužila platební lhůty a pozměnila platební způsob, jak budou ustanoveny podle článku 163, nebude však směti prominouti zaplacení žádné částky bez výslovného zmocnění různých vlád zastoupených v komisi.

Článek 165.

Maďarsko zaplatí v roce 1920 a v prvv prvních čtyřech měsících r. 1921 v tolika splátkách a takovým způsobem (ve zlatě, zboží, lodích, cenných papírech nebo jinak), jak určí komise reparační, přiměřenou sumu, ustanovenou komisí k úhradě pohledávek výše uvedených; z této částky budou nejprve zaplaceny výdaje za vojsko v obsazených územích po příměří z 3. listopadu 1918, uvedené v článku 181, se schválením vlád čelných mocností spojených a sdružených mohou též býti zaplaceny potraviny a suroviny v množství, jež uvedené vlády uznají za potřebné, aby Maďarsko mohlo dostáti svým závazkům k náhradě škod. Zbytek bude účtován na srážku částek povinovaných Maďarskem z důvodu náhrady škod. Dále Maďarsko odevzdá poukázky uložené paragrafem 12 c) připojené přílohy II.

Článek 166.

Maďarsko souhlasí dále, aby se jeho hospodářských zdrojů použilo přímo na náhradu škod tak, jak je podrobněji vytčeno v přílohách III, IV a V, týkajících se obchodního loďstva, náhrad věcných a surovin; cena postoupených statků a užitku jimi ve smyslu uvedených příloh získaného, zjištěná způsobem tamtéž předepsaným, bude počítána ku prospěchu Maďarska a zúčtuje se na srážku závazků stanovených v hořejších článcích.

prescrite, portée au crédit de la Hongrie et viendra en déduction des obligations prévues aux articles ci-dessus.

Article 167.

Les versements successifs, y compris ceux visés aux articles précédents, effectués par la Hongrie pour satisfaire aux réclamations ci-dessus, seront répartis par les Gouvernements alliés et associés suivant les proportions déterminées par eux à l'avance et fondées sur l'équité et les droits de chacun.

En vue de cette répartition, la valeur des crédits visés à l'article 173 et aux Annexes III, IV et V sera calculée de la même façon que les payements effectués la même année.

Article 168.

En sus des payements ci-dessus prévus, la Hongrie effectuera, en se conformant à la procédure établie par la Commission des réparations, la restitution en espèces des espèces enlevées, saisies ou séquestrées ainsi que la restitution des animaux, des objets de toute sorte et des valeurs enlevés, saisis ou séquestrés, dans les cas où il sera possible de les identifier soit sur les territoires appartenant à la Hongrie ou à ses alliés, soit sur les territoires restés en possession de la Hongrie ou de ses alliés jusqu'à la complète exécution du présent Traité.

Article 169.

Le Gouvernement hongrois s'engage à opérer immédiatement les restitutions prévues par l'article 168 et à effectuer les payements et les livraisons prévus par les articles 163, 164, 165 et 166.

Article 170.

Le Gouvernement hongrois reconnaît la Commission prévue par l'article 163 telle qu'elle pourra être constituée par les Gouvernements alliés et associés conformément à l'Annexe II; il lui reconnaît irrévocablement la possession et l'exercice des droits et pouvoirs que lui confère le présent Traité.

Le Gouvernement hongrois fournira à la Commission tous les renseignements dont elle pourra avoir besoin sur la situation et les opérations financières et sur les biens, la capacité de production, les approvisionnements et la production courante des matières premières et objets manufacturés de la Hongrie et de ses ressortissants; il donnera également toutes informations relatives aux opérations

Článek 167.

Postupné splátky, počítaje v to i ty, které jsou uvedeny v předešlých článcích, hrazené Maďarskem k uspokojení nároků výše uvedených, budou rozdělovány vládami spojenými a sdruženými podle klíče předem ujednaného na základě zásad spravedlnosti a práva každé z nich.

Vzhledem k tomuto rozdělení bude cena kreditních položek jmenovaných v článku 173 a přílohách III, IV a V počítána týmž způsobem, jako u plateb vykonaných téhož roku.

Článek 168.

Mimo platby nahoře určené vrátí Maďarsko v týchž hodnotách, řídíc se postupem, jejž stanoví komise reparační, peníze, které byly odvlečeny, zabaveny nebo sekvestrovány, i dobytek, předměty jakéhokoli druhu a ceniny odvlečené, zabavené nebo sekvestrované, a to v případě, že bude možno je zjistiti podle totožnosti ať na územích náležejících Maďarsku nebo jeho spojencům, ať na územích, která zůstanou v držení Maďarska nebo jeho spojenců až do úplného provedení této smlouvy.

Článek 169.

Vláda maďarská se zavazuje neprodleně začíti s vracením stanoveným v článku 168 a s prováděním plateb a dodávek stanovených v článcích 163, 164, 165 a 166.

Článek 170.

Vláda maďarská uznává komisi ustanovenou v článku 163 tak, jak ji podle přílohy II mohou zříditi vlády spojené a sdružené; přiznává jí neodvolatelně držbu a vykonávání práv a zmocnění daných jí touto smlouvou.

Vláda maďarská poskytne komisi všechny údaje, kterých by snad potřebovala, pokud jde o stav a podnikání finanční, o majetek, o výrobní schopnost, o zásoby a běžnou výrobu surovin i průmyslových výrobků Maďarska a jeho příslušníků; rovněž podá jakoukoli zprávu stran operací vojenských za války v letech 1914—1920, jejíž znalost bude komise pokládati za nezbytnou.

militaires de la guerre 1914-1920, dont la connaissance sera jugée nécessaire par la Commission.

Le Gouvernement hongrois accordera aux membres de la Commission et à ses agents autorisés tous les droits et immunités dont jouissent en Hongrie les agents diplomatiques dûment accrédités des Puissances amies.

La Hongrie accepte, en outre, de supporter les émoluments et les frais de la Commission et de tel personnel qu'elle pourra employer.

Vláda maďarská poskytne členům komise a jejím oprávněným úředníkům všechna práva i nedotknutelnost, jichž v Maďarsku požívají diplomatičtí zástupci řádně ověření spřátelených mocností.

Maďarsko se dále uvoluje hraditi platy a výlohy komise a osob, které tato komise bude moci zaměstnávati.

Article 171.

La Hongrie s'engage à faire promulguer, à maintenir en vigueur et à publier toute législation, tous règlements et décrets qui pourraient être nécessaires pour assurer la complète exécution des stipulations présentes.

Článek 171.

Maďarsko se zavazuje vydati, zachovávati v platnosti a vyhlásiti jakákoli zákonná ustanovení, nařízení a výnosy, jichž by snad bylo třeba k úplnému provedení těchto ujednání.

Article 172.

Les dispositions de la présente Partie du présent Traité n'affecteront en rien les dispositions des Sections III et IV de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

Článek 172.

Ustanovení této Části této smlouvy nedotýkají se nikterak ustanovení Oddílů III a IV Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

Article 173.

Seront portés au crédit de la Hongrie, au titre de ses obligations de réparer, les éléments suivants:

a) tout solde définitif en faveur de la Hongrie visé aux Sections III et IV de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité;

b) toutes sommes dues à la Hongrie du chef des cessions visées à la Partie IX (Clauses financières) et à la Partie XII (Ports, voies d'eau et voies ferrées);

c) toutes sommes que la Commission des réparations jugerait devoir être portées au crédit de la Hongrie à valoir sur tous autres transferts de propriétés, droits, concessions ou autres intérêts prévus par le présent Traité.

En aucun cas, toutefois, les restitutions effectuées en vertu de l'article 168 ne pourront être portées au crédit de la Hongrie.

Článek 173.

Ku prospěchu Maďarska na účtu jeho závazků k náhradě škod se připíší:

a) konečné přebytky, vyplývající ku prospěchu Maďarska podle Oddílu III a IV Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy;

b) částky povinované Maďarsku vzhledem k postoupením dotčeným v Části IX (Klausule finanční) a v Části XII (Přístavy, vodní cesty a železnice);

c) částky, o nichž by komise usoudila, že mají býti počítány Maďarsku ku prospěchu vzhledem k jakémukoli jinému postupu vlastnictví, práv a koncesí neb jiných zájmů, o nichž jedná tato smlouva.

V žádném případě však to, co bude vráceno vzhledem k článku 168 této smlouvy, nebude možno počítati Maďarsku ku prospěchu.

Article 174.

La cession des câbles sous-marins hongrois, qui ne sont pas l'objet d'une disposition particulière du présent Traité, est réglée par l'Annexe VI ci-jointe.

Článek 174.

Postoupení maďarských podmořských kabelů, jež není předmětem zvláštního ustanovení této smlouvy, je upraveno připojenou přílohou VI.

ANNEXE I.

Compensation peut être réclamée de la Hongrie conformément à l'article 162 ci-dessus, pour la totalité des dommages rentrant dans les catégories ci-après:

1⁰ Dommages causés aux civils atteints dans leur personne ou dans leur vie et aux survivants qui étaient à la charge de ces civils pour tous actes de guerre, y compris les bombardements ou autres attaques par terre, par mer ou par la voie des airs, et toutes leurs conséquences directes ou de toutes opérations de guerre des deux groupes de belligérants, en quelque endroit que ce soit;

2⁰ Dommages causés par la Hongrie ou ses alliés aux civils victimes d'actes de cruauté, de violence ou de mauvais traitements (y compris les atteintes à la vie ou à la santé par suite d'emprisonnement, de déportation, d'internement ou d'évacuation, d'abandon en mer ou de travail forcé), en quelque endroit que ce soit, et aux survivants qui étaient à la charge de ces victimes;

3⁰ Dommages causés par la Hongrie ou ses alliés, sur leur territoire ou en territoire occupé ou envahi, aux civils victimes de tous actes ayant porté atteinte à la santé, à la capacité de travail ou à l'honneur, et aux survivants, qui étaient à la charge de ces victimes;

4⁰ Dommages causés par toute espèce de mauvais traitements aux prisonniers de guerre;

5⁰ En tant que dommage causé aux peuples des Puissances alliées et associées, toutes pensions ou compensations de même nature aux victimes militaires de la guerre (armées de terre, de mer ou forces aériennes), mutilés, blessés, malades ou invalides, et aux personnes dont ces victimes étaient le soutien; le montant des sommes dues aux Gouvernements alliés et associés sera calculé, pour chacun desdits Gouvernements, à la valeur capitalisée, à la date de la mise en vigueur du présent Traité, desdites pensions ou compensations, sur la base des tarifs en vigueur en France au 1er mai 1919;

6⁰ Frais de l'assistance fournie par les Gouvernements des Puissances alliées et associées aux prisonniers de guerre, à leurs familles ou aux personnes dont ils étaient le soutien;

7⁰ Allocations donnés par les Gouvernements des Puissances alliées et associées aux

PŘÍLOHA I.

Ve smyslu hořejšího článku 162 možno od Maďarska požadovati náhrady za všechny škody náležející do těchto skupin:

1. Škody způsobené občanským osobám poškozením na těle nebo na životě a škody způsobené jejich pozůstalým, o něž jim bylo pečovati, ať se poškození stalo jakýmikoli činy válečnými, zahrnujíc v to i bombardování nebo jiný způsob útoku na zemi, na moři nebo ve vzduchu, a jakýmikoli přímými následky jich nebo kterýchkoli válečných operací obou válčících stran, ať se staly kdekoli;

2. Škody kdekoli způsobené od Maďarska nebo jeho spojenců občanským osobám ukrutenstvím, násilím nebo zlým nakládáním (zahrnujíc v to ublížení životu nebo zdraví vězněním, deportací, internováním neb nuceným vystěhováním, zanecháním bez pomoci na moři neb nucenou prací), dále škody způsobené pozůstalým, o něž těmto osobám bylo pečovati;

3. Škody způsobené od Maďarska nebo jeho spojenců na vlastním území nebo na území obsazeném neb zabraném občanským osobám jakýmkoli ublížením na zdraví neb na pracovní schopnosti neb na cti, dále škody způsobené pozůstalým, o něž těmto osobám bylo pečovati;

4. Škody způsobené válečným zajatcům špatným nakládáním jakéhokoli druhu;

5. Jakožto škoda způsobená národům mocností spojených a sdružených všechny pense neb odškodnění stejného rázu poskytované vojenským obětem války (příslušníkům vojska pozemního, námořního nebo sil vzduchoplaveckých), a to zmrzačeným, raněným, nemocným nebo invalidním i osobám, o něž se tyto oběti války staraly; výše částek povinovaných vládám spojeným a sdruženým se pro každou ze jmenovaných vlád vypočte kapitalisací řečených pensí nebo podobných odškodnění ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, a to na základě sazeb platných ve Francii dne 1. května 1919;

6. Výlohy, jež vlády mocností spojených a sdružených měly s podporováním válečných zajatců, jejich rodin neb osob, o které se zajatci starali;

7. Příspěvky poskytované vládami mocností spojených a sdružených rodinám osob

familles et aux autres personnes à la charge des mobilisés ou de tous ceux qui ont servi dans l'armée; le montant des sommes qui leur sont dues pour chacune des années au cours desquelles des hostilités se sont produites sera calculé, pour chacun desdits Gouvernements, sur la base du tarif moyen appliqué en France, pendant ladite année, aux payements de cette nature;

8⁰ Dommages causés à des civils par suite de l'obligation qui leur a été imposée par la Hongrie ou ses alliés de travailler sans une juste rémunération;

9⁰ Dommages relatifs à toutes propriétés, en quelque lieu qu'elles soient situées, appartenant à l'une des Puissances alliées et associées ou à leurs ressortissants (exception faite des ouvrages et du matériel militaires ou navals) qui ont été enlevées, saisies, endommagées ou détruites par les actes de la Hongrie ou de ses alliés sur terre, sur mer ou dans les airs; ou dommages causés en conséquence directe des hostilités ou de toutes opérations de guerre;

10⁰ Dommages causés sous formes de prélèvements, amendes ou exactions similaires de la Hongrie ou de ses alliés au détriment des populations civiles.

ANNEXE II.

§ 1er.

La Commission prévue par l'article 163 prendra le titre de «Commission des réparations»; elle sera désignée dans les articles ci-après par les mots «la Commission».

§ 2.

Les Délégués à la Commission seront nommés par les États-Unis d'Amérique, la Grande-Bretagne, la France, l'Italie, le Japon, la Belgique, la Grèce, la Pologne, la Roumanie, l'État serbe-croate-slovène et la Tchéco-Slovaquie. Les États-Unis d'Amérique, la Grande-Bretagne, la France, l'Italie, le Japon et la Belgique nommeront un Délégué pour chacune desdites Puissances. Les cinq autres Puissances nommeront respectivement un Délégué commun dans les conditions prévues au troisième alinéa du paragraphe 3 ci-après. En même temps que chaque Délégué sera nommé un Délégué adjoint qui le remplacera en cas de maladie ou d'absence forcée, mais qui, en toute autre circonstance, aura seulement le droit d'assister aux débats sans y prendre aucune part.

mobilisovaných nebo všech těch, jež sloužily ve vojsku, a jiným osobám na nich závislým; výše částek povinovaných vládám spojeným a sdruženým za každý jednotlivý rok, po který trval stav nepřátelství, vypočte se pro každou ze jmenovaných vlád na základě průměrných sazeb, jichž se používalo v onom roce pro takovéto platy ve Francii;

8. Škody způsobené občanským osobám tím, že byly od Maďarska nebo jeho spojenců donuceny pracovati bez spravedlivé odměny;

9. Škody na jakémkoli statku kdekoli ležícím, náležejícím některé z mocností spojených a sdružených nebo jejich příslušníkům (vyjímaje vojenská díla a materiál vojenský nebo námořní), který byl jednáním Maďarska neb jeho spojenců na zemi, na moři nebo ve vzduchu odvlečen, zabaven, poškozen nebo zničen; dále škody, které jsou přímým následkem nepřátelského jednání nebo jakýchkoli válečných operací;

10. Škody způsobené ve formě vynucených záloh, pokut nebo podobných jiných vydírání se strany Maďarska nebo jeho spojenců na újmu občanského obyvatelstva.

PŘÍLOHA II.

§ 1.

Komise zřízená článkem 163 bude míti název „komise reparační"; v následujících článcích bude označována slovem „komise".

§ 2.

Zástupci do komise budou vysláni Spojenými státy americkými, Velkou Britannií, Francií, Italií, Japonskem, Belgií, Řeckem, Polskem, Rumunskem, státem srbsko-chorvatsko-slovinským a Československem. Spojené státy americké, Velká Britannie, Francie, Italie, Japonsko a Belgie vyšlou po jednom zástupci za každou z řečených mocností. Pět ostatních mocností vyšle zástupce společného za podmínek naznačených níže v třetím odstavci § 3. Zároveň se zástupcem bude jmenován náhradník, který ho bude zastupovati v nemoci nebo za nutné nepřítomnosti, který však za všech jiných okolností bude míti jen právo býti přítomen při jednání bez jakékoli účasti v něm.

En aucun cas, plus de cinq des Délégués ci-dessus n'auront le droit de prendre part aux débats de la Commission et d'émettre des votes. Les Délégués des États-Unis, de la Grande-Bretagne, de la France et de l'Italie auront toujours ce droit. Le Délégué de la Belgique aura ce droit dans tous les cas autres que ceux visés ci-après. Le Délégué du Japon aura ce droit dans le cas où seront examinées des questions relatives aux dommages sur mer. Le Délégué commun des cinq autres Puissances mentionnées ci-dessus aura ce droit lorsque des questions relatives à l'Autriche, à la Hongrie ou à la Bulgarie seront examinées.

Chacun des Gouvernements représentés à la Commission aura le droit de s'en retirer après un préavis de douze mois notifié à la Commission et confirmé au cours du sixième mois après la date de la notification primitive.

§ 3.

Telle d'entre les Puissances alliées et associées, qui pourrait être intéressée, aura le droit de nommer un Délégué qui ne sera présent et n'agira, en qualité d'assesseur, que lorsque les créances et intérêts de ladite Puissance seront examinés ou discutés; ce Délégué n'aura pas le droit de vote.

La Section que la Commission constituera en exécution de l'article 163 comprendra des représentants des Puissances ci-après: États-Unis d'Amérique, Grande-Bretagne, France, Italie, Grèce, Pologne, Roumanie, État serbe-croate-slovène, Tchéco-Slovaquie, sans que cette composition préjuge en rien l'admissibilité des réclamations. Lorsque la Section émettra des votes, les représentants des États-Unis d'Amérique, de la Grande-Bretagne, de la France et de l'Italie auront chacun deux voix.

Les représentants des cinq autres Puissances ci-dessus nommeront un Délégué commun qui siégera à la Commission des réparations dans les conditions indiquées au paragraphe 2 de la présente Annexe. Ce Délégué, qui sera nommé pour un an, sera successivement un ressortissant de chacune des cinq Puissances susvisées.

§ 4.

En cas de mort, démission ou rappel de tout Délégué, Délégué adjoint ou assesseur, un successeur devra lui être désigné aussitôt que possible.

V žádném případě nesmí se účastniti jednání komise a hlasovati více než pět zástupců výše jmenovaných. Zástupci Spojených států, Velké Britannie, Francie a Italie budou míti toto právo vždy. Zástupce Belgie bude míti toto právo ve všech případech mimo ty, jež jsou vyjmenovány níže. Zástupce Japonska bude míti toto právo v případech, kdy budou zkoumány otázky týkající se škod utrpěných na moři. Společný zástupce pěti ostatních mocností shora vzpomenutých bude míti toto právo, když budou zkoumány otázky týkající se Rakouska, Maďarska nebo Bulharska.

Každá z vlád zastoupených v komisi bude míti právo vystoupiti z ní po dvanáctiměsíční výpovědi, již třeba notifikovati komisi a potvrditi během šestého měsíce následujícího po dni prvotní notifikace.

§ 3.

Z ostatních mocností spojených a sdružených ty, jež by mohly míti zájem, budou oprávněny vyslati po zástupci, jenž bude přítomen a zúčastní se jednání jako přísedící, avšak jen, pokud budou zkoumány a projednávány nároky a zájmy oné mocnosti; takovýto zástupce nebude míti práva hlasovati.

Odbor, který zřídí komise, řídíc se článkem 163, skládá se ze zástupců těchto mocností: Spojených států amerických, Velké Britannie, Francie, Italie, Řecka, Polska, Rumunska, státu srbsko-chorvatsko-slovinského, Československa. Toto složení neznamená nikterak nějaké předběžné rozhodnutí o přípustnosti nároků. Když tento odbor hlasuje, mají zástupci Spojených států amerických, Velké Britannie, Francie a Italie po dvou hlasech.

Zástupci pěti ostatních mocností výše jmenovaných zvolí společného zástupce, který bude zasedati v komisi reparační za podmínek naznačených v § 2 této přílohy. Tímto zástupcem, který bude volen na rok, bude postupně příslušník každé z pěti mocností shora jmenovaných.

§ 4.

Zemře-li, vzdá-li se nebo bude odvolán kterýkoli zástupce, náhradník nebo přísedící, musí jeho nástupce co možno nejdříve býti jmenován.

§ 5.

La Commission aura son principal bureau permanent à Paris et y tiendra sa première réunion dans le plus bref délai possible après la mise en vigueur du présent Traité elle se réunira ensuite en tels lieux et à telles époques qu'elle estimera convenables et qui pourront être nécessaires en vue le l'accomplissement le plus rapide de ses obligations.

§ 6.

Dès sa première réunion, la Commission élira, parmi les Délégués visés ci-dessus, un Président et un Vice-Président qui resteront en fonctions pendant une année et seront rééligibles, si le poste de Président ou de Vice-Président devient vacant au cours d'une période annuelle, la Commission procédera immédiatement à une nouvelle élection pour le reste de ladite période.

§ 7.

La Commission est autorisée à nommer tous fonctionnaires, agents et employés, qui peuvent être nécessaires pour l'exécution de ses fonctions, et à fixer leur rémunération, à constituer des Sections ou Comités dont les membres ne seront pas nécessairement ceux de la Commission et à prendre toutes mesures d'exécution nécessaires pour l'accomplissement de sa tâche, à déléguer autorité et pleins pouvoirs à ses fonctionnaires, agents, Sections et Comités.

§ 8.

Toutes les délibérations de la Commission seront secrètes, à moins que, pour des raisons spéciales, la Commission, dans des cas particuliers, n'en décide autrement.

§ 9.

La Commission devra, dans les délais qu'elle fixera de temps à autre, et si le Gouvernement hongrois et fait la demande, entendre tous arguments et témoignages présentés par la Hongrie su toutes questions se rattachant à sa capacité de payement.

§ 10.

La Commission étudiera les réclamations et donnera au Gouvernement hongrois l'equitable faculté de se faire entendre, sans qu'il puisse prendre aucune part, quelle qu'elle soit, aux décisions de la Commission. La Commission donnera la même faculté aux alliés de la Hongrie lorsqu'elle jugera que leurs intérêts sont en jeu.

§ 5.

Komise bude míti svoji hlavní stálou úřadovnu v Paříži a tu se shromáždí k prvé schůzi ve lhůtě co nejkratší, jakmile nabude tato smlouva působnosti; později se bude shromažďovati na takovém místě a v takových obdobích, jak shledá vhodným a jak bude nezbytné k nejrychlejšímu vyřizování jejích úkolů.

§ 6.

V první své schůzi si komise zvolí ze zástupců svrchu uvedených předsedu a místopředsedu, kteří podrží svoje funkce rok a budou moci býti znovu voleni. Jestliže se místo předsedovo neb místopředsedovo uprázdní během ročního období, přikročí komise ihned k novým volbám pro zbytek řečeného období.

§ 7.

Komise jest oprávněna jmenovati úředníky, jednatele a zřízence potřebné k vykonávání jejích úkolů a stanoviti jejich plat, zříditi odbory a výbory, jejichž členové nemusí býti nutně členy komise, a učiniti jakákoli opatření prováděcí nezbytná k vyplnění jejích úloh; konečně přenésti své oprávnění a zplnomocnění na svoje úředníky, jednatele, odbory a výbory.

§ 8.

Všechny porady komise budou tajné, leda že by se ze zvláštních důvodů v jednotlivých případech komise rozhodla jinak.

§ 9.

Komise musí v obdobích, jež čas od času určí, a na požádání vlády maďarské vyslechnouti všechny vývody a důkazy předložené Maďarskem o všech otázkách týkajících se jeho platební schopnosti.

§ 10.

Komise bude zkoumati nároky a poskytne vládě maďarské slušnou možnost vyjádřiti se, aniž se však tato vláda bude jakkoli moci účastniti rozhodování komise. Komise poskytne stejnou možnost spojencům Maďarska, bude-li toho mínění, že jde o jejich zájmy.

§ 11.

Le Commission ne sera liée par aucune législation ni par aucun code particuliers, ni par aucune règle spéciale concernant l'instruction ou la procédure; elle sera guidée par la justice, l'équité et la bonne foi. Ses décisions devront se conformer à des principes et à des règles uniformes dans tous les cas où ces principes et ces règles seront applicables. Elle fixera les règles relatives aux modes de preuve des réclamations. Elle pourra employer toute méthode légitime de calcul.

§ 12.

La Commission aura tous les pouvoirs et exercera toutes les attributions à elle conférées par le présent Traité.

La Commission aura, d'une façon générale, les pouvoirs de contrôle et d'exécution les plus étendus en ce qui concerne le problème des réparations tel qu'il est traité dans la présente Partie, dont elle aura pouvoir d'interpréter les dispositions. Sous réserve des dispositions du présent Traité, la Commission est constituée par les différents Gouvernements alliés et associés visés aux paragraphes 2 et 3 comme leur représentant exclusif, pour leur part respective, en vue de recevoir, vendre, conserver et répartir le payement des réparations à effectuer, aux termes de la présente Partie du Traité, par la Hongrie. Elle devra se conformer aux conditions et dispositions suivantes:

a) Toute fraction du montant total des créances vérifiées qui ne sera pas payée en or, ou en navires, valeurs et marchandises ou de toute autre façon, devra être couverte par la Hongrie dans des conditions que la Commission déterminera, par la remise, à titre de garantie, d'un montant équivalent de bons, de titres d'obligations ou autres, en vue de constituer une reconnaissance de la fraction de dette dont il s'agit.

b) En estimant périodiquement la capacité de payement de la Hongrie, la Commission examinera le système fiscal hongrois: 1° afin que tous les revenus de la Hongrie, y compris les revenus destinés au service ou à l'acquittement de tout emprunt intérieur, soient affectés par privilège au payement des sommes dues par elle à titre de réparations, et 2° de façon à acquérir la certitude qu'en général le système fiscal hongrois est tout à fait aussi lourd, proportionnellement, que celui d'une quelconque des Puissances représentées à la Commission.

§ 11.

Komise nebude vázána žádným zákonodárstvím ani určitým zákoníkem, ani zvláštními pravidly o vyšetřování a řízení. Bude se říditi spravedlností, slušností a poctivostí. Její rozhodnutí budou se musiti přizpůsobiti jednotným zásadám a pravidlům všude, kde bude možno užíti takových zásad a pravidel. Ustanoví pravidla vztahující se na způsob, jak nároky prokázati. Bude moci používati kteréhokoli řádného způsobu výpočtu.

§ 12.

Komise bude míti všechnu moc a bude vykonávati všechna oprávnění udělená jí touto smlouvou.

Komise bude vůbec oprávněna měrou co nejširší dozírati na vše a prováděti vše, co se týče otázky napravení škod, jak jest upraveno v této Části, a bude moci vykládati její ustanovení. V rámci ustanovení této smlouvy jest komise zřízena jednotlivými vládami spojenými a sdruženými, vyjmenovanými v paragrafech 2 a 3, jako jejich výhradný zástupce, který by podle jejich příslušného podílu přijímal, prodával, uschovával a rozděloval platby, jež má Maďarsko podle ustanovení této Části této smlouvy poskytovati k náhradě škod. Komise se bude říditi těmito výminkami a ustanoveními:

a) Každý díl celkové částky uznaných pohledávek, který nebude zaplacen zlatem neb loďmi, cennými papíry a zbožím neb kterýmkoli jiným způsobem, bude musiti býti od Maďarska uhrazen podle podmínek komisí stanovených odevzdáním poukázek, obligačních neb jiných cenných papírů v příslušné výši jakožto záruky tak, aby tím byl uznán díl dluhu, o nějž jde.

b) Odhadujíc občas platební schopnost Maďarska, bude komise zkoumati daňový systém maďarský: 1. za tím účelem, aby všech příjmů Maďarska, počítajíc v to i příjmy určené k platům neb úhradám vyplývajícím z jakékoli půjčky vnitřní, bylo použito výsadně k úhradě částky dlužné z důvodu náhrady škod, a 2. tak, aby nabyla jistoty, zda v celku daňový systém maďarský jest poměrně stejně přísný jako systém kterékoli mocnosti zastoupené v komisi.

La Commission des réparations recevra des instructions lui prescrivant de tenir compte notamment: 1⁰ de la situation économique et financière réelle du territoire hongrois tel qu'il est délimité par le présent Traité; et 2⁰ de la diminution de ses ressources et de la capacité de payement résultant des clauses du présent Traité. Tant que la situation de la Hongrie ne sera pas modifiée, la Commission devra prendre ces éléments en considération lorsqu'elle fixera le montant définitif des obligations de la Hongrie, les versements par lesquels ce pays devra s'acquitter, et les reports de tous payements d'intérêts qui pourront être sollicités par lui.

c) La Commission, ainsi qu'il est prévu à l'article 165, se fera délivrer par la Hongrie, comme garantie et reconnaissance de sa dette, des bons au porteur en or, libres de taxe ou impôts de toute nature, établis ou susceptibles de l'être par le Gouvernement hongrois ou portun par la Commission et en trois fractions dont les montants respectifs seront également fixés par la Commission, la couronne or étant payable conformément à l'article 197, Partie IX (Clauses financières) du présent Traité:

1⁰ Une première émission en bons au porteur, payables jusqu'au 1er mai 1921 au plus tard, sans intérêts; on appliquera notamment à l'amortissement de ces bons les versements que la Hongrie s'est engagée à effectuer conformément à l'article 165, déduction faite des sommes affectées au remboursement des dépenses d'entretien des troupes d'occupation et au payement des dépenses du ravitaillement en vivres et matières premières; ceux de ces bons qui n'auraient pas été amortis à la date du 1er mai 1921 seront alors échangés contre de nouveaux bons du même type que ceux prévus ci-après (§ 12, *c*, 2⁰).

2⁰ Une deuxième émission en bons au porteur, portant intérêts à 2½% (deux et demi pour cent) entre 1921 et 1926 et ensuite à 5% (cinq pour cent) avec 1% (un pour cent) en supplément pour l'amortissement, à partir de 1926, sur le montant total de l'émission.

3⁰ Un engagement écrit d'émettre à titre de nouveau versement, et seulement lorsque la Commission sera convaincue que la Hongrie peut assurer le service des intérêts et du fonds d'amortissement, des bons au porteur, portant intérêts à 5% (cinq pour cent), les époques et le mode de payement du principal et des intérêts devant être déterminés par la Commission.

Komise reparační dostane pokyny nařizující, aby přihlížela zejména 1. ke skutečné hospodářské a finanční situaci maďarského území, jak je vymezeno touto smlouvou, 2. ke ztenčení jeho příjmových zdrojů a jeho platební síly, jež vyplývá z klausulí této smlouvy. Pokud se situace Maďarska nezmění, je věcí komise, aby vše to uvážila, až bude určovati konečnou sumu závazků maďarských, splátky, které má tato země zapravovati, a odklady úrokových platů, za něž snad Maďarsko bude žádati.

c) Komise přijme tak, jak jest ustanoveno v článku 165, od Maďarska jako záruku a uznání jeho dluhu poukázky ve zlatě svědčící majetníku, prosté jakýchkoli poplatků a daní, jež jsou nebo by mohly býti zavedeny vládou maďarskou nebo kteroukoli jinou veřejnou mocí na ní závislou; tyto poukázky budou složeny, jakmile to komise uzná za vhodné, a to ve třech částech, jejichž výši určí rovněž komise, koruny ve zlatě jsou splatné podle článku 197, části IX (Klausule finanční) této smlouvy:

1. Prvá emise bezúročných poukázek svědčících majetníku, splatných nejpozději do 1. května 1921; k umoření těchto poukázek použije se především platů, ke kterým se Maďarsko zavázalo podle článku 165, po srážce částek určených k úhradě výloh na udržování okupačních vojsk a k zaplacení výloh za zásobování potravinami a surovinami; ony poukázky, které by nebyly ještě umořeny do 1. května 1921, budou pak vyměněny za nové poukázky téhož způsobu jako poukázky uvedené zde níže (§ 12 c, 2).

2. Druhá emise poukázek svědčících majetníku, zúročitelných 2½% (dvěma a půl procenty) od roku 1921 do r. 1926 a potom 5% (pěti procenty) s příplatkem dalšího 1% (jednoho procenta) na umoření celé sumy emise, počínajíc od r. 1926.

3. Úpis, že Maďarsko složí, ovšem jen bude-li komise přesvědčena, že Maďarsko může zajistiti jejich zúročení a úmor, jako další splátku poukázky svědčící majetníku, zúročitelné 5% (pěti procenty), při čemž komise má určiti lhůty splatnosti a způsob zaplacení jistiny i úroků.

Les dates auxquelles les intérêts sont dus, le mode d'emploi du fonds d'amortissement et toutes questions analogues relatives à l'émission, à la gestion et à la réglementation de l'émission des bons seront déterminés de temps à autre par la Commission.

De nouvelles émissions à titre de reconnaissance et de garantie peuvent être exigées dans les conditions que la Commission déterminera ultérieurement, de temps à autre.

Dans le cas où la Commission des réparations procéderait à la fixation définitive, et non plus seulement provisoire, du montant de la part de charges communes incombant à la Hongrie du fait des réclamations des Puissances alliées et associées, la Commision annulera immédiatement tous bons qui auraient pu être émis au delà dudit montant.

d) Au cas où des bons, obligations ou autres reconnaissances de dettes émis par la Hongrie, comme garantie ou reconnaissance de sa dette de réparation, seraient attribués, à titre définitif et non à titre de garantie, à des personnes autres que les divers Gouvernements au profit desquels a été fixé à l'origine le montant de la dette de réparation de la Hongrie, ladite dette, sera, à l'égard de ces derniers, considérée comme éteinte, pour un montant correspondant à la valeur nominale des bons qui ont été ainsi attribués définitivement et l'obligation de la Hongrie afférente auxdits bons sera limitée à l'obligation qui y est exprimée.

e) Les frais nécessités par les réparations et reconstructions des propriétés situées dans les régions envahies et dévastées, y compris la réinstallation des mobiliers, des machines et de tout matériel, seront évalués au coût de réparation et de reconstruction à l'epoque où les travaux seront exécutés.

f) Les décisions de la Commission relatives à une remise totale ou partielle, en capital ou en intérêts, de toute dette vérifiée de la Hongrie devront être motivées.

§ 13.

En ce qui concerne les votes, la Commission se conformera aux règles suivantes:

Quand la Commission prend une décision, les votes de tous les Délégués ayant le droit de voter, ou, en l'absence de certains d'entre eux, de leurs Délégués adjoints, seront enregistrés. L'abstention est considérée comme un vote émis contre la proposition en discussion. Les Assesseurs n'ont pas le droit de vote.

Doba splatnosti úroků, způsob použití fondu umořovacího a všechny otázky obdobné, týkající se vydání, správy a úpravy vydání poukázek, budou čas od času stanoveny komisí.

Další emise za účelem uznání a záruky mohou býti požadovány čas od času za podmínek, jež komise ustanoví později.

Jestliže by komise reparační přikročila ke konečnému a ne již jen prozatímnímu stanovení sumy obecných břemen postihujících Maďarsko, hledíc k nárokům mocností spojených a sdružených, zničí komise bezodkladně všechny poukázky, které by byly vydány nad tuto sumu.

d) Jestliže by poukázky, dlužní úpisy neb jinaká uznání dluhu vydaná Maďarskem jako záruka neb uznání jeho dluhu za náhradu škod byly přiděleny s konečnou platností, a nikoli jako záruka jiným osobám nežli jednotlivým vládám, k jejichž prospěchu byla původně určena suma dluhu Maďarska za náhradu škod, bude řečený dluh vzhledem k těmto vládám pokládán za zaniklý částí rovnající se jmenovité hodnotě poukázek, jež byly takto konečně přiděleny, a příslušný závazek Maďarska, pokud jde o tyto poukázky, se omezí na závazek na nich vyjádřený.

e) Výdaje způsobené opravami a znovuvybudováním statků ležících v zabraných a zpustošených krajích, zahrnujíc v to i znovuzřízení svršků, strojů a všeho ostatního materiálu, budou odhadovány podle toho, co budou státi opravy a znovuzřízení v době, kdy práce budou provedeny.

f) Rozhodnutí komise o úplném neb částečném prominutí jistiny neb úroků kteréhokoli zjištěného dluhu Maďarska budou musiti býti odůvodněna.

§ 13.

Co se týká hlasování, bude se komise říditi těmito pravidly:

Kdykoli se komise usnáší, zapíší se hlasy všech zástupců s právem hlasovacím nebo, je-li některý z nich nepřítomen, jejich náhradníků. Zdržeti se hlasování pokládá se za hlasování proti návrhu projednávanému. Přísedící nemají práva hlasovacího.

Sur les questions suivantes l'unanimité est nécessaire:

a) questions intéressant la souveraineté des Puissances alliées et associées ou concernant la remise de tout ou partie de la dette ou des obligations de la Hongrie;

b) questions relatives au montant et aux conditions des bons et autres titres d'obligations à remettre par le Gouvernement hongrois et à la fixation de l'époque et du mode de leur vente, négociation ou répartition;

c) tout report total ou partiel, au delà de l'année 1930, des payements venant à échéance entre le 1er mai 1921 et la fin de 1926 incluse;

d) tout report total ou partiel, pour une durée supérieure à trois années, des payements venant à échéance après 1926;

e) questions relatives à l'application, dans un cas particulier, d'une méthode d'évaluation des dommages différente de celle qui a été précédemment adoptée dans un cas semblable;

f) questions d'interprétation des dispositions de la présente Partie du présent Traité.

Toutes autres questions seront, résolues par un vote à la majorité.

Au cas où surgirait entre les Délégués un conflit d'opinion sur la question de savoir si une espèce déterminée est une de celles dont la décision exige ou non un vote unanime et au cas où ce conflit ne pourrait être résolu par un appel à leurs Gouvernements, les Gouvernements alliés et associés s'engagent à déférer immédiatement ce conflit à l'arbitrage d'une personne impartiale sur la désignation de laquelle ils se mettront d'accord et dont ils s'engagent à accepter la sentence.

§ 14.

Les décisions prises par la Commission, en conformité des pouvoirs qui lui sont conférés, seront aussitôt exécutoires et pourront recevoir application immédiate sans autre formalité.

§ 15.

La Commission remettra à chaque Puissance intéressée, en telle forme qu'elle fixera:

1° un certificat mentionnant qu'elle détient, pour le compte de ladite Puissance, des bons des émissions susmentionnées, ledit certificat pouvant, sur la demande de la Puissance dont il s'agit, être divisé en un nombre de coupures n'excédant pas cinq;

Jednohlasnosti jest třeba o otázkách, jež mají za předmět:

a) svrchovanost mocností spojených a sdružených aneb úplné nebo částečné prominutí dluhu neb závazků Maďarska;

b) výši a podmínky poukázek a jiných obligačních papírů, které má složiti maďarská vláda, a stanovení doby i způsobu jejich prodeje, dání na trh neb rozdělení;

c) jakékoli celkové neb částečné odložení plateb dospívajících mezi 1. květnem 1921 a koncem r. 1926, tento rok v to počítajíc, přes rok 1930;

d) jakékoli celkové neb částečné odložení plateb dospívajících po r. 1926 na dobu delší tří let;

e) použití jiného způsobu odhadu škod v jednotlivém případě, než jaký byl přijat v dřívějším případu podobném;

f) výklad ustanovení této Části této smlouvy.

Všechny ostatní otázky budou rozhodovány většinou hlasů.

Jestliže by nastala mezi zástupci různost mínění o tom, zda k rozhodnutí jisté věci je zapotřebí jednohlasnosti čili nic, a jestliže by tento rozpor nemohl býti urovnán odvoláním k jejich vládám, zavazují se vlády spojené a sdružené neodkladně vznésti takovýto spor na osobu nestrannou jakožto rozhodčího, o jehož jmenování se dohodnou a jehož výrok se zavazují uznati.

§ 14.

Rozhodnutí komise, která budou v souhlase s pravomocí jí udělenou, budou se moci ihned vykonávati a bude beze všeho možno jich hned použíti.

§ 15.

Komise dodá každé zúčastněné mocnosti ve formě, jakou sama určí:

1. potvrzení, že má v držení na účet jmenované mocnosti poukázky z emisí nahoře vytčených; toto potvrzení může na požádání oné mocnosti býti rozděleno v díly, ne však více než pět;

2° de temps à autre, des certificats mentionnant qu'elle détient, pour le compte de ladite Puissance, tous autres biens livrés par la Hongrie en acompte sur sa dette pour réparations.

Les certificats susvisés seront nominatifs et pourront, après notification à la Commission, être transmis par voie d'endossement.

Lorsque des bons seront émis pour être vendus ou négociés et lorsque des biens seront livrés par la Commission, un montant correspondant de certificats devra être retiré.

§ 16.

Le Gouvernement hongrois sera débité, à partir du 1er mai 1921, de l'intérêt sur sa dette telle qu'elle aura été fixée par la Commission, déduction faite de tous versement effectués sous forme de payements en espèces ou leurs équivalents ou en bons émis au profit de la Commission et de tous payements visés à l'article 173.

Le taux de cet intérêt sera fixé à 5%, à moins que la Commission n'estime, à quelque date ultérieure, que les circonstances justifient une modification de ce taux.

La Commission, en fixant au 1er mai 1921 le montant global de la dette de la Hongrie, pourra tenir compte des intérêts dus sur les sommes afférentes à la réparation des dommages matériels à partir du 11 novembre 1918 ou toute autre date ultérieure qui pourra ête fixée par la Commission jusqu'au 1er mai 1921.

§ 17.

En cas de manquement par la Hongrie à l'exécution qui lui incombe de l'une quelconque des obligations visées à la présente Partie du présent Traité, la Commission signalera immédiatement cette inexécution à chacune des Puissances intéressées en y joignant toutes propositions qui lui paraîtront opportunes au sujet des mesures à prendre en raison de cette inexécution.

§ 18.

Les mesures que les Puissances alliées et associées auront le droit de prendre en cas de manquement volontaire par la Hongrie et que la Hongrie s'engage à ne pas considérer comme des actes d'hostilité peuvent comprendre des actes de prohibitions et de représailles économiques et financières et, en général, telles autres mesures que les Gouvernements respectifs pourront estimer nécessitées par les circonstances.

2. čas od času potvrzení svědčící, že komise má v držení na účet jmenované mocnosti všeliké jiné předměty majetkové, dodané Maďarskem na splátku jeho dluhu za náhradu škod.

Potvrzení svrchu řečená budou vydávána na jméno a bude možno je po předchozím zpravení komise přenášeti rubopisem.

Jestliže poukázky jsou vydány, aby byly prodány neb dány na trh, a jestliže komise vydala předměty majetkové, musí příslušná část potvrzení býti vzata zpět.

§ 16.

Vládě maďarské se od 1. května 1921 připíše na vrub úrok z jejího dluhu tak, jak jej ustanoví komise po srážce všech splátek provedených v hotovosti nebo v hodnotách jí rovnocenných aneb v poukázkách, vydaných ku prospěchu komise, a všech plateb uvedených v článku 173.

Výše tohoto úroku bude určena na 5%, leda že by komise někdy později usoudila, že jest poměry odůvodněno tuto výši změniti.

Komise, stanovíc k 1. květnu 1921 celkovou sumu dluhu Maďarska, bude moci dlužné úroky z částek vztahujících se k napravení škod věcných účtovati od 11. listopadu 1918 nebo od kterékoli doby pozdější, jež bude moci býti stanovena komisí do 1. května 1921.

§ 17.

Nedostojí-li Maďarsko kterémukoliv závazku určenému touto částí této smlouvy, oznámí komise ihned toto nesplnění každé mocnosti zúčastněné, připojujíc všechny návrhy o opatřeních, jež uzná za vhodná vzhledem k tomuto nesplnění.

§ 18.

Opatření, k nimž mocnosti spojené a sdružené budou oprávněny, jestliže by Maďarsko svévolně závazků nesplnilo, a jež se Maďarsko zavazuje nepokládati za činy nepřátelství, mohou obsahovati zákazy a donucovací prostředky rázu hospodářského a finančního a vůbec taková jiná opatření, jež by příslušné vlády snad pokládaly za vynucená okolnostmi.

§ 19.

Les payements, qui doivent être effectués en or ou ses équivalents en acompte sur les réclamations vérifiées des Puissances alliées et associées, peuvent à tout moment être acceptés par la Commission sous forme de biens mobiliers et immobiliers, de marchandises, entreprises, droits et concessions en territoire hongrois ou en dehors de ce territoire, de navires, obligations, actions ou valeurs de toute nature ou monnaies de la Hongrie ou d'autres États; leur valeur de remplacement par rapport à l'or étant fixée à un taux juste et loyal par la Commission elle-même.

§ 20.

La Commission, en fixant ou acceptant les payements qui s'effectueront par remise de biens ou droits déterminés, tiendra compte de tous droits et intérêts légitimes des Puissances alliées et associées ou neutres et de leurs ressortissants dans lesdits.

§ 21.

Aucun membre de la Commission ne sera responsable, si ce n'est vis-à-vis du Gouvernement qui l'a désigné, de tout acte ou omission dérivant de ses fonctions. Aucun des Gouvernement alliés et associés n'assume de responsabilité pour le compte d'aucun autre Gouvernement.

§ 22.

Sous réserve des stipulations du présent Traité, la présente Annexe pourra être amendée par la décision unanime des Gouvernements représentés à la Commission.

§ 23.

Quand la Hongrie et ses alliés se seront acquittés de toutes sommes dues par eux en exécution du présent Traité ou des décisions de la Commission, et quand toutes les sommes reçues ou leurs équivalents auront été répartis entre les Puissances intéressées, la Commission sera dissoute.

ANNEXE III.

§ 1er.

La Hongrie reconnaît le droit des Puissances alliées et associées au remplacement tonneau pour tonneau (jauge brute) et catégorie pour catégorie de tous les navires ou bateaux de commerce et de pêche perdus ou endommagés par faits de guerre.

§ 19.

Platby, které se mají provésti ve zlatě nebo v hodnotách jemu rovnocenných na srážku uznaných nároků mocností spojených a sdružených, mohou kdykoli býti přijaty komisí v podobě statku movitého i nemovitého, zboží, podniků, práv a koncesí v územích maďarských neb mimo ně, lodí, obligací, akcií neb cenných papírů jakéhokoli druhu nebo peněz maďarských nebo jiných; jejich hodnotu v poměru ke zlatu určí komise sama podle sazeb spravedlivých a poctivých.

§ 20.

Komise, stanovíc nebo přijímajíc platby, které se vykonají odevzdáním určitých statků neb práv, bude přihlížeti u nich ke všem oprávněným právům a zájmům mocností spojených a sdružených neb neutrálních i jejich příslušníků.

§ 21.

Žádný člen komise není odpověden za jakýkoli čin neb opominutí, plynoucí z jeho funkcí, než vládě, která jej jmenovala. Žádná vláda spojená a sdružená nepřijímá ručení za žádnou jinou vládu.

§ 22.

Tato příloha může v mezích ujednání této smlouvy býti změněna jednohlasným usnesením vlád zastoupených v komisi.

§ 23.

Jakmile Maďarsko a jeho spojenci vyrovnají všechny částky, jež jsou dlužni podle této smlouvy neb rozhodnutí komise, a jakmile všechny částky přijaté neb hodnoty je zastupující budou rozděleny mezi příslušné mocnosti, bude komise rozpuštěna.

PŘÍLOHA III.

§ 1.

Maďarsko uznává právo mocností spojených a sdružených, aby všechny lodi nebo čluny obchodní i rybářské, událostmi válečnými zničené nebo poškozené, byly nahrazeny tuna za tunu (hrubé nosnosti) a třída za třídu.

Toutefois, et bien que les navires et bateaux hongrois existant à ce jour représentent un tonnage très inférieur à celui des pertes subies par les Puissances alliées et associées, en conséquence de l'agression de l'Autriche-Hongrie et de ses alliés, le droit reconnu ci-dessus sera exercé sur ces navires et bateaux hongrois dans les conditions suivantes:

Le Gouvernement hongrois, en son nom et de façon à lier tous autres intéressés, cède aux Gouvernements alliés et associés la propriété de tous navires et bateaux de commerce et de pêche appartenant aux ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie.

§ 2.

Le Gouvernement hongrois, dans un délai de deux mois après la mise en vigueur du présent Traité, remettra à la Commission des réparations tous navires et bateaux visés par le paragraphe 1er.

§ 3.

Les navires et bateaux visés par le paragraphe 1er comprennent tous les navires et bateaux: *a)* battant ou ayant le droit de battre pavillon marchand austro-hongrois, inscrits dans un port de l'ancien royaume de Hongrie; ou *b)* appartenant à une personne, à une société ou à une compagnie ressortissant de l'ancien royaume de Hongrie ou à une société ou compagnie d'un pays autre que les Pays alliés ou associés et sous le contrôle ou la direction de ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie; ou *c)* actuellement en construction: 1° dans l'ancien royaume de Hongrie; 2° dans les pays autres que les Pays alliés ou associés pour le compte d'une personne, d'une société ou d'une compagnie ressortissant de l'ancien royaume de Hongrie.

§ 4.

Afin de fournir des titres de propriété pour chacun des navires remis comme ci-dessus, le Gouvernement hongrois:

a) remettra pour chaque navire à la Commission des réparations, suivant sa demande un acte de vente ou tout autre titre de propriété établissant le transfert à ladite Commission de la pleine propriété du navire libre de tous privilèges, hypothèques et charges quelconques;

b) prendra toutes mesures qui pourront être indiquées par la Commission des réparations pour assurer la mise de ces navires à la disposition de ladite Commission.

Přes to, že dnešní lodi a čluny maďarské představují tonáž o mnoho nižší nežli tonáž, kterou mocnosti spojené a sdružené ztratily napadením se strany Rakousko-Uherska a jeho spojenců, bude právo svrchu uznané, pokud jde o maďarské lodi a čluny, vykonáno takto:

Maďarská vláda svým jménem a tak, že zavazuje všechny ostatní zájemníky, postupuje vládám spojeným a sdruženým vlastnictví ke všem obchodním a rybářským lodím a člunům náležejícím příslušníkům bývalého království uherského.

§ 2.

Maďarská vláda odevzdá komisi reparační všechny lodi a čluny vzpomenuté v paragrafu 1 do dvou měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

§ 3.

Lodi a čluny vzpomenuté v paragrafu 1 zahrnují všechny lodi a čluny a) plující neb oprávněné plouti s obchodní vlajkou rakousko-uherskou a zapsané v některém přístavě bývalého království uherského; b) náležející osobě, společnosti nebo sdružení, které jsou státními příslušníky bývalého království uherského, nebo společnostem neb sdružením některého jiného státu než spojeného nebo sdruženého, stojí-li pod dozorem nebo správou příslušníků bývalého království uherského; nebo c) toho času stavěné 1. v bývalém království uherském; 2. v některém jiném státě než spojeném neb sdruženém, pro osobu, společnost nebo sdružení, které jsou příslušníky bývalého království uherského.

§ 4.

Aby se opatřily doklady o vlastnictví pro každou loď odevzdanou, jak nahoře řečeno, maďarská vláda:

a) odevzdá o každé lodi komisi reparační k její žádosti kupní smlouvu neb jakoukoli jinou listinu zakládající převod plného vlastnictví lodi na jmenovanou komisi, a to vlastnictví nezatíženého žádnou výhradou, zástavou neb jakýmkoli břemenem;

b) učiní všechna opatření předepsaná komisí reparační, aby tyto lodi byly k disposici řečené komisi.

§ 5.

La Hongrie s'engage à restituer en nature et en état normal d'entretien aux Puissances alliées et associées, dans un délai de deux mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, conformément à une procédure qui sera établie par la Commission des réparations, tous les bateaux et autres engins mobiles de navigation fluviale qui, depuis le 28 juillet 1914, ont passé, à un titre quelconque en sa possession ou en possession de l'un de ses ressortissants et qui pourront être identifiés.

En vue de compenser les pertes du tonnage fluvial, dues à n'importe quelle cause, subies pendant la guerre par les Puissances alliées et associées et qui ne pourront pas être réparées par les restitutions prescrites ci-dessus, la Hongrie s'engage à céder à la Commission des réparations une partie de sa batellerie fluviale jusqu'à concurrence du montant de ces pertes, ladite cession ne pouvant dépasser 20% du total de cette batellerie telle qu'elle existait à la date du 3 novembre 1918.

Les modalités de cette cession seront réglées par les arbitres prévus à l'article 284, Partie XII (Ports, Voies d'eau et Voies ferrées) du présent Traité, qui sont chargés de résoudre les difficultés relatives à la répartition du tonnage fluvial et résultant du nouveau régime international de certains réseaux fluviaux ou des modifications territoriales affectant ces réseaux.

§ 6.

La Hongrie s'engage à prendre toutes les mesures que la Commission des réparations peut lui indiquer en vue d'obtenir le plein droit de propriété sur tous les navires qui peuvent avoir été transférés pendant la guerre ou être en voie de transfert sous pavillons neutres, sans le consentement des Gouvernements alliés et associés.

§ 7.

La Hongrie renonce à toute revendication de quelque nature que ce soit contre les Gouvernements alliés et associés et leurs ressortissants, en ce qui concerne la détention ou l'utilisation de tous navires ou bateaux hongrois et toute perte ou dommage subis par lesdits navires ou bateaux.

§ 8.

La Hongrie renonce à toutes revendications sur ses navires ou cargaisons coulés du fait

§ 5.

Maďarsko se zavazuje vrátiti in natura a v normálním udržovacím stavu mocnostem spojeným a sdruženým do dvou měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, v souhlase s řízením, jež ustanoví komise reparační, všechny lodi a pohyblivá zařízení pro říční plavbu, jež od 28. července 1914 přešly z jakéhokoli důvodu v držení jeho neb některého jeho příslušníka, a jejichž totožnost bude možno zjistiti.

Aby se nahradily ztráty říční tonáže vzniklé z jakékoli příčiny, jež utrpěly za války mocnosti spojené a sdružené, a jež nebude možno nahraditi navrácením svrchu stanoveným, zavazuje se Maďarsko postoupiti reparační komisi část svého říčního loďstva až do výše oněch ztrát; toto postoupení však nesmí přesahovati 20% tohoto říčního loďstva, jak bylo dne 3. listopadu 1918.

Způsob tohoto postoupení bude určen rozhodčími stanovenými v článku 284 Části XII (Přístavy, vodní cesty a železnice) této smlouvy; ti mají za úkol řešiti obtíže, jež stran rozdělení říční tonáže vyplývají z nové mezinárodní správy určitých říčních sítí nebo z územních změn týkajících se těchto sítí.

§ 6.

Maďarsko se zavazuje učiniti všechna opatření, jež by mu komise reparační udala, aby nabyla plného vlastnického práva ke všem lodím, jež byly snad za války postoupeny nebo mají býti postoupeny pod neutrální vlajky bez svolení vlád spojených a sdružených.

§ 7.

Maďarsko se zříká všech nároků jakéhokoli rázu proti vládám spojeným a sdruženým a jejich příslušníkům, pokud se tkne držení neb užívání jakýchkoli lodí anebo člunů maďarských a pokud se tkne všech ztrát nebo škod utrpěných na uvedených lodích nebo člunech.

§ 8.

Maďarsko se zříká všech nároků na lodi neb jejich náklady, jež byly potopeny přímo

ou par suite d'une action navale et sauvés ensuite, et dans lesquels un des Gouvernements alliés ou associés ou leurs ressortissants ont des intérêts, comme propriétaires, affréteurs, assureurs ou à tout autre titre, nonobstant tout jugement de condamnation qui peut avoir été prononcé par un tribunal des prises de l'ancienne monarchie austro-hongroise ou de ses alliés.

ANNEXE IV.

§ 1er.

Les Puissances alliées et associées exigent, et la Hongrie accepte, que la Hongrie, en satisfaction partielle de ses obligations définies par la présente Partie, et suivant les modalités ci-après définies, applique ses ressources économiques directement à la restauration matérielle des régions envahies des Puissances alliées et associées, dans la mesure où ces Puissances le détermineront.

§ 2.

Les Gouvernements des Puissances alliées et associées saisiront la Commission des réparations de listes donnant:

a) les animaux, machines, matériel de chemin de fer, équipements, tours et tous articles similaires, d'un caractère commercial, qui ont été saisis, usés ou détruits par la Hongrie, ou détruits en conséquence directe des opérations militaires et que ces Gouvernements désirent, pour la satisfaction de besoins immédiats et urgents, voir être remplacés par des animaux ou articles de même nature, existant sur le territoire de la Hongrie à la date de la mise en vigueur du présent Traité;

b) les matériaux de reconstruction tels que pierre, briques, briques réfractaires, tuiles, bois de charpente, verres à vitre, acier, chaux, ciment, les machines, appareils de chauffage, meubles et tous articles d'un caractère commercial que lesdits Gouvernements désirent voir être produits et fabriqués en Hongrie et livrés à eux pour la restauration des régions envahies.

§ 3.

Les listes relatives aux articles mentionnés dans le paragraphe 2 *a)* ci-dessus seront fournies dans les trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité.

Les listes contiendront tous les détails d'usage dans les contrats commerciaux relatifs aux articles visés, y compris spécification,

nebo následkem nepřátelské akce námořní a jež potom byly zachráněny, má-li na nich zájem některá z vlád spojených a sdružených nebo jejich příslušníci ať jako vlastníci, nájemci, pojišťovatelé, či z kteréhokoli jiného důvodu, a to nehledě k jakémukoli odsuzujícímu rozsudku, jejž snad vynesl některý kořistní soud bývalého mocnářství rakousko-uherského neb jeho spojenců.

PŘÍLOHA IV.

§ 1.

Mocnosti spojené a sdružené požadují a Maďarsko se k tomu zavazuje, aby Maďarsko k částečnému splnění závazků stanovených v této Části a způsobem dále naznačeným poskytlo přímo svoje hospodářské zdroje k věcnému znovuvybudování zabraných území mocností spojených a sdružených měrou těmito mocnostmi určenou.

§ 2.

Vlády mocností spojených a sdružených odevzdají reparační komisi seznamy udávající:

a) zvířata, stroje, železniční materiál, nářadí, soustruhy a všechny podobné předměty rázu obchodního, jež byly vzaty, spotřebovány nebo zničeny od Maďarska nebo zničeny přímým následkem vojenských operací, a jež si tyto vlády, aby dostály potřebám neodkladným a spěšným, přejí míti nahrazeny zvířaty nebo předměty téhož druhu, nalézajícími se na maďarském území v době, kdy tato smlouva nabude působnosti;

b) potřeby k znovuvybudování jako kámen, cihly, ohnivzdorné cihly, tašky, tesařské dříví, okenní tabule, ocel, vápno, cement, stroje, otopná zařízení, nábytek a všechny předměty rázu obchodního, o nichž si uvedené vlády přejí, aby byly vyrobeny a zhotoveny v Maďarsku a jim dodány k znovuzřízení území válkou postižených.

§ 3.

Seznamy vztahující se k předmětům vzpomenutým v hořejším paragrafu 2 a) budou dodány do tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Seznamy budou obsahovati všechny podrobnosti obvyklé v obchodních smlouvách o jmenovaných věcech, počítaje v to i výčet,

délai de livraison (ce délai ne devant pas dépasser quatre ans) et lieu de livraison; mais elles ne contiendront ni prix, ni estimation, ces prix ou estimation devant être fixés par la Commission, comme il est dit ci-après.

§ 4.

Dès réception des listes, la Commission examinera dans quelle mesure les matériaux et animaux mentionnés dans ces listes peuvent être exigés de la Hongrie.

Pour fixer sa décision, la Commission tiendra compte des nécessités intérieures de la Hongrie, autant que cela sera nécessaire au maintien de sa vie sociale et économique; elle fera état également des prix et des dates auxquels les articles semblables peuvent être obtenus dans les Pays alliés et associés et les comparera à ceux applicables aux articles hongrois; elle fera état, enfin, de l'intérêt général qu'ont les Gouvernements alliés et associés à ce que la vie industrielle de la Hongrie ne soit pas désorganisée au point de compromettre sa capacité d'accomplir les autres actes de réparation exigés d'elle.

Toutefois, il ne sera demandé à la Hongrie des machines, du matériel de chemin de fer, des équipements, des tours et tous articles similaires d'un caractère commercial actuellement en service dans l'industrie, que si aucun stock de ces articles n'est disponible et à vendre; d'autre part, les demandes de cette nature n'excéderont pas 30% des quantités de chaque article en service dans un établissement hongrois ou une entreprise hongroise quelconque.

La Commission donnera aux représentants du Gouvernement hongrois la faculté de se faire entendre, dans un délai déterminé, sur sa capacité de fournir lesdits matériaux, animaux et objets.

La décision de la Commission sera ensuite, et le plus rapidement possible, notifiée au Gouvernement hongrois et aux différents Gouvernements alliés et associés intéressés.

Le Gouvernement hongrois s'engage à livrer les matériaux, objets et animaux, précisés dans cette notification, et les Gouvernements alliés et associés intéressés s'engagent, chacun pour ce qui le concerne, à accepter ces mêmes fournitures, sous réserve qu'elles seront conformes aux spécifications données ou ne seront pas, de l'avis de la Commission, impropres à l'emploi requis pour le travail de réparation.

dodací lhůtu (tato lhůta nesmí přesahovati čtyři léta) a místo dodání; nebudou však obsahovati ani určení ceny, ani odhad; stanoviti cenu nebo odhad ponechává se komisi, jak jest určeno dále.

§ 4.

Jakmile dostane tyto seznamy, bude komise zkoumati, v jaké míře mohou býti požadovány od Maďarska předměty a zvířata v seznamech uvedené.

Při svém rozhodování bude se komise říditi ohledem na vnitřní potřeby Maďarska, pokud toho bude potřebí k udržování jeho života sociálního a hospodářského. Rovněž bude míti zřetel na ceny a lhůty, v nichž podobné předměty lze dostati ve státech spojených a sdružených, a srovná je s těmi, jichž se má užíti u předmětů maďarských. Konečně obrátí zřetel na obecný zájem, jejž mají vlády spojené a sdružené, aby průmyslový život Maďarska nebyl rozrušen do té míry, že by byla ohrožena jeho schopnost dostáti ostatním povinnostem k náhradě škody od něho požadovaným.

Avšak stroje, železniční materiál, nářadí, soustruhy a všecky podobné předměty obchodního rázu, jichž se právě používá v průmyslu, budou požadovány od Maďarska, jenom nebudou-li žádné jiné zásoby těchto věcí po ruce a ke koupi; mimo to požadavky tohoto rázu nebudou převyšovati 30% množství kterékoli věci, jehož se užívá v některém maďarském podniku neb vůbec v jakémkoli maďarském závodě.

Komise poskytne zástupcům vlády maďarské možnost vyjádřiti se v určité lhůtě o schopnosti poskytnouti jmenovaný materiál, zvířata a předměty.

Rozhodnutí komise bude potom, a to co nejdříve, oznámeno vládě maďarské a jednotlivým zúčastněným vládám spojeným a sdruženým.

Vláda maďarská se zavazuje dodávati materiál, předměty a zvířata určené v tomto oznámení, a zúčastněné vlády spojené a sdružené zavazují se každá, pokud se jí týče, přijímati tyto dodávky předpokládaje, že budou vyhovovati podanému výčtu nebo že podle mínění komise nebudou nevhodné k tomu, aby se jich použilo k provedení náhrady škody.

§ 5.

La Commission déterminera la valeur à attribuer aux matériaux, objets et animaux livrés comme il est dit ci-dessus, et les Gouvernements alliés et associés qui recevront ces fournitures acceptent d'être débités de leur valeur et reconnaissent que la somme correspondante devra être traitée comme un payement fait par la Hongrie, à répartir conformément à l'article 167 du présent Traité.

Dans le cas où le droit de requérir la restauration matérielle aux conditions ci-dessus définies sera exercé, la Commission s'assurera que la somme portée au crédit de la Hongrie représente la valeur normale du travail fait ou des matériaux fournis par elle et que le montant de la réclamation faite par la Puissance intéressée pour le dommage ainsi partiellement réparé est diminué dans la proportion de la contribution à la réparation ainsi fournie.

§ 6.

Afin de répondre aux besoins immédiats des pays dont le bétail a été enlevé, consommé ou détruit, les Puissances alliées et associées pourront présenter à la Commission des réparations, immédiatement après la mise en vigueur du présent Traité, une liste du bétail dont ils demandent la livraison dans un délai de trois mois après la mise en vigueur du Traité, à titre d'avance immédiate, en acompte sur les animaux mentionnés au paragraphe 2 ci-dessus.

La Commission des réparations décidera quelles quantités de bétail devront être livrées dans le délai de trois mois ci-dessus visé et la Hongrie s'engage à effectuer ces livraisons conformément aux décisions de la Commission.

La Commission répartira entre les Puissances intéressées les animaux à livrer en tenant compte des besoins immédiats de chacune des Puissances et des satisfactions qui ont été données à ces besoins par les Traités conclus par les Puissances alliées et associées d'une part, l'Autriche et la Bulgarie d'autre part.

Les animaux livrés seront de santé et de condition normales.

Si les animaux ainsi livrés ne peuvent pas être identifiés comme ayant été enlevés ou saisis, leur valeur sera portée au crédit des obligations de réparations de la Hongrie, conformément aux stipulations du paragraphe 5 de la présente Annexe.

§ 5.

Komise určí hodnotu materiálu, předmětů a zvířat dodávaných, jak jest nahoře řečeno, a vlády spojené a sdružené, jež přijmou tyto dodávky, souhlasí, aby se příslušná částka připsala na jejich vrub, a uznávají ji za platbu Maďarska, která se má rozvrhnouti podle článku 167 této smlouvy.

Kde právo, požadovati věcné znovuvybudování, bude za těchto podmínek vykonáno, komise se přesvědčí, že částka připsaná ku prospěchu Maďarska vyjadřuje normální hodnotu vynaložené práce neb dodaného Maďarskem materiálu a že výše nároků uplatňovaných dotčenou mocností za škodu tímto způsobem z části napravenou se zmenšila v témž poměru, v jakém přispělo k nápravě škody.

§ 6.

Aby okamžitá potřeba dobytka v zemích, kde tento byl odcizen, spotřebován nebo zničen, byla ukojena, mohou mocnosti spojené a sdružené předložiti komisi reparační ihned po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, seznam dobytka a žádat, aby dodávka byla vykonána v době tří měsíců po té, co tato smlouva nabude působnosti, a to z důvodů okamžité zálohy na náhradu zvířat uvedených v paragrafu 2 výše.

Komise reparační rozhodne o počtu dobytka, který má býti dodán v době výše vzpomenutých tří měsíců, a Maďarsko se zavazuje vykonati tyto dodávky podle rozhodnutí komise.

Přihlížejíc k okamžitým potřebám jednotlivých mocností a k zadostučiněním, která byla dána těmto potřebám smlouvami uzavřenými mocnostmi spojenými a sdruženými se strany jedné, Rakouskem a Bulharskem se strany druhé, komise rozdělí zvířata, jež mají býti dodána, mezi mocnosti, o které jde.

Zvířata dodaná budou zdravá a v normálním stavu.

Nebude-li se moci u zvířat takto dodaných zjistiti, že jsou totožná s těmi, jež byla odvlečena nebo zabrána, bude jejich cena počítána ku prospěchu závazků Maďarska k náhradě škody podle ustanovení paragrafu 5 této přílohy.

ANNEXE V.

§ 1er.

La Hongrie donne à chacun des Gouvernements alliés et associés, à titre de réparation partielle, une option pour la livraison annuelle pendant les cinq années qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, des matières premières ci-après énumérées à concurrence de quantités qui seront, avec leurs importations annuelles d'avant-guerre venant d'Autriche-Hongrie, dans un même rapport que les ressources de la Hongrie, envisagée avec ses frontières telles qu'elles sont définies par le présent Traité, seront avec les ressources d'avant-guerre de l'ancienne monarchie austro-hongroise:

Bois de construction et produits du bois;

Fer et alliages ferreux.

La Hongrie donne en outre aux Puissances alliées et associées à titre de réparation partielle, une option pour la livraison annuelle, pendant les cinq années qui suivront la mise en vigueur du présent Traité d'une quantité de charbon de traction provenant de la mine de Pecs qui sera fixée périodiquement par la Commission des réparations et dont la Commission des réparations disposera en faveur de l'État serbe-croate-slovène dans les conditions qu'elle fixera.

§ 2.

Le prix payé pour les produits visés au paragraphe précédent sera le prix payé par les ressortissants hongrois, toutes conditions d'emballage et de port jusqu'à la frontière hongroise étant les plus avantageuses consenties pour la livraison des mêmes produits aux ressortissants hongrois.

§ 3.

Les options de la présente Annexe seront exercées par l'intermédiaire de la Commission des réparations. Celle-ci aura pouvoir, pour l'exécution des dispositions ci-dessus, de statuer sur toutes questions relatives à la procédure, aux qualités et quantités des fournitures, aux délais et modes de livraison et de payement. Les demandes, accompagnées des spécifications utiles, devront être notifiées à la Hongrie cent vingt jours avant la date fixée pour le commencement de l'exécution, en ce qui concerne les livraisons à faire à partir du 1er juillet 1920 et trente jours avant cette date pour les livraisons à faire entre la date de mise en vigueur du présent Traité et le

PŘÍLOHA V.

§ 1.

Maďarsko poskytuje každé z vlád spojených a sdružených volnost požadovati jako částečnou náhradu každoroční dodávku surovin níže vypočítaných, a to po pět let následujících po dni, kdy tato smlouva nabude působnosti. Množství surovin požadovaných musí se míti k předválečnému dovozu z Rakousko-Uherska do oné země tak, jako se mají zdroje Maďarska omezeného na hranice dané mu touto smlouvou k předválečným zdrojům bývalého mocnářství rakousko-uherského. Suroviny, o které jde, jsou tyto:

stavební dříví a dřevěné výrobky;

železo a železité směsi.

Maďarsko poskytuje mimo to mocnostem spojeným a sdruženým volnost požadovati jako částečnou náhradu každoroční dodávku jistého množství uhlí provozního z dolů pětikosteleckých, a to po pět let následujících po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti; toto množství určí periodicky reparační komise a užije ho ku podpoře státu srbsko-chorvatsko-slovinského za podmínek, které sama určí.

§ 2.

Cenou placenou za výrobky jmenované v předcházejícím paragrafu bude cena placená příslušníky maďarskými. Obal a dopravné k hranicím maďarským musí býti počítány za nejvýhodnějších podmínek stanovených pro dodávky týchž výrobků příslušníkům maďarským.

§ 3.

Přídělové nároky po rozumu této přílohy budou se prováděti prostřednictvím komise reparační. Tato komise bude ku provádění hořejších opatření oprávněna rozhodovati o všech otázkách vztahujících se k příslušnému řízení, k jakosti a množství dodávek, ke lhůtám a podmínkám dodacím a platebním. Žádosti, provázené potřebnými výčty, budou oznámeny Maďarsku sto dvacet dní přede dnem určeným za počátek provedení dodávek, pokud jde o dodávky, jež se mají provésti od 1. července 1920, a třicet dní před tímto dnem, pokud jde o dodávky, jež se mají provésti mezi dnem, kdy tato smlouva nabude působnosti, a 1. červencem 1920. Bude-li

1er juillet 1920. Si la Commission juge que la satisfaction complète des demandes est de nature à peser d'une façon excessive sur les besoins industriels hongrois, elle pourra les différer ou les annuler, et ainsi fixer tous ordres de priorité.

komise toho názoru, že by úplné splnění žádostí přílišně zatížilo maďarské průmyslové potřeby, bude je moci oddáliti nebo zrušiti a týmž způsobem určiti pořad dodávek.

ANNEXE VI.

La Hongrie renonce, en son nom et au nom de ses ressortissants, en faveur de l'Italie, à tous droits, titres ou privilèges de toute nature sur les câbles ou portions de câbles reliant des territoires italiens, y compris les territoires qui pourraient être attribués à l'Italie conformément au présent Traité.

La Hongrie renonce également, en son nom et au nom de ses ressortissants, en faveur des Principales Puissances alliées et associées, à tous droits, titres ou privilèges de toute nature sur les câbles ou portions de câbles reliant des territoires cédés par la Hongrie, aux termes du présent Traité, à différentes Puissances alliées et associées.

Les États intéressés devront maintenir l'atterrissage et le fonctionnement desdits câbles.

En ce qui concerne le câble Trieste-Corfou, le Gouvernement italien jouira, dans ses rapports avec la Société propriétaire du câble, de la même situation que celle dont jouissait le Gouvernement austro-hongrois.

La valeur des câbles ou portions de câbles mentionnés aux deux premiers paragraphes de la présente Annexe, calculée sur la base du prix d'établissement et diminuée d'un pourcentage convenable pour dépréciation, sera portée au crédit de la Hongrie au titre des réparations.

PŘÍLOHA VI.

Maďarsko se zříká ve jménu svém a svých příslušníků ve prospěch Italie všech práv, právních titulů nebo jakýchkoli výsad, jež má na kabelech a kabelových částech spojujících území italská, počítajíc v to území, která by byla přikázána Italii podle této smlouvy.

Podobně se zříká Maďarsko ve jménu svém a svých příslušníků ve prospěch Čelných mocností spojených a sdružených všech práv, právních titulů a jakýchkoli výsad na kabelech nebo kabelových částech spojujících území postoupená Maďarskem podle této smlouvy různým mocnostem spojeným a sdruženým.

Státy, o které jde, jsou povinny zachovati zakotvení a službu řečených kabelů.

Pokud se týká kabelu Terst—Korkyra, bude vláda italská strany vztahů ke společnosti, které kabel vlastnicky naleží, v stejném postavení jako dříve vláda rakousko-uherská.

Hodnota kabelů nebo kabelových částí, jmenovaných v obou prvých odstavcích této přílohy, vypočítaná na základě zařizovacích nákladů a zmenšená o přiměřené procento za opotřebování, bude připsána ku prospěchu Maďarska na účtu náhrad škod.

SECTION II.

DISPOSITIONS PARTICULIÈRES.

Article 175.

Par application des dispositions de l'article 168, la Hongrie s'engage à rendre respectivement à chacune des Puissances alliées et associées tous les actes, documents, objets d'antiquité et d'art, et tout matériel scientifique et bibliographique enlevés des territoires envahis, qu'ils appartiennent à l'État ou aux administrations provinciales, communales, hospitalières ou ecclésiastiques ou à d'autres institutions publiques ou privées.

ODDÍL II.

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ.

Článek 175.

Ve smyslu ustanovení článku 168 zavazuje se Maďarsko, že vydá každé z mocností spojených a sdružených, o kterou jde, všechny spisy, listiny, předměty starožitné a umělecké a všechen materiál vědecký i knihopisný, odvlečené z území přepadených, které náležejí státu nebo úřadům zemským, obecním, dobročinným nebo církevním, nebo jiným ústavům veřejným neb soukromým.

Article 176.

La Hongrie restituera également les choses de même nature que celles visées à l'article 175, qui auront été enlevées depuis le 1er juin 1914 des territoires cédés, exception faite des choses achetées à des propriétaires privés.

La Commission des réparations appliquera, s'il y a lieu, à ces choses les dispositions de l'article 191, Partie IX (Clauses financières) du présent Traité.

Article 177.

La Hongrie rendra respectivement à chacun des Gouvernements alliés ou associés intéressés tous les actes, documents et mémoires historiques possédés par ses établissements publics, qui ont un rapport direct avec l'histoire des territoires cédés et qui en ont été éloignés depuis le 1er janvier 1868. Cette dernière période, en ce qui concerne l'Italie, remontera à la date de la proclamation du Royaume (1861).

En ce qui concerne tous objets ou documents ayant un caractère artistique, archéologique, scientifique ou historique et faisant partie de collections qui appartenaient anciennement au Gouvernement de la monarchie austro-hongroise ou à la Couronne, lorsqu'ils ne font pas l'objet d'autres dispositions du présent Traité, la Hongrie s'engage:

a) à négocier avec les États intéressés, lorsqu'elle en sera requise, un arrangement amiable en vertu duquel toutes parties desdites collections ou tous ceux des objets ou documents ci-dessus visés, qui devraient appartenir au patrimoine intellectuel desdits États, pourront être, à titre de réciprocité, rapatriés dans leur pays d'origine;

b) et à ne rien aliéner ou disperser desdites collections et à ne disposer d'aucun desdits objets pendant vingt années, à moins qu'un arrangement spécial ne soit intervenu avant l'expiration de ce délai, mais à assurer leur sécurité et leur bonne conservation et à les tenir, ainsi que les inventaires, catalogues et documents administratifs relatifs auxdites collections, à la disposition des étudiants ressortissants de chacune des Puissances alliées et associées.

Réciproquement, la Hongrie aura le droit de s'adresser auxdits États, et notamment à l'Autriche, pour négocier dans les mêmes conditions que ci-dessus, les arrangements nécessaires au rapatriement en Hongrie des col-

Článek 176.

Rovněž vrátí Maďarsko věci stejného rázu, o jakých mluví článek 175, které byly počínaje 1. červnem 1914 odvlečeny z území postoupených, pokud nejde o věci, které byly zakoupeny u soukromých vlastníků.

Komise reparační použije, bude-li třeba, stran těchto věcí ustanovení článku 191 Části IX (Klausule finanční) této smlouvy.

Článek 177.

Maďarsko vydá každé z vlád spojených a sdružených, o kterou jde, všechny spisy, listiny a zápisy historické, které jsou v držení jeho veřejných ústavů a které se přímo týkají dějin postoupených území a byly odtud odstraněny po 1. lednu 1868. Období právě jmenované počíná se, pokud se týká Italie, dnem prohlášení království (1861).

Pokud se týká všech předmětů majících ráz umělecký, starožitnický, vědecký nebo historický, tvořících část sbírek, které dříve náležely vládě mocnářství rakousko-uherského nebo koruně, když o nich není jinakých ustanovení v této smlouvě, zavazuje se Maďarsko:

a) že uzavře, bude-li za to požádáno, se státy, o které jde, přátelskou dohodu, podle které jakékoli části řečených sbírek nebo jakékoli předměty výše vzpomenuté, které patrně náležejí ke kulturnímu majetku řečených států, mohou býti na základě vzájemnosti vráceny do krajů, odkud pocházejí;

b) a že nezcizí ani nerozptýlí nic z řečených sbírek a že nebude disponovati se žádným z řečených předmětů po dvacet let, leda že by před uplynutím této doby bylo docíleno zvláštní dohody; že dále zajistí jejich bezpečnost i jejich dobré udržování a že jak ony předměty, tak inventáře, katalogy a správní listiny o oněch sbírkách budou přístupny k studiu příslušníkům každé mocnosti spojené a sdružené.

Maďarsko bude míti navzájem právo obrátiti se k řečeným státům a zvláště k Rakousku, aby za stejných podmínek, jak svrchu jsou uvedeny, ujednalo s ním úpravy nutné za tím účelem, aby mu byly navráceny sbírky,

lections, documents et objets ci-dessus visés auxquels s'appliqueront les garanties prévues à l'alinéa *b*.

Article 178.

Les nouveaux États nés de l'ancienne monarchie austro-hongroise et les États qui reçoivent une partie du territoire de cette monarchie s'engagent à rendre au Gouvernement hongrois les actes, documents et mémoires ne remontant pas à plus de vingt années, qui ont un rapport direct avec l'histoire ou l'administration du territoire hongrois et qui éventuellement se trouveront dans les territoires transférés.

Article 179.

La Hongrie reconnaît qu'elle reste tenue vis-à-vis de l'Italie à exécuter les obligations prévues par l'article XV du Traité de Zurich du 10 novembre 1859, par l'article XVIII du Traité de Vienne du 3 octobre 1866 et par la Convention de Florence du 14 juillet 1868, conclus entre l'Italie et l'Autriche-Hongrie, dans la mesure où lesdits articles n'ont pas été intégralement exécutés et dans la mesure où les documents et les objets en question se trouvent situés sur le territoire de la Hongrie ou de ses alliés.

PARTIE IX.

CLAUSES FINANCIÈRES.

Article 180.

Sous réserve des dérogations qui pourront être accordées par la Commission des réparations, un privilège de premier rang est établi sur tous les biens et ressources de la Hongrie pour le règlement des réparations et autres charges résultant du présent Traité ou de traités et conventions complémentaires, ou des arrangements conclus entre la Hongrie et les Puissances alliées et associées pendant l'armistice signé le 3 novembre 1918.

Jusqu'au 1er mai 1921, le Gouvernement hongrois ne pourra exporter de l'or ou en disposer, et il interdira que de l'or soit exporté ou qu'il en soit disposé sans autorisation préalable des Puissances alliées et associées représentées par la Commission des réparations.

Article 181.

Le coût total d'entretien de toutes les armées alliées et associées dans les territoires occupés de la Hongrie, telle que les limites

listiny a předměty výše vzpomenuté a o jichž zabezpečení platí táž ustanovení, jak uvedeno v odstavci b).

Článek 178.

Nové státy, vzniklé z bývalého mocnářství rakousko-uherského, a státy, které dostanou část území tohoto mocnářství, se zavazují se své strany, že vydají vládě maďarské spisy, listiny a zápisy ne starší dvacíti let, které se přímo týkají dějin nebo správy území maďarského a které snad jsou v územích postoupených.

Článek 179.

Maďarsko uznává, že zůstává vázáno proti Italii splniti závazky uložené článkem XV smlouvy curyšské ze dne 10. listopadu 1859, článkem XVIII smlouvy vídeňské ze dne 3. října 1866 a úmluvou florentskou ze dne 14. července 1868, jež byly sjednány mezi Italií a Rakousko-Uherskem, pokud řečené články nebyly zcela splněny a pokud listiny a předměty, kterých se týkají, jsou na území Maďarska nebo jeho spojenců.

ČÁST IX.

KLAUSULE FINANČNÍ.

Článek 180.

S výhradou výjimek, které by mohly býti povoleny komisí reparační, zřizuje se přednostní právo prvého pořadí na všech statcích a důchodech Maďarska pro úhradu náhrad a jiných povinností plynoucích z této smlouvy, jakož i ze všech jiných doplňujících ji smluv a úmluv nebo z úprav sjednaných mezi Maďarskem a mocnostmi spojenými a sdruženými po dobu příměří podepsaného dne 3. listopadu 1918.

Až do 1. května 1921 nebude moci vláda maďarská vyvážeti zlato, nebo s ním volně nakládati a zakáže, aby zlato bylo vyváženo nebo aby s ním bylo volně nakládáno, bez předchozího souhlasu mocností spojených a sdružených, zastoupených komisí reparační.

Článek 181.

Celkový náklad na vydržování všech vojsk mocností spojených a sdružených na obsazených územích Maďarska, jak jeho hranice

en sont définies dans le présent Traité, sera, sous réserve de l'alinéa 5 du présent article, à la charge de la Hongrie, à partir de la signature de l'armistice du 3 novembre 1918. L'entretien des armées comprend la subsistance des hommes et animaux, le logement et le cantonnement, les soldes et accessoires, les traitements et salaires, le couchage, le chauffage, l'éclairage, l'habillement, l'équipement, le harnachement, l'armement et le matériel roulant, les services de l'aéronautique, le traitement des malades et blessés, les services vétérinaires et de la remonte, les services des transports de toute nature (tels que par voie ferrée, maritime ou fluviale, camions automobiles), les communications et correspondances, et en général tous les services administratifs et techniques dont le fonctionnement est nécessaire à l'entraînement des troupes, au maintien de leurs effectifs et de leur puissance militaire.

jsou stanoveny v této smlouvě, ponese Maďarsko ode dne podepsání příměří ze dne 3. listopadu 1918 s výhradou odstavce 5. tohoto článku. Vydržování vojsk znamená výživu lidí i zvířat, ubytování a umístění v leženích, platy i přídavky, služné i mzdy, nocleh, otop, osvětlení, ošacení, výstroj, postroj, výzbroj a oboz, službu leteckou, ošetřování nemocných a raněných, službu zvěrolékařskou a týkající se remont, službu dopravní všeho druhu (jako dopravu železniční, námořní, říční, automobilovými nákladními vozy), dopravní spojení a přípojky a vůbec náklad na všechnu službu správní a technickou, jež jest nutná k výcviku vojenských oddílů, k udržování jich v plném počtu a k zachování jejich vojenské zdatnosti.

Le remboursement de toutes dépenses rentrant dans les catégories ci-dessus, en tant qu'elles correspondent à des achats ou réquisitions effectués par les Gouvernements alliés et associés dans les territoires occupés, sera payé par le Gouvernement hongrois aux Gouvernements alliés et associés en couronnes ou en toute autre monnaie ayant cours légal et remplaçant la couronne en Hongrie.

Všechny výdaje spadající do hořejších skupin, pokud souvisí s nákupy nebo rekvisicemi vykonanými od vlád spojených a sdružených v obsazených územích, zaplatí vláda maďarská vládám spojeným a sdruženým v korunách nebo v jiné měně, která v Maďarsku má zákonný kurs a nahrazuje koruny.

Dans tous les cas où un Gouvernement allié aura acquitté ces achats ou ces réquisitions en territoire occupé dans une monnaie autre que la couronne, ces dépenses lui seront remboursées en toute monnaie ayant cours légal en Hongrie, au taux du change généralement admis à la date de ce remboursement ou à un taux convenu.

Kdykoli některá z vlád spojených zaplatí v zabraném území tyto koupě nebo rekvisice v jiné měně než v korunách, může Maďarsko tyto výdaje nahraditi v jakékoli měně mající v Maďarsku zákonný oběh, a to podle běžného kursu v době, kdy náhrada ta se děje, anebo podle kursu zvláště smluveného.

Toutes les autres dépenses ci-dessus énumérées seront remboursées dans la monnaie du pays créancier.

Všechna ostatní vydání svrchu vypočtená budou placena v měně země věřitelské.

Les dispositions qui précèdent s'appliqueront aux opérations militaires effectuées postérieurement au 3 novembre 1918 dans la mesure où la Commission des réparations le jugera nécessaire, et cette dernière aura en ce qui concerne ces opérations, pleins pouvoirs de statuer sur toutes les questions touchant notamment:

Předchozí ustanovení budou platiti pro operace vojenské provedené po 3. listopadu 1918 v té míře, v jaké komise reparační to uzná za nutné, a komise reparační bude míti, pokud se jedná o tyto operace, plnou moc rozhodovati o všech otázkách týkajících se zvláště:

a) les dépenses des armées d'opération, et notamment leur spécification, leur montant, la part de ces dépenses à imputer à la Hongrie, le mode et la monnaie de payement de cette part et toutes dispositions éventuelles, de privilège ou priorité, relatives à ce payement;

a) nákladů na operační armády, jmenovitě jich bližšího udání, celkové sumy, a oné části výloh, kterou má Maďarsko býti zatíženo, způsobu a měny, ve které tato část placena býti má a všech možných opatření týkajících se výsad a předností souvisejících s těmito platy;

b) les réquisitions de biens et valeurs de toute nature effectuées au cours des opérations et notamment la classification éventuelle comme prise de guerre de telle ou telle partie de ces biens ou valeurs, l'évaluation de ces biens ou valeurs, les restitutions à prescrire, l'imputation au compte réparations de la Puissance détentrice de la somme représentant les biens et valeurs non restitués, le mode de payement soit en espèces, soit par compensation au compte des réparations des sommes ainsi imputées, les échéances de payement ou de compensation.

Article 182.

La Hongrie confirme la reddition de tout le matériel livré ou a livrer par elle aux Puissances alliées et associées, en exécution de l'armistice signé le 3 novembre 1918 et de toutes conventions complémentaires, et reconnaît le droit des Puissances alliées et associées sur ce matériel.

Sera portée au crédit de la Hongrie en déduction des sommes dues pour réparations aux Puissances alliées et associées, la valeur, estimée par la Commission des réparations, du matériel désigné ci-dessus, dont la Commission des réparations estimerait qu'à raison de son caractère non militaire, la valeur doit être portée au crédit de la Hongrie.

Ne seront pas portés au crédit de la Hongrie les biens appartenant aux Gouvernements alliés et associés ou à leurs ressortissants rendus ou livrés à l'identique en exécution des Conventions d'armistice.

Article 183.

Le privilège établi par l'article 180 s'exercera dans l'ordre suivant, sous la réserve mentionnée au dernier paragraphe du présent article:

a) le coût des armées d'occupation, tel qu'il est défini à l'article 181, pendant l'armistice;

b) le coût de toutes armées d'occupation, tel qu'il est défini à l'article 181, après la mise en vigueur du présent Traité;

c) le montant des réparations résultant du présent Traité ou des traités et conventions complémentaires;

d) toutes autres charges incombant à la Hongrie en vertu des Conventions d'armistice, du présent Traité, ou de traités et conventions complémentaires.

b) rekvisic statků a hodnot všeho druhu, provedených během operací a jmenovitě případné klasifikace jako kořisti válečné té či oné části jmenovaných statků nebo hodnot, odhadu těchto statků a hodnot, navrácení, jež bude předepsáno, zatížení účtu náhradového mocnosti, v jejímž majetku se věci nacházejí, obnosem rovnajícím se ceně statků a hodnot dosud nevrácených, způsobu placení buď zlatem, buď kompensací ve zboží na účet reparačních obnosů takto k tíži připsaných, a určení doby splatnosti pro platy peněžní a náhrady ve zboží.

Článek 182.

Maďarsko potvrzuje, že se vzdává všeho materiálu, který vydalo nebo má vydati mocnostem spojeným a sdruženým při provádění příměří ze dne 3. listopadu 1918 a všech doplňovacích úmluv, a uznává právo mocností spojených a sdružených na tento materiál.

Maďarsku bude připsána ku prospěchu cena materiálu shora označeného, odhadnutá komisí reparační, o kterém by komise reparační rozhodla, že hledíc k jeho nevojenskému rázu je cenu jeho připsati Maďarsku ku prospěchu, a to na srážku částek dlužných mocnostem spojeným a sdruženým z důvodu náhrady škod.

Maďarsku nebudou připsány ku prospěchu statky náležející vládám spojeným a sdruženým nebo jejich státním příslušníkům, odevzdané a vydané in specie při provádění podmínek příměří.

Článek 183.

Přednostní právo zřízené článkem 180 vykoná se s výhradou uvedenou v posledním odstavci tohoto článku tímto pořadem:

a) náklad na vojska okupační, jak je určen v článku 181, za příměří;

b) náklad na všechna okupační vojska, jak je určen v článku 181, od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti;

c) suma náhrad škod vyplývající z této smlouvy nebo ze smluv a úmluv ji doplňujících;

d) všechny ostatní platební povinnosti náležející Maďarsku z úmluvy o příměří, z této smlouvy nebo ze smluv a úmluv ji doplňujících.

Le payement du ravitaillement de la Hongrie en denrées alimentaires et en matières premières et tous autres payements à effectuer par la Hongrie, dans la mesure où les Principales Puissances alliées et associées les auront jugés nécessaires pour permettre à la Hongrie de faire face à son obligation de réparer, auront priorité dans la mesure et dans les conditions qui ont été ou pourront être établies par les Gouvernements desdites Puissances.

Le payement des dépenses des armées employées aux opérations effectuées postérieurement au 3 novembre 1918 aura priorité dans la mesure et les conditions qui seront fixées par la Commission des réparations en vertu des dispositions de l'article 181.

Article 184.

Les dispositions qui précèdent ne portent pas atteinte au droit de chacune des Puissances alliées et associées de disposer des actifs et propriétés ennemis se trouvant sous leur juridiction au moment de la mise en vigueur du présent Traité.

Article 185.

Les dispositions qui précèdent ne peuvent affecter en aucune manière les gages ou hypothèques régulièrement constitués au profit des Puissances alliées et associées ou de leurs ressortissants par l'ancien Gouvernement hongrois ou par les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie sur les biens et revenus leur appartenant, dans tous les cas où la constitution de ces gages et hypothèques serait antérieure à l'existence de l'état de guerre entre l'Autriche-Hongrie et chacune des Puissances intéressées, sauf dans la limite où les modifications de ces gages et hypothèques sont expressément prévues aux termes du présent Traité ou des traités et conventions complémentaires.

Article 186.

1. Chacun des États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise est transféré et chacun des États nés du démembrement de cette monarchie, y compris la Hongrie, devront, en tant que des territoires leur sont reconnus conformément au présent Traité, assumer la responsabilité d'une part de la dette de l'ancien Gouvernement hongrois, spécialement gagée sur des chemins de fer ou d'autres biens, telle qu'elle était constituée le 28 juillet 1914. La part à assumer

Platby na zásobování Maďarska potravinami a surovinami a všechny ostatní platby, jež má Maďarsko vykonati, budou, pokud je Čelné mocnosti spojené a sdružené budou pokládati za potřebné, aby umožnily Maďarsku dostáti jeho závazku k náhradě škod, míti přednostní právo tou měrou a za těch podmínek, které byly neb budou moci býti stanoveny jmenovanými mocnostmi.

Platby nákladů na vojska použitá při operacích provedených po 3. listopadu 1918, budou míti přednostní právo tou měrou a za těch podmínek, které budou stanoveny komisí reparační podle ustanovení uvedených v článku 181.

Článek 184.

Předcházející ustanovení se nedotýkají práva kterékoli z mocností spojených a sdružených volně nakládati s aktivy a vlastnictvím nepřátelským stojícím pod jejich pravomocí ve chvíli, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Článek 185.

Předcházející ustanovení nemohou žádným způsobem míti vliv na zástavy a hypotéky, ve prospěch mocností spojených a sdružených nebo ve prospěch jejich příslušníků řádně zřízené bývalou vládou uherskou nebo příslušníky bývalého království uherského na statcích a důchodech jim náležejících, ve všech případech, kde byly tyto zástavy a hypotéky zřízeny dříve, než nastal válečný stav mezi Rakousko-Uherskem a tou neb onou z vlád, jež má na nich zájem, leda že by touto smlouvou nebo smlouvami a úmluvami doplňujícími bylo o těchto zástavách nebo hypotékách výslovně ustanoveno něco jiného.

Článek 186.

1. Každý ze států, kterým připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského, a každý ze států vzniklých rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc k nim Maďarsko, pokud území jim byla přiznána podle této smlouvy, je povinen převzíti odpovědnost za část dluhu bývalé vlády uherské zajištěného na železnicích nebo jiných statcích, podle stavu, jaký byl dne 28. července 1914. Každý z těchto států přejímá takovou část dluhu, jaká se podle názoru komise reparační

par chaque État sera celle qui, de l'avis de la Commission des réparations, représente la part de dette gagée afférente aux chemins de fer, et autres biens transférés audit État aux termes du présent Traité ou des traités et conventions complémentaires.

Le montant de l'obligation encourue concernant la dette gagée prise en charge par chaque État, la Hongrie exceptée, sera évalué par la Commission des réparations d'après tels principes que celle-ci jugera équitables. La valeur ainsi fixée sera déduite de la somme due à la Hongrie par l'État envisagé, du chef des biens et propriétés du Gouvernement hongrois, ancien ou actuel, qui sont acquis par cet État avec le territoire transféré. Chaque État sera seulement responsable de la part de la dette gagée dont il prend la charge aux termes du présent article, et les porteurs de la part de dette gagée assumée par un État cessionnaire n'auront de recours contre aucun autre État.

Les biens spécialement affectés à la garantie des dettes visées au présent article demeureront spécialement affectés à la garantie des nouvelles dettes. Mais, au cas où le présent Traité aurait pour conséquence de répartir ces biens entre plusieurs États, la fraction située sur le territoire de l'un d'eux garantira la part de la dette assumée par ledit État, à l'exclusion de toute autre part de la dette.

En vue de l'application du présent article, seront considérées comme dettes gagées les engagements de payer pris par l'ancien Gouvernement hongrois et relatifs à l'achat de lignes de chemins de fer ou de propriétés de même nature. La répartition des charges qui résultent de ces engagements sera déterminée par la Commission des réparations de la même manière que pour les dettes gagées.

Les dettes dont la charge est transférée, aux termes du présent article, seront libellées dans la monnaie de l'État qui en assume la charge, au cas où la dette primitive était libellée en monnaie de papier austro-hongroise. Le taux adopté pour cette conversion sera le taux auquel l'État qui assume la dette aura fait le premier échange des couronnes papier austro-hongroises contre sa propre monnaie. La base de la conversion de la couronne papier austro-hongroise en la monnaie dans laquelle les titres seront libellés sera soumise à l'approbation de la Commission des réparations qui pourra, si elle le juge opportun, exiger que l'État qui effectue cette conversion en modifie les conditions. Une telle modification ne sera requise que si la Commission est

rovná té části dluhu zajištěného, která připadá na železnice a jiné statky převedené na onen stát podle této smlouvy nebo podle smluv a úmluv ji doplňujících.

Suma závazku, pokud se týká dluhu zajištěného, která postihuje každý stát mimo Maďarsko, bude oceněna komisí reparační podle zásad, které shledá spravedlivými. Hodnota takto zjištěná bude odečtena od sumy, kterou příslušný stát dluhuje Maďarsku za statky a majetek vlády maďarské, bývalé nebo nynější, jichž stát ten nabyl s územím jemu připadlým. Každý stát bude odpověden jen za onu část zajištěného dluhu, kterou béře na sebe podle ustanovení tohoto článku, a věřitelé části dluhu převzatého jedním státem nástupnickým nebudou moci nic pohledávati na žádném státě jiném.

Majetek zvláště určený za záruku dluhů uvedených v tomto článku zůstane zvláštní zárukou dluhů nových. Jestliže by však tato smlouva měla za následek rozdělení takového majetku mezi několik států, bude část jeho ležící v území jednoho z nich zárukou za část dluhu převzatou tímto státem, a za žádnou jinou část dluhu.

Hledíc k tomuto článku, jest platební závazky, které na sebe vzala bývalá vláda uherská a které se týkají výkupu železnic nebo statků podobného rázu, pokládati za dluhy zajištěné. Rozvrh břemen, která plynou z těchto závazků, bude určen komisí reparační stejným způsobem jako při zajištěných dluzích.

Dluhy, za které je záruka podle tohoto článku převedena, budou vyjádřeny v měně státu, který je béře na sebe, v tom případě, byl-li původní dluh vyjádřen v papírové měně rakousko-uherské. Tato konverse bude provedena v témž poměru, v jakém stát, který přejímá dluh, provede prvou výměnu papírových korun rakousko-uherských za peníze vlastní měny. Základ konverse papírové koruny rakousko-uherské v měnu, v které budou titry vyjádřeny, bude podléhati schválení komise reparační, jež bude moci, bude-li to pokládati za vhodné, požadovati, aby stát, který provádí konversi, změnil její podmínky. Za takovou změnu bude žádáno, jenom bude-li komise toho názoru, že v době konverse je hodnota měny neb měn nahradivších měnu,

d'avis que la valeur, d'après le change sur l'étranger, de la monnaie ou des monnaies substituées à la monnaie dans laquelle les titres anciens étaient libellés, est sensiblement inférieure, lors de la conversion, à la valeur, d'après le change sur l'étranger, de la monnaie primitive.

Si la dette hongroise primitive était libellée en une ou plusieurs monnaies étrangères, la nouvelle dette sera libellée dans la ou les mêmes monnaies.

Si la dette hongroise primitive était libellée en monnaies d'or austro-hongroises, la nouvelle dette sera libellée en livres sterling et en dollars des États-Unis d'Amérique, par des montants équivalents, d'après les poids et titres respectifs des trois monnaies aux termes des législations en vigueur le 1er janvier 1914.

Au cas où les anciens titres stipulaient, explicitement ou implicitement, le choix d'un taux fixe de change sur l'étranger ou tout autre option de change, les nouveaux titres devront comporter les mêmes avantages.

2. Chacun des États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise est transféré et chacun des États nés du démembrement de cette monarchie, y compris la Hongrie, devront assumer la responsabilité d'une part de la dette publique hongroise non gagée, représentée par des titres, telle qu'elle était constituée le 28 juillet 1914, et calculée, en prenant pour base la moyenne des trois années financières 1911, 1912 et 1913, d'après le rapport existant entre telle catégorie de revenus dans le territoire réparti conformément au présent Traité et les revenus correspondants de la totalité de l'ancien territoire hongrois qui, de l'avis de la Commission des réparations, seront les plus aptes à donner la juste mesure des facultés contributives respectives de ces territoires. Les revenus de la Bosnie et de l'Herzégovine n'entreront pas en compte dans ce calcul. Toutefois, lorsqu'antérieurement au 28 juillet 1914, il existait des accords financiers relatifs à la dette publique hongroise non gagée, représentée par des titres, la Commission des réparations pourra tenir compte de ces accords en procédant à la répartition de cette dette entre les États ci-dessus mentionnés.

L'obligation stipulée au présent article concernant la dette représentée par des titres sera exécutée dans les conditions fixées par l'Annexe ci-après.

Le Gouvernement hongrois sera seul responsable de tous les engagements contractés

v které byly vyjádřeny původní titry, hledíc ke směnečnému kursu náhradních peněz vůči cizině značně nižší než hodnota měny původní, hledíc k jejímu směnečnému kursu vůči cizině.

Byl-li původní dluh uherský vyjádřen v jedné nebo několikeré měně cizí, bude nový dluh vyjádřen v téže nebo v týchž měnách.

Byl-li původní dluh uherský vyjádřen v zlaté měně rakousko-uherské, bude nový dluh vyjádřen v librách šterlinků nebo v dolarech Spojených států amerických, a to částkami stejné hodnoty určenými podle váhy a zrna jmenované trojí měny ve smyslu zákonodárství, jaké o nich platilo 1. ledna 1914.

Jestliže v původních titrech byla výslovně nebo mlčky vymíněna výplata cizími penězi podle pevné sazby nebo nějaká jiná volba kursu, musí nové titry obsahovati stejné výhody.

2. Každý ze států, kterým připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského, a každý ze států vzniklých rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc k nim Maďarsko, je povinen převzíti odpovědnost za část nezajištěného veřejného dluhu uherského representovaného titry, podle stavu, jaký byl dne 28. července 1914, a to — vezmou-li se za základ výpočtu účetní léta 1911, 1912 a 1913 — sumou, která se má k celkové sumě nezajištěného dluhu bývalé vlády uherské tak, jako se má takový druh příjmů z území odděleného podle této smlouvy, který podle názoru komise reparační jest nejzpůsobilejší poskytnouti spravedlivé měřítko berní síly těchto území, k sumě obdobných příjmů z celého dřívějšího území uherského. Příjmy plynoucí z Bosny a Hercegoviny se při tomto výpočtu nepočítají. Byly-li však ujednány nějaké finanční dohody před 28. červencem 1914, týkající se veřejného nezajištěného dluhu uherského, vyjádřeného titry, může reparační komise při rozdělování tohoto dluhu mezi státy výše jmenované bráti zřetel k těmto dohodám.

Závazek vymíněný tímto článkem, pokud se týče dluhu representovaného titry, bude proveden za podmínek uvedených v připojené příloze.

Vláda maďarská bude samojediná odpovědna za všechny závazky sjednané před

antérieurement au 28 juillet 1914 par l'ancien Gouvernement hongrois, autres que les engagements représentés par des titres de rente, bons, obligations, valeurs et billets expréssément visés au présent Traité.

Aucune des dispositions du présent article ni de l'Annexe ci-après ne s'appliquera aux titres de l'ancien Gouvernement hongrois déposés à la Banque d'Autriche-Hongrie en couverture des billets émis par cette banque.

ANNEXE.

La dette à répartir comme il est indiqué à larticle 186 est l'ancienne dette publique hongroise non gagée, représentée par des titres, telle qu'elle était constituée le 28 juillet 1914.

Dans un délai de trois mois à compter de la mise en vigueur du présent Traité, les États prenant à leur charge l'ancienne dette publique hongroise non gagée, estampilleront, s'ils ne l'ont déjà fait, avec un timbre spécial à chacun d'eux, tous les titres de cette dette existant sur leurs territoires respectifs. Il sera pris note des numéros des titres ainsi estampillés et ces numéros seront envoyés à la Commission des réparations avec les autres documents relatifs à cette opération d'estampillage.

Les porteurs des titres détenus sur le territoire d'un État, qui doit les estampiller aux termes de la présente Annexe, deviendront, du jour de la mise en vigueur du présent Traité, créanciers dudit État pour la valeur de ces titres, et ils ne pourront exercer de recours contre aucun autre État.

Lorsque l'estampillage aura montré que le montant des titres provenant d'une émission donnée de l'ancienne dette publique hongroise non gagée, détenus sur le territoire d'un État, est inférieur à la part de ladite émission mise à sa charge par la Commission des réparations, ledit État devra remettre à cette Commission de nouveaux titres d'un montant égal à la différence constatée. La Commission des réparations fixera la forme de ces nouveaux titres et le montant des coupures. Ces nouveaux titres conféreront, en ce qui concerne l'intérêt et l'amortissement, les mêmes droits que les anciens titres qu'ils remplacent. Toutes leurs autres caractéristiques seront déterminées avec l'approbation de la Commission des réparations.

Si le titre primitif était libellé en monnaie de papier austro-hongroise, le nouveau titre par lequel il sera remplacé sera libellé en mon-

28. červencem 1914 bývalou vládou uherskou, mimo závazky z papírů rentových, bonů, obligací, hodnot a bankovek, o kterých se tato smlouva zmiňuje výslovně.

Žádné ustanovení tohoto článku ani připojené přílohy nebude se vztahovati na titry bývalé vlády uherské, uložené v bance rakousko-uherské ke krytí bankovek vydaných touto bankou.

PŘÍLOHA.

Dluhem, který jest rozděliti, jak jest naznačeno v článku 186, je bývalý veřejný nezajištěný dluh uherský representovaný titry, podle stavu, jaký byl dne 28. července 1914.

Do tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, státy, které převezmou bývalý nezajištěný dluh uherský, okolkují, neučinily-li tak dosud, svým vlastním odlišným kolkem všecky titry tohoto dluhu, které jsou na jejich územích. Čísla titrů takto okolkovaných budou seznamenána a zaslána komisi reparační s ostatními listinami, které se vztahují k této okolkovací akci.

Majetníci titrů, jež jsou na území státu, který je povinen je okolkovati podle ustanovení této přílohy, stanou se ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, z těchto titrů věřiteli tohoto státu a nebudou moci nic požadovati na žádném státu jiném.

Když se při okolkování ukáže, že suma titrů některé emise starého nezajištěného dluhu uherského, které jsou na území některého státu, je nižší než část oné emise přikázaná na jeho vrub komisí reparační, jest onen stát povinen odevzdati této komisi nové titry v sumě rovnající se zjištěnému rozdílu. Komise reparační určí formu těchto nových titrů i úhrnnou sumu cenných papírů. Tyto nové titry budou poskytovati v příčině úroků a umořování stejná práva jako staré titry, které nahrazují. Všechny jiné jejich náležitosti budou upraveny se schválením komise reparační.

Jestliže byl původní titr vyjádřen v papírové měně rakousko-uherské, bude nový náhradní titr vyjádřen v měně státu, který jej

naie de l'État émetteur. Le taux adopté pour cette conversion sera le taux auquel l'État émetteur aura fait le premier échange des couronnes-papier austro-hongroises contre sa propre monnaie. La base de la conversion de la couronne-papier austro-hongroise en la monnaie dans laquelle les titres seront libellés sera soumise à l'approbation de la Commission des réparations qui pourra, si elle le juge opportun, exiger que l'État qui effectue cette conversion en modifie les conditions. Une telle modification ne sera requise que si la Commission est d'avis que la valeur, d'après le change sur l'étranger, de la monnaie ou des monnaies substituées à la monnaie dans laquelle les titres anciens étaient libellés, est sensiblement inférieure, lors de la conversion, à la valeur, d'après le change sur l'étranger, de la monnaie primitive.

Si le titre primitif était libellé en une ou plusieurs monnaies étrangères, le nouveau titre sera libellé dans la ou les mêmes monnaies. Si le titre primitif était libellé en monnaie d'or austro-hongroises, le nouveau titre sera libellé en livres sterling et en dollars or des États-Unis pour des montants équivalents, les équivalences étant déterminées d'après le poids et les titres respectifs des trois monnaies, aux termes des législations en vigueur le 1er janvier 1914.

Au cas où les anciens titres stipulaient, explicitement ou implicitement, le choix d'un taux fixe de change sur l'étranger, ou toute autre option de change, les nouveaux titres devront comporter les mêmes avantages.

Lorsque l'estampillage aura montré que le montant des titres provenant d'une émission donnée de l'ancienne dette publique hongroise non gagée, et détenus sur le territoire d'un État, est supérieur à la part de ladite émission mise à sa charge par la Commission des réparations, ledit État devra recevoir de cette Commission une part dûment proportionnelle de chacune des nouvelles émissions de titres, faites conformément aux dispositions de la présente Annexe.

Les porteurs de titres de l'ancienne dette publique hongroise non gagée, détenus en dehors des États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, y compris la Hongrie, remettront par l'intermédiaire de leurs Gouvernements respectifs à la Commission des réparations les titres dont ils sont porteurs. En retour, cette Commission leur délivrera

vydává. Tato konverse bude provedena v témž poměru, v jakém tento stát provede prvou výměnu papírových korun rakousko-uherských za peníze vlastní měny. Základ konverse papírové koruny rakousko-uherské v měnu, v které budou titry vyjádřeny, bude podléhati schválení komise reparační, jež bude moci, bude-li to pokládati za vhodné, požadovati, aby stát, který provádí konversi, změnil její podmínky. Za takovou změnu bude žádáno, jenom bude-li komise toho názoru, že v době konverse je hodnota měny neb měn nahradivších měnu, v které byly vyjádřeny původní titry, hledíc ke směnečnému kursu náhradních měn vůči cizině značně nižší než hodnota měny původní, hledíc k jejímu směnečnému kursu vůči cizině.

Byl-li původní titr vyjádřen v jedné nebo několikeré měně cizí, bude nový titr vyjádřen v téže nebo v týchž měnách. Byl-li původní titr vyjádřen v zlaté měně rakousko-uherské, bude nový titr vyjádřen v librách šterlinků nebo v zlatých dolarech Spojených států, a to částkami stejné hodnoty; tyto náhradní částky budou určeny podle váhy a zrna jmenované trojí měny ve smyslu zákonodárství, jaké o nich platilo dne 1. ledna 1914.

Jestliže v původních titrech byla výslovně nebo mlčky vymíněna výplata cizími penězi podle pevné sazby nebo nějaká jiná volba kursu, musí nové titry obsahovati stejné výhody.

Když se při okolkování ukáže, že suma titrů některé emise starého nezajištěného dluhu uherského, které jsou na území některého státu, je vyšší než část oné emise přikázaná na jeho vrub komisí reparační, dostane onen stát od této komise v titrech každé nové emise, vydané podle ustanovení této přílohy, poměrnou část, která mu náleží.

Majetníci titrů starého nezajištěného dluhu uherského, které jsou mimo území států, jimž připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo jež vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc v to Maďarsko, odevzdají titry, jichž jsou majetníky, prostřednictvím svých vlád komisi reparační. Tato komise jim vydá za to osvědčení, která jim dávají právo na poměrnou jim náležející část nových emisí titrových, vyda-

des certificats leur donnant droit à une part dûment proportionnelle de chacune des nouvelles émissions de titres, faites pour échange des titres correspondants remis conformément aux dispositions de la présente Annexe.

Les États ou porteurs qui auront droit à une part de chacune des nouvelles émissions de titres, faites conformément aux dispositions de la présente Annexe, recevront une part du montant total des titres de chacune de ces émissions, calculée d'après le rapport existant entre le montant des titres de l'ancienne émission qu'ils détenaient et le montant total de l'ancienne émission présentée pour échange à la Commission des réparations en exécution de la présente Annexe.

La Commission des réparations pourra si elle le juge opportun, conclure des arrangements avec les porteurs de nouveaux titres émis en exécution de la présente Annexe, en vue de l'émission d'emprunts d'unification par chacun des États débiteurs. Les titres de ces emprunts seront substitués aux titres émis en exécution de la présente Annexe à des conditions fixées après entente entre la Commission et les porteurs.

L'État assumant la responsabilité d'un titre de l'ancien Gouvernement hongrois prendra également la charge des coupons ou de l'annuité d'amortissement de ce titre qui, depuis la mise en vigueur du présent Traité, seraient devenus exigibles et n'auraient pas été payés.

La dette à répartir comme il est indiqué à l'article 186 comprend, en sus de l'ancienne dette publique hongroise non gagée, dont il est question ci-dessus, la part de dette autrichienne dont la charge incombait au Gouvernement de l'ancien royaume de Hongrie en exécution de la Convention additionnelle approuvée par la loi austro-hongroise du 30 décembre 1907 (B. L. I. nº 278) et qui représente la contribution à la dette générale de l'Autriche-Hongrie des territoires dépendant de la Sainte-Couronne de Hongrie.

Chaque État qui, en vertu du présent Traité, assume une part de la dette autrichienne dont il est question au précédent paragraphe, devra remettre à la Commission des réparations de nouveaux titres, pour un montant égal à la part de ladite dette autrichienne qui lui est attribuée.

Le libellé de ces titres sera fixé par la Commission des réparations. Il devra reproduire aussi exactement que possible le libellé des anciens titres autrichiens auxquels ces titres devront être substitués, pour être remis aux

ných k výměně titrů, jež byly odevzdány podle ustanovení této přílohy.

Státy a majetníci titrů, kteří mají právo na nějakou část nových emisí titrových, vydaných podle ustanovení této přílohy, dostanou v titrech každé nové emise tolik, aby se jejich podíly měly k celkové sumě nové emise tak, jako se má suma titrů staré emise, které mají ony státy nebo oni majetníci, k celkové sumě titrů staré emise předložených komisi reparační podle ustanovení této přílohy.

Komise reparační může se, bude-li to pokládati za vhodné, dohodnouti s majetníky nových titrů, vydaných po rozumu této přílohy, o vydání sjednocovacích půjček každým dlužným státem. Titry těchto půjček nahradí titry vydané po rozumu této přílohy za podmínek, jaké budou stanoveny dohodou mezi komisí a majetníky titrů.

Stát, který béře na sebe odpovědnost za některý titr bývalé vlády uherské, přejímá závazek také za kupony a umořovací splátky toho titru, které by se od té doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, staly splatnými a nebyly zaplaceny.

Dluh, který má býti rozvržen podle článku 186, zahrnuje v sobě vedle starého veřejného nezajištěného dluhu uherského, o němž bylo výše mluveno, část dluhu rakouského, který podle dodatkové úmluvy, schválené rakousko-uherským zákonem ze dne 30. prosince 1907, čís. 278 ř. z., připadl k tíži vládě bývalého království uherského jako příspěvek k všeobecnému dluhu rakousko-uherskému všech území závislých na Svaté koruně uherské.

Každý stát, který podle této smlouvy přejímá část dluhu rakouského, o němž bylo mluveno v předešlém odstavci, jest povinen odevzdati reparační komisi titry nové a to v sumě rovnající se oné části řečeného rakouského dluhu, která mu byla přiřčena.

Znění těchto titrů bude stanoveno reparační komisí. Toto znění bude musit vystihnout co nejpřesněji znění starých rakouských titrů, které těmito titry budou nahrazeny. Tyto nové titry budou vydány státům

États ou porteurs de titres autrichiens, qui ont droit à une part de chacune des nouvelles émissions de titres, faites conformément aux dispositions de l'Annexe à l'article 203 du Traité avec l'Autriche.

Article 187.

1. Au cas où les nouvelles frontières, telles qu'elles sont fixées par le présent Traité, viendraient à fractionner une circonscription administrative qui avait en propre la charge d'une dette publique régulièrement constituée, chacune des parties nouvelles de ladite circonscription prendra une part de cette dette, à déterminer par la Commission des réparations d'après les principes établis par l'article 186 du présent Traité pour la répartition des dettes d'État. La Commission des réparations réglera les modes d'exécution.

2. La dette publique de Bosnie et d'Herzégovine sera considérée comme dette de circonscription administrative et non comme dette publique de l'ancienne monarchie austro-hongroise.

Article 188.

Dans un délai de deux mois à compter de la mise en vigueur du présent Traité, chacun des États auxquels, conformément au présent Traité, un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, y compris la Hongrie, estampilleront, s'ils ne l'ont déjà fait, avec un timbre spécial à chacun d'eux, les différents titres correspondant à la part de la dette de guerre de l'ancien Gouvernement hongrois, représentée par des titres, détenue sur leurs territoires respectifs et également émise avant le 31 octobre 1918.

Les valeurs ainsi estampillées seront échangées contre des certificats et retirées de la circulation; il sera pris note de leurs numéros et elles seront envoyées à la Commission des réparations avec tous les documents se rapportant à cette opération d'échange.

Le fait pour un État d'avoir estampillé et remplacé des titres par des certificats dans les conditions prévues au présent article n'impliquera pas pour cet État l'obligation d'assumer ou de reconnaître de ce fait une charge quelconque à moins qu'il n'ait donné lui-même cette signification précise aux opérations d'estampillage et de remplacement.

Les États ci-dessus mentionnés, à l'exception de la Hongrie, ne seront tenus d'aucune obligation à raison de la dette de guerre de

nebo majitelům rakouských titrů, kteří mají právo na část z každé nové emise titrů provedené podle ustanovení v příloze připojené k článku 203 smlouvy s Rakouskem.

Článek 187.

1. Jestliže by nové hranice, jak jsou stanoveny touto smlouvou, roztrhly správní obvod, který měl svůj vlastní řádně sjednaný dluh veřejný, převezme každá nová část onoho obvodu takovou část tohoto dluhu, jakou jí přikáže komise reparační podle zásad daných o rozvrhu dluhů státních článkem 186 této smlouvy. Komise reparační určí způsob provedení.

2. Veřejný dluh bosenský a hercegovský jest pokládati za dluh správního obvodu a nikoli za veřejný dluh bývalého mocnářství rakousko-uherského.

Článek 188.

Do dvou měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, každý ze států, kterým podle této smlouvy připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc k nim Maďarsko, okolkuje, neučinil-li tak dosud, svým vlastním odlišným kolkem různé titry, jež odpovídají části titrového válečného dluhu bývalé vlády uherské, který jest na jejich území a byl zákonným způsobem vydán před 31. říjnem 1918.

Cenné papíry takto okolkované budou zaměněny za osvědčení a vzaty z oběhu; jejich čísla budou seznamenána a zaslána komisi reparační se všemi listinami, které se vztahují k této výměnné akci.

Z toho, že některý stát okolkoval titry a nahradil je osvědčeními podle ustanovení tohoto článku, nevzejde tomuto státu povinnost vzíti na sebe nebo uznati jakékoli břemeno — pokud sám okolkování a výměně nedal výslovně takový smysl.

Státy výše jmenované mimo Maďarsko nebudou míti pražádných povinností z válečného dluhu bývalé vlády uherské, nechť si titry

l'ancien Gouvernement hongrois, en quelque lieu que se trouvent les titres de cette dette, mais, ni les Gouvernements de ces États ni leurs ressortissants ne pourront, en aucun cas, exercer de recours contre d'autres États, y compris la Hongrie pour les titres de dette de guerre dont eux-mêmes ou leurs ressortissants sont les propriétaires.

La charge de la part de dette de guerre de l'ancien Gouvernement hongrois, qui, antérieurement à la signature du présent Traité, était la propriété des ressortissants ou des Gouvernements des États autres que les États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise se trouve attribué conformément au présent Traité, sera exclusivement supportée par le Gouvernement hongrois, et les autres États ci-dessus mentionnés ne seront en aucune mesure responsables de cette part de la dette de guerre.

Les dispositions du présent article ne s'appliqueront pas aux titres de l'ancien Gouvernement hongrois qui ont été déposés par lui à la banque d'Autriche-Hongrie en couverture des billets émis par cette banque.

Le Gouvernement hongrois sera seul responsable de tous les engagements contractés durant la guerre par l'ancien Gouvernement hongrois, autres que les engagements représentés par des titres de rente, bons, obligations, valeurs et billets expressément visés au présent Traité.

Article 189.

1. Dans un délai de deux mois à compter de la mise en vigueur du Traité avec l'Autriche, les États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, y compris l'Autriche et la Hongrie, devront, s'ils ne l'ont déjà fait, estampiller avec un timbre spécial à chacun d'eux les billets de la banque d'Autriche-Hongrie détenus sur leurs territoires respectifs.

2. Dans un délai de douze mois à compter de la mise en vigueur du Traité avec l'Autriche, les États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de ladite monarchie, y compris l'Autriche et la Hongrie, devront remplacer par leur propre monnaie ou par une monnaie nouvelle, à des conditions qu'il leur appartiendra de déterminer, les billets estampillés comme il a été dit ci-dessus.

tohoto dluhu jsou kdekoli, avšak ani státy, ani příslušníci těchto států nebudou moci v nižádném případě ničeho požadovati na jiných státech, počítajíc k nim Maďarsko, z titrů válečného dluhu, jejichž vlastníky jsou samy nebo jejich příslušníci.

Závazek za onu část válečného dluhu bývalé vlády uherské, jejímiž vlastníky byli před podpisem této smlouvy příslušníci nebo vlády jiných států než těch, kterým podle této smlouvy připadá území bývalého mocnářství rakousko-uherského, postihne jediné vládu maďarskou, a ostatní státy výše jmenované nebudou žádným způsobem odpovědny za tuto část válečného dluhu.

Ustanovení tohoto článku nebudou se vztahovati na titry vydané bývalou vládou uherskou, které uložila u Rakousko-uherské banky ke krytí bankovek vydaných touto bankou.

Vláda maďarská bude samojediná odpovědna za všechny závazky sjednané za války bývalou vládou uherskou, mimo závazky z papírů rentových, bonů, obligací, hodnot a bankovek, o kterých se tato smlouva zmiňuje výslovně.

Článek 189.

1. Do dvou měsíců po tom, kdy smlouva s Rakouskem nabude působnosti, státy, kterým připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc k nim Rakousko a Maďarsko, okolkují, neučinily-li tak dosud, svým vlastním odlišným kolkem bankovky Rakousko-uherské banky, které obíhají v jejich území.

2. Do dvanácti měsíců po tom, kdy smlouva s Rakouskem nabude působnosti, státy, kterým připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním řečeného mocnářství, počítajíc k nim Rakousko a Maďarsko, vymění za svou měnu nebo za novou měnu bankovky okolkované, jak shora řečeno, a to za podmínek, které samy určí.

3. Les Gouvernements des États qui auraient déjà effectué la conversion des billets de la Banque d'Autriche-Hongrie, soit en les estampillant, soit en mettant en circulation leur propre monnaie ou une monnaie nouvelle, et qui, au cours de cette opération, auraient retiré de la circulation, sans les estampiller, tout ou partie de ces billets, devront, soit estampiller les billets ainsi retirés, soit les tenir à la disposition de la Commission des réparations.

4. Dans un délai de quatorze mois à compter de la mise en vigueur du Traité avec l'Autriche, les Gouvernements qui ont échangé, conformément aux dispositions du présent article, les billets de la Banque d'Autriche-Hongrie contre leur propre monnaie ou contre une monnaie nouvelle, devront remettre à la Commission des réparations tous les billets de banque d'Autriche-Hongrie estampillés ou non, qui ont été retirés de la circulation au cours de cet échange.

5. La Commission des réparations disposera, dans les conditions prévues à l'Annexe ci-après de tous les billets qui lui auront été remis en exécution du présent article.

6. Les opérations de liquidation de la Banque d'Autriche-Hongrie prendront date du lendemain de la signature du Traité avec l'Autriche.

7. La liquidation sera effectuée par des commissaires nommés à cet effet par la Commission des réparations. Dans cette liquidation, les commissaires devront observer les règles statutaires et, d'une façon générale, les règlements en vigueur relatifs au fonctionnement de la Banque, sans qu'il soit porté atteinte aux dispositions prévues au présent article. Au cas où des doutes surgiraient au sujet de l'interprétation des règles concernant la liquidation de la Banque, telles qu'elles sont fixées, soit par les présents articles et annexes, soit par les statuts de la Banque d'Autriche-Hongrie, le différend sera soumis à la Commission des réparations ou à un arbitre nommé par elle. La décision sera sans appel.

8. Les billets émis par la Banque postérieurement au 27 octobre 1918 auront pour unique garantie les titres émis par les Gouvernements autrichien et hongrois anciens et actuels et déposés à la Banque en couverture de l'émission de ces billets. Par contre, les porteurs de ces billets n'auront aucun droit sur les autres éléments de l'actif de la Banque.

3. Vlády států, které již provedly konversi bankovek Rakousko-uherské banky, ať tím, že je okolkovaly, či že daly do oběhu peníze vlastní nebo nové, a které průběhem této akce vzaly z oběhu buď všechny tyto bankovky nebo jejich část neokolkovavše jich, budou povinny buď okolkovati bankovky takto zadržené nebo je míti k disposici komise reparační.

4. Do čtrnácti měsíců po tom, kdy smlouva s Rakouskem nabude působnosti, vlády, které vyměnily podle ustanovení tohoto článku bankovky Rakousko-uherské banky za peníze vlastní nebo za peníze nové, budou povinny odevzdati komisi reparační všechny bankovky Rakousko-uherské banky, které byly vzaty z oběhu průběhem oné výměny, a to bez rozdílu, zdali byly okolkovány čili nic.

5. Komise reparační rozhodne způsobem naznačeným v připojené příloze o všech bankovkách, které jí budou odevzdány podle ustanovení tohoto článku.

6. Likvidační opatření týkající se Rakousko-uherské banky začnou se den po podpisu smlouvy s Rakouskem.

7. Likvidace bude provedena komisaři jmenovanými k tomu účelu od komise reparační. Při této likvidaci budou komisaři povinni šetřiti ustanovení bankovních stanov a v hlavních rysech ustanovení platných o úřadování banky, nesmí tím však vzniknouti újma ustanovením tohoto článku. Jestliže by vznikly pochybnosti, jak vyložiti pravidla o likvidaci banky, jak jsou dána buď těmito články a přílohami aneb stanovami rakousko-uherské banky, bude spor předložen k rozhodnutí buď komisi reparační nebo rozhodčímu od ní jmenovanému. Proti rozhodnutí nebude opravného prostředku.

8. Bankovky vydané po 27. říjnu 1918 budou míti za jedinou záruku titry vydané bývalými nebo nynějšími vládami rakouskou i uherskou, které byly uloženy u banky ke krytí emisí bankovek. Naproti tomu majetníci těchto bankovek nemají žádných práv k ostatním aktivům banky.

9. Les porteurs des billets émis par la Banque jusqu'au 27 octobre 1918 inclus, en tant qu'aux termes du présent article ces billets rempliront les conditions nécessaires pour être admis à la liquidation, auront des droits égaux sur tout l'actif de la Banque. Les titres émis par les Gouvernements autrichien et hongrois anciens ou actuels, et déposés à la Banque en couverture des diverses émissions de billets ne sont pas considérés comme faisant partie de cet actif.

10. Seront annulés les titres déposés par les Gouvernements autrichien et hongrois anciens ou actuels à la Banque en couverture des billets émis jusqu'au 27 octobre 1918 inclus, en tant qu'ils correspondent à des billets convertis sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise, telle qu'elle était constituée au 28 juillet 1914, par des États auxquels ces territoires ont été transferés, ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, y compris l'Autriche et la Hongrie.

11. Les titres qui ont été déposés par les Gouvernements autrichien et hongrois anciens ou actuels en couverture des billets émis jusqu'au 27. octobre 1918 inclus et qui n'auraient pas été annulés par application du paragraphe 10 du présent article continueront à garantir, jusqu'à due concurrence, les billets des mêmes émissions qui, le 15 juin 1919, se trouvaient détenus en dehors de l'ancienne monarchie austro-hongroise. Ces billets comprennent, à l'exclusion de tous autres: 1⁰ les billets recueillis par les États cessionnaires sur la partie de leurs territoires respectifs située en dehors de l'ancienne monarchie et qui seront remis à la Commission des réparations aux termes du paragraphe 4; 2⁰ les billets recueillis par tous autres États et qui seront présentés, conformément aux dispositions de l'Annexe ci-après, aux commissaires chargés de la liquidation de la Banque.

12. Les porteurs de tous autres billets émis jusqu'au 27 octobre 1918 inclus n'auront aucun droit sur les titres déposés par les Gouvernements autrichien et hongrois anciens ou actuels en couverture des émissions de billets, ni en général sur l'actif de la Banque. Les titres qui n'auraient pas été détruits ou affectés dans les conditions prévues aux paragraphes 10 et 11 seront annulés.

13. Les Gouvernements de l'Autriche et de la Hongrie assumeront seuls, pour leurs parts respectives à l'exclusion de tous autres États, la charge de tous les titres qui ont été déposés

9. Majetníci bankovek vydaných až do 27. října 1918, tento den v to počítajíc, budou míti, pokud bankovky ty podle ustanovení tohoto článku splní nutné podmínky účastenství při likvidaci, stejná práva k veškerým aktivům banky. Titry vydané bývalými nebo nynějšími vládami rakouskou i uherskou a uložené ke krytí různých emisí bankovek nepokládají se za část těchto aktiv.

10. Titry uložené bývalými nebo nynějšími vládami rakouskou i uherskou ke krytí bankovek vydaných až do dne 27. října 1918, tento den v to počítajíc, budou zničeny, pokud odpovídají bankovkám konvertovaným na území bývalého mocnářství rakousko-uherského, tak jak bylo dne 28. července 1914, těmi státy, kterým tato území připadla nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc k nim Rakousko a Maďarsko.

11. Titry, které byly uloženy bývalými nebo nynějšími vládami rakouskou i uherskou ke krytí emisí bankovek až do 27. října 1918, tento den v to počítajíc, a které nebyly zničeny podle bodu 10 tohoto článku, budou dále zárukou až do povinované sumy za bankovky týchž emisí, které dne 15. června 1919 byly mimo území bývalého mocnářství rakousko-uherského. Za takové bankovky sluší pokládati s vyloučením všech ostatních: 1. bankovky sebrané státy nástupnickými na jejich území mimo hranice bývalého mocnářství, které budou odevzdány komisi reparační podle bodu 4; — 2. bankovky sebrané všemi ostatními státy, které budou předloženy podle připojené přílohy komisařům pověřeným likvidací banky.

12. Majetníci všech ostatních bankovek vydaných až do 27. října 1918, tento den v to počítajíc, nebudou míti žádných práv na titry uložené bývalými nebo nynějšími vládami rakouskou i uherskou ke krytí emisí bankovek, ani všeobecně na aktiva banky. Titry, které nebyly zničeny, nebo s kterými bylo naloženo podle ustanovení bodů 10 a 11, budou zničeny.

13. Vlády Rakouska a Maďarska převezmou, a to každá za svou část, samy jediné s vyloučením ostatních států, závazek za všechny titry uložené u banky bývalými nebo

á la Banque par les Gouvernements autrichien et hongrois anciens ou actuels en couverture des émissions de billets et qui n'auront pas été annulés.

14. Les porteurs de billets de la Banque d'Autriche-Hongrie n'auront aucun recours contre les Gouvernements de l'Autriche et de la Hongrie, ni contre aucun autre Gouvernement, à raison des pertes que pourrait leur faire subir la liquidation de la Banque.

15. Dans le cas où des difficultés d'application résulteraient de la date à laquelle sera signé le présent Traité, la Commission des réparations aura tous pouvoirs de modifier les délais prévus au présent article.

ANNEXE.

§ 1.

Les Gouvernements respectifs, en transmettant à la Commission des réparations tous les billets de la Banque d'Autriche-Hongrie retirés de la circulation en exécution de l'article 189, remettront également à la Commission tous les documents établissant la nature et le montant des conversions qu'ils ont efectuées.

§ 2.

La Commission des réparations, après avoir examiné ces documents, délivrera auxdits Gouvernements des certificats établissant d'une manière distincte le montant total des billets de banque qu'ils ont convertis:

a) dans les limites de l'ancienne monarchie austro-hongroise, telle qu'elle était constituée le 28 juillet 1914;

b) en tous autres lieux.

Ces certificats permettront à leurs porteurs de faire valoir devant les commissaires chargés de la liquidation de la Banque les droits que les billets ainsi échangés représentent dans la répartition de l'actif de la Banque.

§ 3.

Dès que la liquidation de la Banque aura pris fin, la Commission des réparations détruira les billets ainsi retirés.

§ 4.

Les bilets émis jusqu'au 27 octobre 1918 inclus ne donneront de droits sur l'actif de la Banque qu'autant qu'ils seront présentés par le Gouvernement du pays où ils étaient détenus.

nynějšími vládami rakouskou i uherskou ke krytí emisí bankovek, pokud titry ty nebudou zničeny.

14. Majetníci bankovek Rakousko-uherské banky nebudou moci na vládách Rakouska a Maďarska, ani na žádné jiné vládě nic požadovati za ztráty, které snad utrpí likvidací banky.

15. Vyskytnou-li se obtíže u provádění těchto ustanovení vzhledem k datu podepsání této smlouvy, je reparační komise oprávněna jakkoli pozměniti lhůty vytčené v tomto článku.

PŘÍLOHA.

§ 1.

Vlády, odevzdávajíce komisi reparační všechny bankovky Rakousko-uherské banky, vzaté z oběhu podle článku 189, odevzdají komisi také všechny listiny vydávající počet o rázu a výši provedených konversí.

§ 2.

Komise reparační, prozkoumajíc listiny, vydá těmto vládám osvědčení vydávající zvlášť počet o celkové sumě bankovek, které konvertovaly:

a) v hranicích bývalého mocnářství rakousko-uherského, tak jako bylo dne 28. července 1914;

b) všude jinde.

Tato osvědčení dovolí majetníkům před komisaři pověřenými likvidací banky uplatňovati práva, která bankovkám takto vyměněným náležejí při rozdělení aktiv banky.

§ 3.

Jakmile se likvidace banky skončí, zničí komise reparační bankovky takto vzaté z oběhu.

§ 4.

Bankovky vydané do 27. října 1918, tento den v to počítajíc, poskytnou práva na aktiva banky, jen když budou předloženy vládou země, kde byly v držení.

Article 190.

Chacun des États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, y compris la Hongrie, auront pleine liberté d'action en ce qui concerne la monnaie divisionnaire de l'ancienne monarchie austro-hongroise existant sur leurs territoires respectifs.

Ces États ne pourront, en aucun cas, soit pour leur compte, soit pour celui de leurs ressortissants, exercer de recours contre d'autres États à raison de la monnaie divisionnaire qu'ils détiennent.

Article 191.

Les États, auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, acquerront tous biens et propriétés appartenant au Gouvernement hongrois ancien ou actuel et situés sur leurs territoires respectifs.

Au sens du présent article, les biens et propriétés du Gouvernement hongrois ancien ou actuel seront considérés comme comprenant les biens de l'ancien royaume de Hongrie et les intérêts de ce royaume dans les biens indivis appartenant à la monarchie austro-hongroise, ainsi que toutes les propriétés de la Couronne et que tous les biens privés de l'ancienne famille souveraine d'Autriche-Hongrie.

Les États ci-dessus mentionnés ne pourront toutefois élever aucune prétention sur les biens et propriétés du Gouvernement ancien ou actuel de la Hongrie, situées en dehors de leurs territoires respectifs.

La valeur des biens et propriétés acquis par les différents États, la Hongrie exceptée, sera fixée par la Commission des réparations pour être portée au débit de l'État acquéreur et au crédit de la Hongrie, á valoir sur les sommes dues au titre des réparations. La Commission des réparations devra également déduire de la valeur des propriétés publiques ainsi acquises une somme proportionnée à la contribution en espèces, en terre ou en matériel, fournie directement à l'occasion de ces propriétés par des provinces, communes ou autres autorités locales autonomes.

Dans le cas d'un État acquéreur conformément au présent article et sans qu'il soit porté atteinte aux dispositions de l'article 186 concernant la dette gagée, sera déduite de la

Článek 190.

Každý ze států, kterým připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, počítajíc k nim Maďarsko, budou míti úplnou volnost jednání, pokud se týká drobných mincí bývalého mocnářství rakousko-uherského, jež jsou na jejich území.

Tyto státy nebudou moci v nižádném případě ani na účet svůj vlastní ani na účet svých příslušníků nic požadovati na jiných státech z titulu drobných mincí, které drží.

Článek 191.

Státy, kterým připadlo území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, získají všechny statky a majetek vlády maďarské, bývalé i nynější, pokud leží na jejich vlastním území.

Podle tohoto článku budou se statky a majetkem vlády maďarské, bývalé i nynější, rozuměti statky, které náležely bývalému království uherskému, a zájmy tohoto království na statcích, které byly společným majetkem mocnářství rakousko-uherského, dále všechen majetek koruny a všechny soukromé statky bývalé panovnické rodiny rakousko-uherské.

Státy svrchu zmíněné nebudou moci požadovati nic ze statků a jmění vlády maďarské, bývalé nebo nynější, ležících mimo jejich vlastní území.

Cena statků a majetku získaných jednotlivými státy, vyjímajíc Maďarsko, bude stanovena komisí reparační, aby byla připsána na vrub státu nabývajícího a ku prospěchu Maďarska na účet částek dlužných z důvodu povinnosti k náhradě škod. Komise reparační jest povinna odečísti zároveň z hodnoty veřejného jmění takto získaného sumu úměrnou podílu, kterým v hotových penězích, v pozemcích nebo materiálu přispěly, pokud se týká tohoto jmění, země, obce a jinaká místní zřízení samosprávná.

Nabude-li některý stát něčeho podle tohoto článku, bude mu, bez újmy ustanovení článku 186 o zajištěném dluhu, od sumy připsané na jeho vrub a ku prospěchu Maďarska ode-

somme portée au crédit de la Hongrie et au débit de l'État acquéreur, la part de la dette non gagée de l'ancien Gouvernement hongrois, mise à la charge dudit État acquéreur en vertu dudit article 186 et qui, dans l'opinion de la Commission des réparations, correspondrait à des dépenses faites sur les biens et propriétés acquises. La valeur à déduire sera fixée par la Commission des réparations d'après tels principes qu'elle jugera équitables.

Parmi les biens et propriétés du Gouvernement hongrois ancien ou actuel il faut comprendre une part des biens immobiliers de toute nature en Bosnie-Herzégovine, pour lesquels le Gouvernement de l'ancienne monarchie austro-hongroise a, en vertu de l'article 5 de la Convention du 26 février 1909, payé 2,500.000 livres turques au Gouvernement ottoman. Cette part sera proportionnée à la contribution supportée par l'ancien royaume de Hongrie dans ledit payement et la valeur, estimée par la Commission des réparations, en sera portée au crédit de la Hongrie au titre des réparations.

Par exception aux dispositions ci-dessus, seront transférées sans payement:

1⁰ les biens et propriétés des provinces, communes et autres institutions locales autonomes de l'ancienne monarchie austro-hongroise ainsi que les biens et propriétés en Bosnie-Herzégovine qui n'appartenaient pas à l'ancienne monarchie austro-hongroise;

2⁰ les écoles et hôpitaux, propriétés de l'ancienne monarchie austro-hongroise.

En outre et après autorisation de la Commission des réparations, les États visés à l'alinéa premier et auxquels des territoires ont été transférés, pourront acquérir, sans payement tous les immeubles ou autres biens situés sur lesdits territoires et qui ont précédemment appartenu aux royaumes de Bohême ou de Croatie-Slavonie-Dalmatie ou à la Bosnie-Herzégovine ou aux républiques de Raguse, de Venise ou aux principautés épiscopales de Trente et de Bressanone, et dont la principale valeur consiste dans les souvenirs historiques qui s'y rattachent.

Article 192.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, à toute représentation ou participation que des traités, conventions ou accords quelconques assuraient à elle-même ou à ses ressortissants dans l'administration et le contrôle de commissions, agences et banques d'État et dans toutes autres organisations

čtena taková část nezajištěného dluhu bývalé vlády uherské, převzatého jmenovaným státem nabývajícím podle řečeného článku 186, jaká odpovídá podle mínění komise reparační nákladům učiněným na statky a majetek státem tím získané. Sumu, jakou sluší odečísti, určí komise reparační podle zásad, jaké uzná za slušné.

Mezi statky a majetek vlády maďarské, bývalé i nynější, náleží také část nemovitostí jakéhokoli druhu ležících v Bosně a Hercegovině, za které vláda bývalého mocnářství rakousko-uherského podle článku 5 úmluvy ze dne 26. února 1909 zaplatila 2,500.000 tureckých liber vládě ottomanské. Tato část bude úměrná podílu bývalého království uherského na oněch platech a suma určená komisí reparační budiž připsána ku prospěchu Maďarska na úhradu částek dlužných z důvodu povinnosti k náhradě škod.

Výjimkou z ustanovení právě uvedených budou bezplatně převedeny:

1. statky a majetek zemí, obcí a jiných místních zřízení samosprávných bývalého mocnářství rakousko-uherského a statky i majetek v Bosně a Hercegovině, které nenáležely bývalému mocnářství rakousko-uherskému;

2. školy a nemocnice z vlastnictví bývalého mocnářství rakousko-uherského.

Mimo to státy jmenované v prvém odstavci, jimž připadla území, mohou se schválením komise reparační nabýti bezplatně všech nemovitostí nebo jiných statků, které leží v řečených územích a náležely dříve království českému neb chorvatsko-slavonsko-dalmatskému, nebo Bosně a Hercegovině, nebo republikám dubrovnické, benátské, nebo knížecím biskupstvím tridentskému a brixenskému, a jejichž hlavní hodnota záleží v dějinných upomínkách, které se k nim víží.

Článek 192.

Maďarsko se vzdává, pokud se jeho týká, jakéhokoli zastoupení nebo účastenství, jež jakékoli smlouvy, úmluvy neb dohody zabezpečovaly jemu samému neb jeho příslušníkům ve správě komisí, agentur, státních bank a při všech ostatních mezinárodních finančních a hospodářských organisacích kontrol-

financières et économiques de caractère international de contrôle ou de gestion fonctionnant dans l'un quelconque des États alliés et associés, en Allemagne, en Autriche, en Bulgarie ou en Turquie, dans les possessions et dépendances des États susdits, ainsi que dans l'ancien Empire russe.

Article 193.

1. La Hongrie s'engage à reconnaître le transfert, dans les conditions prévues à l'article 210 du Traité avec l'Autriche, de la somme en or déposée à la Banque d'Autriche-Hongrie au nom du Conseil d'administration de la dette publique ottomane en couverture de la première émission de billets de monnaie du Gouvernement turc.

2. La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, au bénéfice de toutes les stipulations insérées dans les Traités de Bucarest et de Brest-Litowsk et traités complémentaires, sans qu'il soit porté atteinte à l'article 227, Partie X (Clauses économiques) du présent Traité.

Elle s'engage à transférer respectivement soit à la Roumanie, soit aux Principales Puissances alliées et associées, tous instruments monétaires, espèces, valeurs et instruments négociables ou produits, qu'elle a reçus en exécution des Traités susdits.

3. Les sommes en espèces qui doivent être payées et les instruments monétaires, valeurs et produits quelconques qui doivent être livrés ou transférés en vertu des stipulations du présent article seront employés par les Principales Puissances alliées ou associées suivant des modalités à déterminer ultérieurement par lesdites Puissances.

4. La Hongrie s'engage à reconnaître les transferts d'or prévus à l'article 259, alinéa 5 du Traité de paix conclu à Versailles le 28 juin 1919 par les Puissances alliées et associées et l'Allemagne, ainsi que les transferts de créances visés à l'article 261 du même Traité.

Article 194.

Sans qu'il soit porté atteinte à la renonciation par la Hongrie, en vertu d'autres dispositions du présent Traité, à des droits lui appartenant ou appartenant à ses ressortissants, la Commission des réparations pourra, dans un délai d'un an à compter de la mise en vigueur du présent Traité, exiger que la Hongrie acquière tous droits ou intérêts de ses ressortissants dans toute entreprise d'utilité publique ou dans toute concession en

ních a správních, působících v kterémkoli ze států spojených a sdružených, v Německu, Rakousku, Bulharsku nebo Turecku, v državách a závislých územích států shora jmenovaných, stejně jako v bývalé říši ruské, jakož i v dohledu nad nimi.

Článek 193.

1. Maďarsko se zavazuje, že uzná za podmínek uvedených v článku 210 smlouvy s Rakouskem, odevzdání částky ve zlatě, jež je uložena v Rakousko-uherské bance na jméno správní rady státního dluhu ottomanského jakožto záruka prvé emise papírových peněz vlády turecké.

2. Maďarsko se zříká, pokud se jeho týká, všech výhod plynoucích z jakýchkoli závazků obsažených ve smlouvách bukurešťské a brest-litovské a ve smlouvách je doplňujících, aniž je tím dotčen článek 227 Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy.

Zavazuje se odevzdati, ať Rumunsku ať Čelným mocnostem spojeným a sdruženým, všechna platidla, mince, hodnoty, obchodní papíry a zboží, které dostalo na splnění jmenovaných smluv.

3. Částek v hotovosti a v platidlech, které mají býti splaceny, a platidel, hodnot i zboží jakéhokoli druhu, které mají býti vydány nebo převedeny podle ustanovení tohoto článku, bude použito Čelnými mocnostmi spojenými nebo sdruženými způsobem, jaký bude jmenovanými mocnostmi později stanoven.

4. Maďarsko se zavazuje, že uzná převody zlata, o kterých je řeč v článku 259, odstavec 5 mírové smlouvy uzavřené ve Versailles dne 28. června 1919 mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Německem, jakož i převody pohledávek, o kterých je řeč v článku 261 téže smlouvy.

Článek 194.

Bez újmy ostatních ustanovení této smlouvy, kterými se Maďarsko zříká práv náležejících jemu neb jeho příslušníkům, bude komise reparační moci do roka ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, požadovati, aby Maďarsko získalo všechna práva nebo zájmová účastenství svých příslušníků v jakémkoli podniku obecně užitečném nebo v jakékoli koncesi v Rusku, v Turecku, v Německu, v Rakousku nebo v Bulharsku nebo v drža-

Russie, en Turquie, en Allemagne, en Autriche ou en Bulgarie ou dans les possessions et dépendances des États susdits ou sur un territoire qui, ayant appartenu à la Hongrie ou à ses alliés, doit être transféré par la Hongrie ou ses alliés, ou administré par un mandataire en vertu d'un Traité conclu avec les Puissances alliées et associées. La Hongrie devra, d'autre part, dans un délai de six mois à compter de la date de la demande, transférer à la Commission des réparations la totalité de ces droits et intérêts et de tous les droits et intérêts similaires que le Gouvernement hongrois ancien ou actuel peut lui-même posséder.

La Hongrie supportera la charge d'indemniser ses ressortissants ainsi dépossédés, et la Commission des réparations portera au crédit de la Hongrie, à valoir sur les sommes dues au titre des réparations, les sommes correspondant à la valeur des droits et intérêts transférés, telle qu'elle sera fixée par la Commission des réparations. La Hongrie, dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, devra communiquer à la Commission des réparations la liste de tous les droits et intérêts en question, qu'ils soient acquis, éventuels, ou non encore exercés, et renoncera en faveur des Puissances alliées ou associées, en son nom et en celui de ses ressortissants, à tous droits et intérêts susvisés qui n'auraient pas été mentionnés sur la liste ci-dessus.

Article 195.

La Hongrie s'engage à ne mettre aucun obstacle à l'acquisition par les Gouvernements allemand, autrichien, bulgare ou turc, de tous droits et intérêts des ressortissants allemands, autrichiens, bulgares ou turcs dans toute entreprise d'utilité publique ou dans toute concession en Hongrie, qui pourront être réclamés par la Commission des réparations aux termes des traités de paix, traités ou conventions complémentaires respectivement passés entre les Puissances alliées et associées et les Gouvernements allemand, autrichien, bulgare ou turc.

Article 196.

La Hongrie s'engage à transférer aux Puissances alliées et associées toutes les créances ou droits à réparations au profit du Gouvernement hongrois ancien ou actuel sur l'Allemagne, l'Autriche, la Bulgarie ou la Turquie, et notamment toutes les créances ou droits à réparations qui résultent ou résulte-

vách a závislých územích těchto států neb na území, které, náleževši Maďarsku nebo jeho spojencům, má býti postoupeno Maďarskem nebo jeho spojenci nebo spravováno mandatářem podle smlouvy uzavřené s mocnostmi spojenými a sdruženými. Dále bude Maďarsko do šesti měsíců ode dne, kdy bude o to požádáno, povinno převésti na reparační komisi soubor těchto práv a zájmových účastenství a všech podobných práv a zájmových účastenství, jež vláda maďarská, bývalá i nynější, sama má snad v držení.

Maďarsku přísluší odškodniti své příslušníky takto práv zbavené, a komise reparační připíše ku prospěchu Maďarska na účet částek dlužných z důvodu náhrady škod částky odpovídající hodnotě práv a zájmových účastenství postoupených tak, jak bude tato hodnota stanovena komisí reparační. Maďarsko bude povinno do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, oznámiti komisi reparační soupis všech oněch práv a zájmových účastenství, ať již skutečně zaručených či nejistých a dosud nevykonávaných, a vzdá se ve prospěch mocností spojených a sdružených jménem svým a jménem svých příslušníků všech práv a zájmových účastenství nahoře jmenovaných, o nichž by nebylo zmínky v hořejším soupisu.

Článek 195.

Maďarsko se zavazuje, že nebude činiti překážek, aby vlády německá, rakouská, bulharská a turecká získaly všecka práva a zájmová účastenství příslušníků německých, rakouských, bulharských a tureckých ve všech podnicích obecně užitečných nebo ve všech koncesích maďarských, která budou moci býti komisí reparační požadována podle smluv mírových a smluv neb úmluv doplňujících, sjednaných mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a vládami německou, rakouskou, bulharskou a tureckou.

Článek 196.

Maďarsko se zavazuje převésti na mocnosti spojené a sdružené všechny pohledávky neb práva vlády maďarské, bývalé nebo nynější, na náhradu škod proti Německu, Rakousku, Bulharsku nebo Turecku a zejména všechny ony pohledávky a ona práva, která jí vyplývají nebo budou vyplývati z provádění závaz-

ront de l'exécution des engagements pris depuis le 28 juillet 1914 jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité.

La valeur de ces créances ou droits à réparations sera établie par la Commission des réparations, et portée par elle au crédit de la Hongrie à valoir sur les sommes dues au titre des réparations.

Article 197.

A moins de stipulations contraires insérées dans le présent Traité ou les traités et conventions complémentaires, toute obligation de payer en espèces, en exécution du présent Traité, et libellée en couronnes or austro-hongroises sera payable, au choix des créanciers, en livres sterling payables à Londres, dollars or des États-Unis d'Amérique payables à New-York, francs or payables à Paris ou lires or payables à Rome.

Aux fins du présent article, les monnaies or ci-dessus sont convenues être du poids et du titre légalement établis au 1er janvier 1914 pour chacune d'etre elles.

Article 198.

Seront fixés par une entente entre les divers Gouvernements intéressés, de manière à assurer le meilleur et le plus équitable traitement à toutes les parties, tous les ajustements financières qui sont rendus nécessaires par le démembrement de l'ancienne monarchie austro-hongroise et par la réorganisation des dettes publiques et système monétaire, dans les conditions prévues aux articles précédents. Ces ajustements concernent, entre autres, les banques, compagnies d'assurances, caisses d'épargne, caisses d'épargne postales, établissement de crédit foncier, sociétés hypothécaires et toutes autres institutions similaires opérant sur le territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise. Dans le cas où lesdits Gouvernements ne pourraient pas arriver à une entente sur ces problèmes financiers, ou dans le cas où un Gouvernement jugerait que ses ressortissants ne reçoivent pas un traitement équitable, la Commission des réparations, sur la demande de l'un des Gouvernements intéressés, nommera un arbitre ou des arbitres dont la décision sera sans appel.

Article 199.

Les bénéficiaires des pensions civiles ou militaires de l'ancien royaume de Hongrie reconnus ou devenus, en vertu du présent

ků převzatých od 28. července 1914 až do doby, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Hodnota těchto pohledávek a práv na náhradu bude stanovena komisí reparační a připsána ku prospěchu Maďarska na účtu částek dlužných z důvodu náhrady škod.

Článek 197.

Pokud není jinakých ustanovení obsažených v této smlouvě nebo ve smlouvách a úmluvách doplňujících, jakýkoli závazek, platiti podle této smlouvy hotovými a vyjádřený v zlatých korunách rakousko-uherských, bude splatný podle volby věřitelů v librách šterlinků, splatných v Londýně, v zlatých dolarech Spojených států amerických, splatných v Novém Yorku, v zlatých francích, splatných v Paříži, nebo v zlatých lirách, splatných v Římě.

Po rozumu tohoto článku je smluveno, že zlaté mince shora vzpomenuté jsou váhy a zrna, stanovených pro každou z nich zákonem dne 1. ledna 1914.

Článek 198.

Aby bylo zajištěno nejlepší a nejslušnější nakládání všem stranám, budou určeny shodou mezi jednotlivými zúčastněnými vládami všechny úpravy finanční, které se staly nutnými rozkouskováním bývalého mocnářství rakousko-uherského a novým uspořádáním veřejných dluhů a měny, podle podmínek, jaké o tom určily předešlé články. Ony úpravy se týkají mezi jiným bank, společností pojišťovacích, spořitelen, spořitelen poštovních, ústavů pro úvěr pozemkový, společností hypotečních a jakýchkoli jiných zařízení podobných, působících na území bývalého mocnářství rakousko-uherského. Jestliže by jmenované vlády nemohly dospěti ke shodě o těchto finančních otázkách, anebo jestliže by některá vláda měla za to, že se jejím příslušníkům nedostává slušného nakládání, bude komise reparační jmenovati k žádosti některé z vlád zúčastněných jednoho nebo několik rozhodčích, z jejichž výroku nebude odvolání.

Článek 199.

Kdo požívá občanských nebo vojenských platů odpočinkových od bývalého království uherského a byl uznán nebo stal se po-

Traité, ressortissants d'un État autre que la Hongrie ne pourront exercer, du chef de leur pension, aucun recours contre le Gouvernement hongrois.

PARTIE X.

CLAUSES ECONOMIQUES.

SECTION I.

RELATIONS COMMERCIALES.

CHAPITRE I.

RÉGLEMENTATION, TAXES ET RESTRICTIONS DOUANIÈRES.

Article 200.

La Hongrie s'engage à ne pas soumettre les marchandises, produits naturels ou fabriqués de l'un quelconque des États alliés ou associés, importés sur le territoire hongrois, quel que soit l'endroit d'où ils arrivent, à des droits ou charges, y compris les impôts intérieurs, autres ou plus élevés que ceux auxquels sont soumis les mêmes marchandises, produits naturels ou fabriqués d'un autre quelconque des dits États ou d'un autre pays étranger quelconque.

La Hongrie ne maintiendra ou n'imposera aucune prohibition ou restriction à l'importation sur le territoire hongrois de toutes marchandises, produits naturels ou fabriqués des territoires de l'un quelconque des États arrivent, qui ne s'étendra pas également à conque desdits États ou d'un autre pays étranger quelconque.

Article 201.

La Hongrie s'engage, en outre, à ne pas établir, en ce qui concerne le régime des importations, de différence au détriment du commerce de l'un quelconque des États alliés ou associés par rapport à un autre quelconque desdits États ou par rapport à un autre pays étranger quelconque, même par des moyens indirects, tels que ceux résultant de la réglementation ou de la procédure douanière, ou des méthodes de vérification ou d'analyse, ou des conditions de payement des droits, ou des méthodes de classification ou d'interprétation des tarifs, ou encore de l'exercice de monopoles.

Article 202.

En ce qui concerne la sortie, la Hongrie s'engage à ne pas soumettre les marchan-

dle této smlouvy příslušníkem jiného státu než Maďarska, nebude moci v příčině svých platů odpočinkových požadovati nic na vládě maďarské.

ČÁST X.

KLAUSULE HOSPODÁŘSKÉ.

ODDÍL I.

VZTAHY OBCHODNÍ.

HLAVA I.

CELNÍ PŘEDPISY, CLA A OMEZENÍ CELNÍ.

Článek 200.

Maďarsko se zavazuje, že nepodrobí zboží, ať produkty přírodní či výrobky, kteréhokoli ze států spojených nebo sdružených, dovážené na území maďarské, ať dojdou odkudkoli, jiným neb vyšším clům neb poplatkům, počítaje k nim i vnitřní dávky, než jsou cla nebo poplatky, jimž je podrobeno stejné zboží, ať produkty přírodní či výrobky, kteréhokoli jiného z řečených států aneb kterékoli jiné země cizí.

Maďarsko neponechá v platnosti ani neuloží žádného zákazu neb omezení dovážeti na území maďarské jakékoli zboží, ať produkty přírodní či výrobky, z území kteréhokoli ze států spojených neb sdružených, ať dojdou odkudkoli, jež by se nevztahovaly stejně na dovoz téhož zboží, ať produktů přírodních či výrobků, kteréhokoli jiného z řečených států aneb kterékoli jiné země cizí.

Článek 201.

Maďarsko se mimo to zavazuje, že při úpravě dovozu nebude činiti rozdílu ke škodě obchodu kteréhokoli ze států spojených nebo sdružených vzhledem ke kterémukoli jinému z řečených států nebo ke kterékoli jiné cizí zemi, a to ani prostředky nepřímými, na př. takovými, jaké jsou dány celním řádem neb řízením celním, nebo metodami verifikace neb rozboru, nebo podmínkami placení cel, nebo metodami klasifikace neb výkladem tarifů, nebo konečně monopolisováním.

Článek 202.

Pokud jde o vývoz, zavazuje se Maďarsko, že nepodrobí zboží, ať produkty přírodní či

dises, produits naturels ou fabriqués exportés du territoire hongrois vers les territoires de l'un quelconque des États alliés ou associés, à des droits ou charges, y compris les impôts intérieurs, autres ou plus élevés que ceux payés pour les mêmes marchandises exportées vers un autre quelconque desdits États ou vers un pays étranger quelconque.

La Hongrie ne maintiendra ou n'imposera aucune prohibition ou restriction à l'exportation de toutes marchandises expédiées du territoire hongrois vers l'un quelconque des États alliés ou associés qui ne s'étendra pas également à l'exportation des mêmes marchandises, produits naturels ou fabriqués expédiés vers un autre quelconque desdits États ou vers un autre pays étranger quelconque.

Article 203.

Toute faveur, immunité ou privilège concernant l'importation, l'exportation ou le transit de marchandises, qui serait concédé par la Hongrie à l'un quelconque des États alliés ou associés ou à un autre pays étranger quelconque, sera simultanément et inconditionnellement, sans qu'il soit besoin de demande ou de compensation, étendu à tous les États alliés ou associés.

Article 204.

Par dérogation aux dispositions de l'article 270, Partie XII (Ports, Voies d'eau et Voies ferrées) du présent Traité, et pendant une période de trois années à dater de la mise en vigueur du présent Traité, les produits en transit par les ports qui, avant la guerre, se trouvaient dans les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise, bénéficieront à leur importation en Hongrie de réductions de droits proportionnellement correspondantes à celles qui étaient appliquées aux mêmes produits selon le tarif douanier austro-hongrois de l'année 1906, lorsque leur importation avait lieu par les dits ports.

Article 205.

Nonobstant les dispositions des articles 200 à 203, les Puissances alliés et associées acceptent de ne pas invoquer ces dispositions pour s'assurer l'avantage de tout arrangement spécial qui pourrait être conclu par le Gouvernement hongrois avec les Gouvernements de l'Autriche ou de l'État tchéco-slovaque pour établir un régime douanier spécial en faveur de certains produits naturels ou manufacturés originaires et en provenance de ces pays, qui

výrobky, vyvážené z území maďarského do území kteréhokoli ze států spojených nebo sdružených jiným nebo vyšším clům nebo poplatkům, počítajíc k nim i vnitřní dávky, než takovým, jaké se platí ze stejného zboží vyváženého do kteréhokoli jiného z řečených států nebo do kterékoli jiné země cizí.

Maďarsko neponechá v platnosti ani neuloží žádného zákazu neb omezení vyvážeti jakékoli zboží vypravované z území maďarského do kteréhokoli ze států spojených nebo sdružených, jež by se nevztahovaly stejně na vývoz téhož zboží, ať produktů přírodních či výrobků, vypravovaných do kteréhokoli jiného z řečených států neb do kterékoli jiné země cizí.

Článek 203.

Veškeré výhody, svobody a výsady dovozní, vývozní neb průvozní, které by Maďarsko povolilo kterémukoli ze států spojených neb sdružených nebo kterékoli z jiných zemí cizích, budou se zároveň a bezpodmínečně vztahovati na všechny státy spojené nebo sdružené, aniž musí o to žádati nebo poskytnouti kompensace.

Článek 204.

Odchylkou od ustanovení článku 270 části XII (Přístavy, vodní cesty a železnice) této smlouvy a po dobu tří let, počínajíc dnem, kdy nabude působnosti tato smlouva, budou výrobky provážené přístavy, které před válkou byly v územích bývalého mocnářství rakousko-uherského, požívati při svém dovozu do Maďarska celních slev odpovídajících poměrně slevám, které platily pro tytéž výrobky podle celního tarifu rakousko-uherského z roku 1906, byly-li dováženy řečenými přístavy.

Článek 205.

Nehledíc k ustanovením článků 200 až 203 jsou státy spojené a sdružené zajedno v tom, že se nebudou dovolávati těchto ustanovení za tím účelem, aby si zajistily výhodu plynoucí z jakékoli zvláštní úpravy, kterou snad sjedná vláda maďarská s vládou rakouskou neb se státem československým k zavedení zvláštní celní soustavy ve prospěch určitých produktů přírodních neb výrobků pocházejících a dovážených z těchto zemí, které budou

seront spécifiés dans les arrangements en question, pourvu que la durée de cet arrangement ne dépasse pas une période de cinq années à dater de la mise en vigueur du présent Traité.

Article 206.

Pendant un délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, les taxes imposées par la Hongrie aux importations des Puissances alliées et associées ne pourront être supérieures au taxes les plus favorables, qui étaient en application pour les importations dans l'ancienne monarchie austro-hongroise à la date du 28 juillet 1914.

Cette disposition continuera à être appliqué pendant une seconde période de trente mois après l'expiration des six premiers mois exclusivement à l'égard des importations de fruits frais et secs, de légumes frais, de l'huile d'olive, des œufs, des porcs et des produits de charcuterie et de la volaille vivante, dans la mesure où ces produits jouissaient à la date mentionnée ci-dessus (28 juillet 1914) des tarifs conventionnels fixés par des traités avec les Puissances alliées ou asociées.

Article 207.

1. Des arrangements spéciaux seront conclus entre la Pologne et l'État tchéco-slovaque et la Hongrie pour la fourniture réciproque de charbon y compris le lignite, de produits alimentaires et de matières premières.

2. En attendant la conclusion de ces arrangements, mais en aucun cas pendant plus de cinq ans après la mise en vigueur du présent Traité, l'État tchéco-slovaque et la Pologne s'engagent à n'imposer aucun droit à l'exportation ni aucune restriction, de quelque nature que ce soit, à l'exportation vers la Hongrie, de charbon ou de lignite jusqu'à concurrence d'une quantité qui sera fixée, à défaut d'accord entre les États intéressés, par la Commission des réparations. Pour la détermination de cette quantité, la Commission des réparations tiendra compte de tous les éléments, y compris les quantités de charbon comme de lignite échangées avant la guerre entre le territoire actuel de la Hongrie d'une part, la Silésie et les territoires de l'ancien empire d'Autriche transférés à l'État tchéco-slovaque et à la Pologne, en conformité avec les Traités de paix d'autre part, ainsi que des quantités actuellement disponibles pour l'exportation dans ces pays. A titre de réciprocité, la Hongrie devra fournir à l'État tchéco-slovaque et à la Pologne les quantités

vyjmenovány v úpravách, a to s výhradou, že trvání úpravy té nepřekročí doby pěti let ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Článek 206.

Po šest měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, nesmějí cla uložená Maďarskem na dovoz ze států spojených a sdružených býti vyšší než nejvýhodnější cla, jež platila pro dovoz do bývalého mocnářství rakousko-uherského dne 28. července 1914.

Toto ustanovení zůstane v platnosti ještě po další období třiciti měsíců od vypršení prvých šesti měsíců, avšak toliko pro dovoz čerstvého a sušeného ovoce, čerstvé zeleniny, olivového oleje, vajec, vepřů, uzenářského zboží a živé drůbeže v tom rozsahu, v jakém toto zboží v den výše vzpomenutý (28. července 1914) podléhalo smluvním tarifům stanoveným smlouvami s mocnostmi spojenými neb sdruženými.

Článek 207.

1. O vzájemné dodávce uhlí, počítaje v to lignit, požívatin a surovin budou mezi Polskem, státem československým a Maďarskem sjednány zvláštní úpravy.

2. Než tyto úpravy budou sjednány, avšak nikterak na dobu delší pěti let, počítajíc ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, zavazují se stát československý a Polsko, že neuloží ani vývozního cla, ani žádného omezení na vývoz uhlí a lignitu do Maďarska, až do množství, které určí komise reparační, nedojde-li k dohodě mezi zúčastněnými státy. Určujíc toto množství, přihlédne komise reparační k veškerým skutečnostem, zahrnujíc v to množství uhlí a lignitu, která byla před válkou vyměňována mezi nynějším územím Maďarska s jedné strany, Slezskem a územími bývalého císařství rakouského postoupenými podle mírových smluv státu československému a Polsku s druhé strany, a dále množství, která toho času přebývají v těchto zemích pro vývoz. Navzájem musí Maďarsko dodávati státu československému a Polsku množství lignitu, požívatin a surovin uvedených v odstavci 1., jaká určí komise reparační.

de lignite, de produits alimentaires et de matières premières visées au paragraphe 1er, conformément à ce qui sera décidé par la Commission des réparations.

3. L'État tchéco-slovaque et la Pologne s'engagent en outre, pendant la même période, à prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer que le charbon, y compris le lignite, puisse être acquis par les acheteurs habitant la Hongrie à des conditions aussi favorables que celles qui sont faites pour la vente des produits de même nature placés dans une situation analogue, aux acheteurs habitant l'État tchéco-slovaque ou la Pologne dans leur pays respectifs ou dans tout autre pays.

4. Les dispositions des paragraphes 2 et 3 interdisant les droits ou restrictions á l'exportation et déterminant les conditions de vente, s'appliqueront de même aux fournitures de lignite faites par la Hongrie à la Pologne et à l'État tchéco-slovaque.

5. En cas de différend relatif à l'exécution ou à l'interprétation de l'une des dispositions ci-dessus, la Commission des réparations décidera.

6. A l'effet de permettre à la Pologne, à la Roumanie, à l'État serbe-croate-slovène, à la Tchéco-Slovaquie, à la Hongrie et à l'Autriche de s'entr'aider en ce qui concerne les produits qui, jusqu'ici, étaient échangés entre les territoires de ces États et qui seraient indispensables à la production ou au commerce de ces territoires, l'un ou l'autre de ces États entreprendront, dans les six mois à partir de la mise en vigueur du présent Traité, des négociations en vue de conclure avec tel ou tel d'entre les autres dits États des conventions séparées conformes aux stipulations du présent Traité, notamment aux articles 200 à 205.

A l'expiration de cette période, l'État qui aura sollicité une semblable convention sans parvenir à la conclure, pourra s'adresser à la Commission des réparations et lui demander d'en hâter la conclusion.

Article 208.

1º Des arrangements spéciaux seront conclus entre la Hongrie et l'Autriche pour la fourniture réciproque de produits alimentaires, de matières premières et produits fabriqués.

2º En attendant la conclusion de ces arrangements, mais en aucun cas pendant plus de cinq années après la mise en vigueur du

3. Stát československý a Polsko se zavazují dále, že po stejnou dobu učiní všechna opatření potřebná k zajištění toho, aby kupci bydlící v Maďarsku mohli uhlí, čítaje v to lignit, získati za podmínek stejně výhodných, jaké za obdobných okolností platí o prodeji stejných výrobků kupcům bydlícím v státě československém nebo v Polsku v jejich vlastních zemích nebo v kterékoli jiné zemi.

4. Ustanovení bodu 2 a 3 zakazující cla a omezení při vývozu a určující podmínky koupě, vztahují se rovněž na dodávky lignitu z Maďarska do Polska a státu československého.

5. Vzejde-li neshoda o provedení neb výkladu některého z ustanovení shora uvedených, rozhodne komise reparační.

6. Aby se umožnila Polsku, Rumunsku, státu srbsko-chorvatsko-slovinskému, Československu, Maďarsku a Rakousku vzájemná pomoc výrobky, jež dosud byly vyměňovány mezi územími těchto států a které jsou jim nepostrádatelny pro výrobu nebo obchod, zahájí jeden každý z těchto států, a to v době šesti měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, jednání, aby uzavřel s tím neb oním z řečených států zvláštní úmluvy shodné s ustanoveními této smlouvy a jmenovitě s články 200 až 205.

Po uplynutí této lhůty, stát, který usiloval o takovouto úmluvu, aniž se mu bylo podařilo ji sjednati, může se obrátiti na reparační komisi se žádostí, aby uspíšila její uzavření.

Článek 208.

1. Mezi Maďarskem a Rakouskem budou sjednány zvláštní úpravy o vzájemném dodávání požívatin, surovin a výrobků.

2. Vyčkávajíc sjednání těchto úprav, zavazuje se Maďarsko, avšak nikterak na dobu delší pěti let od doby, kdy tato smlouva na-

présent Traité, la Hongrie s'engage à n'imposer aucun droit à l'exportation ni aucune restriction, de quelque nature que ce soit, à l'exportation vers l'Autriche des produits alimentaires de toutes sortes, produits sur le territoire hongrois, jusqu'à concurrence d'une quantité qui sera fixée, à défaut d'accord entre les États intéressés, par la Commission des réparations. Pour la détermination de cette quantité, la Commission des réparations tiendra compte de tous les éléments et notamment de la production et des besoins de la consommation dans les deux pays intéressés. A titre de réciprocité, l'Autriche devra fournir à la Hongrie les quantités de matières premières et de produits fabriqués visées au paragraphe 1er conformément à ce qui sera décidé par la Commission des réparations.

3° La Hongrie s'engage en outre, pendant la même période, à prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer que tous ces produits puissent être acquis par les acheteurs habitant l'Autriche, à des conditions aussi favorables que celles qui sont faites pour la vente des produits de même nature, placés dans une situation analogue aux acheteurs habitant la Hongrie dans leurs pays respectifs ou dans tout autre pays.

4° En cas de différend relatif à l'exécution ou à l'interprétation de l'une des dispositions ci-dessus, la Commission des réparations décidera.

CHAPITRE II.

TRAITEMENT DE LA NAVIGATION.

Article 209.

Les Hautes Parties Contractantes s'accordent à reconnaître le pavillon des navires de toute Partie contractante qui n'a pas de littoral maritime, lorsqu'ils sont enregistrés en un lieu unique déterminé, situé sur son territoire; ce lieu constituera pour ces navires le port d'enregistrement.

CHAPITRE III.

CONCURRENCE DÉLOYALE.

Article 210.

1. La Hongrie s'engage à prendre toutes les mesures législatives ou administratives nécessaires pour garantir les produits naturels ou fabriqués originaires de l'une quelconque des Puissances alliées ou associées contre toute forme de concurrence déloyale dans les transactions commerciales.

bude působnosti, že neuloží ani vývozního cla ani jakéhokoliv omezení na vývoz požívatin všeho druhu získaných na území maďarském do Rakouska, pokud jde o množství, které určí komise reparační, nedojde-li k dohodě mezi zúčastněnými státy. Určujíc toto množství, přihlédne reparační komise k veškerým skutečnostem a jmenovitě k výrobě a spotřebě v obou zúčastněných zemích. Navzájem musí Rakousko dodávati Maďarsku suroviny i výrobky uvedené pod bodem 1 v množství, jaké určí reparační komise.

3. Maďarsko se zavazuje dále, že po stejnou dobu učiní všechna opatření potřebná k zajištění toho, aby kupci bydlící v Rakousku mohli všechny tyto výrobky získati za podmínek stejně výhodných, jaké za obdobných okolností platí o prodeji stejných výrobků kupcům bydlícím v Maďarsku v jejich vlastních zemích nebo v kterékoli jiné zemi.

4. Vzejde-li neshoda o provedení a výkladu některého z ustanovení shora uvedených, rozhodne komise reparační.

HLAVA II.

PLAVBA.

Článek 209.

Vysoké smluvní strany se shodují, že uznávají vlajku lodí kterékoli smluvní strany, jež nemá mořského pobřeží, jsou-li zapsány v rejstříku v určitém jediném místě ležícím na jejím území; toto místo bude pro ony lodi přístavem zápisním.

HLAVA III.

NEKALÁ SOUTĚŽ.

Článek 210.

1. Maďarsko se zavazuje, že učiní veškerá opatření zákonodárná neb správní nutná k tomu, aby zabezpečilo produkty přírodní neb výrobky pocházející z kteréhokoli státu spojeného nebo sdruženého proti jakémukoli způsobu nekalé soutěže v obchodních stycích.

La Hongrie s'oblige à réprimer et à prohiber, par la saisie et par toutes autres sanctions appropriées, l'importation et l'exportation ainsi que la fabrication, la circulation, la vente et la mise en vente à l'intérieur, de tous produits ou marchandises portant sur eux-mêmes, ou sur leur conditionnement immédiat, ou sur leur emballage extérieur des marques, noms, inscriptions ou signes quelconques, comportant, directement ou indirectement, de fausses indications sur l'origine, l'espèce, la nature ou les qualités spécifiques de ces produits ou marchandises.

2. La Hongrie à la condition qu'un traitement réciproque lui soit accordé en cette matière, s'oblige à se conformer aux lois, ainsi qu'aux décisions administratives ou judiciaires prises conformément à ces lois, en vigueur dans un Pays allié ou associé et régulièrement notifiées à la Hongrie par les autorités compétentes, déterminant ou réglementant le droit à une appellation régionale, pour les vins ou spiritueux produits dans le pays auquel appartient la région, ou les conditions dans lesquelles l'emploi d'une appellation régionale peut être autorisé; et l'importation, l'exportation, ainsi que la fabrication, la circulation, la vente ou la mise en vente des produits ou marchandises portant des appellations régionales contrairement aux lois ou décisions précitées seront interdites par la Hongrie et réprimées par les mesures prescrites au paragraphe 1er du présent article.

CHAPITRE IV.

TRAITEMENT DES RESSORTISSANTS DES PUISSANCES ALLIÉES ET ASSOCIÉES.

Article 211.

La Hongrie s'engage:

a) à n'imposer aux ressortissants des Puissances alliées et associées en ce qui concerne l'exercice des métiers, professions, commerces et industries, aucune exclusion qui ne serait pas également applicable à tous les étrangers sans exception;

b) à ne soumettre les ressortissants des Puissances alliées et associées à aucuns règlements ou restrictions, en ce qui concerne les droits visés au paragraphe *a)* qui pourraient porter directement ou indirectement atteinte aux stipulations dudit paragraphe, ou qui seraient autres ou plus désavantageux que ceux qui s'appliquent aux étrangers ressortissants de la nation la plus favorisée;

Maďarsko se zavazuje zamezovati a potlačovati zabavením a všemi jinými vhodnými trestními opatřeními jak dovoz tak vývoz, jakož i domácí výrobu, oběh, prodej a nabídku všech produktů neb zboží, jež jsou přímo neb ve své výpravě neb na svém obalu označeny jakýmikoli známkami, jmény, nápisy neb značkami, vyjadřujícími přímo neb nepřímo falešné označení původu, rázu, druhu neb zvláštních vlastností těchto produktů neb tohoto zboží.

2. S podmínkou, že mu bude poskytnuta vzájemnost v těchto věcech, zavazuje se Maďarsko, že se přizpůsobí zákonům, rozhodnutím správním nebo soudním vydaným podle těchto zákonů, platícím v některé zemi spojené nebo sdružené a řádně notifikovaným Maďarsku od příslušných úřadů, stanovícím neb upravujícím právo na okrskové pojmenování vín neb lihovin vyrobených v zemi, k níž okrsek přináleží, neb ustanovujícím a upravujícím podmínky, za kterých okrskové pojmenování může býti povoleno; dovoz, vývoz, jakož i výroba, oběh, prodej nebo nabídka produktů neb zboží opatřených okrskovým pojmenováním proti řečeným zákonům neb rozhodnutím budou Maďarskem zapověděny a potlačovány opatřeními předepsanými v bodu 1 tohoto článku.

HLAVA IV.

NAKLÁDÁNÍ SE STÁTNÍMI PŘÍSLUŠNÍKY MOCNOSTÍ SPOJENÝCH A SDRUŽENÝCH.

Článek 211.

Maďarsko se zavazuje:

a) že nebude ukládati příslušníkům mocností spojených a sdružených žádných vylučujících výminek, pokud jde o provozování živností, povolání, obchodu a průmyslu, které by zároveň neplatily pro všechny cizozemce bez výjimky;

b) že nepodřídí příslušníků mocností spojených a sdružených nijakému řádu neb omezení, pokud jde o práva naznačená v odstavci a), jež by mohly přímo neb nepřímo odporovati ustanovením řečeného odstavce anebo jež by byly jiné neb méně příznivé než ty, které se vztahují na příslušníky národa požívajícího největších výhod;

c) à ne soumettre les ressortissants des Puissances alliées et associées, leurs biens, droits ou intérêts, y compris le sociétés ou associations dans lesquelles ils sont intéressées, à aucune charge, taxe ou impôts directs ou indirects, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être imposés à ses ressortissants ou à leurs biens, droits ou intérêts;

d) à ne pas imposer aux ressortissants de l'une quelconque des Puissances alliées et associées une restriction quelconque qui n'était pas applicable aux ressortissants de ces Puissances à la date du 1er juillet 1914, à moins que la même restriction ne soit également imposée à ses propres nationaux.

Article 212.

Les ressortissants des Puissances alliées et associées jouiront sur le territoire hongrois, d'une constante protection, pour leur personne, leurs biens, droits et interêts et auront libre accès devant les tribunaux.

Article 213.

La Hongrie s'engage à reconnaître la nouvelle nationalité qui aurait été ou serait acquise par ses ressortissants d'après les lois des Puissances alliées ou associées et conformément aux décisions des autorités compétentes de ces Puissances, soit par voie de naturalisation, soit par l'effet d'une clause d'un traité et à dégager à tous les points de vue ces ressortissants, en raison de cette acquisition de nouvelle nationalité, de toute allégeance vis-à-vis de leur État d'origine.

Article 214.

Les Puissances alliées et associées pourront nommer des consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires dans les villes et ports de Hongrie. La Hongrie s'engage à approuver la désignation de ces consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires, dont les noms lui seront notifiés, et à les admettre à l'exercice de leurs fonctions conformément aux règles et usages habituels.

CHAPITRE V.

CLAUSES GÉNÉRALES.

Article 215.

Les obligations, imposées à la Hongrie par le Chapitre I ci-dessus, cesseront d'être en vigueur cinq ans après la date de la mise en

c) že nepodřídí příslušníků mocností spojených a sdružených, jejich statků, práv neb zájmových účastenství, čítaje v to i společnosti neb sdružení, v kterých jsou zúčastněni, nižádným dávkám, poplatkům neb daním přímým nebo nepřímým, jež by byly jiné neb vyšší než dávky, poplatky a daně, které jsou nebo budou uloženy vlastním příslušníkům nebo jejich statkům, právům neb zájmovým účastenstvím;

d) že nebude ukládati příslušníkům kterékoli mocnosti spojené a sdružené nižádného omezení, které by se nebylo vztahovalo dne 1. července 1914 na příslušníky týchž mocností, leda že by totéž omezení stejně uložilo svým vlastním příslušníkům.

Článek 212.

Příslušníci mocností spojených a sdružených budou požívati na území maďarském stálé ochrany svých osob, statků, práv a zájmových účastenství a budou míti volný přístup k soudům.

Článek 213.

Maďarsko se zavazuje, že uzná novou státní příslušnost, která byla neb bude získána jeho příslušníky podle zákonů mocností spojených nebo sdružených a ve shodě s rozhodnutími příslušných úřadů oněch mocností buď naturalisací, nebo podle některého ustanovení smluvního, a že je zprostí v každém směru, hledíc k této jejich nově získané státní příslušnosti, veškeré závislosti na státu jejich původu.

Článek 214.

Mocnosti spojené a sdružené budou moci jmenovati generální konsuly, konsuly, místokonsuly a konsulární jednatele v maďarských městech a přístavech. Maďarsko se zavazuje, že schválí jmenování těchto generálních konsulů, konsulů, místokonsulů a konsulárních jednatelů, jejichž jména mu budou oznámena, a že je připustí k vykonávání jejich úřadu podle obvyklých pravidel a zvyklostí.

HLAVA V.

OBECNÁ USTANOVENÍ.

Článek 215.

Závazky uložené svrchu Maďarsku Hlavou I. pozbudou platnosti za pět let po dni, kdy nabude působnosti tato smlouva, leda že

vigueur du présent Traité, à moins que le contraire résulte du texte ou que le Conseil de la Société des Nations décide, douze mois au moins avant l'expiration de cette période, que ces obligations seront maintenues pour une période subséquente avec ou sans amendement.

Il est toutefois entendu qu'à moins de décision différente de la Société des Nations, l'obligation imposée à la Hongrie par les articles 200, 201, 202 ou 203 ne sera pas invoquée après l'expiration d'un délai de trois ans à dater de la mise en vigueur du présent Traité, par une Puissance alliée ou associée qui n'accorderait pas à la Hongrie un traitement corrélatif.

L'article 211 restera en vigueur après cette période de cinq ans, avec ou sans amendement, pour telle période, s'il en est une, que fixera la majorité du Conseil de la Société des Nations, et qui ne pourra dépasser cinq années.

Article 216.

Si le Gouvernement hongrois se livre au commerce international, il n'aura, à ce point de vue, ni ne sera considéré avoir aucun des droits, privilèges et immunités de la souveraineté.

SECTION II.

TRAITÉS.

Article 217.

Dès la mise en vigueur du présent Traité et sous réserve des dispositions qui y sont contenues, les traités, conventions et accords plurilatéraux de caractère économique ou technique, passés par l'ancienne monarchie austro-hongroise et énumérés ci-après et aux articles suivants, seront seuls appliqués entre la Hongrie et celles des Puissances alliées et associées qui y sont parties:

1° Convention du 14 mars 1884, du 1er décembre 1886 et du 23 mars 1887 et Protocole de clôture du 7 juillet 1887, relatifs à la protection des câbles sousmarins;

2° Convention du 11 octobre 1909, relative à la circulation internationale des automobiles;

3° Accord du 15 mai 1886, relatif au plombage des wagons assujettis à la douane et Protocole du 18 mai 1907;

by ze znění jejich vyplýval opak anebo že by Rada Společnosti národů rozhodla aspoň dvanáct měsíců před vypršením tohoto období, že tyto závazky zůstanou v platnosti po další období, buď s případnými změnami, anebo bez nich.

Avšak, nebude-li jiného rozhodnutí Společnosti národů, nemůže se, jakmile uplynou tři léta od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, žádná mocnost spojená nebo sdružená, která by nepřiznala Maďarsku vzájemnosti, dovolávati závazku uloženého Maďarsku články 200, 201, 202 neb 203.

Článek 211 zůstane v působnosti po tomto pětiletém období s případnými změnami nebo bez nich po další období, které snad ustanoví Rada Společnosti národů většinou hlasů, jež však nesmí přesahovati dobu pěti let.

Článek 216.

Bude-li vláda maďarská provozovati mezinárodní obchod, nebude požívati, aniž se bude za to míti, že požívá, po této stránce nijakých práv, výsad a svobod vyplývajících ze svrchovanosti.

ODDíL II.

SMLOUVY.

Článek 217.

Jakmile tato smlouva nabude působnosti a s výhradou ustanovení v ní obsažených, bude mezi Maďarskem a těmi mocnostmi spojenými a sdruženými, jež jsou jejich smluvními stranami, používáno toliko těch několikastranných smluv, úmluv a dohod rázu hospodářského nebo technického, uzavřených bývalým mocnářstvím rakousko-uherským, které jsou vypočteny níže a v článcích následujících:

1. úmluv ze dne 14. března 1884, 1. prosince 1886 a 23. března 1887 a závěrečného protokolu ze dne 7. července 1887 o ochraně podmořských kabelů;

2. úmluvy ze dne 11. října 1909 o mezinárodním provozu automobilů;

3. dohody ze dne 15. května 1886 o plombování železničních vozů nákladních podléhajících prohlídce celní a protokolu ze dne 18. května 1907;

4° Accord du 15 mai 1886, relatif à l'unité technique des chemins de fer;

5° Convention du 5 juillet 1890, relative à la publication des tarifs de douane et à l'organisation d'une Union internationale pour la publication des tarifs douaniers;

6° Convention du 25 avril 1907, relative à l'élévation des tarifs douaniers ottomans;

7° Convention du 14 mars 1857, relative au rachat des droits de péage du Sund et des Belts;

8° Convention du 22 juin 1861, relative au rachat des droits de péage sur l'Elbe;

9° Convention du 16 juillet 1863, relative au rachat des droits de péage sur l'Escaut;

10° Convention du 29 octobre 1888, relative à l'établissement d'un régime définitif destiné à garantir le libre usage du canal de Suez;

11° Convention du 23 septembre 1910, relative à l'unification de certaines règles en matière d'abordage, d'assistance et de sauvetage maritimes;

12° Convention du 21 décembre 1904, relative à l'exemption pour les bâtiments hospitaliers des droits et taxes dans les ports;

13° Convention du 26 septembre 1906, pour la suppression du travail de nuit pour les femmes;

14° Conventions des 18 mai 1904, 4 mai 1910, relatives à la répression de la traite des blanches;

15° Convention du 4 mai 1910, relative à la suppression des publications pornographiques;

16° Convention sanitaire du 3 décembre 1903, ainsi que les précédentes signées le 30 janvier 1892, le 15 avril 1893, le 3 avril 1894 et le 19 mars 1897;

17° Convention du 20 mai 1875, relative à l'unification et au perfectionnement du système métrique;

18° Convention du 29 novembre 1906, relative à l'unification de la formule des médicaments héroïques;

19° Conventions des 16 et 19 novembre 1885, relatives à la construction d'un diapason normal;

20° Convention du 7 juin 1905, relative à la création d'un Institut international agricole à Rome;

4. dohody ze dne 15. května 1886 o technické jednotnosti železnic;

5. úmluvy ze dne 5. července 1890 o uveřejňování celních tarifů a o organisaci Mezinárodní jednoty pro uveřejňování celních tarifů;

6. úmluvy ze dne 25. dubna 1907 o zvýšení celních tarifů ottomanských;

7. úmluvy ze dne 14. března 1857 o výkupu plavebních poplatků v úžinách Sundu a Beltu;

8. úmluvy ze dne 22. června 1861 o výkupu plavebních poplatků na Labi;

9. úmluvy ze dne 16. července 1863 o výkupu plavebních poplatků na Šeldě;

10. úmluvy ze dne 29. října 1888 o zavedení definitivního řádu zaručujícího volné používání Suezského průplavu;

11. úmluvy ze dne 23. září 1910 o zjednotnění některých pravidel o srážkách, výpomoci a záchraně na moři;

12. úmluvy ze dne 21. prosince 1904 o osvobození nemocničních lodí od dávek a poplatků v přístavech;

13. úmluvy ze dne 26. září 1906 o odstranění noční práce žen;

14. úmluv ze dne 18. května 1904 a 4. května 1910 o potlačování obchodu s děvčaty;

15. úmluvy ze dne 4. května 1910 o potlačování pornografických publikací;

16. zdravotní úmluvy ze dne 3. prosince 1903, jakož i předchozích úmluv podepsaných dne 30. ledna 1892, 15. dubna 1893, 3. dubna 1894 a 19. března 1897;

17. úmluvy ze dne 20. května 1875 o zjednotnění a zdokonalení metrické soustavy;

18. úmluvy ze dne 29. listopadu 1906 o zjednotnění lékárnické formule pro léky drastické;

19. úmluv ze dne 16. a 19. listopadu 1885, týkající se konstrukce normální ladičky;

20. úmluvy ze dne 7. června 1905 o zřízení Mezinárodního zemědělského ústavu v Římě;

21⁰ Conventions des 3 novembre 1881, 15 avril 1889, relatives aux mesures à prendre contre le phylloxera;

22⁰ Convention du 19 mars 1902, relative à la protection des oiseaux utiles à l'agriculture;

23⁰ Convention du 12 juin 1902 relative à la tutelle des mineurs.

Article 218.

Dès la mise en vigueur du présent Traité, les Hautes Parties Contractantes appliqueront de nouveau les conventions et arrangements ci-après désignés, en tant qu'ils les concernent, la Hongrie s'engageant à observer les stipulations particulières contenues dans le présent article:

Conventions postales:

Conventions et arrangements de l'Union postale universelle, signés à Vienne, le 4 juillet 1891;

Conventions et arrangements de l'Union postale, signés à Washington, le 15 juin 1897;

Conventions et arrangements de l'Union postale, signés à Rome, le 26 mai 1906.

Conventions télégraphiques:

Conventions télégraphiques internationales, signées à Saint-Pétersbourg, le 10/22 juillet 1875;

Règlements et tarifs arrêtés par la Conférence télégraphique internationale de Lisbonne le 11 juin 1908.

La Hongrie s'engage à ne pas refuser son consentement à la conclusion avec les nouveaux États des arrangements spéciaux prévus par les conventions et arrangements relatifs à l'Union postale universelle et à l'Union télégraphique internationale, dont lesdits nouveaux États font partie ou auxquels ils adhérent.

Article 219.

Dès la mise en vigueur du présent Traité, les Hautes Parties Contractantes appliqueront de nouveau, en tant qu'elle les concerne, la Convention radio-télégraphique internationale du 5 juillet 1912, la Hongrie s'engageant à observer les règles provisoires, qui lui seront indiquées par les Puissances alliées et associées.

Si, dans les cinq années qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, une nouvelle convention réglant les relations radio-

21. úmluv ze dne 3. listopadu 1881 a 15. dubna 1889 o opatřeních proti révokazu;

22. úmluvy ze dne 19. března 1902 o ochraně ptáků užitečných v zemědělství;

23. úmluvy ze dne 12. června 1902 o poručenství nad nezletilci.

Článek 218.

Ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, budou Vysoké smluvní strany znovu používati úmluv a úprav níže uvedených, pokud se jich týkají, při čemž se Maďarsko zavazuje, že bude zachovávati zvláštní ustanovení obsažená v tomto článku:

Úmluvy poštovní:

úmluvy a úpravy Světové unie poštovní, podepsané ve Vídni dne 4. července 1891;

úmluvy a úpravy Unie poštovní, podepsané ve Washingtonu dne 15. června 1897;

úmluvy a úpravyUnie poštovní, podepsané v Římě dne 26. května 1906.

Úmluvy telegrafní:

mezinárodní telegrafní úmluvy, podepsané v Petrohradě dne 10./22. července 1875;

řády a tarify stanovené mezinárodní telegrafní konferencí v Lisaboně dne 11. června 1908.

Maďarsko se zavazuje, že neodepře svého souhlasu k uzavření zvláštních úprav s novými státy, vztahujících se na úmluvy a úpravy o Světové unii poštovní a Mezinárodní unii telegrafní, k nimž jmenované nové státy přistoupily nebo k nimž přistoupí.

Článek 219.

Ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, budou znovu používati Vysoké smluvní strany, pokud se jich týká, mezinárodní radiotelegrafické úmluvy ze dne 5. července 1912, při čemž se Maďarsko zavazuje, že bude zachovávati prozatímní pravidla, která mu budou udána mocnostmi spojenými a sdruženými.

Bude-li do pěti let ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, uzavřena nová úmluva, nahrazující úmluvu ze dne 5. července 1912

télégraphiques internationales vient à être conclue en remplacement de la Convention du 5 juillet 1912, cette nouvelle convention liera la Hongrie, même au cas où celle-ci aurait refusé soit de participer à l'élaboration de la convention, soit d'y souscrire.

Cette nouvelle convention remplacera également les règles provisoires en vigueur.

Article 220.

La Convention internationale de Paris du 20 mars 1883, pour la protection de la propriété industrielle, revisée à Washington le 2 juin 1911, et l'arrangement du 14 avril 1891 concernant l'enregistrement international des marques de fabrique et de commerce, seront appliqués à partir de la mise en vigueur du présent Traité, dans la mesure où ils ne seront pas affectés et modifiés par les exceptions et restrictions résultant dudit Traité.

Article 221.

Dès la mise en vigueur du présent Traité, les Hautes Parties Contractantes appliqueront, en tant qu'elle les concerne, la Convention de la Haye du 17 juillet 1905 relative à la procédure civile. Toutefois, cette disposition demeure et demeurera sans effet vis-à-vis de la France, du Portugal et de la Roumanie.

Article 222.

La Hongrie s'engage à adhérer dans les formes prescrites et avant l'expiration d'un délai de douze mois à partir de la mise en vigueur du présent Traité, á la Convention internationale de Berne du 9 septembre 1886 pour la protection des œuvres littéraires et artistiques revisée à Berlin le 13 novembre 1908, et complétée par le Protocole additionnel, signé à Berne le 20 mars 1914.

Jusqu'à ce qu'elle ait adhéré à la Convention susvisée, la Hongrie s'engage à reconnaître et à protéger les œuvres littéraires et artistiques des ressortissants des Puissances alliées ou associées par des dispositions effectives prises en conformité des principes de ladite Convention internationale.

En outre et indépendamment de l'adhésion susvisée, la Hongrie s'engage à continuer d'assurer la reconnaissance et la protection de toutes les œuvres littéraires et artistiques des ressortissants de chacune des Puissances alliées ou associées d'une manière au moins aussi étendue qu'à la date du 28 juillet 1914 et dans les mêmes conditions.

a upravující mezinárodní styky radiotelegrafické, bude tato nová úmluva vázati Maďarsko i tehdy, kdyby odmítlo zúčastniti se jejího vypracování nebo ji podepsati.

Tato nová úmluva nahradí též prozatímní pravidla právě platná.

Článek 220.

Mezinárodní úmluva pařížská ze dne 20. března 1883 o ochraně průmyslového majetku, revidovaná ve Washingtoně dne 2. června 1911, i úprava ze dne 14. dubna 1891 o mezinárodním registrování ochranných známek továrních a obchodních budou míti platnost ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, potud, pokud nebudou dotčeny neb pozměněny výjimkami a omezeními plynoucími z této smlouvy.

Článek 221.

Ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, budou používati Vysoké smluvní strany, pokud se jich týče, úmluvy haagské ze dne 17. července 1905 o soudním řízení občanském. Toto ustanovení se však netýká a nebude týkati Francie, Portugalska a Rumunska.

Článek 222.

Maďarsko se zavazuje, že do dvanácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, přistoupí v předepsané formě k mezinárodní úmluvě bernské ze dne 9. září 1886 o ochraně děl literárních a uměleckých, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908 a doplněné dodatečným protokolem podepsaným v Bernu dne 20. března 1914.

Dokud nepřistoupí k úmluvě svrchu uvedené, zavazuje se Maďarsko, že bude uznávati a chrániti literární a umělecká díla příslušníků států spojených nebo sdružených účinnými opatřeními, která učiní podle zásad řečené mezinárodní úmluvy.

Mimo to se, nehledíc k přistoupení svrchu uvedenému, Maďarsko zavazuje, že bude i nadále uznávati a chrániti veškerá literární a umělecká díla příslušníků kterékoli mocnosti spojené nebo sdružené nejméně v témž rozsahu jako dne 28. července 1914 a za stejných podmínek.

Article 223.

La Hongrie s'engage à adhérer aux Conventions suivantes:

1° Convention du 26 septembre 1906 relative à la suppression de l'emploi du phosphore blanc dans la fabrication des allumettes;

2° Convention du 31 décembre 1913, relative à l'unification des statistiques commerciales.

Article 224.

Chacune des Puissances alliées ou associées, s'inspirant des principes généraux ou des stipulations particulières du présent Traité, notifiera à la Hongrie les conventions bilatérales de toute nature, passées avec l'ancienne monarchie austro-hongroise, dont elle exigera l'observation.

La notification prévue au présent article sera faite, soit directement, soit par l'entremise d'une autre Puissance. Il en sera accusé réception par écrit par la Hongrie; la date de la remise en vigueur sera celle de la notification.

Les Puissances alliées ou associées s'engagent entre elles à n'appliquer vis-à-vis de la Hongrie que les conventions qui sont conformes aux stipulations du présent Traité.

La notification mentionnera éventuellement celles des dispositions de ces conventions qui, n'étant pas conformes aux stipulations du présent Traité, ne seront pas considérées comme applicables.

En cas de divergence d'avis, la Société des Nations sera appelée à se prononcer.

Un délai de six mois, qui courra depuis la mise en vigueur du présent Traité, est imparti aux Puissances alliées ou associées pour procéder à la notification.

Les conventions bilatérales, qui auront fait l'objet d'une telle notification, seront seules mises en vigueur entre les Puissances alliées ou associées et la Hongrie.

Les règles ci-dessus sont applicables à toutes conventions bilatérales existant entre toutes les Puissances alliées et associées signataires du présent Traité et la Hongrie, même si lesdites Puissances alliées et associées n'ont pas été en état de guerre avec elle.

Article 225.

La Hongrie déclare reconnaître comme étant sans effet tous les traités, conventions ou accords conclus par elle ou par l'ancienne

Článek 223.

Maďarsko se zavazuje, že se připojí k těmto úmluvám:

1. k úmluvě ze dne 26. září 1906 o zákazu používati bílého kostíku k výrobě zápalek;

2. k úmluvě ze dne 31. prosince 1913 o zjednotnění obchodní statistiky.

Článek 224.

Každá z mocností spojených neb sdružených bude notifikovati v duchu obecných zásad neb zvláštních ustanovení této smlouvy Maďarsku všecky dvoustranné úmluvy jakéhokoli druhu, uzavřené s bývalým mocnářstvím rakousko-uherským, jejichž zachovávání bude požadovati.

Notifikace, o kterou jde v tomto článku, stane se buď přímo, nebo skrze třetí mocnost. Její přijetí bude Maďarskem potvrzeno písemně. Den notifikace platí za den, kdy smlouva nabude působnosti.

Mocnosti spojené nebo sdružené se vzájemně zavazují, že nepoužijí vůči Maďarsku jiných úmluv než těch, jež jsou ve shodě s ustanoveními této smlouvy.

V notifikaci budou po případě uvedena ona ustanovení oněch smluv, která, nejsouce v souhlasu s ustanoveními této smlouvy, nebudou pokládána za platná.

Při různosti mínění bude Společnost národů požádána o vyjádření.

Spojeným neb sdruženým mocnostem vyhrazena jest k notifikaci lhůta šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Jenom ty dvoustranné úmluvy, které byly předmětem takovéto notifikace, nabudou působnosti mezi mocnostmi spojenými nebo sdruženými a Maďarskem.

Hořejších pravidel možno používati o všech dvoustranných úmluvách, existujících mezi kteroukoli mocností spojenou a sdruženou podepsavší tuto smlouvu a Maďarskem, i když ony mocnosti spojené a sdružené nebyly s Maďarskem ve stavu válečném.

Článek 225.

Maďarsko prohlašuje, že uznává za neúčinné všechny smlouvy, úmluvy neb dohody, které uzavřelo ono neb bývalé mocnářství ra-

monarchie austro-hongroise avec l'Allemagne, l'Autriche, la Bulgarie ou la Turquie depuis le 1er août 1914 jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité.

Article 226.

La Hongrie s'engage à assurer de plein droit aux Puissances alliées et associées, ainsi qu'aux fonctionnaires et ressortissants desdites Puissances, le bénéfice de tous les droits et avantages de quelque nature que ce soit qu'elle-même, ou l'ancienne monarchie austro-hongroise, a pu concéder à l'Allemagne, à l'Autriche, à la Bulgarie, ou à la Turquie, ou concéder aux fonctionnaires et ressortissants de ces États, par traités, conventions ou accords, conclus avant le 1er août 1914, aussi longtemps que ces traités, conventions ou accords seront en vigueur.

Les Puissances alliées et associées se réservent le droit d'accepter ou non le bénéfice de ces droits et avantages.

Article 227.

La Hongrie déclare reconnaître comme étant sans effet tous les traités, conventions ou accords conclus, par elle ou par l'ancienne monarchie austro-hongroise, avec la Russie ou avec tout État ou Gouvernement dont le territoire constituait antérieurement une partie de la Russie, ainsi qu'avec la Roumanie, avant le 28 juillet 1914 ou depuis cette date, jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité.

Article 228.

Au cas où, depuis le 28 juillet 1914, une Puissance alliée ou associée, la Russie ou un État ou Gouvernement dont le territoire constituait antérieurement une partie de la Russie, aurait été contraint à la suite d'une occupation militaire, par tout autre moyen ou pour toute autre cause, d'accorder ou de laisser accorder par un acte émanant d'une autorité publique quelconque des concessions, privilèges et faveurs de quelque nature que ce soit à la Hongrie, à l'ancienne monarchie austro-hongroise ou à un ressortissant hongrois, ces concessions, privilèges et faveurs sont annulés de plein droit par le présent Traité.

Toutes charges ou indemnités pouvant éventuellement résulter de cette annulation ne seront en aucun cas supportées par les Puissances alliées et associées, ni par les Puissances, États, Gouvernements ou autorités publiques que le présent article délie de leurs engagements.

kousko-uherské s Německem, Rakouskem, Bulharskem neb Tureckem ode dne 1. srpna 1914 až do dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Článek 226.

Maďarsko se zavazuje, že zajistí ipso facto mocnostem spojeným a sdruženým, jakož i úředníkům a příslušníkům řečených mocností výhody vyplývající ze všech práv a předností jakéhokoli druhu, jež ono neb bývalé mocnářství rakousko-uherské snad poskytlo Německu, Rakousku, Bulharsku neb Turecku, nebo jež poskytlo úředníkům neb příslušníkům těchto států smlouvami, úmluvami neb dohodami uzavřenými před 1. srpnem 1914, na tak dlouho, dokud tyto smlouvy, úmluvy neb dohody zůstanou v působnosti.

Mocnosti spojené a sdružené si vyhrazují právo přijmouti neb nepřijmouti výhody plynoucí z těchto práv a předností.

Článek 227.

Maďarsko prohlašuje, že uznává za neúčinné všechny smlouvy, úmluvy neb dohody, které uzavřelo ono neb bývalé mocnářství rakousko-uherské s Ruskem neb s kterýmkoli státem neb vládou, jejichž území bylo dříve součástí Ruska, nebo s Rumunskem před 28. červencem 1914 nebo po tomto dni až do dne, kdy nabude působnosti tato smlouva.

Článek 228.

Jestliže by po 28. červenci 1914 některá z mocností spojených nebo sdružených, Rusko nebo některý stát nebo vláda, jejichž území bylo dříve součástí Ruska, byly bývaly přinuceny následkem vojenského obsazení neb jakýmkoli jiným prostředkem neb z jakékoli jiné příčiny povoliti neb dáti povoliti jakýmkoli úředním jednáním koncese, výsady neb výhody jakéhokoli druhu Maďarsku, bývalému mocnářství rakousko-uherskému nebo příslušníku maďarskému, jsou tyto koncese, výsady a výhody ipso facto zrušeny touto smlouvou.

Náklady neb náhrady jakéhokoli druhu, které by snad vyplývaly z tohoto zrušení, nebudou v žádném případě hrazeny mocnostmi spojenými a sdruženými, aniž mocnostmi, státy, vládami nebo veřejnými úřady, jež tento článek zprošťuje jejich závazků.

Article 229.

Dès la mise en vigueur du présent Traité, la Hongrie s'engage, en ce qui la concerne, à faire bénéficier de plein droit les Puissances alliées et associées, ainsi que leurs ressortissants, des droits et avantages de quelque nature que ce soit concédés, par elle ou par l'ancienne monarchie austro-hongroise, depuis le 28 juillet 1914 jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité, par traités, conventions ou accords, à des États non belligérants ou à des ressortissants de ces États, aussi longtemps que ces traités, conventions ou accords seront en vigueur pour la Hongrie.

Article 230.

Celles des Hautes Parties Contractantes qui n'auraient pas encore signé ou qui, après avoir signé, n'auraient pas encore ratifié la Convention sur l'opium, signée à la Haye le 23 janvier 1912, sont d'accord pour mettre cette Convention en vigueur, et, à cette fin, pour édicter la législation nécessaire aussitôt qu'il sera possible et, au plus tard, dans les douze mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent, en outre, pour celles d'entre elles qui n'ont pas encore ratifié ladite Convention, que la ratification du présent Traité équivaudra, à tous égards, à cette ratification et à la signature du Protocole spécial ouvert à la Haye conformément aux résolutions de la troisième Conférence sur l'opium, tenue en 1914 pour la mise en vigueur de ladite Convention.

Le Gouvernement de la République française communiquera au Gouvernement des Pays-Bas une copie certifiée conforme du procès-verbal de dépôt des ratifications du présent Traité et invitera le Gouvernement des Pays-Bas à accepter et recevoir ce document comme dépôt des ratifications de la Convention du 23 janvier 1912 et comme signature du Protocole additionnel de 1914.

SECTION III.

DETTES.

Article 231.

Seront réglées par l'intermédiaire d'Offices de vérification et de compensation qui seront constitués par chacune des Hautes Parties Contractantes dans un délai de trois mois à

Článek 229.

Ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, zavazuje se Maďarsko, pokud se jeho týká, že ipso facto poskytne mocnostem spojeným a sdruženým i jejich příslušníkům práva a výhody jakéhokoli druhu, jež vyhradilo ono neb bývalé mocnářství rakousko-uherské ode dne 28. července 1914 až do dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, státům, jež se nezúčastnily války, neb jejich příslušníkům smlouvami, úmluvami neb dohodami, na tak dlouho, dokud tyto smlouvy, úmluvy neb dohody zůstanou pro Maďarsko v působnosti.

Článek 230.

Ony Vysoké smluvní strany, jež doposud nepodepsaly nebo jež podepsavše doposud neratifikovaly úmluvy o opiu, podepsané v Haagu dne 23. ledna 1912, jsou zajedno v tom, že uvedou tuto úmluvu v působnost a že k tomu cíli vydají potřebné zákony co možno nejdříve, nejdéle do dvanácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Mimo to ujednávají smluvní strany, pokud jde o ty z nich, které ještě neratifikovaly řečené úmluvy, že ratifikace této smlouvy bude ve všech směrech platiti za ratifikaci a za podpis zvláštního protokolu, který byl vyložen v Haagu ve shodě s resolucí třetí konference opiové z roku 1914 k tomu cíli, aby tato úmluva byla uvedena v působnost.

Za tím účelem odevzdá vláda republiky francouzské vládě nizozemské ověřený souhlasný opis protokolu o složení ratifikací této smlouvy a vyzve vládu nizozemskou, aby přijala a pokládala tento dokument za složení ratifikací úmluvy ze dne 23. ledna 1912 a za podpis dodatečného protokolu z r. 1914.

ODDíL III.

DLUHY.

Článek 231.

Tyto druhy peněžních závazků budou vyrovnávány prostřednictvím úřadů verifikačkačních a kompensačních, které budou zřízeny každou z Vysokých smluvních stran do tří mě-

dater de la notification prévue à l'alinéa *e)* ci-après, les catégories suivantes d'obligations pécuniaires:

1⁰ les dettes exigibles avant la guerre et dues par les ressortissants d'une des Puissances Contractantes, résidant sur le territoire de cette Puissance aux ressortissants d'une Puissance adverse résidant sur le territoire de cette Puissance;

2⁰ les dettes devenues exigibles pendant la guerre, et dues aux ressortissants d'une des Puissances Contractantes résidant sur le territoire de cette Puissance et résultant de transactions ou des contrats, passés avec les ressortissants d'une Puissance adverse résidant sur le territoire de cette Puissance, dont l'exécution totale ou partielle a été suspendue du fait de l'état de guerre;

3⁰ les intérêts échus avant et pendant la guerre et dus à un ressortissant d'une des Puissances Contractantes, provenant des valeurs émises ou reprises par une Puissance adverse, pourvu que le payement de ces intérêts aux ressortissants de cette Puissance ou aux neutres n'ait pas été suspendu pendant la guerre;

4⁰ les capitaux remboursables avant et pendant la guerre, payables aux ressortissants d'une des Puissances Contractantes, représentant des valeurs émises par une Puissance adverse, pourvu que le payement de ces capitaux aux ressortissants de cette Puissance ou aux neutres n'ait pas été suspendu pendant la guerre.

Dans le cas d'intérêts ou de capitaux payables pour des titres émis ou repris par le Gouvernement de l'ancienne monarchie austro-hongroise, le montant qui sera crédité et payé par la Hongrie ne sera que celui des intérêts et capitaux correspondant à la dette incombant à la Hongrie, en conformité des dispositions de la Partie IX (Clauses financières) du présent Traité et des principes établis par la Commission des réparations.

Les produits des liquidations des biens, droits et intérêts ennemis visés dans la Section IV et son Annexe, seront pris en charge dans la monnaie et au change prévus ci-après à l'alinéa *d)*, par les Offices de vérification et de compensation et affectés par eux dans les conditions prévues par lesdites Section et Annexe.

Les opérations visées dans le présent article seront effectués selon les principes suivants et conformément à l'Annexe de la présente Section:

síců po notifikaci vzpomenuté v odstavci e) níže:

1. dluhy splatné před válkou, jimiž jsou povinni příslušníci jedné ze smluvních mocností, sídlící na území této mocnosti, příslušníkům mocnosti protivné, sídlícím na území této mocnosti;

2. dluhy dospělé za války, jimiž jest někdo povinen příslušníkům některé ze smluvních mocností, sídlícím na území této mocnosti, a jež vyplývají z transakcí neb smluv ujednaných s příslušníky protivné mocnosti, sídlícími na území této mocnosti, a jejichž vymáhání bylo úplně nebo částečně přerušeno následkem stavu válečného;

3. úroky před válkou neb za války dospělé a dlužné příslušníku některé ze smluvních mocností, jež vyplývají z cenných papírů vydaných neb převzatých protivnou mocností, předpokládajíc, že vyplácení těchto úroků vlastním příslušníkům této mocnosti nebo neutrálům nebylo po dobu války zastaveno;

4. jistiny, které se staly splatnými před válkou nebo za války a které mají býti vyplaceny příslušníkům některé smluvní mocnosti, představujíce cenné papíry vydané protivnou mocností, předpokládajíc, že vyplacení takovéhoto kapitálu vlastním příslušníkům této mocnosti neb neutrálům nebylo po dobu války zastaveno.

Jde-li o úroky nebo jistiny splatné za titry vydané nebo převzaté vládou bývalého mocnářství rakousko-uherského, nebude suma, kterou bude musiti Maďarsko připsati ku prospěchu a zaplatiti, vyšší než suma úroků a jistin odpovídajících dluhu postihujícímu Maďarsko podle ustanovení Části IX (Klausule finanční) této smlouvy a podle zásad stanovených komisí reparační.

Výtěžky likvidací nepřátelských majetků, práv a zájmových účastenství, uvedených v Oddílu IV a jeho příloze, budou účtovány verifikačními a kompensačními úřady v měně a za kurs stanovený níže v odstavci d) a bude s nimi naloženo podle podmínek stanovených v řečeném Oddílu a příloze.

Operace tímto článkem stanovené budou se prováděti podle těchto zásad a v souhlase s přílohou tohoto Oddílu:

a) Chacune des Hautes Parties Contractantes interdira, dès la mise en vigueur du présent Traité, tous payements, acceptations de payements et généralement toutes communications entre les parties intéressées, relativement au règlement desdites dettes, autrement que par l'intermédiaire des Offices de vérification et de compensation susvisés;

b) Chacune des Hautes Parties Contractantes sera respectivement responsable du payement desdites dettes de ses nationaux, sauf dans le cas où le débiteur était, avant la guerre, en faillite, en déconfiture ou en état d'insolvabilité déclarée ou si la dette était due par une société, dont les affaires ont été liquidées pendant la guerre conformément à la législation exceptionnelle de guerre;

c) Les sommes dues aux ressortissants d'une des Puissances Contractantes par les ressortissants d'une Puissance adverse seront portées au débit de l'Office de vérification et de compensation du pays du débiteur et versées au créancier par l'Office du pays de ce dernier;

d) Les dettes seront payées ou créditées dans la monnaie de celle des Puissances alliées et associées (y compris les colonies et protectorats des Puissances alliées, les Dominions britanniques et l'Inde), qui sera intéressée. Si les dettes doivent être réglées dans toute autre monnaie, elles seront payées ou créditées dans la monnaie de la Puissance alliée ou associée intéressée (colonie, protectorat, Dominion britannique ou Inde). La conversion se fera au taux du change d'avant-guerre.

Pour l'application de cette disposition, on considère que le taux du change d'avant-guerre est égal à la moyenne des taux des transferts télégraphiques de la Puissance alliée ou associée intéressée pendant le mois précédant immédiatement l'ouverture des hostilités entre ladite Puissance intéressée et l'Autriche-Hongrie.

Dans le cas où un contrat stipulerait expressément un taux fixe de change pour la conversion de la monnaie dans laquelle l'obligation est exprimée, en la monnaie de la Puissance alliée ou associée intéressée, la disposition ci-dessus, relative au taux du change ne sera pas applicable.

En ce qui concerne la Pologne et l'État tchéco-slovaque, Puissances nouvellement crées, la monnaie de règlement et le taux du change applicables aux dettes à payer ou à créditer seront fixés par la Commission des

a) Každá z Vysokých smluvních stran zapoví ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, veškeré platby, přijímání plateb a vůbec veškeren styk mezi zájemníky týkající se vyrovnání řečených dluhů jinak než prostřednictvím shora zmíněných úřadů verifikačních a kompensačních.

b) Každá z Vysokých smluvních stran, o kterou jde, bude ručiti za placení řečených dluhů svých příslušníků státních, vyjímajíc případ, byl-li dlužník před válkou ve stavu úpadku, insolvence, nebo bylo-li vyhlášeno zastavení jeho platů, aneb byla-li dlužníkem společnost, jejíž obchody byly za války likvidovány podle výjimečných zákonů válečných.

c) Částky dlužné příslušníkům jedné smluvní mocnosti příslušníky protivné mocnosti připíší se na vrub verifikačního a kompensačního úřadu země dlužníkovy a budou zapraveny věřitelovi úřadem státu věřitelova.

d) Dluhy budou placeny neb uvěřeny v měně té mocnosti spojené a sdružené (k nimž se počítají i kolonie a protektoráty mocností spojených, britská dominia a Indie), o kterou jde. Mají-li dluhy býti vyrovnány v jiné měně, budou spláceny neb uvěřeny v měně interesované mocnosti spojené nebo sdružené (kolonie, protektorátu, britského dominia neb Indie), o kterou jde. Konverse se provede v kursu předválečném.

Pro použití tohoto ustanovení bude se míti za to, že se předválečný kurs rovná průměru přepočítacích kursů telegrafních, které platily pro mocnost spojenou nebo sdruženou, o kterou jde, v měsíci, který předcházel přímo před začetím stavu válečného mezi řečenou mocností, o kterou jde, a Rakousko-Uherskem.

Jestliže smlouva ustanovuje výslovně pevný kurs konverse měny, v níž je závazek vyjádřen, v měnu mocnosti spojené nebo sdružené, o kterou jde, nebude hořejších ustanovení o kursu použito.

Pokud jde o Polsko a stát československý, mocnosti nově utvořené, budou měna a kurs, v kterých mají býti vyrovnány dluhy, jež mají býti zaplaceny neb uvěřeny, ustanoveny komisí reparační, o níž jedná část VIII, leda že

réparations prévue dans la Partie VIII, à moins que les États intéressés ne soient au préalable parvenus à un accord réglant les questions en suspens;

e) Les prescriptions du présent article et de l'Annexe ci-jointe ne s'appliqueront pas entre la Hongrie d'une part et, d'autre part, l'une quelconque des Puissances alliées ou associées, leurs colonies et pays de protectorat, ou l'un quelconque des Dominions britanniques, ou l'Inde, à moins que, dans un délai d'un mois, à dater du dépôt de la ratification du présent Traité par la Puissance en question ou de la ratification pour le compte de ce Dominion ou de l'Inde, notification à cet effet ne soit donnée à la Hongrie par les Gousociée, de tel Dominion britannique, ou de l'Inde, suivant le cas;

f) Les Puissances alliées et associées qui ont adhéré au présent article et à l'Annexe ci-jointe, pourront convenir entre elles de les appliquer à leurs ressortissants respectifs établis sur leur territoire, en ce qui concerne les rapports entre ces ressortissants et les ressortissants hongrois. Dans ce cas, les payements effectués par application de la présente disposition feront l'objet de règlements entre les Offices de vérification et de compensation alliés et associés intéressés.

ANNEXE.

§ 1.

Chacune des Hautes Parties Contractantes créera, dans un délai de trois mois, à dater de la notification prévue à l'article 231, paragraphe *e)*, un «Office de vérification et de compensation» pour le payement et le recouvrement des dettes ennemies.

Il pourra être créé des Offices locaux pour une partie des territoires des Hautes Parties Contractantes. Ces Offices agiront sur ces territoires comme les Offices centraux; mais tous les rapports avec l'Office établi dans le pays adverse auront lieu par l'intermédiaire de l'Office central.

§ 2.

Dans la présente Annexe, on désigne par les mots «dettes ennemies» les obligations pécuniaires visées au premier paragraphe de l'article 231, par «débiteurs ennemis» les personnes qui doivent ces sommes, par «créanciers ennemis» les personnes à qui elles sont dues, par «Office créancier» l'Office de vérification et compensation fonctionnant dans le

by byly zúčastněné státy napřed došly k dohodě, upravující otázky nerozhodnuté.

e) Předpisy tohoto článku a připojené přílohy nebudou platiti mezi Maďarskem s jedné strany a kteroukoliv mocností spojenou nebo sdruženou, její kolonií, protektorátem, dominiem britským nebo Indií se strany druhé, leda že do měsíce po dni, kdy bude uložena ratifikace této smlouvy mocností, o niž jde, nebo ratifikace jménem onoho dominia nebo Indie, se dostane Maďarsku v tom směru notifikace vládou oné mocnosti spojené neb sdružené, onoho britského dominia neb Indie, podle toho, o koho jde.

f) Mocnosti spojené a sdružené, které přijaly tento článek a připojenou přílohu, mohou se mezi sebou dohodnouti, že jich použijí o svých příslušnících, sídlících na jejich území, pokud jde o vztahy mezi těmito příslušníky a příslušníky maďarskými. V tomto případě budou platby provedené podle tohoto předpisu vyrovnávány mezi úřady verifikačními a kompensačními států spojených a sdružených, kterých se věc týká.

PŘÍLOHA.

§ 1.

Každá z Vysokých stran smluvních zřídí do tří měsíců od notifikace podle článku 231, odstavec e), „úřad verifikační a kompensační" pro placení a vymáhání nepřátelských dluhů.

Pro jednotlivé díly území Vysokých stran smluvních mohou býti zřízeny místní úřady. Tyto úřady budou ve svém obvodu zastávati veškery funkce ústředních úřadů; ale veškeré styky s úřadem v protivné zemi musí býti prováděny skrze ústřední úřad.

§ 2.

V této příloze jsou označeny slovy „nepřátelské dluhy" závazky peněžní uvedené v prvním odstavci článku 231, slovy „nepřátelští dlužníci" osoby, které jsou tyto částky dlužny, slovy „nepřátelští věřitelé" osoby, kterým jsou dlužny, slovy „úřad věřitelský" úřad verifikační a kompensační působící v zemi věřitelově, a slovy „úřad dlužnický"

pays du créancier et par «Office débiteur» l'Office de vérification et compensation fonctionnant dans le pays du débiteur.

§ 3.

Les Hautes Parties Contractantes sanctionneront les infractions aux dispositions du paragraphe *a)* de l'article 231 par les peines prévues actuellement, dans leur législation, pour le commerce avec l'ennemi. Celles qui n'auraient pas interdit le commerce avec l'ennemi, promulgueront des lois punissant les infractions susmentionnées par des peines rigoureuses. Les Hautes Parties Contractantes interdiront également sur leur territoire toute action en justice relative au payement des dettes ennemies, en dehors des cas prévus par la présente Annexe.

§ 4.

La garantie gouvernementale prévue au paragraphe *b)* de l'article 231 s'applique, lorsque le recouvrement ne peut être effectué, pour quelque cause que ce soit, sauf dans le cas où, selon la législation du pays du débiteur, la dette était prescrite au moment de la déclaration de guerre ou si, à ce moment, le débiteur était en faillite, en déconfiture ou en état d'insolvabilité déclarée, ou si la dette était due par une société dont les affaires ont été liquidées conformément à la législation exceptionnelle de guerre. Dans ce cas, la procédure prévue par la présente Annexe s'appliquera au payement des répartitions.

Les termes «en faillite, en déconfiture» visent l'application des législations qui prévoient ces situations juridiques. L'expression «en état d'insolvabilité déclarée» a la même signification qu'en droit anglais.

§ 5.

Les créanciers notifieront, à l'Office créancier, dans le délai de six mois à dater de sa création, les dettes qui leur sont dues et fourniront à cet Office tous les documents et renseignements qui leur seront demandés.

Les Hautes Parties Contractantes prendront toutes mesures utiles pour poursuivre et punir les collusions qui pourraient se produire entre créanciers et débiteurs ennemis. Les Offices se communiqueront toutes les indications et renseignements pouvant aider à découvrir et à punir de semblables collusions.

Les Hautes Parties Contractantes faciliteront autant que possible la communication

úřad verifikační a kompensační působící v zemi dlužníkově.

§ 3.

Vysoké strany smluvní podrobí přestoupení odstavce a) článku 231 týmž trestům, jaké jsou nyní v zákonné platnosti na obchodování s nepřítelem. Ty z nich, které nezakázaly obchodování s nepřítelem, vyhlásí zákony postihující přísnými tresty přestoupení výše zmíněná. Rovněž zakáží Vysoké smluvní strany na svém území veškeré právní spory vztahující se na placení nepřátelských dluhů, vyjímajíc případy vypočtené v této příloze.

§ 4.

Vládní záruky uvedené v odstavci b) článku 231 bude použito, je-li dluh z jakéhokoli důvodu nedobytný, vyjímajíc případ, byl-li v době vypovědění války dluh již promlčen podle zákonů v zemi dlužníkově, nebo byl-li dlužník v té chvíli ve stavu úpadku, insolvence, nebo bylo-li vyhlášeno zastavení jeho platů aneb byla-li dlužníkem společnost, jejíž obchody byly likvidovány podle výjimečných zákonů válečných. V tomto případě bude řízení stanovené v této příloze platiti pro placení repartic z massy.

Výrazy „stav úpadku" a „insolvence" míří na zákony, které znají tyto právní stavy. Výraz „vyhlášení zastavení platů" má týž význam jako v právu anglickém.

§ 5.

Věřitelé podají úřadu věřitelskému do šesti měsíců od jeho ustavení zprávu o svých pohledávkách a opatří mu veškeré písemné doklady a vysvětlení, které na nich budou žádány.

Vysoké strany smluvní učiní veškerá opatření potřebná k stíhání a potrestání tajného dorozumění mezi nepřátelskými věřiteli a dlužníky. Úřady tyto oznámí si vespolek veškery údaje a zprávy, které by pomáhaly odkrýti a potrestati taková dorozumění.

Dlužníkům a věřitelům přejícím si dorozuměti se o výši dluhu usnadní Vysoké

postale et télégraphique, aux frais des parties et par l'intermédiaire des Offices, entre débiteurs et créanciers désireux d'arriver à un accord sur le montant de leur dette.

L'Office créancier notifiera à l'Office débiteur toutes les dettes qui lui auront été déclarées. L'Office débiteur fera, en temps utile, connaître à l'Office créancier les dettes reconnues et les dettes contestées. Dans ce dernier cas, l'Office débiteur mentionnera les motifs de la non-reconnaissance de la dette.

§ 6.

Lorsqu'une dette aura été reconnue, en tout ou partie, l'Office débiteur créditera aussitôt du montant reconnu l'Office créancier qui sera, en même temps, avisé de ce crédit.

§ 7.

La dette sera considéré comme reconnue pour sa totalité et le montant en sera immédiatement porté au crédit de l'Office créancier, à moins que, dans un délai de trois mois à partir de la réception de la notification qui lui aura été faite (sauf prolongation de ce délai acceptée par l'Office créancier), l'Office débiteur ne fasse connaître que la dette n'est pas reconnue.

§ 8.

Dans le cas où la dette ne serait pas reconnue, en tout ou partie, les deux Offices examineront l'affaire d'un commun accord et tenteront de concilier les parties.

§ 9.

L'Office créancier payera aux particuliers créanciers les sommes portées à son crédit en utilisant à cet effet les fonds mis à sa disposition par le Gouvernement de son pays et dans les conditions fixées par ce Gouvernement, en opérant notamment toute retenue jugée nécessaire pour risques, frais ou droits de commission.

§ 10.

Toute personne qui aura réclamé le payement d'une dette ennemie dont le montant n'aura pas été reconnu en tout ou en partie devra payer à l'Office, à titre d'amende, un intérêt de 5% sur la partie non reconnue de la dette. De même, toute personne qui aura indûment refusé de reconnaître tout ou partie d'une dette à elle réclamée devra payer, à titre d'amende, un intérêt de 5% sur le montant au sujet duquel son refus n'aura pas été reconnu justifié.

smluvní strany co možno nejvíce poštovní a telegrafní spojení na útraty zúčastněných stran skrze úřady.

Úřad věřitelský oznámí úřadu dlužnickému veškeré dluhy, které mu budou přihlášeny. Úřad dlužnický zpraví v pravý čas úřad věřitelský o dluzích uznaných a dluzích sporných. V tomto případě úřad dlužnický udá, proč dluh nebyl uznán.

§ 6.

Kdykoli bude některý dluh uznán zcela nebo z části, připíše úřad dlužnický ihned uznanou částku ku prospěchu úřadu věřitelskému, který bude současně o této kreditní položce zpraven.

§ 7.

Dluh bude pokládán za uznaný v celku a bude připsán ku prospěchu úřadu věřitelskému, jestliže do tří měsíců od přijetí zprávy nebo do delší lhůty, kterou povolí úřad věřitelský, úřad dlužnický nedá zprávy, že dluh uznán nebyl.

§ 8.

Jestliže dluh nebude uznán v celku nebo z části, vyšetří oba úřady společně tu věc a pokusí se o to, aby se strany dohodly.

§ 9.

Úřad věřitelský zaplatí jednotlivým věřitelům částky jemu ku prospěchu připsané, používaje k tomu cíli prostředků daných mu k disposici vládou jeho státu a za podmínek ustanovených touto vládou, zadrží však částku, již uzná za potřebnou k úhradě risika, výloh a provisí.

§ 10.

Kdokoli bude požadovati zaplacení nepřátelského dluhu, který nebude uznán v celku nebo z části, musí zaplatiti úřadu jako pokutu 5%ní úrok z neuznané částky dluhu. Rovněž, kdokoli neoprávněně odmítne zcela nebo z části uznati dluh od něho požadovaný, musí zaplatiti jako pokutu 5%ní úrok z částky, stran které jeho odmítnutí nebude uznáno za oprávněné.

Cet intérêt sera dû à partir du jour de l'expiration du délai prévu au paragraphe 7 jusqu'au jour où la réclamation aura été reconnue injustifiée ou la dette payée.

Les Offices, chacun en ce qui le concerne, poursuivront le recouvrement des amendes ci-dessus visées et seront responsables dans le cas où ces amendes ne pourront pas être recouvrées.

Les amendes seront portées au crédit de l'Office adverse, qui les conservera à titre de contribution aux frais d'exécution des présentes dispositions.

§ 11.

La balance des opérations entre les Offices sera établie tous les trois mois et le solde réglé par l'État débiteur dans un délai d'un mois et par versement effectif de numéraire.

Toutefois, les soldes pouvant être dus par une ou plusieurs Puissances alliées ou associées seront retenus jusqu'au payement intégral des sommes dues aux Puissances alliées ou associées ou à leurs ressortissants du chef de la guerre.

§ 12.

En vue de faciliter la discussion entre les Offices, chacun d'eux aura un représentant dans la ville où fonctionnera l'autre.

§ 13.

Sauf exception motivée, les affaires seront discutées autant que possible dans les bureaux de l'Office débiteur.

§ 14.

Par application de l'article 231, paragraphe *b)*, les Hautes Parties Contractantes sont responsables du payement des dettes ennemies de leurs ressortissants débiteurs.

L'Office débiteur devra donc créditer l'Office créancier de toutes les dettes reconnues, alors même que le recouvrement sur le particulier débiteur aurait été impossible. Les Gouvernements devront néanmoins donner à leur Office tout pouvoir nécessaire pour poursuivre le recouvrement des créances reconnues.

§ 15.

Chaque Gouvernement garantira les frais de l'Office installé sur son territoire, y compris les appointements du personnel.

Tento úrok se bude počítati od konce lhůty naznačené v paragrafu 7 do dne, kdy požadavek bude uznán za neoprávněný, nebo kdy dluh bude splacen.

Každý úřad se musí ve svém oboru působnosti postarati o vymožení pokut shora naznačených a bude ručiti v případech, kde tyto pokuty nebudou vymoženy.

Pokuty budou připsány ku prospěchu protivnému úřadu, který je zadrží jako příspěvek na výlohy spojené s provedením těchto předpisů.

§ 11.

Zúčtování mezi úřady bude konáno čtvrtletně a saldo zapravováno v hotovosti státem dlužníkovým do měsíce.

Salda však, jež by snad měla platiti jedna nebo několik mocností spojených nebo sdružených, budou zadržena až do úplného zaplacení částek příslušejících mocnostem spojeným nebo sdruženým nebo jejich příslušníkům z důvodů válečných.

§ 12.

Aby bylo usnadněno jednání mezi úřady, bude míti každý z nich zástupce v sídle druhého úřadu.

§ 13.

Veškerá jednání budou, nehledíc k odůvodněným výjimkám, konána pokud možno v místnostech úřadu dlužnického.

§ 14.

Podle článku 231, odstavce b), ručí Vysoké strany smluvní za to, že jejich příslušníci zaplatí nepřátelské pohledávky.

Úřad dlužnický bude tedy povinen připsati ku prospěchu úřadu věřitelskému veškeré dluhy uznané, třeba by byly u jednotlivého dlužníka nedobytné. Avšak zúčastněné vlády musí svým úřadům dáti veškerou moc potřebnou k dobytí uznaných dluhů.

§ 15.

Každá vláda zaručí náklady úřadu zřízeného na jejím území, počítajíc v to plat úřednictva.

§ 16.

En cas de désaccord entre deux Offices sur la réalité de la dette, ou en cas de conflit entre le débiteur et le créancier ennemis ou entre les Offices, la contestation sera soumise à un arbitrage (si les parties y consentent et dans les conditions fixées par elles d'un commun accord), ou portée devant le Tribunal arbitral mixte prévu dans la Section VI ci-après.

La contestation peut toutefois, à la demande de l'Office créancier, être soumise à la juridiction des tribunaux de droit commun du domicile du débiteur.

§ 17.

Les sommes allouées par le Tribunal arbitral mixte, par les tribunaux de droit commun ou par le tribunal d'arbitrage seront recouvrées par l'intermédiaire des Offices comme si ces sommes avaient été reconnues dues par l'Office débiteur.

§ 18.

Les Gouvernements intéressés désigneront un agent chargé d'introduire les instances devant le Tribunal arbitral mixte pour le compte de son Office. Cet agent exercera un contrôle général sur les mandataires ou avocats des ressortissants de son pays.

Le Tribunal juge sur pièces. Il peut toutefois entendre les parties comparaissant en personne ou représentées, à leur gré, soit par des mandataires agréés par les deux Gouvernements, soit par l'agent visé ci-dessus, qui a pouvoir d'intervenir aux côtes de la partie comme de reprendre et soutenir la demande abandonnée par elle.

§ 19.

Les Offices intéressés fourniront au Tribunal arbitral mixte tous renseignements et documents qu'ils auront en leur possession, afin de permettre au Tribunal de statuer rapidement sur les affaires qui lui sont soumises.

§ 20.

Les appels de l'une des parties contre la décision conjointe des deux Offices entraînent, à la charge de l'appelant, une consignation qui n'est restituée que lorsque la première décision est réformée en faveur de l'appelant et dans la mesure du succès de ce dernier, son adversaire devant, en ce cas, être, dans une égale proportion, condamné aux dommages

§ 16.

Vznikla-li by neshoda mezi dvěma úřady o oprávněnosti nároků nebo spor mezi dlužníkem a věřitelem nepřátelským nebo mezi úřady, bude spor podroben řízení rozhodčímu (jestliže strany s tím vysloví souhlas, a za podmínek stanovených vzájemnou dohodou), anebo bude předložen smíšenému rozhodčímu soudu ustanovenému v následujícím Oddílu VI.

Spor může však býti na žádost úřadu věřitelského předložen k rozhodnutí řádným soudům v bydlišti dlužníkově.

§ 17.

Částky přiznané smíšeným rozhodčím soudem, soudy řádnými nebo soudem rozhodčím budou vymáhány skrze úřad, jako kdyby byly uznány úřadem dlužnickým.

§ 18.

Každá ze zúčastněných vlád ustanoví zástupce, kterému bude uloženo vznášeti jménem jejího úřadu žaloby před smíšeným rozhodčím soudem. Tento zástupce bude vykonávati všeobecný dohled nad zmocněnci nebo právními zástupci příslušníků svého státu.

Soud rozhoduje podle spisů. Může však slyšeti strany předstupující osobně nebo podle vlastní vůle zastoupené buď zmocněnci schválenými oběma vládami nebo zástupcem shora uvedeným, který má právo přidružiti se ke straně, jakož i převzíti a držeti žalobní nárok jí opuštěný.

§ 19.

Zúčastněné úřady předloží smíšenému rozhodčímu soudu všecky informace a listinné doklady, které budou míti, aby umožnily soudu rychle rozhodnouti o právních věcech naň vznesených.

§ 20.

Kde se jedna ze zúčastněných stran odvolá ze spojeného rozhodnutí obou úřadů, musí složiti jistotu k úhradě nákladů, kterážto jistota bude vrácena toliko, jestliže první rozsudek bude změněn ve prospěch odvolatelův, a v poměru k úspěchu, jehož dosáhne, v kterémžto případě bude jeho odpůrce přidržen zaplatiti poměrný podíl škod a výloh. Jistota

et dépens. La consignation peut être remplacée par une caution acceptée par le Tribunal.

Un droit de 5% sur le montant de la somme en litige sera prélevé pour toutes les affaires soumises au Tribunal. Sauf décision contraire du Tribunal, le droit sera supporté par la partie perdante. Ce droit se cumulera avec la consignation visée ci-dessus. Il est également indépendant de la caution.

Le Tribunal peut allouer à l'une des parties des dommages et intérêts à concurrence des frais du procès.

Toute somme due par application du présent paragraphe sera portée au crédit de l'Office de la partie gagnante et fera l'objet d'un compte séparé.

§ 21.

En vue de l'expédition rapide des affaires, il sera tenu compte, pour la désignation du personnel des Offices et du Tribunal arbitral mixte, de la connaissance de la langue du pays adverse intéressé.

Les Offices pourront correspondre librement entre eux et se transmettre des documents dans leur langue.

§ 22.

Sauf accord contraire entre les Gouvernements intéressés, les dettes porteront intérêt dans les conditions suivantes:

Aucun intérêt n'est dû sur les sommes dues à titre de dividendes, intérêts ou autres payements périodiques représentant l'intérêt du capital.

Le taux de l'intérêt sera de 5% par an sauf si, en vertu d'un contrat, de la loi ou de la coutume locale, le créancier devait recevoir un intérêt d'un taux différent. Dans ce cas, c'est ce taux qui sera appliqué.

Les intérêts courront du jour de l'ouverture des hostilités, ou du jour de l'échéance si la dette à recouvrer est échue au cours de la guerre, et jusqu'au jour où le montant de la dette aura été porté au crédit de l'Office créancier.

Les intérêts, en tant qu'ils sont dus, seront considérés comme des dettes reconnues par les Offices et portés, dans les mêmes conditions, au crédit de l'Office créancier.

může býti nahrazena jinou zárukou, kterou by soud přijal.

5%ní poplatek sporné částky bude vyměřen ve všech případech přednesených soudu. Tento poplatek ponese strana podlehnuvší, nerozhodne-li soud jinak. Tento poplatek platí se vedle jistoty shora vzpomenuté. Rovněž není závislý na záruce.

Soud může přiznati jedné ze stran odškodné až do výše útrat vzniklých procesem.

Každá částka dlužná podle tohoto paragrafu bude připsána ku prospěchu úřadu vítězné strany a bude zúčtována odděleně.

§ 21.

K rychlému vyřizování sporů bude při jmenování všech osob pro úřady a pro smíšený rozhodčí soud přihlíženo k znalosti řeči druhého zúčastněného státu.

Každý z úřadů bude moci volně dopisovati i předkládati listiny druhému ve svém vlastním jazyku.

§ 22.

Nebude-li opačné dohody mezi zúčastněnými vládami, zúrokují se dluhy podle těchto pravidel:

Žádný úrok se nebude platiti z dlužných dividend, úroků nebo jiných oběasných platů, které samy jsou úrokem z kapitálu.

Úroková míra bude 5% ročně, leda že by podle smlouvy, zákona nebo místního zvyku věřitel měl právo na úrok podle jiné míry; v těchto případech bude platiti tato míra.

Úrok se bude počítati ode dne zahájení nepřátelství nebo, jestliže částka, která má býti uhrazena, dospěla během války, ode dne dospělosti, až do dne, kdy dluh bude připsán ku prospěchu úřadu věřitelskému.

Pokud jsou úroky dluhovány, budou pokládány za dluhy uznané od úřadů a budou za týchž podmínek připsány ku prospěchu úřadu věřitelskému.

§ 23.

Si, à la suite d'une décision des Offices ou du Tribunal arbitral mixte, une réclamation n'est pas considérée comme rentrant dans les cas prévus dans l'article 231, le créancier aura la faculté de poursuivre le recouvrement de sa créance devant les tribunaux de droit commun ou par toute autre voie de droit.

La demande adressée à l'Office est interruptive de prescription.

§ 24.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de considérer les décisions du Tribunal arbitral mixte comme définitives et de les rendre obligatoires pour leurs ressortissants.

§ 25.

Si un Office créancier se refuse à notifier à l'Office débiteur une réclamation ou à accomplir un acte de procédure prévu à la présente Annexe pour faire valoir, pour tout ou partie, une demande qui lui aura été dûment notifiée, il sera tenu de délivrer au créancier un certificat indiquant la somme réclamée et ledit créancier aura la faculté de poursuivre le recouvrement de la créance devant les tribunaux de droit commun ou par toute autre voie de droit.

SECTION IV.

BIENS, DROITS ET INTÉRÊTS.

Article 232.

I. La question des biens, droits et intérêts privés en pays ennemi recevra sa solution conformément aux principes posés dans la présente Section et aux dispositions de l'Annexe ci-jointe.

a) Les mesures exceptionnelles de guerre et les mesures de disposition, telles qu'elles sont définies dans l'Annexe ci-jointe, paragraphe 3, prises dans le territoire de l'ancien royaume de Hongrie, concernant les biens, droits et intérêts des ressortissants des Puissances alliées ou associées, y compris les sociétés et associations dans lesquelles ces ressortissants étaient intéressés, seront immédiatement levées ou arrêtées lorsque la liquidation n'en aura pas été terminée, et les biens, droits et intérêts dont il s'agit seront restitués aux ayants droit.

§ 23.

Jestliže rozhodnutím úřadů nebo smíšeného soudu rozhodčího bude o některém nároku uznáno, že nespadá pod článek 231, může věřitel vymáhati svoji pohledávku před řádnými soudy nebo kteroukoli jinou právní cestou.

Přednese-li se nárok úřadu, přetrhují se lhůty promlčecí.

§ 24.

Vysoké strany smluvní se zavazují, že uznají nálezy smíšeného soudu rozhodčího za konečné a že je učiní závaznými pro své příslušníky.

§ 25.

Jestliže úřad věřitelský odmítne oznámiti úřadu dlužnickému nárok nebo postupovati podle této přílohy k tomu cíli, aby byl vymožen zcela nebo z části nárok, který mu byl řádně ohlášen, bude povinen vydati věřiteli osvědčení udávající požadovanou částku, a řečený věřitel bude oprávněn vymáhati pohledávku před řádnými soudy nebo jakoukoli jinou právní cestou.

ODDÍL IV.

MAJETEK, PRÁVA A ZÁJMOVÁ ÚČASTENSTVÍ.

Článek 232.

I. Otázka soukromého majetku, soukromých práv a zájmových účastenství v zemích nepřátelských bude rozřešena podle zásad vyslovených v tomto Oddíle a podle ustanovení připojené přílohy.

a) Mimořádná opatření válečná, jakož i opatření disposiční, tak jak jsou vymezena v příloze paragrafu 3, která byla v území bývalého království uherského učiněna o majetku, právech a zájmových účastenstvích příslušníků mocností spojených nebo sdružených, počítajíc v to společnosti a družstva, v nichž tito příslušníci byli zúčastněni, budou, nebude-li likvidace již ukončena, neprodleně zrušena aneb zastavena, a budou majetek, práva a zájmová účastenství, o něž jde, vrácena oprávněným.

b) Sous réserve des dispositions contraires qui pourraient résulter du présent Traité, les Puissances alliées ou associées se réservent le droit de retenir et de liquider tous les biens, droits et intérêts qui appartiennent, à la date de la mise en vigueur du présent Traité, à des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou à des sociétés contrôlées par eux et qui se trouvent sur leur territoire, dans leurs colonies, possessions et pays de protectorat, y compris les territoires qui leur ont été cédés en vertu du présent Traité, ou qui sont sous le contrôle desdites Puissances.

La liquidation aura lieu conformément aux lois de l'État allié ou associé intéressé et le propriétaire ne pourra disposer de ces biens, droits et intérêts, ni les grever d'aucune charge, sans le consentement de cet État.

Ne seront pas considérés, au sens du présent paragraphe, comme ressortissants hongrois, les personnes qui, dans les six mois de la mise en vigueur du présent Traité, établiront qu'elles ont acquis de plein droit, conformément aux dispositions du présent Traité, la nationalité d'une Puissance alliée ou associée, y compris celles qui, en vertu de l'article 62, obtiennent cette nationalité avec le consentement des autorités compétentes ou en raison d'un indigénat *(pertinenza)* antérieur.

c) Les prix ou indemnités résultant de l'exercice du droit visé au paragraphe *b)* seront fixés d'après les modes d'évaluation et de liquidation déterminés par la législation du pays dans lequel les biens ont été retenus ou liquidés.

d) Dans les rapports entre les Puissances alliées ou associées ou leurs ressortissants d'une part, et les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie d'autre part, ainsi qu' entre la Hongrie d'une part et les Puissances alliées et associées et leurs ressortissants d'autre part, seront considérées comme définitives et opposables à toute personne, sous les réserves prévues au présent Traité, toutes mesures exceptionnelles de guerre ou de disposition, ou actes accomplis ou à accomplir en vertu de ces mesures, telles qu'elles sont définies dans les paragraphes 1 et 3 de l'Annexe ci-jointe.

e) Les ressortissants des Puissances alliées ou associées auront droit à une indemnité pour les dommages ou préjudices causés à leurs biens, droits ou intérêts, y compris les

b) S výhradou opačných ustanovení, která by snad vyplývala z této smlouvy, vyhrazují si mocnosti spojené nebo sdružené právo zadržeti a likvidovati veškerý majetek, práva a zájmová účastenství, jež v době, kdy tato smlouva nabude působnosti, náležejí příslušníkům bývalého království uherského nebo společnostem jimi kontrolovaným a jsou na jejich území, v jejich osadách, državách a protektorátech, počítajíc v to i území, která jim byla postoupena podle této smlouvy nebo jsou pod dozorem jmenovaných mocností.

Likvidace bude provedena podle zákonů zúčastněného státu spojeného anebo sdruženého, a nebude vlastník směti nakládati s tímto majetkem, právy a zájmovými účastenstvími, aniž jest mu dovoleno uvaliti na ně jakékoli břemeno bez svolení tohoto státu.

Za maďarské příslušníky ve smyslu tohoto odstavce nebudou pokládány osoby, které do šesti měsíců po tom, kdy nabude působnosti tato smlouva, dokáží, že podle ustanovení této smlouvy nabyly ipso facto státního občanství mocnosti spojené nebo sdružené, počítajíc v to osoby, které nabudou tohoto státního občanství se svolením příslušných úřadů podle článku 62, a osoby, které nabudou tohoto státního občanství na základě dřívějšího práva domovského.

c) Platy nebo náhrady vyplývající z výkonu práva, o kterém se mluví v odstavci b), určí se podle způsobu ocenění a likvidace stanoveného zákonodárstvím země, v níž byl majetek zadržen nebo likvidován.

d) S výhradou ustanovení této smlouvy budou ve vztazích mezi mocnostmi spojenými nebo sdruženými nebo jejich příslušníky se strany jedné a příslušníky bývalého království uherského se strany druhé, dále mezi Maďarskem se strany jedné a mocnostmi spojenými a sdruženými a jejich příslušníky se strany druhé všechna válečná opatření mimořádná, dále opatření disposiční, jakož i všechny akty, které byly vykonány anebo mají býti vykonány na základě těchto opatření po smyslu paragrafů 1 a 3 přílohy, pokládána za definitivní a mohou býti proti každému namítnuta.

e) Příslušníci mocností spojených nebo sdružených budou míti právo na náhradu škod nebo újem, které byly způsobeny jejich majetku, právům nebo zájmovým účasten-

sociétés ou associations dans lesquelles ils étaient intéressés sur le territoire de l'ancien royaume de Hongrie par l'application tant des mesures exceptionnelles de guerre que des mesures de disposition qui font l'objet des paragraphes 1 et 3 de l'Annexe ci-jointe. Les réclamations formulées à ce sujet par ces ressortissants seront examinées et le montant des indemnités sera fixé par le Tribunal arbitral mixte prévu par la Section VI ou par un arbitre désigné par ledit Tribunal; les indemnités seront à la charge de la Hongrie et pourront être prélevées sur les biens des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou des sociétés contrôlées par eux, comme il est défini au paragraphe *b)*, existant sur le territoire ou se trouvant sous le contrôle de l'État du réclamant. Ces biens pourront être constitués en gage des obligations ennemies, dans les conditions fixées par le paragraphe 4 de l'Annexe ci-jointe. Le payement de ces indemnités pourra être effectué par la Puissance alliée ou associée et le montant porté au débit de la Hongrie.

f) Toutes les fois que le ressortissants d'une Puissance alliée ou associée, propriétaire d'un bien, droit ou intérêt qui a fait l'objet d'une mesure de disposition sur le territoire de l'ancien royaume de Hongrie en exprimera le désir, il sera satisfait à la réclamation prévue au paragraphe *e)* lorsque le bien existe encore en nature, par la restitution dudit bien.

Dans ce cas, la Hongrie devra prendre toutes les mesures nécessaires pour remettre le propriétaire évincé en possession de son bien, libre de toutes charges ou servitudes dont il aurait été grevé après la liquidation, et indemniser tout tiers lésé par la restitution.

Si la restitution visée au présent paragraphe ne peut être effectuée, des accords particuliers, négociés par l'intermédiaire des Puissances intéressées ou des Offices de vérification et de compensation visés à l'Annexe jointe à la Section III, pourront intervenir pour assurer que le ressortissant d'une Puissance alliée ou associée soit indemnisé du préjudice visé au paragraphe *e)* par l'attribution d'avantages ou d'équivalents, qu'il consent à accepter en représentation du bien, des droits ou des intérêts dont il a été évincé.

En raison des restitutions effectuées conformément au présent article, les prix ou indemnités fixés par application du paragraphe *e)* seront diminués de la valeur actuelle du bien restitué, compte tenu des indemnités pour privation de jouissance ou détérioration.

stvím, počítajíc v to i společnosti nebo družstva, v nichž byli zúčastněni na území bývalého království uherského, buď mimořádnými opatřeními válečnými anebo opatřeními disposičními, o nichž jest řeč v paragrafu 1 a 3 v příloze. Reklamace podané v té příčině od těchto příslušníků budou vyšetřeny a bude peníz náhrad určen smíšeným soudem rozhodčím stanoveným v Oddíle VI anebo rozhodčím jmenovaným od tohoto soudu. Náhrady půjdou na vrub Maďarska a mohou býti hrazeny ze jmění příslušníků bývalého království uherského neb společností jimi kontrolovaných, jak je vymezeno v odstavci b), který je na území anebo pod kontrolou státu, jemuž přísluší reklamant. Tento majetek může býti prohlášen za zástavu, ručící za závazky nepřátelské, za podmínek stanovených v paragrafu 4 připojené přílohy. Tato náhrada může býti splacena mocností spojenou anebo sdruženou a peníz bude připsán Maďarsku dluhem.

f) V každém případě, kdy si příslušník mocnosti spojené anebo sdružené, vlastník majetku, práva nebo zájmového účastenství, na které se vztahovalo opatření disposiční na území bývalého království uherského, bude toho přáti, bude reklamaci, o níž se jedná v odstavci e), vyhověno vrácením tohoto majetku, je-li tu ještě in natura.

V tomto případě bude Maďarsko povinno učiniti veškerá opatření nutná, aby byl vlastník z držby vypuzený uveden v držení svého majetku, zproštěného všech břemen nebo služebností, kterými by byl zatížen po likvidaci, a odškodniti třetí osoby, které by byly vrácením poškozeny.

Není-li vrácení, o kterém je řeč v předešlém odstavci, možné, mohou prostřednictvím zúčastněných mocností nebo úřadů ověřovacích a kompensačních, o nichž je řeč v příloze připojené k Oddílu III, býti uzavřena zvláštní ujednání za tím účelem, aby příslušníku některé mocnosti spojené anebo sdružené bylo zajištěno odškodnění za újmu, o níž je řeč v odstavci e), přiřčením výhod aneb ekvivalentů, které se uvolí přijmouti na místě majetku, práv nebo zájmových účastenství, kterých byl zbaven.

Z důvodů restitucí učiněných podle tohoto článku budou platy nebo náhrady stanovené podle odstavce e) zmenšeny o nynější cenu vráceného majetku, přihlížejíc k náhradám za ztrátu požívacího práva anebo za zhoršení.

g) La faculté prévue au paragraphe *f)* est réservée aux propriétaires ressortissants des Puissances alliées ou associées sur le territoire desquels des mesures législatives, ordonnant la liquidation générale des biens, droits ou intérêts ennemis, n'étaient pas en application avant la signature de l'armistice.

h) Sauf le cas où, par application du paragraphe *f)*, des restitutions en nature ont été effectuées, le produit net des liquidations de biens, droits et intérêts ennemis où qu'ils aient été situés, faites soit en vertu de la législation exceptionnelle de guerre, soit par application du présent article et généralement tous les avoirs en numéraire des ennemis, autres que le produit des liquidations des biens ou les avoirs en numéraire appartenant, dans les Pays alliés ou associés, aux personnes visées dans le dernier alinéa du paragraphe *b)* recevront l'affectation suivante:

1⁰ En ce qui concerne les Puissances adoptant la Section III et l'Annexe jointe, lesdits produits et avoirs seront portés au crédit de la Puissance dont le propriétaire est ressortissant, par l'intermédiaire de l'Office de vérification et de compensation institué par lesdites Section et Annexe; tout solde créditeur en résultant en faveur de la Hongrie sera traité conformément à l'article 173, Partie VIII (Réparations) du présent Traité;

2⁰ En ce qui concerne les Puissances n'adoptant pas la Section III et l'Annexe jointe, le produit des biens, droits et intérêts et les avoirs en numéraire des ressortissants des Puissances alliées ou associées, détenus par la Hongrie seront immédiatement payés à l'ayant droit ou à son Gouvernement. Chaque Puissance alliée ou associée pourra disposer, conformément à ses lois et règlements, du produit des biens, droits et intérêts et des avoirs en numéraire, qui appartenaient à des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou à des sociétés contrôlées par eux, ainsi qu'il est dit au paragraphe *b)* et qu'elle a saisis, et pourra les affecter au payement des réclamations et créances définies par le présent article ou par le paragraphe 4 de l'Annexe ci-jointe. Tout bien, droit ou intérêt ou produit de la liquidation de ce bien, ou tout avoir en numéraire dont il n'aura pas été disposé conformément à ce qui est dit ci-dessus, peut être retenu par ladite Puissance alliée ou associée, et dans ce cas sa valeur en numéraire sera traitée conformément à l'article 173, Partie VIII (Réparations) du présent Traité.

g) Oprávnění stanovené v odstavci f) jest vyhrazeno vlastníkům, kteří jsou příslušníky oněch mocností spojených nebo sdružených, na jejichž území zákonodárná opatření nařizující obecnou likvidaci majetku, práv a zájmových účastenství nepřátelských nebyla v platnosti před podepsáním smlouvy o příměří.

h) Vyjímaje případ, kdy bylo provedeno vrácení in natura po smyslu odstavce f), bude s čistým výtěžkem likvidace majetku, práv a zájmových účastenství nepřátelských, ať se nalézaly kdekoli, byla-li tato likvidace provedena buď na základě mimořádného válečného zákonodárství anebo podle tohoto článku, jakož i vůbec se všemi nepřátelskými aktivy peněžními, pokud nejde o výtěžek likvidace majetku nebo o peněžní aktiva osob jmenovaných v poslední větě odstavce b), naloženo tímto způsobem:

1. Pokud jde o mocnosti, které přijmou Oddíl III a připojenou přílohu, budou jmenované výtěžky a aktiva prostřednictvím úřadu verifikačního a kompensačního, stanoveného tímto Oddílem a přílohou, připsány ku prospěchu oné mocnosti, jejímž příslušníkem jest vlastník. S každým saldem, jež odtud vyplývá ve prospěch Maďarska, bude naloženo podle článku 173 Části VIII (Náhrada škod) této smlouvy.

2. Pokud se týče mocností, které nepřijmou Oddílu III a připojené přílohy, budou výtěžek majetku, práv a zájmových účastenství, jakož i peněžní aktiva příslušníků mocností spojených nebo sdružených, Maďarskem zadržené, přímo vyplaceny oprávněnému anebo jeho vládě. Každá mocnost spojená nebo sdružená bude moci nakládati postupujíc podle svých zákonů a řádů s výtěžkem majetku, práv a zájmových účastenství, jakož i s peněžními aktivy, které náležely příslušníkům bývalého království uherského anebo společnostem podrobeným jejich dozoru, o nichž je řeč v odstavci b), a které zabavila, a bude jich moci použíti k uspokojení reklamací a pohledávek stanovených v tomto článku nebo v paragrafu 4 připojené přílohy. Každý majetek, právo anebo zájmové účastenství anebo výtěžek jejich likvidace nebo jakékoli peněžní aktivum, jimiž nebude disponováno tak, jak bylo svrchu řečeno, může býti zadržen jmenovanou mocností spojenou nebo sdruženou, v kterémžto případě bude s jeho hodnotou v penězích naloženo podle článku 173 Části VIII (Náhrada škod) této smlouvy.

i) Sous réserve des dispositions de l'article 250, dans le cas des liquidations effectuées soit dans les nouveaux États, signataires du présent Traité comme Puissances alliées et associées, soit dans les États qui ne participent pas aux réparations à payer par la Hongrie, le produit des liquidations effectuées par lesdites États devra être versé directement aux propriétaires, sous réserve des droits de la Commission des réparations en vertu du présent Traité, notamment de l'article 165, Partie VIII (Réparations) et de l'article 194, Partie IX (Clauses financières). Si le propriétaire établit devant le Tribunal arbitral mixte prévu par la Section VI de la présente Partie, ou devant un arbitre désigné par ce Tribunal, que les conditions de la vente ou que des mesures prises par le Gouvernement de l'État dont il s'agit en dehors de sa législation générale, ont été injustement préjudiciables au prix, le Tribunal ou l'arbitre auront la faculté d'accorder à l'ayant droit une indemnité équitable qui devra être payée par ledit État.

j) La Hongrie s'engage à indemniser ses ressortissants en raison de la liquidation ou de la rétention de leurs biens, droits ou intérêts en Pays alliés ou associés.

k) Le montant des taxes et impôts sur le capital, qui ont été ou devraient être levés par la Hongrie sur les biens, droits et intérêts des ressortissants des Puissances alliées ou associées, depuis le 3 novembre 1918 jusqu'à l'expiration de trois mois après la mise en vigueur du présent Traité, ou, s'il s'agit de biens, droits ou intérêts qui ont été soumis à des mesures exceptionnelles de guerre, jusqu'à la restitution conforme aux dispositions du présent Traité, sera reversé aux ayants droit.

II. Sous réserve des dispositions qui précèdent, sont déclarées nulles et non avenues toutes les mesures, autres que celles ci-dessus visées, qui auraient été prises par les autorités de droit ou de fait sur le territoire de l'ancien royaume de Hongrie, depuis le 3 novembre 1918 jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité, et qui porteraient atteinte aux biens, droits et intérêts des Puissances alliées et associées ou de leurs ressortissants, y compris les sociétés et associations dans lesquelles ils étaient intéressés.

Les dispositions de paragraphes *a), e), f), h)* et *k)* ci-dessus sont applicables aux biens, droits et intérêts qui appartiennent à des ressortissants des Puissances alliées et associées, y compris les sociétés ou associations dans les-

i) S výhradou článku 250, jestliže byly provedeny likvidace v nových státech, které podpisují tuto smlouvu jako mocnosti spojené a sdružené, nebo ve státech, které nejsou účastny náhrad, jež má platiti Maďarsko, musí býti výtěžek likvidací provedených v těchto státech vyplacen přímo vlastníkům, při čemž arci práva daná komisi reparační touto smlouvou, a zejména článkem 165 části VIII (Náhrada škod) a článkem 194 části IX (Klausule finanční), zůstávají vyhrazena. Dokáže-li vlastník před smíšeným soudem rozhodčím, který se zavádí Oddílem VI této části, anebo před rozhodčím, který bude jmenován tímto soudem, že podmínky prodejové nebo opatření učiněná státem, o který jde, nesrovnávající se s jeho obecným zákonodárstvím, byly nespravedlivým způsobem na újmu ceně, budou moci soud nebo rozhodčí přiznati oprávněnému přiměřenou náhradu, kterou zaplatí onen stát.

j) Maďarsko se zavazuje odškodniti své příslušníky za likvidaci nebo zadržení jejich majetku, práv anebo zájmových účastenství v zemích spojených nebo sdružených.

k) Peníz dávek a daní z majetku, které Maďarskem byly anebo by mohly býti vybrány z majetku, práv anebo zájmových účastenství příslušníků mocností spojených nebo sdružených od 3. listopadu 1918 až do té doby, kdy uplynou tři měsíce po tom, co nabude tato smlouva působnosti, anebo, jde-li o majetek, práva nebo zájmová účastenství podrobená mimořádným opatřením válečným, až do doby jejich navrácení podle této smlouvy, bude taktéž navrácen oprávněným.

II. S výhradou předchozích ustanovení, jsou prohlášena za neplatná a neexistující veškerá opatření jiná, než výše zmíněná, učiněná úřady de jure nebo de facto na území bývalého království uherského od 3. listopadu 1918 až do doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, a která poškozují majetek, práva, a zájmová účastenství mocností spojených a sdružených nebo jich příslušníků, počítaje v to společnosti a sdružení, v nichž tito příslušníci byli zúčastněni.

Ustanovení vytčená v hořejších odstavcích a), e), f), h) a k) vztahují se na majetek, práva a zájmová účastenství příslušníků mocností spojených a sdružených počítaje v to společnosti a sdružení, v nichž tito byli zúčast-

quelles ils étaient intéressés, et qui ont été l'objet de mesures dommageables, telles qu' expropriations, confiscations, saisies, réquisitions, destructions ou détériorations, ayant eu lieu par l'effet soit de lois ou de règlements, soit d'actes de violence des autorités de droit ou de fait qui ont existé en Hongrie, ou de la population hongroise.

III. Dans les sociétés ou associations, sont comprises notamment les communautés orthodoxes grecques établies à Buda-Pest et dans les autres villes de la Hongrie, ainsi que les fondations pieuses ou autres, lorsque des ressortissants des Puissances alliées et associées sont intéressés dans ces communautés ou fondations.

IV. Aucune déchéance ne pourra être ou avoir été valablement opposée aux ressortissants des Puissances alliées et associées, y compris les sociétés ou associations dans lesquelles ils étaient intéressés, pour manquement à accomplir des formalités ou déclarations imposées par une loi ou une ordonnance hongroise postérieures à l'armistice et antérieures à la mise en vigueur du présent Traité.

Article 233.

La Hongrie s'engage, en ce qui concerne les biens, droits et intérêts restitués, par application de l'article 232, aux ressortissants des Puissances alliées ou associées, y compris les sociétés ou associations dans lesquelles ces ressortissants étaient intéressés:

a) à placer et maintenir, sauf les exceptions expressément prévues dans le présent Traité, les biens, droits et intérêts des ressortissants des Puissances alliées ou associées dans la situation de droit où se trouvaient, du fait des lois en vigueur avant la guerre, les biens, droits et intérêts des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie;

b) à ne soumettre les biens, droits ou intérêts des ressortissants des Puissances alliées ou associées à aucunes mesures portant atteinte à la propriété, qui ne soient pas appliquées également aux biens, droits ou intérêts de ressortissants hongrois et à payer des indemnités convenables dans le cas où ces mesures seraient prises.

ANNEXE.

§ 1.

Aux termes de l'article 232, paragraphe *d)*, est confirmée la validité de toutes mesures attributives de propriété, de toutes ordon-

něni a která se stala předmětem poškozujících opatření jako: vyvlastnění, konfiskace, zabavení, rekvisice, zničení a poškození, buď následkem zákonů nebo nařízení, buď násilnými činy ze strany maďarských úřadů de jure nebo de facto, nebo se strany obyvatelstva maďarského.

III. Mezi společnosti a sdružení náleží zejména pravoslavné obce řecké sídlem v Budapešti a v jiných městech Maďarska, jakož i ústavy náboženské a jiné, jsou-li v těchto obcích a ústavech zúčastněni příslušníci mocností spojených a sdružených.

IV. Žádné propadnutí práv nebude aniž mohlo býti platně namítáno naproti příslušníkům mocností spojených a sdružených počítaje v to společnosti a sdružení, ve kterých tito byli zúčastněni, proto, že opomenuli učiniti zadost formalitám nebo prohlášením uloženým maďarským zákonem nebo nařízením vydaným po uzavření příměří a před tím, než tato smlouva nabude působnosti.

Článek 233.

Maďarsko se zavazuje, pokud jde o majetek, práva a zájmová účastenství vrácená podle článku 232, příslušníkům mocností spojených nebo sdružených, počítaje v to společnosti a družstva, v nichž tito příslušníci byli zúčastněni:

a) uvésti a udržovati práva a zájmová účastenství příslušníků mocností spojených nebo sdružených s výhradou výjimek výslovně v této smlouvě stanovených v tom právním stavu, v kterém byly podle zákonů předválečných majetek, práva a zájmová účastenství příslušníků bývalého království uherského;

b) nepodrobiti majetek, práva nebo zájmová účastenství příslušníků mocností spojených nebo sdružených žádným opatřením, která by se nepříznivě dotýkala vlastnictví a která by neplatila stejně o majetku, právech a zájmových účastenstvích příslušníků maďarských, a zaplatiti přiměřenou náhradu, kdyby takováto opatření byla učiněna.

PŘÍLOHA.

§ 1.

Ve shodě s ustanoveními článku 232, odstavce d), potvrzuje se platnost všech opatření propůjčujících vlastnictví, všech naří-

nances pour la liquidation d'entreprises ou de sociétés ou de toutes autres ordonnances, règlements, décisions ou instructions rendues ou données par tout tribunal ou administration d'une des Hautes Parties Contractantes ou réputées avoir été rendues ou données par application de la législation de guerre concernant les biens, droits ou intérêts ennemis. Les intérêts de toutes personnes devront être considérés comme ayant valablement fait l'objet de tous règlements, ordonnances, décisions ou instructions concernant les biens dans lesquels sont compris les intérêts dont il s'agit, que ces intérêts aient été ou non expressément visés dans lesdits ordonnances, règlements, décisions ou instructions. Il ne sera soulevé aucune contestation relativement à la régularité d'un transfert de biens, droits ou intérêts effectué en vertu des règlements, ordonnances, décisions ou instructions susvisés. Est également confirmée la validité de toutes mesures prises à l'égard d'une propriété, d'une entreprise, ou société, qu'il s'agisse d'enquête, de séquestre, d'administration forcée, d'utilisation, de réquisition, de surveillance ou de liquidation, de la vente ou de l'administration des biens, droits et intérêts, du recouvrement ou du payement des dettes, du payement des frais, charges, dépenses ou de toutes autres mesures quelconques effectuées en exécution d'ordonnances, de règlements, de décisions ou d'instructions rendues, données ou exécutées par tous tribunaux ou administration d'une des Hautes Parties Contractantes ou réputées avoir été rendues, données ou exécutées par application de la législation exceptionnelle de guerre concernant les biens, droits ou intérêts ennemis, à condition que les dispositions de ce paragraphe ne portent pas préjudice aux droits de propriété précédemment acquis de bonne foi et à un juste titre, conformément à la loi de la situation des biens, par les ressortissants des Puissances alliées et associées.

Les stipulations du présent paragraphe ne s'appliquent pas à celles des mesures énumérées ci-dessus qui on été prises par l'ancien gouvernement austro-hongrois en territoires envahis ou occupés, ni aux mesures énumérées ci-dessus qui ont été prises par la Hongrie ou les autorités hongroises depuis le 3 novembre 1918; toutes ces mesures seront nulles.

§ 2.

Aucune réclamation, ni action soit de la Hongrie ou de ses ressortissants, soit des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie

zení o likvidaci podniků neb společností, nebo všech jiných nařízení, předpisů, rozhodnutí neb instrukcí, které byly učiněny nebo vydány od kterýchkoli soudů neb správních úřadů jedné z Vysokých stran smluvních podle zákonodárství válečného o majetku, právech nebo zájmových účastenstvích nepřátelských, jakož i opatření takových, o kterých nutno míti za to, že byla podle tohoto válečného zákonodárství učiněna nebo vydána. Bude se míti za to, že zájmy všech osob byly platně upraveny nařízeními, předpisy, rozhodnutími neb instrukcemi jednajícími o majetku, v němž jsou tyto osoby zúčastněny, bez rozdílu, zdali v oněch nařízeních, předpisech, rozhodnutích neb instrukcích byly tyto zájmy výslovně uvedeny čili nic. Nebude brána v odpor správnost převodu majetku, práv neb zájmových účastenství uskutečněného podle řečených nařízení, předpisů, rozhodnutí neb instrukcí. Rovněž se potvrzuje platnost veškerých opatření učiněných o majetcích, obchodních podnicích neb společnostech, pokud se týče jejich zjištění, sekvestrace, vnucené správy, využití, rekvisice, dozoru neb likvidace, prodeje nebo správy majetku, práv nebo zájmových účastenství, vymáhání neb placení dluhů, placení útrat, nákladů nebo výloh, nebo jakéhokoli jiného opatření předsevzatého v důsledku nařízení, předpisů, rozhodnutí neb instrukcí učiněných, vydaných nebo provedených kterýmkoli soudem nebo správním úřadem jedné z Vysokých stran smluvních podle mimořádných zákonů válečných o majetku, právech a zájmových účastenstvích nepřátelských, jakož i v důsledku takových opatření, o kterých nutno míti za to, že byla podle těchto mimořádných zákonů učiněna, s výhradou, že ustanovení tohoto paragrafu nejsou na újmu majetkovým právům, jichž příslušníci mocností spojených a sdružených před tím nabyli bezelstně a řádným způsobem v souhlase se zákony státu, v jehož území majetek leží.

Ustanovení tohoto paragrafu netýkají se takových shora vypočítaných opatření, která byla učiněna bývalou vládou rakousko-uherskou na území přepadeném neb obsazeném, ani opatření vzpomenutých shora, která byla učiněna Maďarskem nebo maďarskými úřady po 3. listopadu 1918; veškerá tato opatření budou neplatná.

§ 2.

Žádná reklamace ani žaloba nesmí býti vznášena ani Maďarskem nebo jeho příslušníky ani příslušníky bývalého království

ou en leur nom, en quelque lieu qu'ils aient leur résidence, n'est recevable contre une Puissance alliée et associée ou contre une personne quelconque agissant au nom ou sous les ordres de toute juridiction ou administration de ladite Puissance alliée et associée, relativement à tout acte ou toute omission concernant les biens, droits ou intérêts des ressortissants hongrois et effectués pendant la guerre ou en vue de la préparation de la guerre. Est également irrecevable toute réclamation ou action contre toute personne à l'égard de tout acte ou omission résultant des mesures exceptionnelles de guerre, lois et règlements de toute Puissance alliée ou associée.

§ 3.

Dans l'article 232 et la présente Annexe, l'expression «mesures exceptionnelles de guerre» comprend les mesures de toute nature, législatives, administratives, judiciaires ou autres prises ou qui seront prises ultérieurement à l'égard de biens ennemis et qui ont eu ou auront pour effet, sans affecter la propriété, d'enlever aux propriétaires la disposition de leurs biens, notamment les mesures de surveillance, d'administration forcée, de séquestre, ou les mesures qui ont eu ou auront pour objet de saisir, d'utiliser ou de bloquer les avoirs ennemis, et cela pour quelque motif, sous quelque forme et en quelque lieu que ce soit. Les actes accomplis en exécution de ces mesures sont tous les arrêtés, instructions, ordres ou ordonnances des administrations ou tribunaux appliquant ces mesures aux biens ennemis, comme tous les actes accomplis par toute personne commise à l'administration ou à la surveillance des biens ennemis tels que payements de dettes, encaissements de créances, payements de frais, charges ou dépenses, encaissements d'honoraires.

Les «mesures de disposition» sont celles qui ont affecté ou affecteront la propriété des biens ennemis en en transférant tout ou partie à une autre personne que le propriétaire ennemi et sans son consentement, notamment les mesures ordonnant la vente, la liquidation, la dévolution de propriété des biens ennemis, l'annulation des titres ou valeurs mobilières.

§ 4.

Les biens, droits et intérêts des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie dans les territoires d'une Puissance alliée ou associée, ainsi que le produit net de leur vente, liquidation ou autres mesures de disposition, pourront être grevés par cette Puissance alliée

uherského nebo jejich jménem, nechť osoby tyto sídlí kdekoli, proti kterékoli mocnosti spojené a sdružené nebo proti kterékoli osobě jednající jménem nebo z příkazu kteréhokoli úřadu soudního nebo správního řečené mocnosti spojené a sdružené ve věci jakéhokoli jednání neb opominutí, které se týká majetku, práv nebo zájmových účastenství příslušníků maďarských a zběhlo se za války neb za příprav válečných. Rovněž nebude připuštěna žádná reklamace ani žaloba proti nikomu, pokud jde o jakékoli jednání nebo opominutí vyplývající z mimořádných opatření válečných, zákonů a nařízení kterékoli mocnosti spojené nebo sdružené.

§ 3.

V článku 232 a v této příloze zahrnuje výraz „mimořádná opatření válečná" všeliká opatření zákonodárná, správní, soudní nebo jiná, která byla nebo budou později učiněna ve věci majetku nepřátelského a jejichž účinkem bylo nebo bude odnětí disposice vlastníkům nad jejich majetkem, avšak bez dotčení podstaty práva vlastnického, zejména opatření o dohledu, vnucené správě a sekvestraci, neb opatření, jejichž účelem bylo neb bude zabaviti, zužitkovati nebo obstaviti aktiva nepřátelská, a to z jakéhokoli důvodu, v jakékoli formě a na kterémkoli místě. Akty, kterými se tato opatření proti majetku nepřátelskému provádějí, jsou veškerá rozhodnutí, instrukce, rozkazy neb nařízení správních úřadů nebo soudů, uplatňující tato opatření na majetek nepřátelský, jakož i veškerá jednání osob pověřených správou nebo dozorem nad majetkem nepřátelským, jako na př. placení dluhů, vybírání pohledávek, zapravování útrat, nákladů neb výloh, vybírání platů.

„Opatření disposiční" jsou taková, jimiž byla nebo bude dotčena podstata vlastnictví k majetku nepřátelskému převodem celku nebo části na osobu jinou než vlastníka nepřátelského a bez jeho souhlasu, zejména opatření nařizující prodej, likvidaci, propadnutí vlastnického práva k majetku nepřátelskému, anulování právních titulů aneb cenných papírů.

§ 4.

Majetek, práva a zájmová účastenství příslušníků bývalého království uherského na územích kterékoli mocnosti spojené nebo sdružené, jakož i čistý výtěžek jejich prodeje, likvidace nebo jiných opatření disposičních mohou býti touto mocností spojenou nebo

ou associée: en premier lieu, du payement des indemnités dues à l'occasion des réclamations des ressortissants de cette Puissance concernant leurs biens, droits et intérêts y compris les sociétés ou associations dans lesquelles ces ressortissants étaient intéressés dans le territoire de l'ancien royaume de Hongrie ou des créances qu'ils ont sur les ressortissants hongrois, ainsi que du payement des réclamations introduites pour des actes commis par l'ancien gouvernement austro-hongrois ou par toute autorité hongroise postérieurement au 28 juillet 1914 et avant que cette Puissance alliée ou associée ne participât à la guerre. Le montant de ces sortes de réclamations pourra être fixé par un arbitre désigné par M. Gustave Ador, si celui-ci y consent, ou, à défaut, par le Tribunal arbitral mixte prévu à la Section VI. Ils pourront être grevés, en second lieu, du payement des indemnités dues à l'occassion des réclamations des ressortissants de la Puissance alliée ou associée concernant leurs biens, droits et intérêts sur le territoire des autres Puissances ennemies, en tant que ces indemnités n'ont pas été acquittés d'une autre manière.

§ 5.

Nonobstant les dispositions de l'article 232 lorsque, immédiatement avant le début de la guerre, une société autorisée dans un État allié ou associé avait, en commun avec une société contrôlée par elle et autorisée en Hongrie, des droits à l'utilisation dans d'autres pays de marques de fabrique ou commerciales, ou lorsqu'elle avait la jouissance avec cette société de procédés exclusifs de fabrication de marchandises ou d'articles pour la vente dans d'autres pays, la première société aura seule le droit d'utiliser ces marques de fabrique dans d'autres pays, à l'exclusion de la société hongroise; et les procédés de fabrication communs seront remis à la première société nonobstant toute mesure prise en application de la législation de guerre en vigueur dans la monarchie austro-hongroise à l'égard de la seconde société ou de ses intérêts, propriétés commerciales ou actions. Néanmoins, la première société, si demande lui en est faite, remettra à la seconde société des modèles permettant de continuer la fabrication de marchandises qui devront être consommées en Hongrie.

§ 6.

Jusqu'au moment où la restitution pourra être effectuée conformément à l'article 232, la Hongrie est responsable de la conservation

sdruženou předně zatíženy tím, že se zaplatí náhrady dlužné podle reklamací příslušníků této mocnosti za jejich majetek, práva a zájmová účastenství, počítaje k nim společnosti nebo družstva, v nichž tito příslušníci byli zúčastněni na území bývalého království uherského, nebo pohledávky, jež mají za příslušníky maďarskými, jakož i tím, že se uspokojí reklamace vzniklé z jednání bývalé vlády rakousko-uherské nebo kteréhokoli uherského úřadu po 28. červenci 1914 a dřív nežli tato mocnost spojená nebo sdružená vstoupila do války. Výše takovýchto požadavků může býti určena rozhodčím, kterého určí pan Gustav Ador, uvolí-li se, nebo, neučiní-li tak, smíšeným rozhodčím soudem zavedeným v Oddílu VI. Na druhém místě mohou býti zatíženy tím, že se zaplatí náhrady dlužné podle reklamací příslušníků mocnosti spojené nebo sdružené za jejich majetek, práva a zájmová účastenství na území ostatních mocností nepřátelských, pokud tato odškodnění nebudou poskytnuta jinakým způsobem.

§ 5.

Nehledíc k ustanovením článku 232, jestliže bezprostředně před vypuknutím války některá společnost povolená ve státě spojeném nebo sdruženém měla společně se společností od ní kontrolovanou a povolenou v Maďarsku právo používati známek továrních neb obchodních ve třetích státech, nebo jestliže používala spolu s takovou společností práva ke zvláštním procesům při výrobě zboží nebo předmětů potřebných pro třetí státy, bude prvá společnost samojediná oprávněna užívati oněch známek továrních ve třetích státech s vyloučením společnosti maďarské; a společné právo k procesu výrobnímu bude vydáno této první společnosti bez ohledu na jakékoli opatření učiněné podle válečného zákonodárství v mocnářství rakousko-uherském vzhledem k této druhé společnosti nebo jejím zájmům, obchodnímu vlastnictví nebo akciím. Nicméně první společnost, bude-li za to žádáno, vydá druhé společnosti modely dovolující pokračovati ve výrobě zboží, které se má spotřebovati v Maďarsku.

§ 6.

Až do okamžiku, kdy bude provedena restituce podle článku 232, ručí Maďarsko za zachování majetku, práv a zájmových účasten-

des biens, droits et intérêts des ressortissants des Puissances alliées ou associées y compris les sociétés et associations dans lesquelles ces ressortissants étaient intéressés, qui ont été soumis par elle à une mesure exceptionnelle de guerre.

§ 7.

Les Puissances alliées ou associées devront faire connaître, dans le délai d'un an, à la date de la mise en vigueur du présent Traité, les biens, droits et intérêts sur lesquels ils comptent exercer le droit prévu à l'article 232, paragraphe *f)*.

§ 8.

Les restitutions prévues par l'article 232 seront effectuées sur l'ordre du Gouvernement hongrois ou des autorités qui lui auront été substituées. Des renseignements détaillés sur la gestion des administrateurs seront fournis aux intéressés par les autorités hongroises, sur demande qui peut être adressée dès la mise en vigueur du présent Traité.

§ 9.

Les biens, droits et intérêts des personnes visées à l'article 232, paragraphe *b)*, continueront, jusqu'à l'achèvement de la liquidation prévue audit paragraphe, à être soumis aux mesures exceptionnelles de guerre prises ou à prendre à leur égard.

§ 10.

La Hongrie remettra, dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, à chaque Puissance alliée ou associée, tous les contrats, certificats, actes et autres titres de propriété, se trouvant entre les mains de ses ressortissants et se rapportant à des biens, droits et intérêts situés sur le territoire de ladite Puissance alliée ou associée, y compris les actions, obligations ou autres valeurs mobilières de toutes sociétés autorisées par la législation de cette Puissance.

La Hongrie fournira à tous moments, sur la demande de la Puissance alliée ou associée intéressée, tous renseignements concernant les biens, droits et intérêts des nationaux hongrois dans ladite Puissance alliée ou associée ainsi que sur les transactions qui ont pu être effectuées depuis le 1er juillet 1914 en ce qui concerne lesdits biens, droits ou intérêts.

ství příslušníků mocností spojených nebo sdružených — počítaje v to společnosti a družstva, v nichž byli tito příslušníci zúčastněni —, jež byly podrobeny v Maďarsku nějakému mimořádnému opatření válečnému.

§ 7.

Do roka po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, ohlásí mocnosti spojené nebo sdružené majetek, práva a zájmová účastenství, o kterých míní použíti práva uvedeného v článku 232, odstavci f).

§ 8.

Restituce uvedené v článku 232 budou vykonány na rozkaz vlády maďarské nebo úřadů, které na místě ní budou ustanoveny. Podrobné výkazy o vedení správy budou podány zúčastněným osobám úřady maďarskými na žádost, která může býti vznesena, jakmile tato smlouva nabude působnosti.

§ 9.

Až do ukončení likvidace uvedené v článku 232, odstavci *b)*, zůstanou majetek, práva a zájmová účastenství osob jmenovaných v témž odstavci podrobeny mimořádným opatřením válečným, která byla nebo budou o nich učiněna.

§ 10.

Do šesti měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, vydá Maďarsko každé mocnosti spojené nebo sdružené všechny smlouvy, osvědčení, akty a jiné právní tituly vlastnického práva, jež jsou v rukou jeho příslušníků a vztahují se k majetku, právům nebo zájmovým účastenstvím nalézajícím se na území řečené mocnosti spojené nebo sdružené, čítaje v to akcie, obligace nebo jiné cenné papíry všech společností povolených podle zákonů této mocnosti.

Maďarsko podá kdykoli na žádost mocnosti spojené nebo sdružené všechna vysvětlení o majetku, právech a zájmových účastenstvích státních občanů maďarských na území této mocnosti spojené nebo sdružené, jakož i o všech transakcích, které byly s řečeným majetkem, právy nebo zájmovými účastenstvími snad provedeny po 1. červenci 1914.

§ 11.

Dans le terme «avoir en numéraire», il faut comprendre tous les dépôts ou provisions constitués avant ou après l'état de guerre, ainsi que tous les avoirs provenant de dépôts, de revenus ou de bénéfices encaissés par les administrateurs, séquestres ou autres, de provisions constituées en banque ou de toute autre source, à l'exclusion de toute somme d'argent appartenant aux Puissances alliées ou associées, ou à leurs États particuliers, provinces ou municipalités.

§ 12.

Seront annulés les placements effectués, où que ce soit, avec les avoirs en numéraire des ressortissants des Hautes Parties Contractantes, y compris les sociétés et associations dans lesquelles ces ressortisants étaient intéressés, par les personnes responsables de l'administration des biens ennemis ou contrôlant cette administration, ou par l'ordre de ces personnes ou d'une autorité quelconque, le règlement de ces avoirs se fera sans tenir compte de ces placements.

§ 13.

La Hongrie remettra respectivement aux Puissances alliées ou associées, dans le délai d'un mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, ou sur demande, à n'importe quel moment par la suite, tous les comptes ou pièces comptables, archives, documents et renseignements de toute nature qui peuvent se trouver sur son territoire et qui concernent les biens, droits et intérêts des ressortissants de ces Puissances, y compris les sociétés ou associations dans desquelles ces ressortissants étaient intéressés, qui ont fait l'objet d'une mesure exceptionnelle de guerre ou d'une mesure de disposition, soit sur le territoire de l'ancien royaume de Hongrie, soit dans les territoires qui ont été occupés par lui ou ses alliés.

Les contrôleurs, surveillants, gérants, administrateurs, séquestres, liquidateurs et curateurs seront, sous la garantie du Gouvernement hongrois, personnellement responsables de la remise immédiate au complet et de l'exactitude de ces comptes et documents.

§ 14.

Les dispositions de l'article 232 et de la présente Annexe, relatives aux biens, droits et intérêts en pays ennemis et au produit de leur liquidation, s'appliqueront aux dettes, crédits

§ 11.

Výraz „peněžní aktiva" zahrnuje všecky vklady nebo fondy zřízené před vypověděním války nebo po něm, jakož i všechna aktiva pocházející ze vkladů, důchodů neb užitků inkasovaných správci, sekvestry nebo jinými z úhrad bankovních nebo z jakéhokoli jiného pramene, avšak nezahrnuje peněz náležejících spojené anebo sdružené mocnosti anebo státům, provinciím neb obcím, které ji tvoří.

§ 12.

Všechna kdekoli učiněná umístění peněžních aktiv příslušníků Vysokých stran smluvních, počítaje v to společnosti a družstva, v nichž tito příslušníci byli zúčastněni, osobami odpovědnými za správu nepřátelského majetku nebo majícími dozor nad takovou správou anebo na rozkaz těchto osob nebo kteréhokoli úřadu budou prohlášena za neplatná. Tato peněžní aktiva budou vyúčtována bez ohledu k oněm umístěním.

§ 13.

Do měsíce po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, nebo na žádost vznesenou kdykoli poté, vydá Maďarsko mocnostem spojeným nebo sdruženým všecky účty nebo doklady účetní, archivy, listiny a vysvětlení všeho druhu, nalézající se snad na jeho území a týkající se majetku, práv a zájmových účastenství příslušníků těchto mocností — počítaje v to společnosti nebo družstva, v nichž tito příslušníci byli zúčastněni —, jež byly podrobeny mimořádným opatřením válečným neb jakémukoli opatření disposičnímu buď na území bývalého království uherského nebo v územích, která byla obsazena jím nebo jeho spojenci.

Kontroloři, dozorci, vedoucí ředitelé, správci, vnucení správci, likvidátoři a opatrovníci budou za ručení vlády maďarské osobně odpovědni za neprodlené a úplné vydání těchto účtů a listinných dokladů a za jejich přesnost.

§ 14.

Ustanovení článku 232 a této přílohy o majetku, právech a zájmových účastenstvích v nepřátelských státech a o výtěžku jejich likvidace vztahují se na dluhy, úvěry a účty,

et comptes, la Section III ne réglant que les méthodes de payement.

Pour le règlement des questions visées par l'article 232 entre la Hongrie et les Puissances alliées et associées, leurs colonies ou protectorats ou l'un des Dominions britanniques ou l'Inde, par rapport auxquels la déclaration n'aura pas été faite qu'elles adoptent la Section III et entre leurs nationaux respectifs, les dispositions de la Section III relatives à la monnaie dans laquelle le payement doit être fait et au taux du change et des intérêts seront applicables, à moins que le Gouvernement de la Puissance alliée ou associée intéressée ne notifie à la Hongrie, dans les six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, qu'une ou plusieurs desdites clauses ne seront pas applicables.

§ 15.

Les dispositions de l'article 232 et de la présente Annexe s'appliquent aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique qui sont ou seront compris dans la liquidation de biens, droits, intérêts, sociétés ou entreprises, effectuée par application de la législation exceptionnelle de guerre par les Puissances alliées ou associées ou par application des stipulations de l'article 232, paragraphe *b)*.

SECTION V.

CONTRATS, PRESCRIPTIONS, JUGEMENTS.

Article 234.

a) Les contrats conclus entre ennemis seront considérés comme ayant été annulés à partir du moment où deux quelconques des parties sont devenues ennemies, sauf en ce qui concerne les dettes et autres obligations pécuniaires résultant de l'exécution d'un acte ou payement prévu par ces contrats et sous réserve des exceptions et des règles spéciales à certains contrats ou catégories de contrats prévues ci-après ou dans l'Annexe ci-jointe.

b) Seront exceptés de l'annulation, aux termes du présent article, les contrats dont, dans un intérêt général, les Gouvernements des Puissances alliées ou associées, dont l'une des parties est un ressortissant, réclameront l'exécution, dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité.

Lorsque l'exécution des contrats ainsi maintenus entraîne, pour une des parties, par suite du changement dans les conditions du com-

kdežto Oddíl III upravuje toliko způsoby placení.

Pro úpravu otázek uvedených v článku 232 mezi Maďarskem a mocnostmi spojenými a sdruženými, jejich koloniemi nebo protektoráty nebo kterýmkoli z britských dominií nebo Indií, o kterých nebude prohlášeno, že přijímají Oddíl III, a mezi jejich příslušníky budou platiti ustanovení Oddílu III o měně, v které se mají díti platy, o kursu a úrocích, ačli zúčastněná vláda spojené nebo sdružené mocnosti neoznámí Maďarsku do šesti měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, že se jednoho nebo několika řečených ustanovení nemá použíti.

§ 15.

Ustanovení článku 232 a této přílohy platí o vlastnictví průmyslovém, literárním a uměleckém, které jest nebo bude pojato do likvidace majetku, práv, zájmových účastenství, společností nebo podniků, provedené podle výjimečného válečného zákonodárství mocnostmi spojenými nebo sdruženými nebo podle podmínek článku 232, odstavce *b)*.

ODDíL V.

SMLOUVY, PROMLČENÍ, ROZSUDKY.

Článek 234.

a) Smlouvy uzavřené mezi nepřáteli budou pokládány za zrušené od okamžiku, kdy se kterékoli dvě strany staly nepřáteli, vyjímajíc případ, kde jde o dluhy nebo jiné povinnosti peněžní, které vznikly tím, že bylo něco podle smlouvy vykonáno nebo placeno, a s výhradou výjimek a zvláštních pravidel platných pro jisté smlouvy nebo druhy smluv uvedených níže nebo v připojené příloze.

b) Vyňaty jsou ze zrušení ve smyslu tohoto článku smlouvy, jichž splnění bude ve všeobecném zájmu žádáno vládami mocností spojených nebo sdružených, jejichž příslušníkem jest jedna ze stran, do šesti měsíců od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Způsobí-li splnění smluv takto v platnosti zachovaných následkem změny obchodních poměrů jedné ze stran značnou újmu, může

merce, un préjudice considérable, le Tribunal arbitral mixte prévu par la Section VI pourra attribuer à la partie lésée une indemnité équitable.

c) En raison des dispositions de la Constitution et du droit des États-Unis d'Amérique et du Japon, le présent article ainsi que l'article 235 et l'Annexe ci-jointe ne s'appliquent pas aux contrats conclus par des ressortissants de ces États avec des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie, et de même, l'article 240 ne s'applique pas aux États-Unis d'Amérique ou à leurs ressortissants.

d) Le présent article ainsi que l'Annexe ci-jointe ne s'appliquent pas aux contrats dont les parties sont devenues ennemies du fait que l'une d'elle était un habitant d'un territoire qui change de souveraineté, en tant que cette partie aura acquis par application du présent Traité, la nationalité d'une Puissance alliée ou associée, ni aux contrats conclus entre ressortissants des Puissances alliées ou associées entre lesquelles le commerce s'est trouvé interdit du fait que l'une des parties se trouvait dans un territoire d'une Puissance alliée ou associée occupé par l'ennemi.

e) Aucune disposition du présent article et de l'Annexe ci-jointe ne peut être regardée comme invalidant une opération qui a été effectuée légalement en vertu d'un contrat passé entre ennemis avec l'autorisation d'une des Puissances belligérantes.

Article 235.

a) Sur le territoire des Hautes Parties Contractantes, dans les rapports entre ennemis, tous délais quelconques de prescription, péremption ou forclusion de procédure seront suspendus pendant la durée de la guerre, qu'ils aient commencé à courir avant le début de la guerre ou après; ils recommenceront à courir au plus tôt trois mois après la mise en vigueur du présent Traité. Cette disposition s'appliquera aux délais de présentation de coupons d'intérêts ou de dividendes, et de présentation, en vue du remboursement des valeurs sorties au tirage ou remboursables à tout autre titre.

b) Dans le cas où, en raison du non-accomplissement d'un acte ou d'une formalité pendant la guerre, des mesures d'exécution ont été prises sur le territoire de l'ancien royaume de Hongrie portant préjudice à un ressortissant des Puissances alliées ou associées, la réclamation formulée par le ressortissant d'une Puissance alliée ou associée

smíšený rozhodčí soud, o němž jest řeč v Oddíle VI, přiřknouti poškozené straně přiměřenou náhradu.

c) Hledíc k předpisům ústavním a právním ve Spojených státech amerických a Japonsku, neplatí tento článek ani článek 235 s připojenou přílohou o smlouvách uzavřených mezi příslušníky těchto států a příslušníky bývalého království uherského; stejně neplatí článek 240 pro Spojené státy americké nebo jejich příslušníky.

d) Tento článek jakož i připojená příloha neplatí pro smlouvy, jejichž strany se staly nepřáteli tím, že jedna nebo druhá bydlila v území, jehož suverenita se mění, pokud tato strana nabude na základě této smlouvy státní příslušnosti mocnosti spojené nebo sdružené, ani pro smlouvy uzavřené mezi příslušníky mocností spojených nebo sdružených, mezi kterými byly obchodní styky zakázány proto, že jedna ze stran byla na území některé z mocností spojených nebo sdružených, které bylo obsazeno nepřítelem.

e) O žádném ustanovení tohoto článku a připojené přílohy nelze míti za to, že by činilo neplatným obchodní jednání zákonitě vykonané na základě smlouvy uzavřené mezi nepřáteli se schválením jedné z mocností válčících.

Článek 235.

a) Na území Vysokých stran smluvních staví se ve vztazích mezi nepřáteli veškeré lhůty promlčecí, práva omezující nebo preklusivní lhůty procesní po dobu války, ať počaly běžeti před vypuknutím války či po něm; počnou znovu běžeti nejdříve tři měsíce po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti. Toto ustanovení platí o lhůtách k předložení kuponů úrokových anebo dividendových a o lhůtách k předložení cenných papírů vylosovaných nebo z jakéhokoli jiného důvodu splatných, pokud jde o jich placení.

b) Byly-li následkem nevykonání nějakého aktu anebo nevyhovění formálnímu předpisu za války na území bývalého království uherského provedeny úkony exekuční na újmu příslušníka některé z mocností spojených nebo sdružených, bude reklamace podaná příslušníkem některé mocnosti spojené nebo sdružené vznesena na smíšený rozhodčí soud, sta-

sera portée devant le Tribunal arbitral mixte prévu par la Section VI, à moins que l'affaire ne soit de la compétence d'un Tribunal d'une Puissance alliée ou associée.

c) Sur la demande du ressortissant intéressé d'une Puissance alliée ou associée, le Tribunal arbitral mixte prononcera la restauration des droits lésés par les mesures d'exécution mentionnées au paragraphe *b)*, toutes les fois qu'en raison des circonstances spéciales de l'affaire cela sera équitable et possible.

novený v Oddíle VI, nespadá-li ta věc do pravomoci soudu některé mocnosti spojené nebo sdružené.

c) Na žádost interesovaného příslušníka mocnosti spojené nebo sdružené nalezne smíšený rozhodčí soud na znovuzřízení práv porušených úkony exekučními, vzpomenutými v odstavci *b)*, kdykoli to, hledíc k zvláštním poměrům věci, bude spravedlivo a možno.

Dans le cas où cette restauration serait injuste ou impossible, le Tribunal arbitral mixte pourra accorder à la partie lesée une indemnité qui sera à la charge du Gouvernement hongrois.

Bylo-li by toto znovuzřízení nespravedlivo nebo nemožno, může rozhodčí soud poskytnouti poškozené straně náhradu na vrub vlády maďarské.

d) Lorsqu'un contrat entre ennemis a été invalidé, soit en raison du fait qu'une des parties n'en a pas exécuté une clause, soit en raison de l'exercice d'un droit stipulé au contrat, la partie lésée pourra s'adresser au Tribunal arbitral mixte pour obtenir réparation. Le Tribunal aura, dans ce cas, les pouvoirs prévus au paragraphe *c)*.

d) Stala-li se smlouva mezi nepřáteli neplatnou buď tím, že jedna ze stran nesplnila nějakou podmínku smluvní, anebo tím, že použila práva smlouvou stanoveného, může se poškozená strana obrátiti o náhradu škody na smíšený rozhodčí soud. Soud bude míti v tomto případě práva stanovená v odstavci *c)*.

e) Les dispositions des paragraphes précédents du présent article s'appliqueront aux ressortissants des Puissances alliées ou associées qui ont subi un préjudice en raison de mesures ci-dessus prévues, prises par les autorités de l'ancien Gouvernement hongrois en territoire envahi ou occupé, s'ils n'en ont été indemnisés autrement.

e) Ustanovení předešlých odstavců tohoto článku budou platiti pro příslušníky mocností spojených nebo sdružených, kterým se stala újma opatřeními svrchu vzpomenutými, provedenými od úřadů bývalé vlády uherské v území přepadeném nebo obsazeném, nedostalo-li se těmto příslušníkům za to jiné náhrady.

f) La Hongrie indemnisera tout tier lésé par les restitutions ou restaurations de droit prononcées par le Tribunal arbitral mixte conformément aux dispositions des paragraphes précédents du présent article.

f) Maďarsko nahradí třetím osobám škodu, kterou utrpěly vrácením neb znovuzřízením práva, na něž nalezl smíšený rozhodčí soud podle ustanovení předcházejících odstavců tohoto článku.

g) En ce qui concerne les effets de commerce, le délai de trois mois, prévu au paragraphe *a)*, partira du jour où auront pris fin définitivement les mesures exceptionnelles appliquées dans les territoires de la Puissance intéressée relativement aux effets de commerce.

g) Co se týče skriptur obchodních, začne tříměsíční lhůta, o níž je řeč v odstavci *a)*, běžeti ode dne, kdy se definitivně ukončí mimořádná opatření platící o skripturách obchodních v území příslušné mocnosti.

Article 236.

Dans les rapports entre ennemis, aucun effet de commerce passé avant la guerre ne sera considéré comme invalidé par le seul fait de n'avoir pas été présenté pour acceptation ou pour payement dans les délais voulus, ni pour défaut d'avis aux tireurs ou aux endosseurs de non-acceptation ou de non-payement, ni en raison du défaut de protêt, ni pour défaut d'accomplissement d'une formalité quelconque pendant la guerre.

Článek 236.

V poměru mezi nepřáteli bude se míti za to, že žádná obchodní skriptura sepsaná před válkou nepozbyla platnosti jen z toho důvodu, že nebyla předložena ku přijetí nebo k placení v předepsaných lhůtách, nebo že vydatelé neb indosanti nebyli zpraveni o nepřijetí neb o nezaplacení, nebo že schází protest, nebo z toho důvodu, že za války nebylo vyhověno jakémukoli formálnímu předpisu.

Si la période pendant laquelle un effet de commerce aurait dû être présenté à l'acceptation ou au payement ou pendant laquelle l'avis de non-acceptation ou de non-payement aurait dû être donné au tireur ou aux endosseurs ou pendant laquelle l'effet aurait dû être protesté, est échue pendant la guerre, et si la partie qui aurait dû présenter ou protester l'effet ou donner avis de la non-acceptation ou du non-payement ne l'a pas fait pendant la guerre, il lui sera accordé au moins trois mois après la mise en vigueur du présent Traité pour présenter l'effet, donner avis de non-acceptation ou de non-payement ou dresser protêt.

Jestliže lhůta, v které měla obchodní skriptura býti předložena ku přijetí nebo k placení, nebo v které měli vydatel neb indosanti býti zpraveni o nepřijetí neb o neplacení, nebo v které měla býti skriptura protestována, vypršela za války, a jestliže strana, která měla předložiti nebo dáti protestovati skripturu nebo dáti zprávu o nepřijetí neb o neplacení, tak neučinila za války, bude jí od té doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, povolena lhůta nejméně tří měsíců, v níž bude moci předložiti skripturu, zpraviti o nepřijetí neb o neplacení nebo dáti ji protestovati.

Article 237.

Les jugements rendus par les tribunaux d'une Puissance alliée ou associée, dans le cas où ces tribunaux sont compétents d'après le présent Traité, seront considérés en Hongrie comme ayant l'autorité de la chose jugée et y seront exécutés sans qu'il soit besoin d'*exequatur*.

Si, en quelque matière qu'ils soient intervenus, un jugement a été rendu ou une mesure d'exécution a été ordonnée, pendant la guerre, par une autorité judiciare de l'ancien royaume de Hongrie, contre un ressortissant des Puissances alliées ou associées ou une société ou association dans laquelle un de ces ressortissants était intéressé, dans une instance où soit le ressortissant soit la société n'ont pas pu se défendre, le ressortissant allié ou associé qui aura subi, de ce chef, un préjudice pourra obtenir une réparation qui sera déterminée par le Tribunal arbitral mixte prévu par la Section VI.

Sur la demande du ressortissant de la Puissance alliée ou associée, la répartion ci-dessus pourra être, sur l'ordre du Tribunl arbitral mixte et lorsque cela sera possible, effectuée en replacant les parties dans la situation où elles se trouvaient avant le jugement rendu par le tribunal hongrois.

La réparation ci-dessus pourra être également obtenue dans le Tribunal arbitral mixte, par les ressortissants des Puissances alliées ou associées qui ont subi un préjudice du fait des mesures judiciaires prises dans les territoires envahis ou occupés, s'ils n'ont pas été dédommagés autrement.

Článek 237.

Rozsudky vynesené soudy kterékoli mocnosti spojené nebo sdružené v případech, v kterých jsou tyto soudy příslušné podle této smlouvy, budou uznány v Maďarsku za pravomocné a budou vykonány, aniž bude potřebí je opatřovati doložkou vykonatelnosti.

Jestliže byl v jakémkoli sporu za války proti příslušníku mocností spojených nebo sdružených nebo proti společnosti neb družstvu, v nichž byl některý z těchto příslušníků zúčastněn, od soudu bývalého království uherského vynesen rozsudek nebo nařízen exekuční výkon v některé instanci, v které se onen příslušník nebo společnost nebo družstvo nemohli hájiti, bude moci příslušník mocnosti spojené nebo sdružené, jemuž se takto stala újma, dostati náhradu, která bude určena smíšeným rozhodčím soudem ustanoveným v Oddíle VI.

K žalobě příslušníka mocnosti spojené nebo sdružené smí náhrada shora vzpomenutá na rozkaz smíšeného rozhodčího soudu, kde to bude možno, býti dána tím způsobem, že se strany znovu uvedou ve stav, v němž byly před rozsudkem vyneseným od maďarského soudu.

Náhradu shora vzpomenutou mohou u smíšeného rozhodčího soudu dostati rovněž příslušníci mocností spojených nebo sdružených, kterým se stala újma soudními rozhodnutími v územích přepadených nebo obsazených, jestliže nebyli odškodněni jinak.

Article 238.

Au sens des Sections III, IV, V et VII, l'expression «pendant la guerre» comprend, pour chaque Puissance alliée ou associée, la pé-

Článek 238.

Ve smyslu Oddílu III, IV, V a VII znamená výraz „za války" pro každou mocnost spojenou nebo sdruženou období od okamžiku, kdy

riode s'entendant entre le moment où l'état de guerre a existé entre l'ancienne monarchie austro-hongroise et cette Puissance et la mise en vigueur du présent Traité.

ANNEXE.

I. *Dispositions générales.*

§ 1.

Au sens des articles 234, 235 et 236, les personnes parties à un contrat sont considérée comme ennemies lorsque le commerce entre elles aura été interdit ou sera devenu illégal en vertu des lois, décrets ou règlements auxquels une de ces parties était soumise, et ce à dater, soit du jour où ce commerce a été interdit, soit du jour où il est devenu illégal de quelque manière que ce soit.

§ 2.

Sont exceptés de l'annulation prévue à l'article 234, et restent en vigueur, sans préjudice des droits prévus à l'article 232, paragraphe *b)*, et sous réserve de l'application des lois, décrets et règlements internes pris pendant la guerre par les Puissances alliées ou associées, ainsi que les clauses des contrats:

a) les contrats ayant pour but le transfert de propriétés, de biens et effets mobiliers ou immobiliers, lorsque la propriété aura été transférée ou l'objet livré avant que les parties ne soient devenues ennemies;

b) les baux, locations et promesses de location;

c) les contrats d'hypothèque, de gage et de nantissement;

d) les concessions concernant les mines, minières, carrières ou gisements;

e) les contrats passés entre des particuliers et des États, provinces, municipalités ou autres personnes juridiques administratives analogues.

§ 3.

Si les dispositions d'un contrat sont en partie annulées, conformément à l'article 234 et si la disjonction peut être effectuée, les autres dispositions de ce contrat subsisteront, sous réserve de l'application des lois, décrets et règlements internes prévus au paragraphe 2 ci-dessus. Si la disjonction ne peut être effectuée, le contrat sera considéré comme annulé dans sa totalité.

nastal válečný stav mezi bývalou říší rakousko-uherskou a touto mocností, až do doby, kdy tato smlouva nabude působnosti.

PŘÍLOHA.

I. *Obecná ustanovení.*

§ 1.

Ve smyslu článků 234, 235 a 236 pokládají se smluvní strany za nepřátelské, byl-li obchod mezi nimi zakázán nebo stal-li se jinak nezákonným podle zákonů, nařízení nebo předpisů, kterým byla jedna z těchto stran podrobena, a to buď ode dne, kdy tento obchod byl zakázán, nebo ode dne, kdy se stal nezákonným jakýmkoli jiným způsobem.

§ 2.

Následující druhy smluv jsou vyňaty ze zrušení, o kterém je řeč v článku 234, a zůstávají v působnosti bez újmy práv uvedených v článku 232, odstavec *b)* a s výhradou použití domácích zákonů, nařízení a předpisů vydaných za války mocnostmi spojenými nebo sdruženými, jakož i ustanovení smluvních:

a) smlouvy, jejichž předmětem je převod statků, majetku a věcí movitých neb nemovitých, jestliže vlastnictví bylo převedeno nebo předmět vydán před tím, nežli se strany staly nepřáteli;

b) pachty, nájmy a smlouvy o budoucím nájmu;

c) smlouvy o zástavu nemovitou, movitou a právo retenční;

d) koncese na doly, důlní jámy, lomy nebo ložiska;

e) smlouvy mezi osobami soukromými a státy, zeměmi, obcemi nebo jinými obdobnými právnickými osobami, které jsou pověřeny správními úkoly, a koncese udělené řečenými státy, zeměmi, obcemi nebo jinými obdobnými právnickými osobami, které jsou pověřeny správními úkoly.

§ 3.

Jsou-li ustanovení některé smlouvy zrušena z části podle článku 234 a lze-li odloučení provésti, zůstanou ostatní ustanovení této smlouvy v platnosti s výhradou použití domácích zákonů, nařízení a předpisů vzpomenutých shora v paragrafu 2. Nelze-li odloučení provésti, bude se míti za to, že smlouva byla zrušena v celku.

II. *Dispositions particulières à certaines catégories de contrats.*

Positions dans les Bourses de valeurs et de commerce.

§ 4.

a) Les règlements faits pendant la guerre par les bourses de valeurs ou de commerce reconnues, stipulant la liquidation des positions de bourse prises avant la guerre par un particulier ennemi, sont confirmés par les Hautes Parties Contractantes, ainsi que les mesures prises en application de ces règlements, sous réserve:

1⁰ qu'il ait été prévu expressément que l'opération serait soumise au règlement desdites bourses;

2⁰ que ces règlements aient été obligatoires pour tous;

3⁰ que les conditions de la liquidation aient été justes et raisonnables.

b) Le paragraphe précédent ne s'applique pas aux mesures prises, pendant l'occupation, dans les bourses des régions qui ont été occupées par l'ennemi.

c) La liquidation des opérations à terme relatives aux cotons, effectuées à la date du 31 juillet 1914, à la suite de la décision de l'Association des cotons de Liverpool, est confirmée.

Gage.

§ 5.

Sera considérée comme valable, en cas de non-payement, la vente d'un gage constitué pour garantie d'une dette due par un ennemi, alors même qu'avis n'a pu être donné au propriétaire, si le créancier a agi de bonne foi et en prenant les soins et précautions raisonnables et, dans ce cas, le propriétaire ne pourra formuler aucune réclamation en raison de la vente du gage.

Cette disposition ne s'applique pas aux ventes de gage faites par l'ennemi pendant l'occupation dans les régions envahies ou occupées par l'ennemi.

Effets de commerce.

§ 6.

En ce qui concerne les Puissances qui ont adhéré à la Section III et à l'Annexe jointe, les obligations pécuniaires existant entre ennemis et résultant de l'émission d'effets de

II. *Zvláštní předpisy o určitých druzích smluv.*

Smlouvy na bursách cenných papírů a zboží.

§ 4.

a) Pravidla vydaná za války uznanými bursami na cenné papíry nebo na zboží a stanovící likvidaci obchodů bursovních, uzavřených před válkou nepřátelským jednotlivcem, potvrzují se Vysokými stranami smluvními, rovněž i opatření k provedení těchto pravidel, s výhradou:

1. že bylo výslovně řečeno, že obchod bude podléhati pravidlům řečených burs,

2. že tato pravidla byla všeobecně závazná,

3. že podmínky likvidace byly slušné a přiměřené.

b) Předchozí odstavec se nevztahuje na opatření učiněná za okupace na bursách v krajích, které byly obsazeny nepřítelem.

c) Likvidace termínových obchodů s bavlnou uzavřených ke dni 31. července 1914 podle rozhodnutí svazu bavlnářského v Liverpoolu se potvrzuje.

Zástava.

§ 5.

Prodej zástavy zřízené k zaručení dluhu nepřítelova bude se v případě nezaplacení pokládati za platný, třeba že vlastník nemohl býti zpraven, jestliže věřitel jednal bezelstně a s náležitou péčí a opatrností; v tom případě nebude moci vlastník vznésti nijakého nároku na prodej zástavy.

Toto ustanovení se nevztahuje na prodeje zástav vykonané nepřítelem za okupace v krajinách, do kterých nepřítel vpadl nebo jež obsadil.

Obchodní skriptury.

§ 6.

Pokud se týče mocností, které přijaly Oddíl III a připojenou k němu přílohu, budou peněžní závazky trvající mezi nepřáteli a plynoucí z vydání obchodních skriptur vyrovná-

commerce, seront réglées conformément à ladite Annexe par l'intermédiaire des Offices de vérification et de compensation qui sont subrogés dans les droits du porteur en ce qui concerne les différents recours que possède ce dernier.

§ 7.

Si une personne s'est obligée, soit avant, soit pendant la guerre, au payement d'un effet de commerce, à la suite d'un engagement pris envers elle par une autre personne devenue ennemie, celle-ci reste tenue, malgré l'ouverture des hostilités, de garantir la première des conséquences de son obligation.

III. *Contrats d'assurances.*

§ 8.

Les contrats d'assurances conclus entre une personne et une autre devenue par la suite ennemie seront réglés conformément aux articles*) suivants.

Assurances contre l'incendie.

§ 9.

Les contrats d'assurances contre l'incendie, concernant des propriétés, passés entre une personne ayant des intérêts dans cette propriété et une personne devenue par la suite ennemie, ne seront pas considérés comme annulés par l'ouverture des hostilités ou par le fait que la personne est devenue ennemie ou parce qu'une des parties n'a pas accompli une clause du contrat pendant la guerre ou pendant une période de trois mois après la guerre, mais seront annulés à partir de la présente**) échéance de la prime annuelle survenant trois mois après la mise en vigueur du présent Traité.

Un règlement sera effectué pour les primes non payées, échues pendant la guerre, ou pour les réclamations pour des pertes encourues pendant la guerre.

§ 10.

Si, par suite d'un acte administratif ou législatif, une assurance contre l'incendie, conclue antérieurement à la guerre, a été pendant la guerre transférée de l'assureur primitif à un autre assureur, le transfert sera reconnu et la responsabilité de l'assureur primitif sera considérée comme ayant cessé à partir du jour du transfert. Cependant, l'assureur primitif aura le droit d'être, sur sa

*) místo „articles" má správně býti „paragraphes".

**) místo „présente" má správně býti „première".

ny podle řečené přílohy prostřednictvím úřadů verifikačních a kompensačních, jež vstoupí v práva majetníka, pokud jde o různé opravné prostředky, které jsou majetníku přístupny.

§ 7.

Jestliže se některá osoba buď před válkou nebo za války zavázala zaplatiti obchodní skripturu následkem závazku, jejž k ní přejala jiná osoba, která se stala později nepřátelskou, bude tato osoba nucena přes zahájení nepřátelství ručiti oné za následky svého závazku.

III. *Pojišťovací smlouvy.*

§ 8.

Pojišťovací smlouvy, které uzavřela jedna osoba s druhou, jež se stala později nepřátelskou, budou upraveny podle následujících paragrafů.

Pojištění proti požáru.

§ 9.

Smlouvy o pojištění proti požáru týkající se majetku, které uzavřela osoba mající zájmy na tomto majetku s osobou, jež se stala později nepřátelskou, nebudou se pokládati za zrušené zahájením nepřátelství nebo následkem toho, že se osoba stala nepřátelskou, nebo že jedna ze stran nesplnila některého smluvního závazku za války nebo ve lhůtě tří měsíců po válce, nýbrž budou zrušeny dnem, kdy roční prémie po prvé dospěje splatnosti po vypršení tříměsíční lhůty po tom, kdy tato mírová smlouva nabude působnosti.

Provede se vyrovnání nezaplacených prémií, jež dospěly splatnosti za války, nebo nároků za škody vzešlé za války.

§ 10.

Jestliže pojištění požární uzavřené před válkou bylo správním nebo zákonodárným aktem za války převedeno s původního pojistitele na pojistitele jiného, bude převod uznán a o ručení původního pojistitele bude se míti za to, že přestalo dnem převodu. Původní pojistitel bude však oprávněn k tomu, aby se mu na jeho žádost dostalo úplné informace o podmínkách převodu, a bude-li

demande, pleinement informé des conditions du transfert, et s'il apparaît que ces conditions n'étaient pas équitables, elles seront modifiées pour autant que cela sera nécessaire pour les rendre équitables.

En outre, l'assuré aura droit, d'accord avec l'assureur primitif, de retransférer le contrat à l'assureur primitif à dater du jour de la demande.

Assurances sur la vie.

§ 11.

Les contrats d'assurances sur la vie passés entre un assureur et une personne devenue par la suite ennemie ne seront pas considérés comme annulés par la déclaration de guerre ou par le fait que la personne est devenue ennemie.

Toute somme devenue exigible pendant la guerre, aux termes d'un contrat qui, en vertu du paragraphe précédent, n'est pas considéré comme annulé, sera recouvrable après la guerre. Cette somme sera augmentée des intérêts à 5% l'an depuis la date de son exigibilité jusqu'au jour du payement.

Si le contrat est devenu caduc pendant la guerre par suite du non-payement des primes, ou s'il est devenu sans effet par suite du non-accomplissement des clauses du contrat, l'assuré ou ses représentants ou ayants droit à tous moment, pendant douze mois à dater du jour de la mise en vigueur du présent Traité, de réclamer à l'assureur la valeur de la police au jour de sa caducité ou de son annulation.

Lorsque le contrat est devenu caduc pendant la guerre, par suite du non-payement des primes par application des mesures de guerre, l'assuré ou ses représentants, ou ayants droit, ont le droit, dans les trois mois qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, de remettre le contrat en vigueur moyennant le payement des primes éventuellement échues, augmentées des intérêts de 5% l'an.

§ 12.

Si des contrats d'assurance sur la vie ont été conclus par une succursale d'une Compagnie d'assurances établie dans un pays devenu, par la suite, ennemi, le contrat devra, en l'absence de toute stipulation contraire contenue dans le contrat lui-même, être régi par la loi locale, mais l'assureur aura le droit de demander à l'assuré ou à ses représentants le remboursement des sommes payées sur des demandes faites ou imposées, par application de mesures prises pendant la guerre, con-

patrno, že tyto podmínky nebyly přiměřené, budou změněny tak dalece, pokud je nutno, aby se staly přiměřenými.

Nad to bude míti pojistník v dohodě s původním pojistitelem právo, aby byla smlouva převedena na původního pojistitele, počínajíc dnem žádosti.

Pojištění na život.

§ 11.

Pojišťovací smlouvy na život uzavřené mezi pojistitelem a osobou, jež se stala později nepřátelskou, nebudou se pokládati za zrušené prohlášením války nebo tím, že se osoba stala nepřátelskou.

Každá částka, která se stala splatnou za války za podmínek smlouvy, jež se podle předchozího odstavce nepokládá za zrušenou, bude vymahatelná po válce. Tato částka se zvýší o 5%ní roční úroky od dospělosti až do dne splacení.

Jestliže smlouva za války propadla pro neplacení prémií nebo stala-li se bezúčinnou pro nesplnění smluvních podmínek, budou pojištěnec nebo jeho zástupci nebo právní nástupci míti právo kdykoli ve lhůtě dvanácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, žádati od pojistitele hodnotu, kterou měla pojistka v den svého propadnutí nebo zrušení.

Když smlouva propadla za války proto, že nebyly následkem válečných opatření placeny prémie, mají pojištěnec nebo jeho zástupci nebo právní nástupci právo do tří měsíců, jež budou následovati po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, obnoviti platnost smlouvy tím, že zaplatí prémie případně dospělé s 5%ním ročním úrokem.

§ 12.

Jestliže byly pojišťovací smlouvy na život uzavřeny pobočkou některé pojišťovací společnosti zřízenou ve státě, který se později stal nepřátelským, bude se tato smlouva, nebude-li obsaženo ustanovení opačné ve smlouvě samé, říditi místními zákony, avšak pojistitel bude směti požadovati na pojištěnci nebo jeho zástupcích vrácení částek zaplacených k uspokojení požadavků vznesených nebo uložených následkem opatření válečných proti podmínkám smlouvy samé a proti záko-

trairement aux termes du contrat lui-même, et aux lois et traités existant à l'époque où il a été conclu.

§ 13.

Dans tous les cas où, en vertu de la loi applicable au contrat, l'assureur reste lié par le contrat nonobstant le non-payement des primes, jusqu'à ce que l'on ait fait par à l'assuré de la déchéance du contrat, il aura le droit là où, par suite de la guerre, il n'aurait pu donner cet avertissement, de recouvrer sur l'assuré les primes non payées, augmentées des intérêts à 5% l'an.

§ 14.

Pour l'application des paragraphes 11 à 13, seront considérés comme contrats d'assurances sur la vie les contrats d'assurances qui se basent sur les probabilités de la vie humaine, combinés avec le taux d'intérêt, pour le calcul des engagements réciproques des deux parties.

Assurances maritimes.

§ 15.

Les contrats d'assurance maritime, y compris les polices à temps et les polices de voyage passés entre un assureur et une personne devenue par la suite ennemie, seront considérés comme annulés au moment où cette personne est devenue ennemie, sauf dans le cas où, antérieurement à ce moment, le risque prévu dans le contrat avait commencé à être couru.

Dans le cas où le risque n'a pas commencé à courir, les sommes payées au moyen de primes ou autrement seront recouvrables sur l'assureur.

Dans le cas où le risque a commencé à courir, le contrat sera considéré comme valable, bien que la partie soit devenue ennemie, et les payements des sommes dues aux termes du contrat, soit comme primes, soit comme sinistres, seront exigibles après la mise en vigueur du présent Traité.

Dans le cas où une convention sera conclue pour le payement d'intérêts pour des sommes dues antérieurement à la guerre, ou par des ressortissants des États belligérants, et recouvrées après la guerre, cet intérêt devra, dans le cas de pertes recouvrables en vertu de contrat d'assurance maritime, courir à partir de l'expiration d'une période d'un an à compter du jour de ces pertes.

nům a státním smlouvám platným v době, kdy pojišťovací smlouva byla uzavřena.

§ 13.

Ve všech případech, kde podle zákona platného pro smlouvu zůstane pojistitel přes to, že prémie nejsou zaplaceny, zavázán smlouvou až do té doby, kdy se dá pojištěnci zpráva, že smlouva došla, bude míti právo, jestliže mu bylo válkou znemožněno tuto zprávu podati, vymáhati od pojištěnce nezaplacené prémie zvýšené o 5%ní roční úrok.

§ 14.

Pro použití paragrafů 11—13 budou se za pojišťovací smlouvy na život pokládati pojišťovací smlouvy, které se, pokud jde o výpočet vzájemných závazků mezi dvěma stranami, zakládají na pravděpodobnostech lidského života, kombinovaných s úrokovou mírou.

Pojištění námořní.

§ 15.

Smlouvy o pojištění námořním, počítajíc v to pojistky na čas a pojistky cestovní, uzavřené mezi pojistitelem a osobou, jež se později stala nepřátelskou, budou se pokládati za zrušené tím okamžikem, kdy se tato osoba stala nepřátelskou, vyjímajíc případy, že risiko, o němž je řeč ve smlouvě, počalo běžeti před tímto okamžikem.

Nepočalo-li risiko běžeti, bude možno částky zaplacené jako prémie neb jinak vymáhati na pojistiteli.

Počalo-li risiko běžeti, bude se smlouva pokládati za platnou přes to, že se strana stala nepřátelskou, a zaplacení částek dlužných podle podmínek smlouvy buď jako prémie nebo jako škody bude vymahatelné, až tato smlouva nabude působnosti.

Jestliže byla uzavřena dohoda o placení úroku z částek, jež byly dluhovány před válkou příslušníkům nebo příslušníky států válčících a byly vymoženy po válce, poběží tento úrok v případě ztrát vymahatelných podle pojišťovacích smluv námořních od té chvíle, kdy vypršela lhůta jednoroční ode dne těchto ztrát.

§ 16.

Aucun contrat d'assurance maritime avec un assuré devenu par la suite ennemi ne devra être considéré comme couvrant les sinistres causés par des actes de guerre de la Puissance dont l'assureur est ressortissant, ou des alliés ou associés de cette Puissance.

§ 17.

S'il est démontré qu'une personne qui, avant la guerre, avait passé un contrat d'assurance maritime avec un assureur devenu par la suite ennemi, a passé après l'ouverture des hostilités un nouveau contrat couvrant le même risque avec un assureur non ennemi, le nouveau contrat sera considéré comme substitué au contrat primitif à compter du jour où il aura été passé, et les primes échues seront réglées sur le principe que l'assureur primitif n'aura été responsable du fait du contrat que jusqu'au moment où le nouveau contrat aura été passé.

Autres assurances.

§ 18.

Des contrats d'assurances passés avant la guerre entre un assureur et une personne devenue par la suite ennemie, autres que les contrats dont il est question dans les paragraphes 9 à 17, seront traités, à tous égards, de la même manière que seraient traités, d'après lesdites paragraphes, les contrats d'assurances contre l'incendie entre les mêmes parties.

Réassurances.

§ 19.

Tous les traités de réassurance passés avec une personne devenue ennemie seront considérés comme abrogés par le fait que cette personne est devenue ennemie, mais sans préjudice, dans le cas de risque sur la vie ou maritime qui avait commencé à être couru antérieurement à la guerre, du droit de recouvrer après la guerre le payement des sommes dues en raison de ces risques.

Toutefois, si la partie réassurée a été mise, par suite de l'invasion, dans l'impossibilité de trouver un autre réassureur, le traité subsiste jusqu'à l'expiration d'une période de trois mois après la mise en vigueur du présent Traité.

Si un traité de réassurance est annulé en vertu de ce paragraphe, un compte sera établi entre les parties en ce qui concerne à la fois

§ 16.

Žádná smlouva o námořním pojištění s pojistníkem, jenž se později stal nepřítelem, nesmí se vykládati tak, že by kryla škody způsobené válečnými činy mocnosti, jejímž příslušníkem je pojistitel, nebo válečnými činy států spojených nebo sdružených s touto mocností.

§ 17.

Prokáže-li se, že některá osoba, která před válkou uzavřela smlouvu o námořním pojištění s pojistitelem, jenž se později stal nepřítelem, uzavřela po zahájení nepřátelství novou smlouvu kryjící totéž risiko s pojistitelem nikoli nepřátelským, bude se míti za to, že nová smlouva nahradila původní smlouvu dnem, kdy byla uzavřena, a dospělé prémie budou upraveny na tom základě, že původní pojistitel bude zavázán smlouvou jen do okamžiku, kdy byla uzavřena smlouva nová.

Jiná pojištění.

§ 18.

S jinými pojišťovacími smlouvami uzavřenými před válkou mezi pojistitelem a osobou, jež se stala později nepřátelskou, nežli smlouvami, o nichž jest řeč v paragrafech 9 až 17, naloží se ve všech směrech stejným způsobem, jako by se naložilo podle řečených článků se smlouvami o požárním pojištění mezi týmiž stranami.

Zajišťovací smlouvy.

§ 19.

Všechny zajišťovací smlouvy uzavřené s osobou, jež se stala nepřátelskou, budou se pokládati za zrušeny tím, že se tato osoba stala nepřátelskou, avšak v případě risika v pojištění životním nebo námořním, jež počalo běžeti před válkou, bez újmy práva vymáhati po válce zaplacení částek dlužných vzhledem na tato risika.

Jestliže se však zajištěnci stalo následkem vpádu nemožným nalézti jiného zajistitele, potrvá smlouva v platnosti až do vypršení lhůty tříměsíční po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Bude-li některá smlouva zajišťovací zrušena podle tohoto paragrafu, provede se vyúčtování mezi stranami, pokud se týče i pré-

les primes payées et payables et les responsabilités pour pertes subies, au sujet des risques sur la vie ou maritimes qui auraient commencé à être courus avant la guerre. Dans le cas de risques autres que ceux mentionnés aux paragraphes 11 à 17, le règlement des comptes sera établi à la date à laquelle les parties sont devenues ennemies, sans tenir compte des réclamations pour pertes subies depuis cette date.

§ 20.

Les dispositions du paragraphe précédent s'étendent également aux réassurances existant au jour où les parties sont devenues ennemies, des risques particuliers acceptés par l'assureur dans un contrat d'assurance, autres que les risques sur la vie ou maritimes.

§ 21.

La réassurance d'un contrat d'assurance sur la vie, faite par contrat particulier et non comprise dans un traité général de réassurance, restera en vigueur.

§ 22.

Dans le cas d'une réassurance effectuée avant la guerre, d'un contrat d'assurance maritime, la cession du risque cédé au réassureur restera valable si ce risque a commencé à être couru avant l'ouverture des hostilités, et le contrat restera valable malgré l'ouverture des hostilités. Les sommes dues en vertu du contrat de réassurance, en ce qui concerne soit des primes, soit des pertes subies, seront recouvrables après la guerre.

§ 23.

Les dispositions des paragraphes 16 et 17 et le dernier alinéa du paragraphe 15 s'appliqueront aux contrats de réassurance de risques maritimes.

SECTION VI.

TRIBUNAL ARBITRAL MIXTE.

Article 239.

a) Un Tribunal arbitral mixte sera constitué entre chacune des Puissances alliées ou associées d'une part et la Hongrie d'autre part, dans un délai de trois mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité. Chacun de ces Tribunaux sera composé de trois membres. Chacun des Gouvernements intéressés désignera un de ces membres. Le Président sera choisi à la suite d'un accord entre les deux Gouvernements intéressés.

mií zaplacených a splatných, i závazků za ztráty utrpěné vzhledem na risika v pojištění životním neb námořním, jež počala běžeti před válkou. V případě jiných risik nežli těch, která jsou uvedena v paragrafech 11 až 17, upraví se účty ke dni, kterého se strany staly nepřátelskými, bez ohledu na nároky za ztráty utrpěné po tomto dnu.

§ 20.

Ustanovení předchozího paragrafu vztahují se také na ta zajištění trvající v den, kdy se strany staly nepřátelskými, která zajišťují zvláštní risika přejatá pojistitelem v pojišťovací smlouvě stran jakéhokoli jiného risika než risika života neb risika námořního.

§ 21.

Zajištění pojišťovací smlouvy na život, jež bylo uzavřeno zvláštní smlouvou a nebylo zahrnuto ve všeobecné smlouvě zajišťovací, zůstane v platnosti.

§ 22.

Bylo-li před válkou uskutečněno zajištění smlouvy v pojištění námořním, zůstane postup risika postoupeného zajistiteli v platnosti, jestliže toto risiko počalo běžeti před zahájením nepřátelství, a smlouva zůstane platná přes zahájení nepřátelství; částky dlužné podle smlouvy zajišťovací jak stran prémií, tak stran ztrát budou vymahatelné po válce.

§ 23.

Ustanovení paragrafů 16 a 17 a poslední odstavec paragrafu 15 budou se vztahovati na smlouvy zajišťující risika námořní.

ODDíL VI.

SMíŠENÝ ROZHODčí SOUD.

Článek 239.

a) Ve lhůtě tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, bude zřízen smíšený rozhodčí soud mezi každou z mocností spojených nebo sdružených na straně jedné a Maďarskem na straně druhé. Každý z těchto soudů bude složen ze tří členů. Každá ze zúčastněných vlád bude jmenovati jednoho z těchto členů. Předseda bude zvolen po dohodě mezi oběma zúčastněnými vládami.

Au cas où cet accord ne pourrait intervenir, le Président du Tribunal et deux autres personnes susceptibles l'une et l'autre, en cas de besoin, de le remplacer, seront choisies par le moment où il sera constitué, par M. Gustave Ador, s'il y consent. Ces personnes appartiendront à des Puissances qui sont restées neutres au cours de la guerre.

Si, en cas de vacance, un Gouvernement ne pourvoit pas, dans un délai d'un mois, à la désignation ci-dessus prévue d'un membre du Tribunal, ce membre sera choisi par le Gouvernement adverse parmi les deux personnes mentionnées ci-dessus, autres que le Président.

La décision de la majorité des membres sera celle du Tribunal.

b) Les Tribunaux arbitraux mixtes créés par application du paragraphe *a)* jugeront les différends qui sont de leur compétence, aux termes des Sections III, IV, V et VII.

En outre, tous les différends, quels qu'ils soient, relatifs aux contrats conclus, avant la mise en vigueur du présent Traité, entre les ressortissants des Puissances alliées et associées et les ressortissants hongrois, seront réglés par un Tribunal arbitral mixte, à l'exception toutefois des différends qui, par application des lois des Puissances alliées, associées ou neutres, sont de la compétence des tribunaux nationaux de ces dernières Puissances. Dans ce cas, ces différends seront réglés par ces tribunaux nationaux, à l'exclusion du Tribunal arbitral mixte. Le ressortissant intéressé d'une Puissance alliée ou associée pourra toutefois porter l'affaire devant le Tribunal arbitral mixte à moins que sa loi nationale ne s'y oppose.

c) Si le nombre des affaires le justifie, d'autres membres devront être désignés pour que chaque Tribunal arbitral mixte puisse se diviser en plusieurs sections. Chacune de ces sections devra être composée ainsi qu'il est dit ci-dessus.

d) Chaque Tribunal arbitral mixte établira lui-même sa procédure en tant qu'elle ne sera pas réglée par les dispositions de l'Annexe au présent article. Il aura pouvoir pour fixer les dépens à payer par la partie perdante pour frais et débours de procédure.

e) Chaque Gouvernement payera les honoraires du membre du Tribunal arbitral mixte qu'il nomme et de tout agent qu'il désignera pour le représenter devant le Tribunal. Les honoraires du Président seront fixés par accord spécial entre les Gouvernements intéressés, et ces honoraires, ainsi que les dépenses

Nebylo-li by možno dosíci o tom dohody, budou předseda soudu a dvě jiné osoby jako jeho náhradníci pro případ potřeby zvoleni Radou Společnosti národů nebo, nežli bude tato Rada ustavena, panem Gustavem Adorem, svolí-li k tomu. Osoby tyto mají býti příslušníky mocností, které zůstaly za války neutrální.

Jestliže se některá vláda nepostará při uprázdnění místa způsobem shora vytčeným do měsíce o člena soudu, bude člen soudu vybrán protivnou vládou z obou osob shora vzpomenutých, vyjímajíc předsedu.

Rozhodnutí většiny členů bude rozhodnutím soudu.

b) Smíšené rozhodčí soudy zřízené podle odstavce *a)* budou rozhodovati o sporech spadajících do jejich příslušnosti podle Oddílů III, IV, V a VII.

Kromě toho budou všechny spory jakéhokoli rázu týkající se smluv uzavřených dříve, než nabyla působnosti tato smlouva, mezi příslušníky mocností spojených a sdružených a příslušníky maďarskými vyřizovány smíšeným rozhodčím soudem; vyjímají se však spory, které podle zákonů mocností spojených, sdružených nebo neutrálních spadají pod příslušnost státních soudů těchto mocností. V tomto případě budou tyto spory vyřizovány těmito státními soudy s vyloučením smíšeného rozhodčího soudu. Zúčastněný příslušník mocnosti spojené nebo sdružené bude však nicméně moci záležitost vznésti na smíšený rozhodčí soud, nebrání-li tomu zákony jeho státu.

c) Bude-li to odůvodňovati počet sporů, budou moci býti ustanoveni další členové, aby se smíšený rozhodčí soud mohl rozděliti v několik oddělení. Každé z těchto oddělení bude složeno, jak shora udáno.

d) Každý rozhodčí soud stanoví sám svůj jednací řád, pokud není upraven ustanoveními v příloze k tomuto článku. Bude míti právo určiti peníz nákladů a výloh procesních, jež má nésti strana prohrávající.

e) Každá vláda bude hraditi plat člena smíšeného rozhodčího soudu, jejž jmenuje, i každého zmocněnce, jejž určí, aby ji zastupoval před soudem. Plat předsedův bude vyměřen zvláštní dohodou zúčastněných vlád, a tento plat, jakož i společná vydání každého soudu ponesou tyto dvě vlády na polovic.

communes de chaque Tribunal, seront payés par moitié par les deux Gouvernements.

f) Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à ce que leurs Tribunaux et autorités prêtent directement aux Tribunaux arbitraux mixtes toute l'aide qui sera en leur pouvoir, spécialement en ce qui concerne la transmission des notifications et la réunion des preuves.

g) Les Hautes Parties Contractantes conviennent de considérer les décisions du Tribunal arbitral mixte comme définitives, et de les rendre obligatoires pour leurs ressortissants.

ANNEXE.

§ 1.

En cas de décès ou de démission d'un membre du Tribunal, ou si un membre du Tribunal se trouve, pour une raison quelconque, dans l'impossibilité de remplir ses fonctions, la procédure qui a été suivie pour sa nomination sera employée pour pourvoir à son remplacement.

§ 2.

Le Tribunal adoptera pour sa procédure des règles conformes à la justice et à l'équité. Il décidera de l'ordre et des délais dans lesquels chaque partie devra présenter ses conclusions et réglera les formalités requises pour l'administration des preuves.

§ 3.

Les avocats et conseils des deux parties seront autorités à présenter oralement et par écrit au Tribunal leur argumentation pour soutenir ou défendre leur cause.

§ 4.

Le Tribunal conservera les archives des procès et causes qui lui seront soumis et de la procédure y relative, avec mention des dates.

§ 5.

Chacune des Puissances intéressées pourra nommer un secrétaire. Ces secrétaires constitueront le Secrétariat mixte du Tribunal et seront sous ses ordres. Le Tribunal peut nommer et employer un ou plusieurs fonctionnaires qui seront nécessaires pour l'assister dans l'accomplissement de sa tâche.

§ 6.

Le Tribunal décidera de toutes questions et espèces qui lui seront soumises, d'après les

f) Vysoké strany smluvní se zavazují, že jejich soudy a úřady poskytnou smíšeným rozhodčím soudům přímo jakoukoli možnou právní pomoc, zejména při zprostředkování zpráv a při sbírání důkazů.

g) Vysoké strany smluvní se shodují v tom, že budou rozhodnutí smíšeného rozhodčího soudu pokládati za konečná a učiní je závaznými pro své příslušníky.

PŘÍLOHA.

§ 1.

Jestliže některý člen soudu zemře nebo se vzdá úřadu, nebo jestliže bude některému členu soudu z jakéhokoli důvodu nemožno zastávati svůj úřad, bude postup, podle kterého se dělo jmenování, zachován i při ustanovení jeho náhradníka.

§ 2.

Soud se přidrží ve svém řízení pravidel shodujících se se spravedlností a slušností. Rozhodne o pořadu a lhůtách, v kterých má každá strana podati své návrhy, a upraví formality potřebné k vedení důkazů.

§ 3.

Právní zástupci a rádcové obou stran budou míti právo přednésti soudu ústně i písemně důvody na podporu neb obhájení své pře.

§ 4.

Soud uschová spisy o sporných otázkách a případech jemu předložených a o příslušném řízení s udáním dat.

§ 5.

Každá ze zúčastněných mocností může jmenovati tajemníka. Tito tajemníci budou skládati smíšený úřad tajemnický při soudu a budou podřízeni jeho rozkazům. Soud smí jmenovati a užívati jednoho neb několika funkcionářů, jichž bude potřebí, aby mu pomáhali při plnění jeho úkolů.

§ 6.

Soud bude rozhodovati o všech sporných otázkách a věcech naň vznesených podle dů-

preuves, témoignages et informations qui pourront être produits par les parties intéressées.

§ 7.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à donner au Tribunal toutes facilités et informations nécessaires pour suivre ses enquêtes.

§ 8.

La langue dans laquelle la procédure sera poursuivie sera, à défaut de convention contraire, l'anglais, le français, l'italien ou le japonais, selon ce qui sera décidé par la Puissance alliée ou associée intéressée.

§ 9.

Les lieu et date des audiences de chaque Tribunal seront déterminés par le Président du Tribunal.

Article 240.

Si un tribunal compétent a rendu ou rend un jugement dans une affaire visée par les Sections III, IV, V ou VII, et si ce jugement n'est pas conforme aux dispositions desdites Sections, la partie qui aura subi, de ce chef, un préjudice aura droit à une réparation qui sera déterminée par le Tribunal arbitral mixte. Sur la demande du ressortissant d'une Puissance alliée ou associée, la réparation ci-dessus visée pourra être effectuée, lorsque cela sera possible, par le Tribunal arbitral mixte en remplaçant les parties dans la situation où elles se trouvaient avant le jugement rendu par le tribunal de l'ancien royaume de Hongrie.

SECTION VII.

PROPRIÉTÉ INDUSTRIELLE.

Article 241.

Sous réserves des stipulations du présent Traité, les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, telle que cette propriété est définie par les Conventions internationales de Paris et de Berne visées aux articles 220 et 222, seront rétablis ou restaurés, à partir de la mise en vigueur du présent Traité dans les territoires des Hautes Parties Contractantes, en faveur des personnes qui en étaient bénéficiaires au moment où l'état de guerre a commencé d'exister, ou de leurs ayants droit. De même les droits qui, si la guerre n'avait pas eu lieu, auraient pu être acquis pendant la durée de la guerre, à la

kazů, svědectví a informací, jež opatří zúčastněné strany.

§ 7.

Vysoké strany smluvní se zavazují poskytnouti soudu všechnu pomoc a vysvětlení, kterých potřebuje, aby provedl svá šetření.

§ 8.

Nedojde-li k jinaké dohodě, bude se řízení konati v jazyku anglickém, francouzském, italském nebo japonském podle toho, jak rozhodne mocnost spojená nebo sdružená, o kterou jde.

§ 9.

Místo a čas zasedání každého soudu určí předseda soudu.

Článek 240.

Jestliže některý příslušný soud vynesl nebo vynese rozsudek ve věci uvedené v Oddílech III, IV, V nebo VII a jestliže se rozsudek takový nebude shodovati s ustanoveními řečených Oddílů, bude míti strana, která tím utrpí újmu, právo na náhradu, jež bude určena smíšeným rozhodčím soudem. Na žádost příslušníka mocnosti spojené nebo sdružené smí náhrada shora uvedená býti dána, možno-li, smíšeným rozhodčím soudem tak, že strany budou uvedeny v právní stav, v jakém byly, nežli byl vynesen rozsudek soudem bývalého království uherského.

ODDÍL VII.

VLASTNICTVÍ PRŮMYSLOVÉ.

Článek 241.

S výhradou ustanovení této smlouvy budou práva z vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, jak je toto vlastnictví vymezeno mezinárodními úmluvami pařížskou a bernskou, vzpomenutými v článcích 220 a 222, znovuzřízena neb obnovena ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, v územích Vysokých smluvních stran ve prospěch osob, které byly jejich nositeli v okamžiku, kdy začal stav válečný, anebo jejich právních nástupců. Rovněž i práva, jež, nebýti války, by byla mohla býti získána za války na základě podané žádosti za ochranu vlastnictví průmyslového nebo na základě

suite d'une demande formée pour la protection de la propriété industrielle ou de la publication d'une œuvre littéraire ou artistique, seront reconnus et établis en faveur des personnes qui auraient des titres, à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

Toutefois, les actes faits en vertu des mesures spéciales qui auront été prises pendant la guerre, par une autorité législative, exécutive ou administrative d'une Puissance alliée ou associée à l'égard des droits des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie, en matière de propriété industrielle, littéraire ou artistique demeureront valables et continueront à avoir leurs pleins effets.

Il n'y aura lieu à aucune revendication ou action soit de la part de la Hongrie ou de ses ressortissants, soit des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou en leur nom, contre l'utilisation qui aura été faite pendant la durée de la guerre, par le Gouvernement d'une Puissance alliée ou associée ou par toute personne, pour le compte de ce Gouvernement ou avec son assentiment, de droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, ni contre la vente, la mise en vente ou l'emploi de produits, appareils, articles ou objets quelconques auxquels s'appliquaient ces droits.

Si la législation d'une des Puissances alliées ou associées, en vigueur au moment de la signature du présent Traité, n'en a pas disposé autrement, les sommes dues ou payées relativement à la propriété de personnes visées à l'article 232 *b)*, par application de tout acte et de toute opération effectués en exécution des mesures spéciales visées à l'alinéa 2 du présent article, recevront la même affectation que les autres créances desdites personnes, conformément aux dispositions du présent Traité, et les sommes produites par des mesures spéciales prises par le Gouvernement de l'ancien royaume de Hongrie en ce qui concerne les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique des ressortissants des Puissances alliées ou associées, seront considérées et traitées comme toutes les autres dettes des ressortissants hongrois.

Chacune des Puissances alliées ou associées se réserve la faculté d'apporter aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique (à l'exception des marques de fabrique ou de commerce) acquis avant la guerre, ou pendant sa durée, ou qui seraient acquis ultérieurement, suivant sa législation par des ressortissants hongrois, soit en les exploitant, soit en accordant des licences pour leur exploitation, soit en conservant le contrôle de cette ex-

uveřejnění díla literárního nebo uměleckého, budou uznána a vyhrazena ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, ve prospěch osob, jež by byly měly k tomu právní titul.

Avšak právní jednání předsevzatá na základě zvláštních opatření, která snad byla zavedena za války vrchností zákonodárnou, výkonnou neb správní některé mocnosti spojené nebo sdružené, pokud jde o práva příslušníků bývalého království uherského ve věcech vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, zůstanou v platnosti a zachovají všechny své účinky.

Ani Maďarsko nebo jeho příslušníci, ani příslušníci bývalého království uherského, ani nikdo jiný jejich jménem nebudou moci činiti právních nároků ani vznášeti žaloby z toho důvodu, že vláda mocnosti spojené nebo sdružené neb kterákoli osoba na účet této vlády neb s jejím svolením těžily po dobu války z práv ve věcech vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, ani z důvodu prodeje, nabízení neb používání výrobků, přístrojů, zboží nebo předmětů jakéhokoli druhu, na něž se tato práva vztahovala.

Jestliže zákonodárství některé mocnosti spojené nebo sdružené, které bylo v působnosti v době podpisu této smlouvy, nestanovilo nic jiného, naloží se s částkami dlužnými neb zaplacenými, pokud jde o majetek osob jmenovaných v článku 232 *b)*, na základě právních jednání neb operací, uskutečněných v důsledku zvláštních opatření uvedených v odstavci druhém tohoto článku, stejně jako s ostatními pohledávkami těchto osob podle předpisů této smlouvy; na částky, jež vyplynuly ze zvláštních opatření učiněných vládou bývalého království uherského ve věci práv z průmyslového, literárního a uměleckého vlastnictví příslušníků mocností spojených neb sdružených, bude se hleděti jako na jiné dluhy příslušníků maďarských a naloží se s nimi jako s jinými dluhy.

Každá z mocností spojených nebo sdružených vyhrazuje si volnost omeziti, podmínkami vázati nebo ztenčiti práva z vlastnictví průmyslového, literárního nebo uměleckého (vyjímajíc ochranné známky tovární neb obchodní), získaná před válkou a za války, nebo jež budou získána později podle jejího zákonodárství příslušníky maďarskými, ať tím, že je zužitkuje, ať tím, že bude poskytovati licence na jejich zužitkování, ať tím,

ploitation, soit autrement, telles limitations, conditions ou restrictions qui pourraient être considérées comme nécessaires pour les besoins de la défense nationale, ou dans l'intérêt public, ou pour assurer un traitement équitable par la Hongrie des droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique possédés sur le territoire hongrois par ses ressortissants, ou pour garantir l'entier accomplissement de toutes les obligations contractées par la Hongrie en vertu du présent Traité. Pour les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, qui seraient acquis après la mise en vigueur du présent Traité, la faculté ci-dessus réservée aux Puissances alliées et associées, ne pourra être exercée que dans le cas où les limitations, conditions ou restrictions pourraient être considérées comme nécessaires pour les besoins de la défense nationale ou de l'intérêt public.

Dans le cas où il serait fait application par les Puissances alliées et associées des dispositions qui précèdent, il sera accordé des indemnités ou des redevances raisonnables, qui recevront la même affectation que toutes les autres sommes dues à des ressortissants hongrois, conformément aux dispositions du présent Traité.

Chacune des Puissances alliées ou associées se réserve la faculté de considérer comme nulle et de nul effet toute cession totale ou partielle, et toute concession de droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, qui auraient été effectuées depuis le 28 juillet 1914 ou qui le seraient à l'avenir et qui auraient pour résultat de faire obstacle à l'application des dispositions du présent article.

Les dispositions du présent article ne sont pas applicables aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique compris dans les sociétés ou entreprises, dont la liquidation a été effectuée par les Puissances alliées ou associées, conformément à la législation exceptionnelle de guerre, ou sera effectuée en vertu de l'article 232, paragraphe *b)*.

Article 242.

Un délai minimum d'une année, à partir de la mise en vigueur du présent Traité, sans surtaxe ni pénalité d'aucune sorte, sera accordé aux ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pour accomplir tout acte, remplir toute formalité, payer toute taxe et généralement satisfaire à toute obligation prescrite par les lois et règlements de chaque État pour conserver ou obtenir les droits de propriété industrielle déjà acquis au 28 juillet

že si vyhradí dozor nad tímto zužitkováním, ať jiným způsobem, a to do té míry, jakou bude pokládati za nutnou pro potřeby obrany státu nebo v zájmu veřejném nebo k tomu cíli, aby zabezpečila to, by Maďarsko slušně nakládalo s právy z vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, která na území maďarském drží její příslušníci, aneb aby měla záruku za úplné splnění všech závazků, jež podle této smlouvy Maďarsko vzalo na sebe. Pokud jde o práva z vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, která budou získána po době, kdy tato smlouva nabude působnosti, bude se směti volnosti svrchu vyhrazené mocnostem spojeným a sdruženým používati jen tehdy, mohla-li by ona omezení, podmínky nebo ztenčení býti pokládána za nutná pro potřeby obrany státu nebo v zájmu veřejném.

Jestliže by mocnosti spojené nebo sdružené použily předcházejících ustanovení, budou přiznány přiměřené náhrady nebo odškodné, s nimiž se naloží stejně, jako se má po rozumu této smlouvy naložiti s ostatními částkami dlužnými příslušníkům maďarským.

Každá z mocností spojených nebo sdružených si vyhrazuje právo pokládati za neplatný a bezúčinný jakýkoli úplný nebo částečný postup a jakékoli vyhrazení práv z vlastnictví průmyslového, literárního nebo uměleckého, ke kterým snad došlo po 28. červenci 1914 aneb ke kterým snad dojde příště, a kterými by se ztížilo provedení předpisů tohoto článku.

Ustanovení tohoto článku nelze užíti, pokud jde o práva z vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, příslušející společnostem nebo podnikům, jež byly mocnostmi spojenými nebo sdruženými likvidovány podle výjimečného zákonodárství válečného anebo s nimiž se tak stane podle článku 232, odstavec *b)*.

Článek 242.

Lhůta nejméně roční ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, bude povolena příslušníkům každé z Vysokých smluvních stran, aby bez příplatku a jakýchkoli pokut provedli úkon, splnili formalitu, zaplatili poplatek a vůbec dostáli jakýmkoli závazkům předepsaným zákony a nařízeními jednoho každého státu k tomu cíli, aby zachovali neb dostali práva z vlastnictví průmyslového, získaná již před 28. červencem

1914 ou qui, si la guerre n'avait pas eu lieu, auraient pu être acquis depuis cette date, à la suite d'une demande faite, avant la guerre ou pendant sa durée, ainsi que pour y former opposition. Toutefois, cet article ne pourra conférer aucun droit pour obtenir aux États-Unis d'Amérique la reprise d'une procédure d'interférence dans laquelle aurait été tenue l'audience finale.

Les droits de propriété industrielle qui auraient été frappés de déchéance par suite du défaut d'accomplissement d'un acte, d'exécution d'une formalité ou de payement d'une taxe seront remis en vigueur, sous la réserve toutefois en ce qui concerne les brevets et dessins, que chaque Puissance alliée ou associée pourra prendre les mesures qu'elle jugerait équitablement nécessaires pour la sauvegarde des droits des tiers qui auraient exploité ou employé des brevets ou des dessins pendant le temps où ils étaient frappés de déchéance. De plus les brevets d'invention ou dessins appartenant à des ressortissants hongrois et qui seront ainsi remis en vigueur, demeureront soumis, en ce qui concerne l'octroi des licences, aux prescriptions qui leur auraient été applicables pendant la guerre, ainsi qu'à toutes les dispositions du présent Traité.

La période comprise entre le 28 juillet 1914 et la date de la mise en vigueur du présent Traité n'entrera pas en ligne de compte dans le délai prévu pour la mise en exploitation d'un brevet ou pour l'usage de marques de fabrique ou de commerce ou de dessins, et il est convenu en outre qu'aucun brevet, marque de fabrique ou de commerce ou dessin qui était encore en vigueur au 28 juillet 1914 ne pourra être frappé de déchéance ou d'annulation du seul chef de non-exploitation ou de non-usage avant l'expiration d'un délai de deux ans à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

Article 243.

Les délais de priorité, prévus par l'article 4 de la Convention internationale de Paris du 20 mars 1883 revisée à Washington en 1911 ou par toute autre Convention ou loi en vigueur, pour le dépôt ou l'enregistrement des demandes de brevets d'invention ou modèles d'utilité, des marques de fabrique ou de commerce, des dessins et modèles, qui n'étaient pas encore expirés le 28 juillet 1914, et ceux qui auraient pris naissance pendant la guerre ou auraient pu prendre naissance si la guerre n'avait pas eu lieu, seront prolongés par cha-

1914 nebo která, nebýti války, by byla mohla býti získána po tomto dni na základě žádosti podané před válkou nebo za války, jakož i k tomu cíli, aby vznesli odpor proti takovýmto právům. Tento článek však nemůže poskytnouti práva na obnovu řízení zakročovacího ve Spojených státech amerických, bylo-li již provedeno závěrečné líčení.

Práva z vlastnictví průmyslového, která snad propadla následkem toho, že nebyl proveden některý úkon nebo formalita neb že nebyl zaplacen poplatek, znovu oživnou. Pokud se však týká patentů a vzorků, bude moci každá mocnost spojená nebo sdružená učiniti opatření, která uzná podle zásad slušnosti za nutná, aby obhájila práva osob třetích, které snad těžily z patentů nebo vzorků, nebo jich používaly po dobu, kdy byly zbaveny platnosti. Mimo to patenty a vzorky náležející příslušníkům maďarským, které nabudou takto opět platnosti, zůstanou, pokud se týká udělených licencí, podřízeny předpisům, které by byly o nich platily za války, jakož i všem ustanovením této smlouvy.

Období mezi 28. červencem 1914 a dnem, kdy nabude působnosti tato smlouva, nebude započítáno do lhůty stanovené pro zužitkování patentu nebo pro užívání ochranných známek továrních neb obchodních neb užívání vzorků, a platí mimo to, že žádný patent, ochranná známka průmyslová neb obchodní nebo vzorek, který požíval ochrany dne 28. července 1914, nemůže dříve, než uplynula dvě léta ode dne, kdy nabyla působnosti tato smlouva, býti prohlášen za propadlý nebo zrušený jen z toho důvodu, že nebylo z něho těženo nebo ho nebylo používáno.

Článek 243.

Prioritní lhůty stanovené článkem 4 mezinárodní úmluvy pařížské ze dne 20. března 1883, revidované ve Washingtonu v r. 1911, nebo kteroukoli jinou platnou úmluvou neb zákonem pro podávání neb registrování žádostí za patenty jakéhokoli druhu a pro podávání neb registrování ochranných známek továrních neb obchodních, vzorků a modelů, když tyto lhůty dne 28. července 1914 ještě nevypršely, jakož i lhůty, jež počaly běžeti za války aneb jež by, nebýti války, byly mohly počíti běžeti, budou prodlouženy každou z Vy-

cune des Hautes Puissances Contractantes en faveur de tous les ressortissants des autres Hautes Puissances Contractantes jusqu'à l'expiration d'un délai de six mois à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

Toutefois cette prolongation de délai ne portera pas atteinte aux droits de toute Haute Puissance Contractante ou de toute personne qui seraient, de bonne foi, en possession, au moment de la mise en vigueur du présent Traité, de droits le délai de priorité et qui conserveront la jouissance de leurs droits, soit personnellement, soit par tous agents ou titulaires de licence auxquels ils les auraient concédés avant la mise en vigueur du présent Traité, sans pouvoir en aucune manière être inquiétés ni poursuivis comme contrefacteurs.

Article 244.

Aucune action ne pourra être intentée ni aucune revendication exercée, d'une part, par des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou par des personnes résidant ou exerçant leur industrie sur le territoire de ces Puissances ni par les tiers auxquels ces personnes auraient cédé leurs droits pendant la guerre, à raison de faits qui se seraient produits sur le territoire de l'autre Partie, entre la date de l'état de guerre et celle de la mise en vigueur du présent Traité, et qui auraient pu être considérés comme portant atteinte à des droits de propriété industrielle ou de propriété littéraire ou artistique ayant existé à un moment quelconque pendant la guerre ou qui seront rétablis conformément aux articles 242 et 243.

Aucune action ne sera également recevable de la part des mêmes personnes, pour infraction aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, à aucun moment, à l'occasion de la vente ou de la mise en vente, pendant un an à dater de la signature du présent Traité sur les territoires des Puissances alliées ou associées, d'une part, ou de la Hongrie, d'autre part, de produits ou d'articles fabriqués, ou d'œuvres littéraires ou artistiques publiées durant la période comprise entre la date de l'état de guerre et celle de la signature du présent Traité, ni à l'occasion de leur acquisition et de leur emploi ou usage, étant entendu toutefois que cette disposition ne s'appliquera pas lorsque les possesseurs des droits avaient leur domicile ou des établissements industriels ou commerciaux situés dans les régions occupées par les armées austro-hongroises au cours de la guerre.

sokých smluvních stran ve prospěch všech příslušníků ostatních Vysokých smluvních stran až do doby, kdy uplyne šest měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Toto prodloužení lhůty však nebude na újmu právům kterékoli Vysoké smluvní strany aneb kterékoli osoby, jež by v okamžiku, kdy tato smlouva nabude působnosti, byla bezelstně v držbě práv z vlastnictví průmyslového odporujících právům, o něž někdo žádá dovolávaje se prioritní lhůty. Tyto mocnosti aneb osoby zůstanou v požívání svých práv, ať jich užívají osobně či skrze zástupce neb držitele licencí, kterým je postoupily dříve, než tato smlouva nabyla působnosti, a nebudou moci v této věci žádným způsobem býti znepokojovány nebo stíhány jako padělatelé.

Článek 244.

Příslušníci bývalého království uherského neb osoby sídlící nebo vykonávající svou živnost na územích bývalého království uherského se strany jedné a příslušníci mocností spojených nebo sdružených neb osoby sídlící nebo živnost svou vykonávající na území těchto mocností se strany druhé, ani osoby třetí, jimž tyto osoby postoupily svá práva za války, nebudou moci podati žalobu ani uplatňovati žádný nárok, odvolávajíce se na skutečnosti, jež se udály na území druhé strany mezi dnem, kdy nastal stav válečný, a dnem, kdy tato smlouva nabyla působnosti, a o nichž by se mohlo míti za to, že porušují práva z vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, jež existovala v kterýkoli okamžik za války nebo která budou obnovena hledíc k článkům 242 a 243.

Rovněž nebude v žádnou dobu přípustná žaloba se strany týchž osob pro porušení práv z vlastnictví průmyslového, literárního neb uměleckého, odvolávající se na to, že byly prodávány neb nabízeny po jeden rok od podpisu této smlouvy na území mocností spojených neb sdružených na straně jedné neb na území Maďarska na straně druhé produkty neb výrobky vyrobené anebo literární neb umělecká díla uveřejněná v době mezi dnem, kdy nastal stav válečný, a dnem podpisu této smlouvy, nebo odvolávající se na to, že tyto věci byly někým získány, že z nich bylo těženo neb jich používáno, při čemž se však rozumí, že toto ustanovení nebude platiti, jestliže držitelé těchto práv měli bydliště anebo průmyslové neb obchodní závody v územích, jež za války byla obsazena armádami rakousko-uherskými.

Cet article ne sera pas applicable aux rapports entre les États-Unis d'Amérique, d'une part, et la Hongrie d'autre part.

Article 245.

Les contrats de licences d'exploitation de propriété industrielle ou de reproduction d'œuvres littéraires ou artistiques, conclus avant l'état de guerre, entre des ressortissants des Puissances alliées ou associées ou des personnes résidant sur leur territoire ou y exerçant leur industrie d'une part et des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie d'autre part, seront considérés comme résiliés, à dater de l'état de guerre, entre l'ancienne monarchie austro-hongroise et la Puissance alliée ou associée. Mais, dans tous le cas, le bénéficiaire primitif d'un contrat de ce genre aura le droit, dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, d'exiger du titulaire des droits la concession d'une nouvelle licence, dont les conditions, à défaut d'entente entre les parties, seront fixées par le tribunal dûment qualifié à cet effet dans le pays sous la législation duquel les droits ont été acquis, sauf dans le cas de licences obtenus en vertu de droits acquis sous la législation de l'ancien royaume de Hongrie; dans ce cas, les conditions seraient fixées par le Tribunal arbitral mixte prévu par la Section VI de la présente Partie. Le Tribunal pourra, s'il y a lieu, fixer alors le montant des redevances qui lui paraîtraient justifiées, en raison de l'utilisation des droits pendant la guerre.

Les licences relatives à des droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique qui auront été concédés suivant la législation spéciale de guerre d'une Puissance alliée ou associée ne pourront se trouver atteintes par la continuation d'une licence existant avant la guerre, mais elles demeureront valables et continueront à avoir leurs pleins effets, et dans le cas où une de ces licences aurait été accordée au bénéficiaire primitif d'un contrat de licence passé avant la guerre, elle sera considérée comme s'y substituant.

Lorsque des sommes auront été payées pendant la guerre relativement à la propriété des personnes visées à l'article 232 *b)*, en vertu de contrat ou licence quelconques intervenus avant la guerre pour exploitation des droits de propriété industrielle ou pour la reproduction ou la représentation d'œuvres littéraires, dramatiques ou artistiques, ces sommes recevront la même affectation que les autres

Tento článek nebude platiti ve vztazích mezi Spojenými státy americkými se strany jedné a Maďarskem se strany druhé.

Článek 245.

Licenční smlouvy týkající se těžení z vlastnictví průmyslového nebo smlouvy o reprodukování děl literárních nebo uměleckých, které byly uzavřeny dříve, než nastal stav válečný, mezi příslušníky mocností spojených nebo sdružených nebo osobami sídlícími na území těchto mocností nebo vykonávajícími tam svou živnost se strany jedné a příslušníky bývalého království uherského se strany druhé, budou pokládány za rozvázané ode dne, kdy nastal stav válečný mezi bývalým mocnářstvím rakousko-uherským a mocností spojenou nebo sdruženou. Původní oprávněný ze smlouvy tohoto druhu bude však v každém případě míti právo, aby do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, žádal od vlastníka těchto práv udělení nové licence, jejíž podmínky, nedohodnou-li se strany mezi sebou, budou stanoveny příslušným v tomto směru soudem té země, podle jejíhož zákonodárství ona práva byla získána, vyjímajíc případ, že se licence dosáhlo na základě práv získaných podle zákonodárství bývalého království uherského; v tomto případě budou podmínky ustanoveny smíšeným rozhodčím soudem, o němž mluví Oddíl VI této části. Soud může po případě zároveň určiti náhradu, kterou pokládá za oprávněnou vzhledem na užívání těchto práv po dobu války.

Licence vztahující se na práva průmyslová, literární nebo umělecká, které byly vyhrazeny podle zvláštního zákonodárství válečného některé mocnosti spojené nebo sdružené, nebudou dotčeny tím, že byla prodloužena licence, která existovala před válkou. Tyto licence zůstanou v platnosti neomezeně, a bylali takováto licence udělena původnímu oprávněnému z licenční smlouvy uzavřené před válkou, bude se míti za to, že nastoupila na její místo.

Byly-li vzhledem k vlastnictví osob uvedených v článku 232 *b)* za války placeny nějaké částky podle nějaké smlouvy neb licence smluvené před válkou o těžení z vlastnictví průmyslového nebo o rozmnožování nebo provozování děl literárních, dramatických neb uměleckých, naloží se s těmito částkami stejně jako s ostatními dluhy nebo pohledávkami řečených osob ve shodě s touto smlouvou.

dettes ou créances desdites personnes, conformément au présent Traité.

Cet article ne sera pas applicable aux rapports entre les États-Unis d'Amérique, d'une part, et la Hongrie d'autre part.

SECTION VIII.

DISPOSITIONS SPÉCIALES AUX TERRITOIRES TRANSFÉRÉS.

Article 246.

Parmi les personnes physiques et morales, précédemment ressortissantes de l'ancien royaume de Hongrie, y compris les ressortissants de la Bosnie-Herzégovine, celles qui acquièrent de plein droit, par application du présent Traité, la nationalité d'une Puissance alliée ou associée, sont désignées dans les stipulations qui vont suivre par l'expression «ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie»; les autres sont désignées par l'expression «ressortissants hongrois».

Article 247.

Les habitants des territoires transférés en vertu du présent Traité, conserveront, nonobstant ce transfert et le changement de nationalité qui en résultera, la pleine et entière jouissance en Hongrie, de tous les droits de propriété industrielle et de propriété littéraire et artistique, dont ils étaient titulaires suivant la législation en vigueur au moment dudit transfert.

Article 248.

Les questions concernant les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ainsi que les ressortissants hongrois, leurs droits, privilèges et biens, qui ne seraient pas visés, ni dans le présent Traité, ni dans le Traité qui doit régler certains rapports immédiats entre les États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, feront l'objet de conventions spéciales entre les États intéressés, y compris la Hongrie, étant entendu que ces conventions ne pourront en aucune manière être en contradiction avec les dispositions du présent Traité.

A cet effet, il est convenu que dans les trois mois à compter de la mise en vigueur du présent Traité, une Conférence aura lieu entre les Délégués des Puissances intéressées.

Tento článek nebude platiti ve vztazích mezi Spojenými státy americkými se strany jedné a Maďarskem se strany druhé.

ODDÍL VIII.

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O ÚZEMÍCH POSTOUPENÝCH.

Článek 246.

Z fysických a právnických osob, které byly dříve příslušníky bývalého království uherského, počítajíc v to příslušníky Bosny a Hercegoviny, označují se v těchto ustanoveních ti, kdo podle této smlouvy nabývají státního občanství některé mocnosti spojené nebo sdružené ipso facto, výrazem „příslušníci bývalého království uherského"; ostatní označují se výrazem „příslušníci maďarští".

Článek 247.

Obyvatelé území převedených podle této smlouvy podrží přes tento převod a změnu státního občanství, která z něho vyplyne, v Maďarsku plné a neobmezené požívání všech práv z průmyslového, literárního a uměleckého vlastnictví, která jim náležela v době řečeného převodu podle zákonů tehdy platných.

Článek 248.

Otázky týkající se příslušníků bývalého království uherského a příslušníků maďarských, jejich práv, privilegií a majetku, o kterých by nebyla zmínka ani v této smlouvě, ani ve smlouvě, která má upraviti určité neodkladné vztahy mezi státy, na které byla převedena území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, budou učiněny předmětem zvláštních úmluv mezi státy, o které jde, počítajíc v to Maďarsko. Při tom se rozumí, že tyto úmluvy nebudou v nižádném případě odporovati ustanovením této smlouvy.

K tomu cíli je smluveno, že se do tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, bude konati schůze delegátů zúčastněných mocností.

Article 249.

Le Gouvernement hongrois remettra sans délai les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie en possession de leurs biens, droits et intérêts situés sur le territoire hongrois.

Le montant des taxes et impôts sur le capital qui ont été levés ou augmentés sur les biens, droits et intérêts des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie depuis le 3 novembre 1918, ou qui pourraient être levés ou augmentés jusqu'à leur restitution conformément aux dispositions du présent Traité ou, s'il s'agit de biens, droits et intérêts qui n'ont pas été soumis à des mesures exceptionnelles de guerre, jusqu'à l'expiration de trois mois après la mise en vigueur du présent Traité, sera reversé aux ayants droit.

Les biens, droits et intérêts restitués ne seront soumis à aucune taxe imposée à l'égard de tout autre bien ou de tout autre entreprise appartenant à la même personne, dès l'instant que ces biens auront été retirés de Hongrie, ou que ces entreprises auront cessé d'y être exploitées.

Si des taxes de toute nature ont été payées par anticipation pour les biens, droits et intérêts retirés de Hongrie, la proportion de ces taxes payée pour toute période postérieure au retrait de ces biens, droits et intérêts, sera reversée aux ayants droit.

Les dispositions des articles 231 *d)* et 254 du présent Traité relatives à la monnaie dans laquelle le payement doit être fait et au taux du change, seront applicables dans les cas qu'elles visent respectivement au remboursement des avoirs dont il est question au paragraphe 1er du présent article.

Les legs, donations, bourses, fondations de toutes sortes fondés ou créés dans l'ancien royaume de Hongrie et destinés aux ressortissants de celui-ci seront mis par la Hongrie, en tant que ces fondations se trouvent sur son territoire, à la disposition de la Puissance alliée ou associée, dont lesdites personnes sont actuellement ressortissants ou deviendront ressortissants par suite des dispositions du présent Traité ou des Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, dans l'état où ces fondations se trouvaient à la date du 28 juillet 1914, compte tenu des payements régulièrement effectués pour l'objet de la fondation.

Dans le cas où les statuts des fondations familiales, qui continueront à être adminis-

Článek 249.

Vláda maďarská vrátí příslušníkům bývalého království uherského bez odkladu držbu jejich statků, práv a zájmových účastenství ležících na území maďarském.

Peníz dávek a daní z majetku, které byly zavedeny neb zvýšeny po 3. listopadu 1918 a postihují majetek, práva nebo zájmová účastenství příslušníků bývalého království uherského nebo které by mohly býti zavedeny neb zvýšeny až do navrácení předepsaného touto smlouvou neb, jde-li o majetek, práva a zájmová účastenství, jež nebyly podrobeny mimořádným opatřením válečným, až do uplynutí tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, bude vrácen oprávněným.

Navrácený majetek, práva a zájmová účastenství nebudou podrobeny nižádné dávce, uložené na kterékoli jiné jmění nebo kterýkoli jiný podnik téže osoby, od okamžiku, kdy bude tento majetek odvezen z Maďarska nebo kdy provozování takového podniku tam přestane.

Jestliže jakékoli daně byly předem zaplaceny z majetku, práv a zájmových účastenství vzatých z Maďarska, bude oprávněným vrácen onen podíl těchto dávek, který byl zaplacen za celou dobu následující po tom, co majetek, práva a zájmová účastenství byly vzaty jinam.

Ustanovení článků 231 *d)* a 254 této smlouvy o měně, v jaké jest platiti, a o kursu užije se v příslušných případech o placení pohledávek, o kterých mluví odstavec 1. tohoto článku.

Odkazy, dary, stipendia a nadání všech druhů, založené neb zřízené v bývalém království uherském a určené příslušníkům tohoto, budou Maďarskem, pokud jsou tato nadání na jeho území, dány k disposici té mocnosti spojené nebo sdružené, jejímiž příslušníky ty osoby nyní jsou, nebo jejímiž příslušníky se stanou důsledkem ustanovení této smlouvy nebo smluv uzavřených za účelem uspořádání věcí doby přítomné, a to v takovém stavu, v jakém byly dne 28. července 1914, přihlížejíc k platům, jež byly k účelům nadací řádně vykonány.

V tom případě, kde stanovy rodinných nadání, která zůstanou nadále ve státní správě

trées par l'État hongrois, font dépendre de la nationalité hongroise la jouissance de leurs bénéfices, les bénéficiaires présomptifs conserveront leur droit aux pensions, indemnités d'éducation, dots et autres avantages, même s'ils ont acquis ou acquièrent plus tard, en vertu du présent Traité ou des Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, la nationalité de l'un des États, auxquels des territoires de l'ancien royaume de Hongrie ont été ou seront transférés par lesdits Traités.

Dans le cas où, par suite de l'extinction d'une famille en faveur de laquelle une telle fondation avait été faite, les fonds devaient revenir à l'État hongrois ou à une institution de l'État hongrois, le droit de succession passera à l'État auquel appartenait le dernier bénéficiaire.

Article 250.

Nonobstant les dispositions de l'article 232 et de l'Annexe de la Section IV, les biens, droits et intérêts des ressortissants hongrois ou des sociétés contrôlées par eux, situés sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise ne seront pas sujets à saisie ou liquidation en conformité de ces dispositions.

Ces biens, droits et intérêts seront restitués aux ayants droit, libérés de toute mesure de ce genre ou de toute autre mesure de disposition, d'administration forcée ou de séquestre prises depuis le 3 novembre 1918 jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité. Ils seront restitués dans l'état où ils se trouvaient avant l'application des mesures en question.

Les réclamations qui pourraient être introduites par les ressortissants hongrois en vertu du présent article, seront soumises au Tribunal arbitral mixte prévu à l'article 239.

Les biens, droits et intérêts visés par le présent article ne comprennent pas les biens soumis à l'article 191, Partie IX (Clauses financières).

Rien dans le présent article ne portera atteinte aux dispositions de l'Annexe III à la Section I de la Partie VIII (Réparations) relativement à la propriété des ressortissants hongrois sur les navires et bateaux.

Article 251.

Tous contrats pour la vente de marchandises à livrer par mer conclus avant le 1er janvier 1917 entre ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie, d'une part, et les administrations de l'ancienne monarchie austro-

maďarské, činí požitky těchto nadací odvislými od státního občanství maďarského, podrží presumptivní beneficiáři svá práva na pense, výplaty výchovné, věna a jiné výhody, a to i tehdy, když se stali anebo později se stanou, ve smyslu této smlouvy nebo smluv uzavřených za účelem uspořádání věcí doby přítomné příslušníky některého ze států, jemuž byla nebo budou některá území bývalého království uherského řečenými smlouvami postoupena.

V případě, kdy po vymření rodiny, v jejíž prospěch takové nadání bylo založeno, peníze měly připadnouti státu maďarskému nebo některé instituci nalézající se ve státě maďarském, přejde postupní právo na ten stát, do kterého příslušel poslední beneficiář.

Článek 250.

Majetek, práva a zájmová účastenství maďarských příslušníků nebo společností podřízených jejich dozoru, ležící na území bývalého mocnářství rakousko-uherského, nebudou přes ustanovení článku 232 a přílohy k Oddílu IV podrobeny záboru ani likvidaci podle těchto ustanovení.

Tento majetek, práva a zájmová účastenství budou vráceny oprávněným, jsouce zproštěny všech opatření toho druhu nebo jakéhokoli jiného opatření, učiněného o nakládání, vnucené správě nebo sekvestraci od 3. listopadu 1918 až do té doby, kdy tato smlouva nabude působnosti. Budou vráceny ve stavu, v jakém byly, když se stala opatření, o která jde.

Reklamace, které by snad byly učiněny příslušníky maďarskými podle tohoto článku, budou předloženy smíšenému rozhodčímu soudu, jejž má na zřeteli článek 239.

Mezi statky, práva a zájmová účastenství zde vzpomenutá nenáleží majetek, o kterém jedná článek 191 Části IX (Klausule finanční).

Tento článek se nikterak nedotýká ustanovení přílohy III k prvému Oddílu Části VIII (Náhrada škod) o vlastnictví maďarských příslušníků k lodím a člunům.

Článek 251.

Všechny smlouvy o prodeji zboží, které se má dodati po moři, pokud byly sjednány před 1. lednem 1917 mezi příslušníky bývalého království uherského se strany jedné a správami bývalého mocnářství rakousko-uherského,

hongroise, de la Hongrie, de la Bosnie-Herzégovine ou des ressortissants hongrois, d'autre part, seront annulés, sauf en ce qui concerne les dettes et autres obligations pécuniaires, résultant de toute opération ou payements prévus à ce contrat. Tous les autres contrats entre les mêmes parties conclus avant le 1er novembre 1918 et en vigueur à cette date seront maintenus.

Article 252.

Seront applicables dans les territoires transférés, en matière de prescription, forclusion et déchéance, les dispositions prévues aux articles 235 et 236, étant entendu que l'expression «début de la guerre» doit être remplacée par l'expression «date, qui sera fixée administrativement par chaque Puissance alliée et associée, à laquelle les rapports entre les Parties sont devenus impossibles en fait ou en droit», et que l'expression «durée de la guerre» doit être remplacée par celle «période entre la date ci-dessus visée et celle de la mise en vigueur du présent Traité».

Article 253.

La Hongrie s'engage à n'empêcher en aucune façon que les biens, droits et intérêts appartenant à une société constituée en conformité aves les lois de l'ancienne monarchie austro-hongroise et dans laquelle des ressortissants alliés ou associés sont intéressés, soient transférés à une compagnie constituée en conformité avec les lois de toute autre Puissance, à faciliter toutes mesures nécessaires à l'exécution de ce transfert et à prêter tout concours qui pourrait lui être demandé pour effectuer la restitution aux ressortissants alliés ou associés ou aux compagnies dans lesquelles ceux-ci sont intéressés, de leurs biens, droits et intérêts situés soit en Hongrie, soit dans les territoires transférés.

Article 254.

La Section III, sauf l'article 231 *d)*, ne s'appliquera pas aux dettes contractées entre des ressortissants hongrois et des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie.

Sous réserve des dispositions spéciales prévues à l'article 231 *d)* pour les Puissances nouvellement créées, les dettes dont il est question à l'alinéa 1er du présent article seront payées dans la monnaie ayant cours légal, lors du payement dans l'État dont le ressortissant de l'ancien royaume de Hongrie est devenu ressortissant. Le taux du change appli-

Maďarska, Bosny a Hercegoviny nebo příslušníky maďarskými se strany druhé, se zrušují, leda by šlo o dluhy a jiné peněžní závazky, které vznikly tím, že bylo něco podle smlouvy té vykonáno nebo placeno. Všechny ostatní smlouvy sjednané mezi týmiž stranami před 1. listopadem 1918 a toho dne ještě platné zůstanou nedotčeny.

Článek 252.

O promlčení, preklusi a propadnutí práv platí v územích postoupených ustanovení článků 235 a 236, při čemž ovšem výraz „začátek války" bude nahrazen výrazem „den, který určí správním opatřením každá mocnost spojená a sdružená jako den, jímž počínajíc vztahy mezi stranami smluvními staly se ve skutečnosti nebo po právu nemožnými", a výraz „doba války" ovšem bude nahrazen výrazem „doba mezi dnem právě řečeným a dnem, kdy tato smlouva nabude působnosti".

Článek 253.

Maďarsko se zavazuje, že nižádným způsobem nebude překážeti, aby majetek, práva a zájmová účastenství náležející některé společnosti zřízené podle zákonů bývalého mocnářství rakousko-uherského, v které jsou zúčastněni příslušníci států spojených nebo sdružených, byly přeneseny na jinou společnost zřízenou podle zákonů kterékoli jiné mocnosti, že usnadní všechna opatření nutná k provedení tohoto převodu a že poskytne všechnu pomoc, která by na něm byla žádána, aby příslušníkům států spojených nebo sdružených nebo společnostem, v nichž jsou zúčastněni, mohly býti vráceny jejich majetek, práva a zájmová účastenství v Maďarsku nebo v převedených územích.

Článek 254.

Oddíl III mimo článek 231 *d)* neplatí o dluzích sjednaných mezi příslušníky maďarskými a příslušníky bývalého království uherského.

S výhradou zvláštních ustanovení, uvedených v článku 231 *d)* pro mocnosti nově vzniklé, budou dluhy, o kterých se zmiňuje 1. odstavec tohoto článku, placeny v měně, která je zákonitá v době placení ve státě, jehož příslušníkem se stal příslušník bývalého království uherského. Kursem, kterého jest při řečeném vypořádání užíti, bude průměrný

cable audit règlement sera le taux moyen coté à la Bourse de Genève durant les deux mois qui ont précédé le 1er novembre 1918.

Article 255.

Les Compagnies d'assurance qui avaient leur siège commercial principal dans les territoires faisant précédemment partie de l'ancienne monarchie austro-hongroise, auront le droit d'exercer leur industrie dans le territoire hongrois pendant une période de dix ans après la mise en vigueur du présent Traité, sans que leur changement de nationalité puisse affecter en rien la situation juridique dont elles jouissaient précédemment.

Pendant la période ci-dessus indiquée, les opérations desdites Compagnies ne pourront être soumises par la Hongrie à aucune taxe ou charge supérieures à celles dont seront grevées les opérations des Compagnies nationales. Aucune mesure ne pourra porter atteinte à leur propriété qui ne soit pas appliquée également aux biens, droits ou intérêts des Compagnies d'assurances nationales; des indemnités convenables seront payées dans le cas où de semblables mesures seraient prises.

Les présentes dispositions ne seront applicables qu'autant que les Compagnies hongroises d'assurance, qui exerçaient précédemment leurs affaires dans les territoires transférés, seront réciproquement admises à jouir du même droit d'exercer leur industrie dans lesdits territoires, même si leur siège principal était hors de ces territoires.

Après le délai de dix ans indiqué ci-dessus, les Compagnies d'assurance susvisées, ressortissant aux Puissances alliées et associées, jouiront du traitement prévu à l'article 211 du présent Traité.

Les dispositions du présent article s'appliqueront également aux Sociétés coopératives, pourvu que le régime légal de ces Sociétés implique une responsabilité effective de leurs adhérents pour toutes opérations et contrats qui constituent l'objet desdites Sociétés.

Article 256.

Des conventions particulières règleront la répartition des biens qui appartiennent à des collectivités ou à des personnes morales publiques exerçant leur activité sur des territoires divisés par suite du présent Traité.

Article 257.

Les États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été

kurs znamenaný na burse ženevské v posledních dvou měsících před 1. listopadem 1918.

Článek 255.

Pojišťovací společnosti, které měly hlavní sídlo obchodní v územích, která byla dříve součástí bývalého mocnářství rakousko-uherského, budou míti právo provozovati své obchody v území maďarském po deset let po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, a změna jejich příslušnosti nedotkne se nikterak jejich právního postavení, jehož dosud požívaly.

Po dobu shora naznačenou nesmí Maďarsko obchody těchto společností postihnouti žádnými vyššími dávkami nebo poplatky, než jakými jsou postiženy obchody společnosti domácí. Jejich vlastnictví nesmí se dotknouti žádné opatření, které by nepostihovalo zároveň majetku, práv nebo zájmových účastenství pojišťovacích společností domácích. Kdyby se taková opatření stala, bude zaplaceno přiměřené odškodnění.

Tato ustanovení platí jen potud, pokud maďarským společnostem pojišťovacím, které dříve provozovaly své obchody v převedených územích, bude navzájem dovoleno požívati téhož práva, aby provozovaly své obchody v řečených územích, i kdyby jejich hlavní sídlo bylo mimo tato území.

Až uplyne shora řečených deset let, bude se se společnostmi pojišťovacími výše jmenovanými, které příslušejí do některé mocnosti spojené a sdružené, nakládati podle článku 211 této smlouvy.

Ustanovení tohoto článku budou se vztahovati rovněž na společnosti kooperativní, pakli zákonná úprava těchto společností obsahuje skutečnou zodpovědnost jich příslušníků za všechny úkony a smlouvy, které tvoří předmět řečených společností.

Článek 256.

Rozvrh majetku náležejícího kolektivním útvarům nebo veřejným osobám právnickým, působícím v územích rozdělených touto smlouvou, bude upraven zvláštními úmluvami.

Článek 257.

Státy, kterým bylo postoupeno území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo

transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, reconnaîtront les droits de propriété industrielle, littéraire et artistique en vigueur sur ce territoire au moment où celui-ci aura passé sous leur souveraineté ou qui seront rétablis ou restaurés par application de l'article 241 du présent Traité. Ces droits resteront en vigueur pendant la durée qui leur sera accordée suivant la législation de l'ancienne monarchie austro-hongroise.

Une convention spéciale règlera toutes questions concernant les archives, registres et plans relatifs au service de la propriété industrielle, littéraire et artistique ainsi que leur transmission ou communication éventuelles par les Offices de l'ancienne monarchie austro-hongroise aux Offices des États cessionnaires des territoires de ladite monarchie ou aux Offices des États nouvellement formés.

Article 258.

Sans préjudice des autres stipulations du présent Traité, le Gouvernement hongrois s'engage, en ce qui le concerne, à remettre à la Puissance à laquelle des territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise sont transférés ou qui est née du démembrement de cette monarchie, telle fraction des réserves, accumulées par les Gouvernements ou les administrations de l'ancienne monarchie austro-hongroise ou par des organismes publics ou privés opérant sous leur contrôle, destinés à faire face au fonctionnement, dans ces territoires, de toutes assurances sociales et assurances d'État.

Les Puissances auxquelles ces fonds seront remis devront nécessairement les affecter à l'exécution des obligations résultant de ces assurances.

Les conditions de cette remise seront réglées par des conventions spéciales, conclues entre le Gouvernement hongrois et les Gouvernements intéressés.

Dans le cas où ces conventions spéciales ne seraient pas conclues conformément à l'alinéa précédent dans les trois mois de la mise en vigueur du présent Traité, les conditions du transfert seront, dans chaque cas, soumises à une Commission de cinq membres, dont un sera nommé par le Gouvernement hongrois et un par l'autre Gouvernement intéressé, et trois seront nommés par le Conseil d'Administration du Bureau international du Travail parmi les ressortissants des autres États. Cette Commission, votant à la majorité des

které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, uznají práva z vlastnictví průmyslového, literárního a uměleckého, která platí na tomto území v době, kdy toto území přejde pod jejich svrchovanost, nebo která budou znovu zřízena nebo obnovena podle článku 241 této smlouvy. Práva tato zůstanou na oněch územích v působnosti po dobu, která jim bude přiznána podle zákonodárství bývalého mocnářství rakousko-uherského.

Zvláštní úmluvou budou upraveny všechny otázky týkající se archivů, záznamů a plánů sloužících k ochraně vlastnictví průmyslového, literárního a uměleckého, jakož i způsob, jak je mají úřady bývalého mocnářství rakousko-uherského po případě posílati nebo k nahlédnutí dávati úřadům států, kterým byla postoupena území řečeného mocnářství, nebo úřadům států nově vzniklých.

Článek 258.

Bez újmy ostatních ustanovení této smlouvy zavazuje se vláda maďarská, pokud se jí týká, že vydá mocnosti, které byla postoupena nějaká území bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo která vznikla rozkouskováním tohoto mocnářství, poměrnou část reserv nashromážděných vládami nebo úřady bývalého mocnářství rakousko-uherského nebo veřejnými neb soukromými organisacemi činnými pod jejich dozorem, určenou k tomu, aby na těchto územích mohlo působiti pojištění sociální a státní.

Mocnosti, kterým budou tyto fondy vydány, musí jich za všech okolností věnovati splnění závazků vyplývajících z těchto pojištění.

Podmínky tohoto vydání budou stanoveny zvláštními úmluvami, uzavřenými mezi vládou maďarskou a vládami, o které jde.

Jestliže by tyto zvláštní úmluvy podle předešlého odstavce nebyly sjednány do tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, podmínky převodu budou předloženy v každém případě pětičlenné komisi; jednoho člena jmenuje vláda maďarská, jednoho druhá vláda, o niž jde, a tři správní rada Mezinárodního úřadu práce z příslušníků jiných států. Tato komise, jež rozhoduje většinou hlasů, bude povinna do tří měsíců po tom, co bude zřízena, usnésti se o návrzích, které předloží Radě Společnosti národů. Rozhodnutí

voix, devra dans les trois mois de sa constitution adopter des recommandations à soumettre au Conseil de la Société des Nations; les décisions du Conseil devront être immédiatement considérées par la Hongrie et par l'autre État intéressé comme définitives.

Rady buďtež Maďarskem i druhým státem, o který jde, pokládána ihned za konečná.

Article 259.

Les dispositions de la présente Section visant les rapports entre la Hongrie ou les ressortissants hongrois et les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie, s'appliquent aux rapports de même nature entre la Hongrie ou les ressortissants hongrois et les ressortissants de l'ancien empire d'Autriche, visés à l'article 263 du Traité de Paix avec l'Autriche.

Réciproquement, les dispositions de la Section VIII de la Partie X du dit Traité, visant les rapports entre l'Autriche ou les ressortissants autrichiens et les ressortissants de l'ancien empire d'Autriche, s'appliquent aux rapports de même nature entre l'Autriche ou les ressortissants autrichiens, et les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie visés à l'article 246 du présent Traité.

Článek 259.

Ustanovení tohoto Oddílu týkající se vztahů mezi Maďarskem nebo příslušníky maďarskými a příslušníky bývalého království uherského, platí o vztazích téhož rázu mezi Maďarskem nebo příslušníky maďarskými a příslušníky bývalého císařství rakouského zmíněných v článku 263 mírové smlouvy s Rakouskem.

Navzájem platí ustanovení Oddílu VIII Části X řečené smlouvy, týkající se vztahů mezi Rakouskem nebo příslušníky rakouskými a příslušníky bývalého císařství rakouského o vztazích téhož rázu mezi Rakouskem nebo příslušníky rakouskými, a příslušníky bývalého království uherského, zmíněných v článku 246 této smlouvy.

PARTIE XI.

NAVIGATION AÉRIENNE.

Article 260.

Les aéronefs ressortissant aux Puissances alliées ou associées auront pleine liberté de survol et d'atterrissage sur le territoire de la Hongrie et jouiront des mêmes avantages que les aéronefs hongrois, notamment en cas de détresse.

Article 261.

Les aéronefs ressortissant aux Puissances alliées ou associées, en transit pour un pays étranger quelconque, jouiront du droit de survoler, sans atterrir, le territoire de la Hongrie, toujours sous réserve des règlements que la Hongrie pourra établir et qui seront également applicables aux aéronefs de la Hongrie et à ceux des Pays alliés et associés.

Article 262.

Les aérodromes établis en Hongrie et ouverts au trafic public national seront ouverts aux aéronefs ressortissant aux Puissances alliées et associées, qui y seront traités sur un pied d'égalité avec les aéronefs hongrois, en ce qui concerne les taxes de toutes natures y compris les taxes d'atterrissage et d'aménagement.

ČÁST XI.

VZDUCHOPLAVBA.

Článek 260.

Vzducholodi mocností spojených a sdružených budou požívati plné svobody přeletu a přistání na území Maďarska a budou účastny stejných výhod jako vzducholodi maďarské, zvláště v případě nouze.

Článek 261.

Vzducholodi mocností spojených a sdružených budou na cestě do kterékoli cizí země požívati práva přeletěti území Maďarska bez přistání, ovšem vždy šetříce řádů, jež by Maďarsko snad zavedlo a jež budou stejně platiti pro vzducholodi maďarské i pro vzducholodi zemí spojených a sdružených.

Článek 262.

Letiště pro vzducholodi v Maďarsku otevřená veřejné domácí dopravě budou otevřena i vzducholodím mocností spojených a sdružených, jež tam budou rovnoprávné se vzducholoďmi maďarskými co do poplatků všech druhů, čítaje v to dávky z přistání a zaopatření.

Article 263.

Sous réserve des présentes dispositions, le droit de passage, de transit et d'atterrissage, prévu aux articles 260, 261 et 262, est subordonné à l'observation des règlements que la Hongrie pourra juger nécessaire d'édicter, étant entendu que ces règlemnts seront appliqués sans distinction aux aéronefs hongrois et à ceux des Pays alliés et associés.

Article 264.

Les certificats de nationalité, de navigabilité, les brevets de capacité et licences, délivrés ou reconnus valables par l'une quelconque des Puissances alliées ou associées, seront admis en Hongrie comme valables et équivalents aux certificats, brevets et licences délivrés par la Hongrie.

Article 265.

Au point de vue du trafic commercial aérien interne, les aéronefs ressortissant aux Puissances alliées et associées jouiront en Hongrie du traitement de la nation la plus favorisée.

Article 266.

La Hongrie s'engage à mettre en vigueur des mesures propres à assurer que tout aéronef hongrois survolant son territoire se conformera aux régles sur les feux et signaux, règles de l'air et règles sur le trafic aérien sur ou dans le voisinage des aérodromes, telles que ces règles sont fixées dans la Convention passée entre les Puissances alliées et associées relativement à la navigation aérienne.

Article 267.

Les obligations imposées par les dispositions qui précèdent resteront en vigueur jusqu'au 1er janvier 1923, à moins qu'auparavant la Hongrie ait été admise dans la Société des Nations ou ait été autorisée, du consentement des Puissances alliées et associées, à adhérer à la Convention passée entre lesdites Puissances, relativement à la navigation aérienne.

PARTIE XII.

PORTS, VOIES D'EAU ET VOIES FERRÉES.

SECTION I.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

Article 268.

La Hongrie s'engage à accorder la liberté du transit à travers son territoire sur les

Článek 263.

S výhradou hořejších ustanovení podléhá právo letu, průletu a přistání, obsažené v článku 260, 261 a 262, řádům, které by Maďarsko uznalo za nutno zavésti; rozumí se, že těchto řádů bude užito bez rozdílu i na vzducholodi maďarské i na vzducholodi zemí spojených a sdružených.

Článek 264.

Vysvědčení o státní příslušnosti, o schopnosti k letu, průkazy o letecké způsobilosti, jakož i povolení vydaná nebo za pravoplatná uznaná kteroukoli z mocností spojených a sdružených budou uznány v Maďarsku za platné a rovnocenné s vysvědčeními, průkazy a povoleními vydanými Maďarskem samým.

Článek 265.

Pokud jde o vnitrostátní obchodní vzduchoplavbu, bude v Maďarsku se vzducholoďmi mocností spojených a sdružených nakládáno jako se vzducholoďmi státu požívajícího největších výhod.

Článek 266.

Maďarsko se zavazuje zavésti vhodná opatření, aby se zajistilo, že se vzducholoď maďarská letící nad jeho vlastním územím podrobí pravidlům o světlech a signálech, o plavbě vzduchem a o pohybech poblíž letišť a nad nimi tak, jak jsou tato pravidla stanovena v dohodě o vzduchoplavbě, sjednané mezi mocnostmi spojenými a sdruženými.

Článek 267.

Závazky uložené předcházejícími ustanoveními zůstávají v platnosti až do 1. ledna 1923, leda že by před tím Maďarsko bylo přijato do Společnosti národů nebo že by mu bylo dovoleno se souhlasem mocností spojených a sdružených přistoupiti k dohodě těchto mocností o plavbě vzduchem.

ČÁST XII.

PŘÍSTAVY, VODNÍ CESTY A ŽELEZNICE.

ODDÍL I.

OBECNÁ USTANOVENÍ.

Článek 268.

Maďarsko se zavazuje poskytnouti svobodu průvozu přes své území osobám, zboží, lodím,

voies les plus appropriées au transit international par chemin de fer, par cours d'eau navigable ou par canal, aux personnes, marchandises, navires, bateaux, wagons et services postaux en provenance ou à destination des territoires de l'une quelconque des Puissances alliées et associées limitrophes ou non.

Les personnes, marchandises, navires, bateaux, wagons et services postaux ne seront soumis à aucun droit de transit, ni à aucun délai ou restriction inutiles, et ils auront droit, en Hongrie, au traitement national, en tout ce qui concerne les taxes et facilités, ainsi qu'à tous autres égards.

Les marchandises en transit seront exemptes de tous droits de douane ou autres droits analogues.

Toutes taxes ou charges, grevant le transport en transit, devront être raisonnables, en égard aux conditions du trafic. Nulle redevance, facilité ou restriction ne devra dépendre, directement ou indirectement, de la qualité du propriétaire ou de la nationalité du navire ou autre moyen de transport qui aurait été ou qui devrait être employé sur une partie quelconque du parcours total.

Article 269.

La Hongrie s'engage à n'imposer ni maintenir un contrôle quelconque sur les entreprises de transport, en transit aller et retour, des émigrants à travers son territoire, en dehors des mesures nécessaires pour constater que les voyageurs sont réellement en transit; elle ne permettra à aucune compagnie de navigation ni à aucune autre organisation, société ou personne privée intéressée au trafic, de participer d'une façon quelconque à un service administratif organisé dans ce but, ni d'exercer une influence directe ou indirecte à cet égard.

Article 270.

La Hongrie s'interdit d'établir une distinction ou une préférence directe ou indirecte, en ce qui concerne les droits, taxes et prohibitions relatifs aux importations dans son territoire ou aux exportations de son territoire et, sous réserve des stipulations particulières contenues dans le présent Traité, en ce qui concerne les conditions et le prix du transport des marchandises ou des personnes à destination ou en provenance de son territoire, en raison soit de la frontière d'entrée ou de sortie, soit de la nature, de la propriété

člunům, vagonům a poště, pocházejícím z území nebo určeným do území kterékoli mocnosti spojené nebo sdružené, ať už jde o mocnost pohraniční čili nic, a to na cestách pro mezinárodní průvoz nejvhodnějších, buď po železnicích, po splavných vodních tocích nebo průplavech.

Takové osoby, zboží, lodi, čluny, vagony a pošta nebudou podrobeny žádným průvozním poplatkům ani zbytečným průtahům neb omezením a budou míti v Maďarsku právo, aby s nimi bylo nakládáno stejně jako s domácími ve všem, co se týká poplatků a úlev, i ve všech jiných směrech.

Průvozní zboží bude prosto jakéhokoli cla i jiných podobných poplatků.

Všechny poplatky nebo dávky ukládané průvozní dopravě musí býti rozumné hledíc k podmínkám dopravním. Žádný poplatek, výhoda neb omezení nesmí záviseti ať přímo či nepřímo na vlastnictví nebo na státní příslušnosti lodi neb jiného prostředku dopravního, jehož by bylo aneb mělo býti použito na kterékoli části celkové průvozní trati.

Článek 269.

Maďarsko se zavazuje, že nezavede aniž bude udržovati jakéhokoliv dozoru na podniky pro přepravu vystěhovalců přes své území tam i zpět, mimo opatření nutná k zjištění, že jde vskutku o cestující projíždějící; nedovolí žádné společnosti plavební ani žádné jiné organisaci, společnosti ani soukromé osobě interesované na dopravě, aby jakýmkoli způsobem působily při službě správní k onomu účelu zřízené, nebo vykonávaly v tomto směru přímý neb nepřímý vliv.

Článek 270.

Maďarsko má zakázáno, aby nedělalo přímo ani nepřímo rozdílu a neposkytovalo výhod co do dávek, poplatků aneb zákazů týkajících se dovozu do svého území aneb vývozu z něho, šetříc zvláštních závazků obsažených v této smlouvě, co do podmínek a cen přepravních pro zboží aneb pro osoby určené do jeho území aneb z něho přicházející, ať už by šlo o rozdíl podle pohraničního místa vstupního aneb výstupního, či podle povahy, podle vlastnictví nebo podle vlajky použitých prostředků dopravních (počítajíc v to i do-

ou du pavillon des moyens de transport employés (y compris les transports aériens), soit du point de départ primitif ou immédiat du navire ou du bateau, du wagon, de l'aéronef ou autre moyen de transport, de sa destination finale ou intermédiaire, de l'itinéraire suivi ou des points de transbordement, soit du fait que les marchandises sont importées ou exportées directement par un port hongrois ou indirectement par un port étranger, soit du fait que les marchandises sont importées ou exportées par terre ou par voie aérienne.

La Hongrie s'interdit notamment d'établir, au préjudice des ports, navires ou bateaux de l'une quelconque des Puissances alliées ou associées, aucune surtaxe, aucune prime directe ou indirecte à l'exportation ou l'importation par les ports ou par les navires ou bateaux hongrois ou par ceux d'une autre Puissance, en particulier sous forme de tarifs combinés, et de soumettre les personnes ou les marchandises, passant par un port, ou utilisant un navire ou bateau d'une quelconque des Puissances alliées ou associées, à des formalités ou à des délais quelconques auxquels ces personnes ou ces marchandises ne seraient pas soumises si elles passaient par un port hongrois ou par le port d'une autre Puissance, ou si elles utilisaient un navire ou bateau hongrois ou un navire ou bateau d'une autre Puissance.

Article 271.

Toutes les dispositions utiles devront être prises, au point de vue administratif et technique, pour abréger, autant que possible, la pénétration des marchandises par les frontières de la Hongrie et pour assurer, à partir desdites frontières, l'expédition et le transport de ces marchandises sans distinguer selon qu'elles sont en provenance ou à destination de territoires des Puissances alliées ou associées, ou en transit de ou pour ces territoires, dans des conditions matérielles, notamment au point de vue de la rapidité et des soins de route, identiques à celles dont bénéficieraient les marchandises de même nature, voyageant sur le territoire hongrois dans des conditions semblables de transport.

En particulier, le transport des marchandises périssables sera effectué avec promptitude et régularité et les formalités douanières auront lieu de façon à permettre la continuation directe du transport des marchandises par les trains en correspondance.

pravu vzduchovou), či o rozdíl podle toho, odkud loď nebo člun, vagon, vzducholoď aneb jiný prostředek dopravní původně aneb naposled vyjel, nebo podle jeho konečného aneb nejbližšího určení, podle směru cesty aneb podle míst překladních, či podle toho, zda bylo zboží dovezeno aneb vyvezeno přímo přístavem maďarským nebo nepřímo kterýmkoli cizím přístavem, či podle toho, bylo-li zboží dovezeno aneb vyvezeno po zemi aneb vzduchem.

Maďarsko má zejména zakázáno, aby nezavádělo v neprospěch přístavů, lodí aneb člunů kterékoli z mocností spojených neb sdružených žádného příplatku, nebo přímé neb nepřímé odměny pro vývoz nebo dovoz přes přístavy maďarské neb cizí, po lodích a člunech maďarských aneb cizích, zejména ve formě tarifů kombinovaných. Maďarsko má zakázáno, aby nepodrobovalo osob neb zboží dopravovaného přes přístav aneb po lodi nebo člunu některé z mocností spojených neb sdružených žádným formalitám a průtahům, kterým by tyto osoby anebo toto zboží nebyly podrobovány, kdyby byly dopravovány přes přístav maďarský nebo přes přístav některé jiné mocnosti, aneb kdyby použily lodi neb člunu maďarského nebo lodi neb člunu některé jiné mocnosti.

Článek 271.

Musí se učiniti veškerá vhodná opatření správní i technická, aby byl přechod zboží přes hranice Maďarska co možno zkrácen a aby byla výprava a přeprava zboží od těchto hranic, bez rozdílu, pochází-li zboží z území mocností spojených a sdružených či je-li do nich určeno, zda je v průvozu z těchto území či v průvozu do nich, zajištěna co do hmotných podmínek, zejména pokud se týče rychlosti a péče dopravní tak, aby podmínky ty byly stejné, jaké platí pro zboží téhož druhu, dopravované územím maďarským za podobných podmínek přepravních.

Zvláště přeprava zboží podléhajícího rychlé zkáze bude se díti dochvilně a pravidelně a prohlídka celní bude prováděna tak, aby se mohlo v přepravě zboží přímo pokračovati vlaky přípojnými.

Article 272.

Les ports maritimes des Puissances alliées et associées bénéficieront de toutes les faveurs et de tous les tarifs réduits accordés, sur les voies ferrées ou sur les voies navigables de la Hongrie, au profit d'un port quelconque d'une autre Puissance.

Article 273.

La Hongrie ne pourra refuser de participer aux tarifs ou combinaisons de tarifs qui auraient pour objet d'assurer aux ports d'une des Puissances alliées et associées des avantages analogues à ceux qu'elle aurait accordés à ceux d'une autre Puissance.

SECTION II.

NAVIGATION.

CHAPITRE I.

LIBERTÉ DE NAVIGATION.

Article 274.

Les ressortissants des Puissances alliées et associées, ainsi que leurs biens, navires et bateaux, jouiront, dans tous les ports et sur les voies de navigation intérieure de la Hongrie, d'un traitement égal, à tous égards, à celui des ressortissants, des biens et des navires et bateaux hongrois.

En particulier, les navires et bateaux de l'une quelconque des Puissances alliées et associées seront autorisés à transporter des marchandises de toute nature et des passagers à destination ou en provenance de tous ports ou localités situés sur le territoire de la Hongrie auxquels les navires et bateaux hongrois peuvent avoir accès, à des conditions qui ne seront pas plus onéreuses que celles appliquées dans le cas de navires et bateaux nationaux; ils seront traités sur le pied d'égalité avec les navires et bateaux nationaux, en ce qui concerne les facilités et charges de ports et de quai de toute sorte, y compris les facilités de stationnement, de chargement et de déchargement, les droits et charges de tonnage, de quai, de pilotage, de phare, de quarantaine et tous droits et charges analogues, de quelque nature qu'ils soient, perçus au nom et au profit du Gouvernement, de fonctionnaires publics, de particuliers, de corporations ou d'établissements de quelque espèce que ce soit.

Au cas où la Hongrie accorderait à l'une quelconque des Puissances alliées et associées

Článek 272.

Námořní přístavy mocností spojených a sdružených budou požívati všech výhod a všech snížených tarifů poskytovaných na maďarských železnicích aneb splavných vodách rakouských ve prospěch kteréhokoli přístavu některé jiné mocnosti.

Článek 273.

Maďarsko nesmí odmítnouti účast při tarifech neb sestavách tarifních, které by měly za účel zajistiti přístavům některé z mocností spojených a sdružených stejné výhody, jaké by Maďarsko bylo poskytlo přístavům některé jiné mocnosti.

ODDÍL II.

PLAVBA.

HLAVA I.

SVOBODA PLAVBY.

Článek 274.

Se státními příslušníky mocností spojených a sdružených, jakož i s jejich majetkem, loďmi a čluny bude se v každé příčině jednati stejně ve všech přístavech a na vnitrozemských vodních cestách maďarských jako s příslušníky maďarskými, jejich majetkem, loďmi a čluny.

Zvláště pak budou oprávněny lodi a čluny kterékoli mocnosti spojené a sdružené dopravovati zboží všeho druhu i cestující do všech nebo ze všech přístavů neb míst na území maďarském, jež mohou býti přístupny lodím a člunům maďarským, a to za podmínek, které nebudou obtížnější než podmínky platící pro lodi a čluny domácí; bude se s nimi nakládati stejně jako s loďmi a čluny domácími, pokud jde o jakékoli výhody a dávky přístavní a nábřežní, počítajíc v to výhody při pobytu, při nakládání a skládání, dále pokud jde o dávky a poplatky z nosnosti, z přistání, ze služby lodivodské, poplatky majákové a karantenní a vůbec podobné dávky a poplatky jakéhokoli rázu, vybírané jménem a ve prospěch vlády, úředníků veřejných, jednotlivců, společností nebo závodů jakýchkoliv.

Poskytlo-li by Maďarsko zvláštní výhody některé mocnosti spojené nebo sdružené nebo

ou à toute autre Puissance étrangère, un traitement préférentiel, ce régime sera étendu sans délai et sans conditions à toutes les Puissances alliées et associées.

Il ne sera apporté à la circulation des personnes et des navires et bateaux d'autres entraves que celles résultant des dispositions relatives aux douanes, à la police, aux prescriptions sanitaires, à l'émigration ou à l'immigration ainsi qu'à l'importation ou à l'exportation des marchandises prohibées. Ces dispositions, raisonnables et uniformes, ne devront pas entraver inutilement le trafic.

CHAPITRE II.

CLAUSES RELATIVES AU DANUBE.

1° DISPOSITIONS COMMUNES AUX RÉSEAUX FLUVIAUX DÉCLARÉS INTERNATIONAUX.

Article 275.

Est déclaré international: le Danube depuis Ulm, ensemble toute partie navigable de ce réseau fluvial servant naturellement d'accès à la mer à plus d'un État, avec ou sans transbordement, d'un bateau à un autre, ainsi que les canaux latéraux et chenaux qui seraient établis, soit pour doubler ou améliorer des sections naturellement navigables dudit réseau fluvial, soit pour réunir deux sections naturellement navigables du même cours d'eau.

A la suite d'un accord conclu entre les États riverains, le régime international pourra être étendu à toute partie du réseau fluvial susnommé, qui ne sera pas comprise dans la définition générale.

Article 276.

Sur les voies déclarées internationales à l'article précédent, les ressortissants, les biens et les pavillons de toutes les Puissances seront traités sur le pied d'une parfaite égalité, de telle sorte qu'aucune distinction ne soit faite, au détriment des ressortissants, des biens et du pavillon d'une quelconque de ces Puissances, entre ceux-ci et les ressortissants, les biens et le pavillon de l'État riverain lui-même ou de l'État dont les ressortissants, les biens et le pavillon jouissent du traitement le plus favorable.

Article 277.

Les bateaux hongrois ne pourront exécuter le transport, par lignes régulières de voya-

jiné cizí mocnosti, budou tyto výhody rozšířeny ihned a bezpodmínečně na všechny mocnosti spojené a sdružené.

Dopravě osob a lodí i člunů nebudou činěny jiné překážky než ty, které vyplývají z ustanovení celních, policejních, zdravotních, vystěhovaleckých a přistěhovaleckých neb z předpisů o dovozu a vývozu zakázaného zboží. Tato ustanovení musí býti rozumná a jednotná a nesmějí zbytečně dopravě překážeti.

HLAVA II.

KLAUSULE O DUNAJI.

I. USTANOVENÍ SPOLEČNÁ ŘÍČNÍM SÍTÍM PROHLÁŠENÝM ZA MEZINÁRODNÍ.

Článek 275.

Dunaj od Ulmu prohlašuje se za mezinárodní a spolu s ním každá splavná část této vodní sítě, která slouží více než jednomu státu za přirozený přístup k moři, ať už s překládáním s lodi na loď či bez něho, rovněž průplavy poboční a koryta plavební, které by byly postaveny buď k zdvojení nebo k zdokonalení přirozeně splavných částí řečených říčních sítí, anebo k spojení dvou přirozeně splavných částí téhož vodního toku.

Dohodou sjednanou mezi poříčními státy může se mezinárodní režim rozšířiti na každou část shora uvedené říční sítě, která není pojata v obecné definici.

Článek 276.

Na cestách prohlášených v předcházejícím článku za mezinárodní bude se jednati s příslušníky, s majetkem a s vlajkami všech mocností na základě naprosté rovnosti, takže se nebude ke škodě příslušníků, majetku a vlajky kterékoli z těchto mocností činiti rozdíl mezi nimi a příslušníky, majetkem a vlajkou státu poříčního samého nebo státu, jehož příslušníci, majetek nebo vlajka by požívali největších výhod.

Článek 277.

Maďarské lodi nesmějí provozovati přepravu osobní a nákladní na pravidelných li-

geurs et de marchandises, entre les ports d'une Puissance alliée et associée, qu'avec une autorisation spéciale de celle-ci.

niích mezi přístavy některé mocnosti spojené a sdružené bez jejího zvláštního povolení.

Article 278.

Des taxes, susceptibles de varier avec les différentes sections du fleuve, pourront être perçues sur les bateaux empruntant la voie navigable ou ses accès, à moins de dispositions contraires d'une convention existante. Elles devront être exclusivement destinées à couvrir d'une façon équitable les frais d'entretien de la navigabilité ou d'amélioration du fleuve et de ses accès ou à subvenir à des dépenses faites dans l'intérêt de la navigation. Le tarif en sera calculé d'après ces dépenses et affiché dans les ports. Ces taxes seront établies de manière à ne pas rendre nécessaire un examen détaillé de la cargaison, à moins qu'il n'y ait soupçon de fraude ou de contravention.

Článek 278.

Pokud není opačného ustanovení některé trvající dohody, mohou se z člunů používajících splavné cesty nebo přístupu k ní vybírati poplatky, které mohou býti proměnlivé podle jednotlivých oddílů řeky. Poplatky musí býti výhradně určeny k tomu, aby byl přiměřeným způsobem kryt náklad na udržování splavnosti nebo na zlepšení řeky a přístupů k ní nebo k úhradě výdajů věnovaných zájmům plavby. Sazby poplatků budou vypočteny podle těchto nákladů a vyvěšeny v přístavech. Poplatky ty budou stanoveny tak, aby nebylo nutno prováděti podrobnou prohlídku nákladu kromě při podezření z podloudnictví nebo z přestupku.

Article 279.

Le transit des voyageurs, bateaux et marchandises s'effectuera conformément aux conditions générales fixées à la section I.

Lorsque les deux rives d'un fleuve international font partie d'un même État, les marchandises en transit pourront être mises sous scellés ou sous la garde des agents de douanes. Lorsque le fleuve forme frontière, les marchandises et les voyageurs en transit seront exempts de toute formalité douanière; le chargement et le déchargement des marchandises, ainsi que l'embarquement et le débarquement des voyageurs ne pourront s'effectuer que dans des ports désignés par l'État riverain.

Článek 279.

Průvoz cestujících, lodí a zboží bude se díti podle obecných podmínek stanovených v Oddíle I.

Náležejí-li oba břehy mezinárodní řeky témuž státu, může se dáti transitující zboží pod pečeti nebo pod dozor celníků. Pokud řeka tvoří hranici, zboží i cestující transitující jsou prosti všech celních formalit. Nakládání a skládání zboží, jakož i naloďování a vyloďování cestujících smí se díti jen v přístavech určených státem poříčním.

Article 280.

Sur le parcours comme à l'embouchure des voies navigables susmentionnées, il ne pourra être perçu de redevances d'aucune espèce autres que celles prévues à la présente Partie.

Cette disposition ne fera pas obstacle à l'établissement, par les États riverains, de droits de douane, d'octroi local ou de consommation, non plus qu'à la création de taxes raisonnables et uniformes prélevées dans les ports, d'après les tarifs publics, pour l'usage des grues, élévateurs, quais, magasins et autres installations analogues.

Článek 280.

Ani podél toku, ani v ústí shora uvedených vodních cest nesmějí se vybírati žádné dávky kromě těch, jež jsou ustanoveny v této Části.

Toto ustanovení nebrání, aby státy pobřežní zavedly cla, místní a spotřební dávky, jakož i rozumné a jednotné poplatky přístavní za používání jeřábů, vytahovadel, nábřeží, skladišť a jiných obdobných zařízení podle sazeb veřejně vyhlášených.

Article 281.

A défaut d'une organisation spéciale relative à l'exécution des travaux d'entretien et d'amélioration de la partie internationale d'un

Článek 281.

Není-li zvláštní organisace ku provádění udržovacích a zlepšovacích prací na mezinárodní části splavné sítě, jest každý poříční

réseau navigable, chaque État riverain sera tenu de prendre, dans la mesure convenable, les dispositions nécessaires à l'effet d'écarter tous obstacles ou dangers pour la navigation et d'assurer le maintien de la navigation dans de bonnes conditions.

Si un État néglige de se conformer à cette obligation, tout État riverain ou représenté à la Commission internationale pourra en appeler à la juridiction instituée à cet effet par la Société des Nations.

Article 282.

Il sera procédé de la même manière dans le cas où un État riverain entreprendrait des travaux de nature à porter atteinte à la navigation dans la partie internationale. La juridiction visée à l'article précédent pourra prescrire la suspension ou la suppression de ces travaux, en tenant compte dans ses décisions des droits relatifs à l'irrigation, à la force hydraulique, aux pêcheries et aux autres intérêts nationaux qui, en cas d'accord de tous les États riverains ou de tous les États représentés à la Commission internationale, auront la priorité sur les besoins de la navigation.

Le recours à la juridiction de la Société des Nations ne sera pas suspensif.

Article 283.

Le régime formulé par les articles 276 et 278 à 282 ci-dessus sera remplacé par celui qui serait institué dans une Convention générale établie par les Puissances alliées et associées et approuvée par la Société des Nations, relativement aux voies navigables dont ladite Convention reconnaîtrait le caractère international. Cette Convention pourra s'appliquer notamment à tout ou partie du réseau fluvial et*) du Danube si-dessus mentionné, ainsi qu' aux autres éléments de ce réseau fluvial qui pourrait y être compris dans une définition générale.

La Hongrie s'engage, conformément à l'article 314, à adhérer à ladite Convention générale.

Article 284.

La Hongrie cédera aux Puissances alliées et associées intéressées dans le délai maximum de trois mois après la notification qui

*) Má býti „réseau fluvial du Danube".

stát povinen učiniti vhodným způsobem opatření nutná k odstranění plavebních překážek nebo nebezpečí a k zajištění dobrých plavebních podmínek.

Kdyby některý stát této povinnosti nevyhověl, může každý poříční stát nebo stát zastoupený v mezinárodní komisi dovolati se soudu ustanoveného k tomu účelu Společností národů.

Článek 282.

Stejně se bude postupovati, kdyby některý poříční stát podnikl takové práce, které by mohly býti na újmu plavbě v mezinárodní části. Soud uvedený v předchozím článku může nařiditi zastavení nebo zrušení těchto prací, dbaje při svých rozhodnutích práv týkajících se zavodňování, vodních sil a rybářství, jakož i ostatních zájmů státních, které při souhlasu všech poříčních států nebo všech států zastoupených v mezinárodní komisi budou míti přednost před potřebami plavby.

Stížnost k soudu Společnosti národů nebude míti účinků odkladných.

Článek 283.

Řád vyjádřený hořejšího články 276 a 278 až 282 bude nahrazen řádem zavedeným obecnou úmluvou, jež bude ujednána mocnostmi spojenými a sdruženými a schválena Společností národů a jež se bude týkati vodních cest, kterým by řečená úmluva přiznala ráz mezinárodní. Tato úmluva bude se moci vztahovati zvláště k celku nebo k části říční sítě dunajské, jak je vzpomenuta svrchu, jakož i k jiným částem této říční sítě, které by tu mohly býti pojaty v obecné definici.

Maďarsko se zavazuje ve shodě s článkem 314, že přistoupí k této obecné úmluvě.

Článek 284.

Maďarsko postoupí zúčastněným mocnostem spojeným a sdruženým nejdéle do tří měsíců po době, kdy mu to bude notifikováno,

lui en sera faite, une partie des remorqueurs et des bateaux qui resteront immatriculés dans les ports des réseaux fluviaux visés à l'article 275, après les prélèvements à opérer à titre de restitution ou de réparation. La Hongrie cédera de même les matériel de toute nature nécessaire aux Puissances alliées et associées intéressées pour l'utilisation de ces réseaux.

Le nombre des remorqueurs et bateaux et l'importance du matériel cédé ainsi que leur répartition, seront déterminés par un ou plusieurs arbitres désignés par les États-Unis d'Amérique en tenant compte des besoins légitimes des parties en cause, et en se basant notamment sur le trafic de la navigation dans les cinq années qui ont précédé la guerre.

Tous les bâtiments cédés devront être munis de leurs agrès et apparaux, être en bon état, capables de transporter des marchandises et choisis parmi les plus récemment construits.

Lorsque les cessions prévues au présent article nécessiteront des transferts de propriété, l'arbitre ou les arbitres fixeront les droits des anciens propriétaires déterminés au 15 octobre 1918 et le montant de l'indemnité à leur payer, ainsi que dans chaque cas particulier, le mode de règlement de cette indemnité. Si l'arbitre ou les arbitres reconnaissent que tout ou partie de cette indemnité doit revenir directement ou indirectement à des États tenus à des réparations, ils détermineront la somme à porter de ce chef au crédit desdits États.

En ce qui concerne le Danube, sont également soumises à l'arbitrage de l'arbitre ou des arbitres susmentionnés, toutes questions ayant trait à la répartition permanente des navires dont la propriété ou la nationalité donneraient lieu à un différend entre États, et aux conditions de ladite répartition.

Une Commission formée des représentants des États-Unis d'Amérique, de l'Empire britannique, de la France et de l'Italie est investie, jusqu'à la répartition définitive, du contrôle de ces vaisseaux. Cette Commission fera provisoirement le nécessaire pour assurer l'exploitation de ces navires dans l'intérêt général par un organisme local quelconque, ou, sinon, elle l'entreprendra elle-même sans cependant porter atteinte à la répartition définitive.

Cette exploitation provisoire sera dans la mesure du possible établie sur des bases commerciales et les recettes nettes perçues par ladite Commission pour la location des na-

část vlečných parníků a člunů, které zbudou v matrikách přístavů říčních sítí, uvedených v článku 275, až budou vyloučeny ty, které mají býti napřed odevzdány proto, že se na ně vztahuje právní důvod vrácení nebo náhrady. Maďarsko postoupí rovněž materiál všeho druhu, nezbytný k užívání těchto říčních sítí, mocnostem spojeným a sdruženým.

Počet postoupených vlečných parníků a člunů a úhrn postoupených pomůcek i rozdělení jich budou určeny od rozhodčího nebo rozhodčích jmenovaných Spojenými státy americkými; toto určení se stane s ohledem na odůvodněné potřeby zúčastněných stran, zejména na základě dopravy plavební v posledních pěti letech před válkou.

Všechny postoupené lodi musí býti opatřeny svým ráhnovím a příslušenstvím, musí býti v dobrém stavu, schopny k dopravě zboží a budou vybrány z lodí posledně postavených.

Budou-li postupy podle tohoto článku vyžadovati převodu vlastnictví, budou od rozhodčího neb rozhodčích stanovena práva bývalých vlastníků podle stavu z 15. října 1918 a výše odškodnění, jež se jim má zaplatiti, jakož i v každém jednotlivém případě způsob úhrady tohoto odškodnění. Kdyby bylo rozhodčím nebo rozhodčími nalezeno, že úhrn nebo část tohoto odškodnění náleží přímo nebo nepřímo státům povinným k náhradám, určí tito rozhodčí částku, která z tohoto důvodu bude připsána těmto státům ku prospěchu.

Pokud se týče Dunaje, jsou rovněž podrobeny rozhodčímu řízení rozhodčího nebo rozhodčích svrchu vzpomenutých všechny otázky týkající se trvalého rozdělení lodí, jejichž vlastnictví nebo státní příslušnost by byly příčinou rozporu mezi státy, a otázky týkající se podmínek tohoto rozdělení.

Správa těchto lodí až do trvalého rozdělení je svěřena komisi utvořené ze zástupců Spojených států amerických, říše britské, Francie a Italie. Tato komise podnikne prozatím vše, co je nezbytno, aby se zabezpečilo využití těchto lodí pro zájmy obecné, prostřednictvím některé místní organisace anebo, nebude-li to možné, ujme se tohoto úkolu sama, aniž však bude tím ublíženo rozdělení trvalému.

Toto prozatímní využití bude pokud možno založeno na zásadách obchodnických a čistého výnosu získaného komisí za nájem lodí bude užito způsobem, který určí komise reparační.

vires seront employées de la manière qui sera indiquée par la Commission des réparations.

2° DISPOSITIONS SPÉCIALES AU DANUBE.

Article 285.

La Commission européenne du Danube exercera de nouveau les pouvoirs qu'elle avait avant la guerre. Toutefois et provisoirement, les représentants de la Grande-Bretagne, de la France, de l'Italie et de la Roumanie feront seuls partie de cette Commission.

Article 286.

A partir du point où cesse la compétence de la Commission européenne, le réseau du Danube visé à l'article 275 sera placé sous l'administration d'une Commission internationale composée comme suit:

2 représentants des États allemands riverains;

1 représentant de chacun des autres États riverains;

1 représentant de chacun des États non riverains représentés à l'avenir à la Commission européenne du Danube.

Si quelques-uns de ces représentants ne peuvent être désignés au moment de la mise en vigueur du présent Traité, les décisions de la Commission seront néanmoins valables.

Article 287.

La Commission internationale prévue à l'article précédent se réunira aussitôt que possible après la mise en vigueur du présent Traité et assumera provisoirement d'administration du fleuve, en conformité des dispositions des articles 276 et 278 à 282, jusqu'à ce qu'un statut définitif du Danube soit établi par les Puissances désignées par les Puissances alliées et associées.

Les décisions de cette Commission internationale seront prises à la majorité des voix. Les appointements des commissaires seront fixés et payés par leurs pays respectifs.

Provisoirement tout déficit qui se produirait dans les dépenses d'administration de la Commission internationale sera supporté à parts égales par les États représentés à la Commission.

La Commission sera chargée notamment de réglementer l'attribution des licences des pilotes, les frais de pilotage et de surveiller les services des pilotes.

II. ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O DUNAJI.

Článek 285.

Evropská dunajská komise bude vykonávati znovu svoji předválečnou pravomoc. Zatím budou však v ní zastoupeny toliko Velká Britannie, Francie, Italie a Rumunsko.

Článek 286.

Od místa, kde přestává pravomoc evropské komise, bude síť dunajská vzpomenutá v článku 275 podléhati správě mezinárodní komise složené takto:

2 zástupci pobřežních států německých;

po 1 zástupci každého z ostatních poříčních států a

po 1 zástupci každého v evropské dunajské komisi příště zastoupeného státu, který není státem poříčním.

Nebude-li možno jmenovati některého z těchto zástupců v době, kdy tato smlouva nabude působnosti, budou rozhodnutí komise přes to pravoplatná.

Článek 287.

Mezinárodní komise stanovená v předcházejícím článku sestoupí se co možno nejdříve po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, a ujme se zatímně správy řeky podle ustanovení článku 276 a 278 až 282, a to až do doby, kdy bude konečný řád dunajský zaveden mocnostmi, které budou určeny mocnostmi spojenými a sdruženými.

Tato mezinárodní komise bude rozhodovati většinou hlasů. Požitky členů komise určí a zaplatí státy, které členové ti zastupují.

Prozatím bude veškerý nehrazený náklad na správní výdaje mezinárodní komise hrazen stejným dílem od států v komisi zastoupených.

Komisi náleží zvláště, upraviti řády pro vydávání oprávnění lodivodských, pro sazby za služby lodivodské a bdíti nad výkonem lodivodství.

Article 288.

La Hongrie s'engage à agréer le régime qui sera établi pour le Danube par une conférence des Puissances désignées par les Puissances alliées et associées; cette conférence, à laquelle des représentants de la Hongrie pourront être présents, se réunira dans le délai d'un an après la mise en vigueur du présent Traité.

Jusqu'au moment où un statut définitif aura été établi en ce qui concerne le Danube, la Commission internationale prévue dans l'article 286 aura sous son contrôle provisoire l'emploi de l'équipement, des édifices et des installations utilisées pour l'exécution et l'entretien des travaux sur la section du Danube entre Turnu-Severin et Moldava. La destination définitive de ces équipements, édifices et installations sera déterminée par la conférence prévue à l'alinéa précédent. La Hongrie déclare renoncer à tous ses droits, titres et intérêts sur lesdits équipements, édifices et installations.

Article 289.

Il est mis fin au mandat donné par l'article 57 du Traité de Berlin du 13 juillet 1878 à l'Autriche-Hongrie et cédé par celle-ci à la Hongrie, pour l'exécution des travaux aux Portes-de-Fer. La Commission chargée de l'administration de cette partie du fleuve statuera sur le règlement des comptes, sous réserve des dispositions financières du présent Traité. Les taxes qui pourraient être nécessaires ne seront, en aucun cas, perçues par la Hongrie.

Article 290.

Au cas où l'État tchéco-slovaque, l'État serbe-croate-slovène ou la Roumanie entreprendraient, après autorisation ou sur mandat de la Commission internationale des travaux d'aménagement, d'amélioration, de barrage ou autres sur une section du réseau fluvial formant frontière, ces États jouiraient sur la rive opposée, ainsi que sur la partie du lit située hors de leur territoire, de toutes les facilités nécessaires pour procéder aux études, à l'exécution et à l'entretien de ces travaux.

Article 291.

La Hongrie sera tenue, vis-à-vis de la Commission européenne du Danube, à toutes restitutions, réparations et indemnités pour les dommages subis pendant la guerre par cette Commission.

Článek 288.

Maďarsko se zavazuje, že přijme řád, který pro Dunaj bude zaveden konferencí mocností určených mocnostmi spojenými a sdruženými; tato konference, při které zástupci Maďarska mohou býti přítomni, sejde se do roka po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Do té doby, než bude stanoven definitivní statut, pokud se týče Dunaje, bude míti mezinárodní komise, dotčená v článku 286, pod prozatímním dozorem užívání nářadí, budov a zařízení, užívaných k provádění a udržování prací na části Dunaje mezi Turn-Severinem a Moldavou. Definitivní určení tohoto nářadí, budov a zařízení bude stanoveno konferencí dotčenou v předešlém odstavci. Maďarsko prohlašuje, že se vzdává všech práv, právních titulů a zájmových účastenství na řečeném nářadí, budovách a zařízení.

Článek 289.

Mandát k provedení prací v Železných Vratech, který byl článkem 57 berlínské smlouvy ze dne 13. července 1878 dán Rakousko-Uhersku a jím postoupen Uhrám, prohlašuje se za skončený. S výhradou finančních ustanovení této smlouvy rozhodne komise, jíž je svěřena správa této části řeky, o vyrovnání účtů. Poplatky, které by snad bylo třeba odváděti, nebudou však v žádném případě vybírány Maďarskem.

Článek 290.

Jestliže by na části říční sítě, která tvoří hranici, stát československý, stát srbsko-chorvatsko-slovinský nebo Rumunsko se zmocněním nebo jako mandatáři mezinárodní komise podnikly práce k úpravě, regulaci, zřízení jezů a pod., budou na protějším břehu, jakož i na části řečiště ležící mimo jejich území požívati práva na všechna usnadnění, potřebná k vyměřování, k provedení a udržování těchto prací.

Článek 291.

Maďarsko jest vůči evropské dunajské komisi zavázáno ke každému navrácení, každé nápravě a každé náhradě za škody, jež tato komise utrpěla za války.

CHAPITRE III.

RÉGIME DES EAUX.

Article 292.

A moins de dispositions contraires, lorsque, par suite du tracé d'une nouvelle frontière, le régime des eaux (canalisation, inondations, irrigations, drainage ou affaires analogues) dans un État, dépend de travaux exécutés sur le territoire d'un autre État, ou lorsqu'il est fait emploi, sur le territoire d'un État, en vertu d'usages antérieurs à la guerre, des eaux ou de l'énergie hydraulique nées sur le territoire d'un autre État, il doit être établi une entente entre les États intéressés de nature à sauvegarder les intérêts et les droits acquis par chacun d'eux.

A moins de dispositions contraires, lorsqu'il est fait usage dans un État, pour des besoins municipaux ou domestiques, d'électricité ou d'eau dont, par suite du tracé d'une nouvelle frontière, la source se trouve située sur le territoire d'un autre État, il doit être établi une entente entre les États intéressés de nature à sauvegarder les intérêts et les droits acquis par chacun d'eux. En attendant cet accord, les stations centrales électriques et les installations destinées à fournir l'eau seront tenues de continuer la fourniture sur des bases correspondantes aux conditions et contrats en vigueur, le 3 novembre 1918.

A défaut d'accord, dans le cas de l'un ou l'autre des alinéas qui précèdent, et sous réserve des stipulations de l'article 293, il sera statué par un arbitre désigné par le Conseil de la Société des Nations.

Article 293.

En vue de l'application de l'article 292, sur les territoires de l'ancien royaume de Hongrie formant le Bassin du Danube, non compris le Bassin de l'Olt, ainsi que pour l'exercice des attributions prévues ci-après, il est institué, dans l'intérêt commun des États ayant la souveraineté sur lesdits territoires, une Commission technique permanente du régime des eaux, comprenant un représentant de chacun des États territorialement intéressés et un Président nommé par le Conseil de la Société des Nations.

Cette Commission devra provoquer la conclusion, surveiller et, en cas d'urgence, assurer l'exécution des ententes prévues à l'article 292; elle devra maintenir et améliorer, notamment en ce qui concerne le déboisement

HLAVA III.

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ.

Článek 292.

Není-li jiných ustanovení a jestliže následkem stanovení nové hranice závisí vodní hospodářství (kanalisace, zaplavování, zavodňování, odvodňování a věci podobné) v jednom státě na pracích provedených na území jiného státu, nebo užívá-li se na základě předválečného stavu na území jednoho státu vody nebo vodní energie pocházející z území jiného státu, má býti mezi státy zúčastněnými sjednána dohoda k tomu cíli, aby byly chráněny zájmy a zachována získaná práva každého z nich.

Není-li jiných ustanovení, a jestliže se v jednom státě pro obecní nebo domácí potřeby používá elektřiny nebo vody, jejíž zdroj následkem stanovení nové hranice je v území jiného státu, má býti mezi zúčastněnými státy sjednána dohoda k tomu cíli, aby byly chráněny zájmy a zachována získaná práva každého z nich. Než dojde k této dohodě, jsou elektrické centrály a závody pro dodávání vody povinny pokračovati v dodávkách tak, jako to odpovídá podmínkám a smlouvám trvavším 3. listopadu 1918.

Nedojde-li k dohodě v případě některého z předcházejících odstavců a s výhradou ustanovení článku 293, rozhodne rozhodčí, jmenovaný Radou Společnosti národů.

Článek 293.

Aby byl provedení článek 292, zřizuje se v územích bývalého království uherského, tvořících poříčí Dunaje, vyjma poříčí Olty, jakož i k obstarávání věcí spadajících do její pravomoci níže uvedené, v společném zájmu států, majících svrchovanost nad řečenými územími, stálá technická komise pro správu vod, složená z jednoho zástupce každého ze států územně zúčastněných a z předsedy jmenovaného Radou Společnosti národů.

Úkolem této komise bude přivoditi uzavření dohod zmíněných v článku 292, na ně dozírati a v případě nutnosti zajistiti jich provedení. Má udržovati a zlepšovati, obzvláště pokud se týče kácení lesů a zalesňo-

et le reboisement, l'unité du régime des eaux, ainsi que des services y relatifs, tels que le service hydrométrique et d'annonce des crues. Elle procédera à l'étude des questions connexes de navigation, à l'exception de celles qui seraient du ressort de la Commission de navigation compétente pour le Haut-Danube, dont elle devra saisir ladite Commission, et tiendra compte spécialement de l'intérêt des pêcheries. Cette Commission entreprendra en outre tous travaux ou études et créera tous services qui lui seraient confiés par entente unanime entre les États intéressés.

La Commission du Régime des Eaux devra se réunir dans un délai de trois mois après la mise en vigueur du présent Traité; elle élaborera le règlement relatif à ses attributions et à son fonctionnement, règlement qui sera soumis à l'approbation des États intéressés.

Tous désaccords s'élevant sur des matières faisant l'objet du présent article seront réglés comme il sera prévu par la Société des Nations.

SECTION III.

CHEMINS DE FER.

CHAPITRE I.

LIBERTÉ DE TRANSIT POUR LA HONGRIE VERS L'ADRIATIQUE.

Article 294.

Le libre accès à la Mer Adriatique est accordé à la Hongrie et, à cette fin, la liberté de transit lui est reconnue sur les territoires et dans les ports détachés de l'ancienne monarchie austro-hongroise.

La liberté de transit est celle qui est définie à l'article 268 jusqu'au moment où une Convention générale sera conclue à ce sujet entre les Puissances alliées et associées, après quoi les dispositions de la nouvelle Convention y seront substituées.

Des conventions particulières entre les États ou les administrations intéressés détermineront les conditions de l'exercice de la faculté accordée ci-dessus et régleront notamment le mode d'utilisation des ports et des zones franches y existant ainsi que des voies ferrées y donnant normalement accès, l'établissement de services et tarifs internationaux (communs) comportant des billets et des

vání, jednotu říčního řádu, jakož i sem spadajících služeb, jako služby vodoměřičské a oznamování povodní. Bude se zabývati studiem otázek souvisejících s plavbou, vyjma těch, které spadají do oboru komise pro plavbu na horním Dunaji, kteréžto otázky jí bude předávati, a bude pečovati obzvláště o rybářství. Tato komise podnikne dále veškeré práce neb studia a zřídí veškeré služby, které jí budou svěřeny jednohlasnou dohodou zúčastněných států.

Komise pro správu vod se sejde do tří měsíců po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti; vypracuje předpisy, týkající se její pravomoci a činnosti, kteréžto předpisy budou podrobeny schválení zúčastněných států.

Veškerá nedorozumění ve věcech, o nichž jedná tento článek, budou urovnána podle rozhodnutí Společnosti národů.

ODDÍL III.

ŽELEZNICE.

HLAVA I.

VOLNOST PRŮVOZU PRO MAĎARSKO SMĚREM K MOŘI JADERSKÉMU.

Článek 294.

Maďarsku poskytuje se volný přístup k moři Jaderskému a přiznává se mu za tím účelem volnost průvozu na území a v přístavech oddělených od bývalé monarchie rakousko-uherské.

Volností průvozu jest rozuměti volnost, která je definována v článku 268, a to až do doby, kdy bude mezi mocnostmi spojenými a sdruženými v této příčině uzavřena obecná dohoda, načež ustanovení nové dohody vstoupí na místo ustanovení onoho článku.

Zvláštními úmluvami států nebo správ zúčastněných určí se podmínky, jak vykonávati možnosti shora sjednané, a upraví se zejména způsob používání přístavů a svobodných pásem v nich, jakož i používání železnic, po nichž se tam normálně přijíždí, zavedení mezinárodní dopravy a mezinárodních tarifů (společných) s přímými jízdenkami a přímými nákladními listy, i další platnost

lettres de voiture directs et le maintien des dispositions de la Convention de Berne du 14 octobre 1890 et des conditions complémentaires, jusqu'à son remplacement par une nouvelle Convention.

La liberté de transit s'étendra aux services postaux, télégraphiques et téléphoniques.

CHAPITRE II.

CLAUSES RELATIVES AUX TRANSPORTS INTERNATIONAUX.

Article 295.

Les marchandises en provenance des territoires des Puissances alliées et associées et à destination de la Hongrie, ainsi que les marchandises en transit par la Hongrie et en provenance ou à destination des territoires des Puissances aliées et associées, bénéficieront de plein droit sur les chemins de fer hongrois, au point de vue des taxes à percevoir (compte tenu de toutes ristournes et primes), des facilités et, à tous égards, du régime le plus favorable appliqué aux marchandises de même nature transportées sur une quelconque des lignes hongroises, soit en trafic intérieur, soit à l'exportation, à l'importation ou en transit, dans des conditions semblables de transport, notamment au point de vue de la longueur du parcours. La même règle sera appliquée, sur la demande d'une ou plusieurs Puissances alliées ou associées, aux marchandises nommément désignées par ces Puissances, en provenance de la Hongrie et à destination de leurs territoires.

Des tarifs internationaux, établis d'après les taux prévus à l'alinéa précédent et comportant des lettres de voiture directes, devront être créés lorsqu'une des Puissances alliées ou associées le requerra de la Hongrie.

Toutefois, sans préjudice des dispositions des articles 272 et 273, la Hongrie s'engage à maintenir sur ses propres lignes le régime des tarifs existant avant la guerre pour le trafic des ports de l'Adriatique et de la mer Noire, au point de vue de leur concurrence avec les ports allemands du Nord.

Article 296.

A partir de la mise en vigueur du présent Traité, les Hautes Parties Contractantes renouvelleront, en ce qui les concerne et sous les réserves indiquées au second paragraphe du présent article, les Conventions et arrangements signés à Berne le 14 octobre 1890, le

ustanovení bernské konvence ze 14. října 1890 a podmínek doplňujících až do doby, kdy bude nahrazena novou konvencí.

Svoboda průvozu bude se vztahovati i na dopravu poštovní, službu telegrafní a telefonní.

HLAVA II.

KLAUSULE O MEZINÁRODNÍ DOPRAVĚ.

Článek 295.

Zboží přicházející z území mocností spojených a sdružených, určené do Maďarska, jakož i zboží Maďarskem transitující, jež přichází z území mocností spojených a sdružených nebo je do něho určeno, bude míti v příčině vybíraných poplatků (přihlížejíc ke všem refakcím a prémiím), v příčině výhod, i v každém jiném směru, na železnicích maďarských plné právo na nejvýhodnější podmínky, které platí pro zboží téhož rázu, přepravované na kterékoli trati maďarské, ať v dopravě vnitřní ať při vývozu, dovozu či průvozu za podobných podmínek přepravních, zvláště co se týče přepravní délky. Na žádost jedné nebo několika mocností spojených nebo sdružených bude téhož pravidla užito při zboží těmito mocnostmi jmenovitě označeném, jež, přicházejíc z Maďarska, jest určeno do jejich území.

Jakmile některá z mocností spojených neb sdružených Maďarsko o to požádá, musí býti zavedeny mezinárodní tarify, sestavené podle sazeb, o nichž je řeč v odstavci předešlém, a zahrnující přepravu s přímými nákladními listy.

Bez újmy ustanovení článků 272 a 273 zavazuje se Maďarsko, že zachová na svých vlastních tratích soustavu tarifů, jaké platily před válkou pro dopravu s přístavy jaderskými a černomořskými hledíc k jejich soutěži se severními přístavy německými.

Článek 296.

Jakmile nabude tato smlouva působnosti, obnoví Vysoké smluvní strany, pokud se které z nich týče, a s výhradami stanovenými v druhém odstavci tohoto článku, konvence a úpravy o přepravě zboží po železnicích, podepsané v Bernu 14. října 1890, 20. září 1893,

20 septembre 1893, le 16 juillet 1895, le 16 juin 1898 et le 19 septembre 1906, sur le transport des marchandises par voies ferrées.

Si, dans un délai de cinq ans après la mise en vigueur du présent Traité, une nouvelle convention pour le transport par chemins de fer des voyageurs, des bagages et des marchandises est conclue pour remplacer la Convention de Berne du 14 octobre 1890 et les additions subséquentes visées ci-dessus, cette nouvelle Convention, ainsi que les conditions complémentaires régissant le transport international par voies ferrées qui pourront être basées sur elle lieront la Hongrie, même si cette Puissance refuse de prendre part à la préparation de la Convention ou d'y adhérer. Jusqu'à la conclusion d'une nouvelle convention, la Hongrie se conformera aux dispositions de la Convention de Berne et aux additions subséquentes visées ci-dessus, ainsi qu'aux conditions complémentaires.

Article 297.

La Hongrie sera tenue de coopérer à l'établissement des services avec billets directs pour les voyageurs et leurs bagages, qui lui seront demandés par une ou plusieurs Puissances alliées ou associées pour assurer, par chemins de fer, les relations de ces Puissances entre elles ou avec tous autres pays, en transit à travers le territoire hongrois; la Hongrie devra notamment recevoir, à cet effet, les trains et les voitures en provenance des territoires des Puissances alliées et associées et les acheminer avec une célérité au moins égale à celle de ses meilleurs trains à long parcours sur les mêmes lignes. En aucun cas, les prix applicables à ces services directs ne seront supérieurs aux prix perçus, sur le même parcours, pour les services intérieurs hongrois effectués dans les mêmes conditions de vitesse et de confort.

Les tarifs applicables, dans les mêmes conditions de vitesse et de confort, au transport des émigrants sur les chemins de fer hongrois à destination ou en provenance des ports des Puissances alliées et associées ne pourront jamais ressortir à une taxe kilométrique supérieure à celle des tarifs les plus favorables, compte tenu de toute primes ou ristournes dont bénéficieraient, sur lesdits chemins de fer, les émigrants à destination ou en provenance d'autres ports quelconques.

Article 298.

La Hongrie s'engage à n'adopter aucune mesure technique, fiscale ou administrative,

16. července 1895, 16. června 1898 a 19. září 1906.

Bude-li do pěti let od doby, kdy nabude tato smlouva působnosti, o dopravě osob, zavazadel a zboží po železnicích smluvena nová konvence v náhradu za bernskou konvenci ze dne 14. října 1890 a za dodatečné úmluvy výše uvedené, bude tato nová konvence, jakož i podmínky doplňující, platné pro mezinárodní přepravu po železnicích, jimž tato konvence bude moci býti základem, Maďarsko vázati i tenkráte, jestliže odmítla tato moc účastniti se projednávání této konvence nebo k ní přistoupiti. Dokud nebude uzavřena nová konvence, bude se Maďarsko říditi ustanoveními konvence bernské s dodatky jejími nahoře uvedenými, jakož i podmínkami doplňujícími.

Článek 297.

Maďarsko bude povinno účastniti se práce o zavedení dopravy s přímými jízdenkami pro osoby a jejich zavazadla, požádá-li o to jedna nebo několik mocností spojených nebo sdružených, aby zajistila železniční spojení těchto mocností mezi sebou anebo se všemi jinými zeměmi v transitu přes území maďarské; Maďarsko bude za tím účelem zejména povinno přejímati vlaky a vozidla, přijíždějící z území mocností spojených a sdružených, a dopravovati je alespoň takovou rychlostí, jako své nejlepší vlaky jezdící na týchž tratích na veliké vzdálenosti. V žádném případě nebudou sazby platné pro tato přímá spojení větší nežli sazby platné pro touž cestu přepravní ve vnitřní dopravě maďarské, za stejných podmínek rychlosti a pohodlí.

Tarify platné za stejných podmínek rychlosti a pohodlí pro přepravu vystěhovalců na maďarských železnicích do přístavů anebo z přístavů mocností spojených neb sdružených nesmějí nikdy ukládati vyšší sazbu kilometrovou, nežli budou nejvýhodnější tarify, které platí na řečených železnicích pro vystěhovalce jedoucí do některého jiného přístavu nebo z něho přijíždějící, hledě i ke všem prémiím anebo refakcím.

Článek 298.

Maďarsko se zavazuje, že nezavede žádného opatření technického, fiskálního nebo

telle que la visite en douane, les mesures de police générale, de police sanitaire ou de contrôle, qui serait spéciale aux services directs prévus à l'article précédent ou aux transports d'émigrants, à destination ou en provenance des ports des Puissances alliées et associées, et qui aurait pour effet d'entraver ou de retarder ces services.

Article 299.

En cas de transport, partie par chemins de fer et partie par navigation intérieure, avec ou sans lettre de voiture directe, les stipulations qui précèdent seront applicables à la partie du trajet effectué par chemin de fer.

CHAPITRE III.

MATÉRIEL ROULANT.

Article 300.

La Hongrie s'engage à ce que les wagons hongrois soient munis de dispositifs permettant:

1° de les introduire dans les trains de marchandises circulant sur les lignes de celles des Puissances alliées et associées, qui sont parties à la Convention de Berne du 15 mai 1886, modifiée le 18 mai 1907, sans entraver le fonctionnement du frein continu qui pourrait, dans les dix ans qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, être adopté dans ces pays;

2° d'introduire les wagons de ces Puissances dans tous les trains de marchandises circulant sur les lignes hongroises.

Le matériel roulant des Puissances alliées et associées jouira, sur les lignes hongroises, du même traitement que le matériel hongrois en ce qui concerne la circulation, l'entretien et les réparations.

CHAPITRE IV.

TRANSFERT DE LIGNES DE CHEMINS DE FER.

Article 301.

Sous réserve des stipulations particulières, relatives au transfert des ports, voies d'eau et voies ferrées situés dans les territories transférés en vertu du présent Traité, ainsi que des dispositions financières concernant les concessionnaires et le service des pensions de retraites du personnel, le transfert des voies ferrées aura lieu dans les conditions suivantes:

správního, jako celní prohlídku, opatření policejní, zdravotní nebo kontrolní, jež by platilo jen pro přímou dopravu uvedenou v článku předchozím anebo pro přepravu vystěhovalců do přístavů nebo z přístavů mocností spojených a sdružených, a jež by dopravě té překáželo anebo ji zdržovalo.

Článek 299.

Koná-li se přeprava z části po železnicích a z části plavbou vnitrozemskou, ať s přímým nákladním listem či bez něho, budou předchozí ustanovení platiti pro část projetou po železnici.

HLAVA III.

VOZIDLA.

Článek 300.

Maďarsko se zavazuje, že maďarské vagony budou vystrojeny tak,

1. aby mohly býti zařaděny do nákladních vlaků jezdících po tratích oněch mocností spojených a sdružených, které přistoupily k bernské konvenci z 15. května 1886, změněné 18. května 1907, a aby se tím neporušilo působení průběžné brzdy, která by snad do desíti let ode dne, kdy nabude působnosti tato smlouva, v oněch zemích byla zavedena;

2. aby vozy těchto mocností mohly býti zařaděny do všech nákladních vlaků jezdících po tratích maďarských.

S vozidly mocností spojených a sdružených bude na tratích maďarských nakládáno v příčině oběhu, udržování a oprav stejně jako s vozidly maďarskými.

HLAVA IV.

POSTOUPENÍ ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ.

Článek 301.

S výhradou zvláštních ustanovení vztahujících se na postoupení přístavů, vodních cest a železnic, ležících na územích postoupených podle této smlouvy, a s výhradou ustanovení finančních, týkajících se koncesionářů a placení odpočinkových platů personálu, provede se postoupení železnic za těchto podmínek:

1° Les ouvrages et installations de toutes les voies ferrées seront livrés au complet et en bon état.

2° Lorsqu'un réseau ayant un matériel roulant à lui propre sera transféré en entier par la Hongrie à une des Puissances alliées et associées, ce matériel sera remis au complet, d'après le dernier inventaire au 3 novembre 1918, et en état normal d'entretien.

3° Pour les lignes n'ayant pas un matériel roulant spécial, la répartition du matériel existant sur le réseau auquel ces lignes appartiennent, sera faite par des Commissions d'experts désignés par les Puissances alliées et associées, et dans lesquelles la Hongrie sera représentée. Ces Commissions devront prendre en considération l'importance du matériel immatriculé sur ces lignes, d'après le dernier inventaire au 3 novembre 1918, la longueur des voies, y compris les voies de service, la nature et l'importance du trafic. Elles désigneront également les locomotives, voitures et wagons à transférer dans chaque cas, fixeront les conditions de leur réception et régleront les arrangements provisoires nécessaires pour assurer leur réparation dans les ateliers hongrois.

4° Les approvisionnements, le mobilier et l'outillage seront livrés dans les mêmes conditions que le matériel roulant.

Les dispositions des paragraphes 3° et 4° ci-dessus seront appliquées aux lignes de l'ancienne Pologne russe mises par les autorités austro-hongroises à la largueur de la voie normale, ces lignes étant assimilées à des parties détachées des réseaux d'État autrichien et hongrois.

CHAPITRE V.

DISPOSITIONS CONCERNANT CERTAINES LIGNES DE CHEMINS DE FER.

Article 302.

Sous réserve des stipulations particulières contenues dans le présent Traité, lorsque, par suite du tracé des nouvelles frontières, une ligne reliant deux parties d'un même pays traversera un autre pays, ou lorsqu'une ligne d'embranchement partant d'un pays se terminera dans un autre, les conditions d'exploitation seront réglées par un arrangement conclu entre les administrations des chemins de fer intéressées. Au cas où ces administrations ne parviendraient pas à se mettre d'accord sur les conditions de cet arrangement, les conflits seraient tranchés par des Commissions d'ex-

1. Stavby a výstroj všech železnic odevzdají se zúplna a v dobrém stavu.

2. Bude-li některé z mocností spojených a sdružených Maďarskem postoupena v celku některá síť železniční, která má svá vlastní vozidla, budou tato vozidla odevzdána v plném počtu podle posledního inventáře před 3. listopadem 1918 a v normálním stavu udržovacím.

3. Pro trati, které nemají vlastních vozidel, provedou rozdělení vozidel na síti, k níž tyto trati náležejí, komise znalců, jmenované mocnostmi spojenými a sdruženými, v nichž bude Maďarsko zastoupeno. Tyto komise přihlédnou k množství vozidel připsaných k těmto tratím podle posledního inventáře před 3. listopadem 1918, k délce tratí, počítaje v to i koleje služební, jakož i k rázu a rozsahu dopravy. Tyto komise určí rovněž lokomotivy, vozy osobní a nákladní, které jest v jednotlivých případech postoupiti, stanoví podmínky jejich převzetí a opatří zatímně, čeho třeba k zajištění jejich oprav v dílnách maďarských.

4. Zásoby, výstroj a nástroje budou odevzdány za týchž podmínek jako vozidla.

Ustanovení hořejších odstavců 3 a 4 platí i pro trati bývalého Ruského Polska, přestavěné úřady rakousko-uherskými na normální rozchod; k těmto tratím jest hleděti jako k částem odděleným od sítě rakouských a uherských státních drah.

HLAVA V.

USTANOVENÍ O NĚKTERÝCH TRATÍCH ŽELEZNIČNÍCH.

Článek 302.

Jestliže následkem určení nových hranic bude trať spojující dvě části téže země procházeti zemí jinou, anebo končí-li se odbočná trať, vycházející z jedné země, v zemi jiné, tu budou, s výhradou zvláštních ustanovení obsažených v této smlouvě, podmínky provozní upraveny dohodou sjednanou mezi zúčastněnými správami železničními. Nebude-li mezi těmito správami dosaženo souhlasu o podmínkách takovéto dohody, budou spory rozhodnuty komisemi znalců, jak ustanoveno v článku předchozím.

perts constituées comme il est dit à l'article précédent.

En particulier, l'arrangement pour l'exploitation de la ligne Csata-Losoncz garantira le passage direct dans chaque sens à travers les territoires hongrois des trains tchéco-slovaques ayant une traction et des équipes tchéco-slovaques. Cependant, à moins qu'il n'en soit décidé autrement, ce droit de passage prendra fin soit après l'achèvement d'une ligne directe Csata-Losoncz située entièrement en territoire tchéco-slovaue, soit, au plus tard, à l'expiration d'un délai de quinze ans après la mise en vigueur du présent Traité.

De même, l'arrangement pour l'exploitation de la section, située en territoire hongrois, de la ligne reliant Nagyszalonta à Arad et à Kisjenö par Békéscsaba garantira le passage direct en chaque sens à travers le territoire hongrois des trains roumains ayant une traction et des équipes roumaines. Cependant, à moins qu'il n'en soit décidé autrement, ce droit de passage prendra fin soit après l'achèvement d'un raccordement direct, situé entièrement en territoire roumain, entre les lignes Nagyszalonta-Békéscsaba et Kisjenö-Békéscsaba, soit à l'expiration d'un délai de dix ans après la mise en vigueur du présent Traité.

L'établissement de toutes les nouvelles gares frontières entre la Hongrie et les États alliés et associés limitrophes, ainsi que l'exploitation des lignes entre ces gares seront réglés par des arrangements conclus dans les mêmes conditions.

Article 303.

En vue d'assurer à la ville et au district de Gola en territoire serbe-croate-slovène l'usage de la gare de Gola en territoire hongrois, ainsi que du chemin de fer desservant ces lignes et district, et afin d'assurer au trafic serbe-croate-slovène le libre usage d'une communication directe par voie ferrée entre la ligne Csáktornya-Nagy-Kanisza et la ligne Zágráb-Gyékenyés pendant le temps nécessaire et l'achèvement d'une voie ferrée directe en territoire serbe-croate-slovène entre les lignes ci-dessus, les conditions d'exploitation de la gare de Gola et de la voie ferrée Kotor-Barcz seront fixées dans une convention à intervenir entre les administrations intéressées des chemins de fer hongroise et serbe-croate-slovène. Si ces administrations ne peuvent se mettre d'accord sur les termes de cette convention, les points de divergence seront

Obzvláště úprava o provozu trati Csata—Lučenec zaručí v každém směru přímý průjezd československým vlakům s československým pohonem a personálem maďarským územím. Nebude-li však rozhodnuto jinak, skončí toto právo průjezdu buďto po dohotovení přímé trati Csata—Lučenec, běžící pouze územím československým, anebo nejpozději po vypršení lhůty patnácti let po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Právě tak úprava o provozu té části trati spojující Nagyszalontu s Aradem a s Kisjenő přes Békéscsabu, která leží na území maďarském, zaručí v každém směru přímý průjezd maďarským územím rumunským vlakům s rumunským pohonem a personálem. Nebude-li však rozhodnuto jinak, skončí toto právo průjezdu buďto po dohotovení přímého spojení, běžícího pouze územím rumunským, mezi tratěmi Nagyszalonta—Békéscsaba a Kisjenő—Békéscsaba anebo po vypršení lhůty desíti let po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Zřízení všech nových nádraží pohraničních mezi Maďarskem a sousedními státy spojenými a sdruženými, jakož i provoz na tratích mezi těmito nádražími budou upraveny dohodou, sjednanou za stejných podmínek.

Článek 303.

Aby bylo zajištěno městu a okresu Gola na území srbsko-chorvatsko-slovinském užívání nádraží golského na maďarském území, právě tak jako železnice spojující tyto trati a okres a aby bylo zajištěno obchodu srbsko-chorvatsko-slovinskému svobodné užívání přímého železničního spojení mezi tratí Csáktornya—Nagy-Kanisza a tratí Záhřeb—Gyékenyés po nutnou dobu a dokončení přímé železniční trati na území srbsko-chorvatsko-slovinském mezi svrchu dotčenými tratěmi, budou podmínky provozu golského nádraží a železniční trati Kotor—Barcz stanoveny úmluvou, kterou uzavrou zúčastněné železniční správy maďarská a srbsko-chorvatsko-slovinská. Jestliže tyto správy se nebudou moci shodnouti o znění této úmluvy, sporné body budou urovnány příslušnou komisí znalců dotčenou v článku 301 této smlouvy.

réglés par la Commission d'experts compétente prévue à l'article 301 du présent Traité.

Article 304.

En vue d'assurer la régularité de l'exploitation des réseaux ferrés de l'ancienne monarchie austro-hongroise, concédés à des compagnies privées, et qui, en exécution des stipulations du présent Traité, seraient situés sur le territoire de plusieurs États, la réorganisation administrative et technique desdits réseaux sera réglée, pour chaque réseau, par un accord passé entre la compagnie concessionnaire et les États territorialement intéressés.

Les différends sur lesquels ne pourrait pas se faire l'accord, y compris toutes questions relatives à l'interprétation des contrats concernant le rachat des lignes seront soumis à des arbitres désignés par le Conseil de la Société des Nations.

Pour la compagnie du chemin de fer du Sud de l'Autriche, cet arbitrage pourra être demandé, soit par le Conseil d'administration de la compagnie, soit par le Comité représentant les porteurs d'obligations.

Article 305.

Dans un délai de cinq ans à compter de la mise en vigueur du présent Traité, l'État tchéco-slovaque pourra demander l'amélioration de la voie ferrée reliant sur territoire hongrois les stations de Bratislava (Presbourg) et de Nagy-Kanisza.

La répartition des dépenses sera proportionnelle aux avantages que les Puissances intéressées en retireront. A défaut d'accord, la répartition sera faite par un arbitre désigné par la Société des Nations.

Article 306.

En raison de l'importance que présente pour l'État tchéco-slovaque la libre communication avec l'Adriatique, la Hongrie reconnaît à l'État tchéco-slovaque le droit de faire passer ses trains sur les sections comprises sur le territoire hongrois des lignes ci-après:

1° de Bratislava (Presbourg) vers Fiume, par Sopron, Szombathely et Mura-Keresztur et embranchement de Mura-Keresztur à Pragerhof;

2° de Bratislava (Presbourg) vers Fiume via Hegyeshalon-Csorna-Hegyfalu-Zalaber-Zalaszentiván-Mura-Keresztur et les embranchements de Hegyfalu à Szombathely et de Mura-Keresztur à Pragerhof;

Článek 304.

Aby se zajistil pravidelný provoz na železničních sítích někdejšího mocnářství rakousko-uherského, na něž mají koncesi soukromé společnosti, a jež se vyplněním ustanovení této smlouvy octnou na území několika států, bude nové správní a technické ustrojení řečených sítí upraveno pro každou síť dohodou mezi koncesionářskou společností a státy územně zúčastněnými.

Rozpory, v kterých by nebylo možno dosíci shody, jakož i všechny otázky vztahující se k výkladu smluv o výkupu tratí budou předloženy rozhodčím, jež jmenuje Rada Společnosti národů.

Za Společnost rakouské Jižní dráhy bude moci žádati o toto rozhodčí řízení buď správní rada této společnosti, nebo výbor zastupující vlastníky obligací.

Článek 305.

Do pěti let po tom, kdy tato smlouva nabude působnosti, může stát československý žádati, aby byla zlepšena železniční trať spojující na území maďarském stanice Bratislavu a Nagy-Kaniszu.

Rozdělení nákladů stane se úměrně podle výhod, které zúčastněné mocnosti budou z toho míti. Nedojde-li k dohodě, rozdělení bude provedeno rozhodčím, jmenovaným Společností národů.

Článek 306.

Pro důležitost, již má pro stát československý svobodné spojení s mořem Jaderským, přiznává Maďarsko státu československému právo jezditi svými vlaky po dílech tratí ležících na území maďarském, a to:

1. z Bratislavy do Rjeky přes Šoproň, Kamenec a Mura-Keresztur a po odbočce z Mura-Keresztur do Pragerska;

2. z Bratislavy do Rjeky přes Hegyeshalon-Csorna-Hegyfalu - Zalaber - Zalaszentiván-Mura-Keresztur a odbočky z Hegyfalu do Kamence a z Mura-Keresztur do Pragerska.

A la demande de l'une ou de l'autre des parties, les lignes sur lesquelles s'exercera le droit de passage pourront être modifiées temporairement ou définitivement par un accord entre l'administration des chemins de fer tchéco-slovaques et celles des chemins de fer sur lesquels s'exercerait le droit de passage.

Article 307.

Les trains pour lesquels il sera fait usage du droit de passage ne pourront desservir le trafic local qu'en vertu d'un accord entre l'État traversé et l'État tchéco-slovaque.

Ce droit de passage comprendra notamment le droit d'établir des dépôts de machines et des ateliers de petit entretien pour le matériel roulant, et celui de désigner des représentants pour surveiller le service des trains tchéco-slovaques.

Les conditions techniques, administratives et financières dans lesquelles le droit de passage sera exercé par l'État tchéco-slovaque seront déterminées par une Convention entre l'administration des chemins de fer de cet État et celle des voies empruntées en Hongrie. Si ces administrations ne peuvent se mettre d'accord sur les termes de cette Convention, il sera statué sur les points faisant l'objet du désaccord par un arbitre nommé par le Gouvernement britannique; les décisions de cet arbitre seront obligatoires pour les deux parties.

En cas de désaccord sur l'interprétation de la Convention ou de difficultés qui n'auraient pas été prévues par cette Convention, il sera statué par un arbitrage dans les mêmes formes, tant que la Société des Nations n'aura pas institué une autre procédure.

CHAPITRE VI.

DISPOSITIONS TRANSITOIRES.

Article 308.

La Hongrie exécutera les instructions qui lui seront données, en matière de transport, par une autorité agissant au nom des Puissances alliées et associées:

1° pour les transports de troupes effectués en exécution du présent Traité ainsi que pour le transport du matériel, de munitions et d'approvisionnement à l'usage des armées;

2° et provisoirement, pour le transport du ravitaillement de certaines régions, pour le rétablissement aussi rapide que possible des conditions normales des transports et pour

Na žádost té neb oné strany mohou býti trati, na kterých se bude vykonávati právo průjezdu, dočasně nebo trvale pozměněny úmluvou mezi správou železnic československých a správou oněch železnic, na kterých se bude právo průjezdu vykonávati.

Článek 307.

Vlaky, pro které bude použito práva průjezdu, nesmějí sloužiti místní dopravě, leda bude-li to mezi státem, kterým vlaky projíždějí, a státem československým smluveno.

Toto právo průjezdu zahrnuje v sobě zejména právo postaviti výtopny a dílny pro menší správky vozidel, jakož i právo ustanoviti zástupce, kteří by dohlédali na dopravu vlaků československých.

Technické, správní a finanční podmínky, za jakých bude stát československý právo průjezdu vykonávati, určí se úmluvou mezi železniční správou tohoto státu a správou propůjčených tratí v Maďarsku. Nebudou-li se moci tyto správy o ustanoveních této úmluvy shodnouti, rozsoudí sporné otázky rozhodčí, jmenovaný vládou britskou; nálezy tohoto rozhodčího budou závazné pro obě strany.

Spory o výklad nebo obtíže nepředvídané touto smlouvou budou rozhodovány stejným způsobem rozhodčím řízením, pokud by Společností národů nebyl zaveden postup jiný.

HLAVA VI.

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ.

Článek 308.

Maďarsko vyhoví poukazům, které mu ve věcech přepravy budou dány úřadem jednajícím jménem mocností spojených a sdružených:

1. stran přepravy vojska prováděné na základě této smlouvy, jakož i přepravy materiálu, střeliva a zásob pro potřeby vojenské;

2. zatímně stran přepravy potravin pro určité kraje, ve věci co možná rychlého obnovení pravidelných podmínek přepravních a ve věci upravení služby poštovní a telegrafní.

l'organisation des services postaux et télégraphiques.

CHAPITRE VII.

TÉLÉGRAPHES ET TÉLÉPHONES.

Article 309.

Nonobstant toute stipulation contraire des conventions existantes, la Hongrie s'engage à accorder sur les lignes les plus appropriées au transit international et conformément aux tarifs en vigueur, la liberté du transit aux correspondances télégraphiques et communications téléphoniques en provenance ou à destination de l'une quelconque des Puissances alliées et associées, limitrophe ou non. Ces correspondances et communications ne seront soumises à aucun délai ni restriction inutiles; elles jouiront en Hongrie du traitement national en tout ce qui concerne les facilités et notamment la célérité des transmissions. Nulle redevance, facilité ou restriction ne devra dépendre directement ou indirectement de la nationalité de l'expéditeur ou du destinataire.

Article 310.

En conséquence de la position géographique de l'État tchéco-slovaque, la Hongrie accepte les modifications suivantes de la Convention internationale sur les télégraphes et les téléphones visées à l'article 218, Partie X (Clauses économiques) du présent Traité:

1° Sur la demande de l'État tchéco-slovaque, la Hongrie établira et maintiendra des lignes télégraphiques directes à travers le territoire hongrois.

2° La redevance annuelle à payer par l'État tchéco-slovaque pour chacune desdites lignes sera calculée en conformité des dispositions des conventions susmentionnées, et, à moins de conventions contraires, ne sera pas inférieure à la somme qui serait payable en vertu desdites conventions pour le nombre de messages prévus dans ces conventions comme impliquant le droit de demander l'établissement d'une nouvelle ligne directe, en prenant pour base le tarif réduit prévu à l'article 23, paragraphe 5 de la Convention télégraphique internationale (Revision de Lisbonne).

3° Tant que l'État tchéco-slovaque payera la redevance minima annuelle ci-dessus prévue pour une ligne directe:

a) la ligne sera exclusivement réservée au trafic à destination et en provenance de l'État tchéco-slovaque;

HLAVA VII.

TELEGRAFY A TELEFONY.

Článek 309.

Maďarsko se zavazuje, že bez ohledu na jakákoli opačná ustanovení trvajících úmluv poskytne na tratích pro mezinárodní transit nejvhodnějších a podle platných sazeb svobodu transitu telegrafickým zprávám a telefonickým hovorům z kteréhokoli nebo do kteréhokoli ze států spojených a sdružených, ať sousedních či nikoli. Tyto zprávy a tyto hovory nebudou zbytečně nijak zdržovány ani omezovány; v Maďarsku bude s nimi nakládáno jako s domácími ve všem, co se týče výhod a zvláště rychlosti přepravy. Žádný poplatek, výhoda ani omezení nesmí záviseti ať přímo či nepřímo na státní příslušnosti odesilatele nebo příjemce.

Článek 310.

Následkem zeměpisné polohy státu československého přijímá Maďarsko tyto odchylky od mezinárodní úmluvy telegrafní a telefonní, o které se mluví v článku 218 Části X (Klausule hospodářské) této smlouvy:

1. Maďarsko zřídí a bude udržovati na žádost státu československého přímé telegrafní linky přes území maďarské.

2. Roční poplatek, jejž bude československý stát platiti za každou z řečených linek, bude se počítati podle ustanovení úmluv svrchu uvedených; tento poplatek nebude, leda když by o tom došlo k jiné úmluvě, nižší nežli částka, jaká by se měla platiti podle řečených úmluv za počet sdělení stanovený v těchto úmluvách jakožto počet, který zakládá právo žádati o zřízení nové přímé linky, při čemž jest bráti za základ zlevněnou sazbu podle článku 23 § 5 mezinárodní úmluvy telegrafní (revise lisabonská).

3. Pokud bude stát československý platiti za některou přímou linku nejmenší roční poplatek nahoře stanovený:

a) bude ona linka úplně vyhrazena pro zprávy do státu československého nebo z něho;

b) la faculté acquise à la Hongrie par l'article 8 de la Convention télégraphique internationale du 22 juillet 1875 de suspendre les services télégraphiques internationaux ne sera pas applicable à cette ligne.

4⁰ Des dispositions semblables s'appliqueront à l'établissement et au maintien de circuits téléphoniques directs et la redevance payable par l'État tchéco-slovaque pour un circuit téléphonique direct sera, à moins de conventions contraires, le double de la redevance payable pour une ligne télégraphique directe.

5⁰ Les lignes particulières à établir, ensemble les conditions administratives, techniques et financières nécessaires non prévues dans les conventions internationales ou dans le présent article, seront déterminées par une convention ultérieure entre les États intéressés. A défaut d'entente elles seront déterminées par un arbitre désigné par le Conseil de la Société des Nations.

6⁰ Les stipulations du présent article pourront être modifiées à toute époque par un accord passé entre la Hongrie et l'État tchéco-slovaque. A l'expiration d'un délai de dix années, à dater de la mise en vigueur du présent Traité, les conditions dans lesquelles l'État tchéco-slovaque jouira des droits conférés par le présent article pourront, à défaut d'entente entre les parties, être modifiées à la requête de l'une ou de l'autre d'entre elles par un arbitre désigné par le Conseil de la Société des Nations.

7⁰ Si un différend venait à s'élever entre les Parties relativement à l'interprétation soit du présent article, soit de la Convention visée au paragraphe 5, ce différend sera soumis à la décision de la Cour permanente de justice internationale à instituer par la Société des Nations.

SECTION IV.

JUGEMENT DES LITIGES ET REVISIONS DES CLAUSES PERMANENTES.

Article 311.

Les différends qui pourront s'élever entre les Puissances intéressées au sujet de l'interprétation de l'application et*) des dispositions de la présente Partie du présent Traité seront

*) Má býti „de l'interprétation et de l'application des dispositions ...".

b) nesmí se pro tuto linku použíti oprávnění, které dává Maďarsku článek 8 mezinárodní úmluvy telegrafní ze dne 22. července 1875, přerušiti mezinárodní spojení telegrafické.

4. Podobných ustanovení bude použito pro zřízení a udržování přímých linek telefonních. Nebude-li jiné úmluvy, bude stát československý platiti za každou přímou linku telefonní dvakrát tolik jako za přímou linku telegrafní.

5. Pozdější úmluvou mezi zúčastněnými státy budou určeny jednotlivé linky, které mají býti zřízeny, a zároveň nutné podmínky správní, technické a finanční, které nejsou obsaženy v úmluvách mezinárodních nebo v tomto článku. Nedojde-li k dohodě, budou určeny rozhodčím jmenovaným Radou Společnosti národů.

6. Ustanovení tohoto článku mohou býti kdykoli změněna úmluvou mezi Maďarskem a státem československým. Nedojde-li po deseti letech od počátku působnosti této smlouvy k dohodě mezi stranami, může rozhodčí, jmenovaný Radou Společnosti národů, k žádosti jedné nebo druhé strany změniti podmínky, podle nichž stát československý bude požívati práv tímto článkem mu daných.

7. Jestliže by došlo mezi stranami ke sporu o výklad buď tohoto článku, nebo úmluvy uvedené v odstavci 5, bude tento spor předložen k rozhodnutí Stálému mezinárodnímu soudnímu dvoru, který bude zřízen Společností národů.

ODDÍL IV.

ŘEŠENÍ SPORŮ A REVISE TRVALÝCH KLAUSULÍ.

Článek 311.

Spory, které by mezi mocnostmi zúčastněnými vznikly o výkladu a o použití ustanovení této části této smlouvy, budou řešeny tak, jak určí Společnost národů.

réglés ainsi qu'il sera prévu par la Société des Nations.

Article 312.

A tout moment la Société des Nations pourra proposer la revision de ceux des articles ci-dessus qui ont trait à un régime administratif permanent.

Article 313.

A l'expiration du délai de trois ans à dater de la mise en vigueur du présent Traité, les dispositions des articles 268 à 274, 277, 295, 297 à 299 et 309 pourront à tout moment être revisées par le Conseil de la Société des Nations.

A défaut de revision, le bénéfice d'une quelconque des stipulations contenues dans les articles énumérés ci-dessus ne pourra, à l'expiration du délai prévu au paragraphe précédent, être réclamé par une des Puissances alliées et associées en faveur d'une portion quelconque de ses territoires pour laquelle la réciprocité ne serait pas accordée. Le délai de trois ans pendant lequel la réciprocité ne pourra pas être exigée pourra être prolongé par le Conseil de la Société des Nations.

Le bénéfice d'aucune des stipulations susvisées ne pourra être invoqué par les États, auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, qu'à charge pour eux d'assurer, sur le territoire passé sous leur souveraineté en vertu du présent Traité, un traitement réciproque à la Hongrie.

SECTION V.

DISPOSITION PARTICULIÈRE.

Article 314.

Sans préjudice des obligations particulières qui lui sont imposées par le présent Traité au profit des Puissances alliées et associées, la Hongrie s'engage à adhérer à toute convention générale concernant le régime international du transit, des voies navigables, des ports et des voies ferrées qui pourrait être conclue entre les Puissances alliées et associées avec l'approbation de la Société des Nations dans un délai de cinq années à dater de la mise en vigueur du présent Traité.

Článek 312.

Společnost národů může kdykoli navrhnouti revisi oněch předcházejících článků, které se vztahují k trvalému správnímu řádu.

Článek 313.

Po třech letech od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, může Rada společnosti národů kdykoli zrevidovati ustanovení článků 268 až 274, 277, 295, 297 až 299 a 309.

Nedojde-li k revisi, nebude se po uplynutí lhůty stanovené v předešlém odstavci žádná mocnost spojená a sdružená moci dovolávati výhod kteréhokoli ustanovení obsaženého v článcích shora vytčených ve prospěch kterékoli části svého území, pro kterou by nebyla poskytla vzájemnosti. Doba tří let, do které vzájemnosti nelze požadovati, může býti prodloužena Radou společnosti národů.

Státy, kterým bylo postoupeno území někdejšího mocnářství rakousko-uherského nebo které vznikly rozkouskováním tohoto mocnářství, nebudou se moci dovolávati výhody žádného z ustanovení svrchu vzpomenutých, leč by se zavázaly, že na území, jež na základě této smlouvy přešlo pod jejich svrchovanost, zajistí Maďarsku nakládání vzájemné.

ODDÍL V.

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ.

Článek 314.

Bez újmy zvláštních závazků uložených touto smlouvou ve prospěch mocností spojených a sdružených zavazuje se Maďarsko, že přistoupí ke každé obecné úmluvě o mezinárodním řádu pro transit, pro cesty vodní, přístavy a železnice, kterou by se schválením Společnosti národů mocnosti spojené a sdružené mezi sebou snad sjednaly do pěti let od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti.

PARTIE XIII.

TRAVAIL.

SECTION I.

ORGANISATION DU TRAVAIL.

Attendu que la Société des Nations a pour but d'établir la paix universelle, et qu'une telle paix ne peut être fondée que sur la base de la justice sociale;

Attendu qu'il existe des conditions de travail impliquant pour un grand nombre de personnes l'injustice, la misère et les privations, ce qui engendre un tel mécontentement que la paix et l'harmonie universelles sont mises en danger, et attendu qu'il est urgent d'améliorer ces conditions: par exemple, en ce qui concerne la réglementation des heures de travail, la fixation d'une durée maxima de la journée et de la semaine de travail, le recrutement de la main-d'œuvre, la lutte contre le chômage, la garantie d'un salaire assurant des conditions d'existence convenables, la protection des travailleurs contre les maladies générales ou professionnelles et les accidents résultant du travail, la protection des enfants, des adolescents et des femmes, les pensions de vieillesse et d'invalidité, la défense des intérêts des travailleurs occupés à l'étranger, l'affirmation du principe de la liberté syndicale, l'organisation de l'enseignement professionnel et technique et autres mesures analogues;

Attendu que la non-adoption par une nation quelconque d'un régime de travail réellement humain fait obstacle aux efforts des autres nations désireuses d'améliorer le sort des travailleurs dans leurs propres pays;

Les Hautes Parties Contractantes, mues par des sentiments de justice et d'humanité aussi bien que par le désir d'assurer une paix mondiale durable, ont convenu ce qui suit:

CHAPITRE PREMIER.

ORGANISATION.

Article 315.

Il est fondé une Organisation permanente chargée de travailler à la réalisation du programe exposé dans le préambule.

Les Membres originaires de la Société des Nations seront Membres originaires de cette Organisation, et, désormais, la qualité de Membre de la Société des Nations entraînera celle de Membre de ladite Organisation.

ČÁST XIII.

PRÁCE.

ODDÍL I.

ORGANISACE PRÁCE.

Ježto Společnost národů má za účel založiti obecný mír a takovýto mír může spočívati jen na podkladě sociální spravedlnosti;

ježto platné podmínky pracovní znamenají pro velký počet osob nespravedlnost, bídu a strádání, což působí takovou nespokojenost, že obecný mír a soulad jsou ohroženy a je naléhavé tyto podmínky zlepšiti: na příklad, pokud jde o uspořádání pracovních hodin, ustálení maximálního trvání pracovního dne a týdne, o najímání pracovních sil, boj proti nezaměstnanosti, o záruku mzdy zabezpečující slušné životní podmínky, o ochranu dělníků proti všeobecným chorobám a chorobám z povolání i úrazům přivoděným prací, o ochranu dětí, nedospělých a žen, o důchody starobní a invalidní, o ochranu zájmů pracovníků zaměstnaných v cizině, zajištění zásady svobody odborového sdružování, organisaci odborného a technického vyučování a o jiná obdobná opatření;

ježto tím, že některý stát nepřijme řád práce vskutku lidský, překáží se úsilí ostatních států přejících si zlepšiti osudy pracovníků ve svých vlastních zemích;

Vysoké smluvní strany, vedeny jsouce city spravedlnosti a lidskosti, právě tak jako touhou zabezpečiti trvalý světový mír, dohodly se na tomto:

HLAVA I.

ORGANISACE.

Článek 315.

Zakládá se stálá organisace mající za úlohu pracovati o uskutečnění programu vyloženého v úvodě.

Zakládající členové Společnosti národů budou zakládajícími členy této organisace a napříště členství ve Společnosti národů zakládá i členství v řečené organisaci.

Article 316.

L'Organisation permanente comprendra:

1. Une Conférence générale des représentants des Membres;

2. Un bureau international du Travail sous la direction du Conseil d'administration prévu à l'article 321.

Article 317.

La Conférence générale des représentants des Membres tiendra des sessions chaque fois que besoin sera et, au moins, une fois par an. Elle sera composée de quatre représentants de chacun des Membres dont deux seront les Délégués du Gouvernement et dont les deux autres représenteront respectivement, d'une part, les employeurs, d'autre part, les travailleurs ressortissant à chacun des Membres.

Chaque Délégué pourra être accompagné par des conseillers techniques dont le nombre pourra être de deux au plus pour chacune des matières distinctes inscrites à l'ordre du jour de la session. Quand des questions intéressant spécialement des femmes doivent venir en discussion à la Conférence, une au moins parmi les personnes désignées comme conseillers techniques devra être une femme.

Les Membres s'engagent à désigner les délégués et conseillers techniques non gouvernementaux d'accord avec les organisations professionnelles les plus représentatives soit des employeurs, soit des travailleurs du pays considéré, sous la réserve que de telles organisations existent.

Les conseillers techniques ne seront autorisés à prendre la parole que sur la demande faite par le délégué auquel ils sont adjoints et avec l'autorisation spéciale du Président de la Conférence; ils ne pourront prendre part aux votes.

Un délégué peut, par une note écrite adressée au Président, désigner l'un de ses conseillers techniques comme son suppléant, et ledit suppléant, en cette qualité, pourra prendre part aux délibérations et aux votes.

Le noms des délégués et de leurs conseillers techniques seront communiqués au Bureau international du Travail par le Gouvernement de chacun des Membres.

Les pouvoirs des délégués et de leurs conseillers techniques seront soumis à la vérification de la Conférence, laquelle pourra, par une majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les délégués présents, refuser

Článek 316.

Stálá organisace bude se skládati:

1. z Valného shromáždění zástupců členů;

2. z Mezinárodního úřadu práce pod řízením Správní rady stanovené v článku 321.

Článek 317.

Schůze Valného shromáždění zástupců členů budou se konati, kdykoli toho bude třeba, a nejméně jednou ročně. Složeno bude ze čtyř zástupců každého člena, z nichž dva budou delegáty vlády a dva ostatní budou zastupovati jednak zaměstnavatele, jednak pracovníky příslušné k onomu členskému státu.

Každý delegát bude moci býti provázen odbornými poradci, jichž bude moci býti nejvýše dvé pro každou z jednotlivých věcí, které jsou dány na denní pořad zasedání. Budou-li předmětem jednání otázky týkající se zvláště zájmů žen, nejméně jedna z osob označených za odborné poradce musí býti žena.

Členové se zavazují, že určí delegáty a odborné poradce mimovládní ve shodě s nejvýznačnějšími odborovými organisacemi jednak zaměstnavatelů, jednak pracovníků své země, pokud takové organisace tam působí.

Odborní poradcové mohou se ujmouti slova jen na žádost delegáta, kterému jsou přiděleni, a se zvláštním svolením předsedy Shromáždění; hlasování se nebudou moci účastniti.

Delegát může písemným oznámením předsedovi označiti jednoho ze svých odborných poradců za svého náměstka, který se v této své vlastnosti bude moci účastniti rozprav a hlasování.

Jména delegátů a jejich odborných poradců budou oznámena vládou každého člena Mezinárodnímu úřadu práce.

Pověřovací listy delegátů a jejich odborných poradců budou verifikovány Shromážděním, jež může dvoutřetinovou většinou přítomných delegátů odmítnouti přijetí kteréhokoli delegáta neb odborného poradce, o kte-

d'admettre tout délégué ou tout conseiller technique qu'elle ne jugera pas avoir été désigné conformément aux termes du présent article.

Article 318.

Chaque délégué aura le droit de voter individuellement sur toutes les questions soumises aux délibérations de la Conférence.

Dans le cas où l'un des Membres n'aurait pas désigné l'un des délégués non gouvernementaux auquel il a droit, l'autre délégué non gouvernemental aura le droit de prendre part aux discussions de la Conférence, mais n'aura pas le droit de voter.

Au cas où la Conférence, en vertu des pouvoirs que lui confère l'article 317, refuserait d'admettre l'un des délégués d'un des Membres, les stipulations du présent article seront appliquées comme si ledit délégué n'avait pas été désigné.

Article 319.

Les sessions de la Conférence se tiendront au siège de la Société des Nations ou en tout autre lieu qui aura pu être fixé par la Conférence, dans une session antérieure, à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les délégués présents.

Article 320.

Le Bureau international du Travail sera établi au siège de la Société des Nations et fera partie de l'ensemble des institutions de la Société.

Article 321.

Le Bureau international du Travail sera placé sous la direction d'un Conseil d'administration composé de vingt-quatre personnes, lesquelles seront désignées selon les dispositions suivantes:

Le Conseil d'administration du Bureau international du Travail sera composé comme suit:

Douze personnes représentant les Gouvernements;

Six personnes élues par les délégués à la Conférence représentant les patrons:

Six personnes élues par les délégués à la Conférence représentant les employés et ouvriers.

rém usoudí, že nebyl určen v souhlase s ustanoveními tohoto článku.

Článek 318.

Každý delegát bude míti právo, aby hlasoval individuelně o všech otázkách předložených k úvaze Shromáždění.

Nebyl-li by jeden z členů určil jednoho z delegátů mimovládních, na kterého má právo, bude míti druhý mimovládní delegát právo, aby se účastnil rozprav Shromáždění, ale nebude míti práva hlasovati.

Odmítlo-li by Shromáždění na základě moci dané mu článkem 317 připustiti delegáta některého člena, použije se ustanovení tohoto článku, jako by onen delegát nebyl býval jmenován.

Článek 319.

Zasedání Shromáždění budou se konati v sídle Společnosti národů anebo v kterémkoli jiném místě, které by bylo určeno Shromážděním v předešlém zasedání dvoutřetinovou většinou hlasů přítomných delegátů.

Článek 320.

Mezinárodní úřad práce zřídí se v sídle Společnosti národů a bude součástí souboru zařízení Společnosti.

Článek 321.

Mezinárodní úřad práce bude podřízen Správní radě složené ze čtyřiadvacíti osob ustanovených podle těchto předpisů:

Správní rada Mezinárodního úřadu práce bude složena takto:

dvanáct osob zastupujících vlády;

šest osob zvolených delegáty zastupujícími ve Shromáždění zaměstnavatele;

šest osob zvolených delegáty zastupujícími ve Shromáždění zřízence a dělníky.

Sur les douze personnes représentant les Gouvernements, huit seront nommées par les Membres dont l'importance industrielle est la plus considérable et quatre seront nommées par les Membres désignés à cet effet par les délégués gouvernementaux à la Conférence, exclusion faite des délégués des huit Membres susmentionnés.

Les contestations éventuelles sur la question de savoir quels sont les Membres ayant l'importance industrielle la plus considérable seront tranchées par le Conseil de la Société des Nations.

La durée du mandat des membres du Conseil d'administration sera de trois ans. La manière de pourvoir aux sièges vacants et les autres questions de même nature pourront être réglées par le Conseil d'administration sous réserve de l'approbation de la Conférence.

Le Conseil d'administration élira l'un de ses membres comme Président et établira son règlement. Il se réunira aux époques qu'il fixera lui-même. Une session spéciale devra être tenue chaque fois que dix membres au moins du Conseil auront formulé une demande écrite à ce sujet.

Article 322.

Un directeur sera placé à la tête du Bureau international du Travail; il sera désigné par le Conseil d'administration, de qui il recevra ses instructions et vis-à-vis de qui il sera responsable de la bonne marche du Bureau ainsi que de l'exécution de toutes autres tâches qui auront pu lui être confiées.

Le Directeur ou son suppléant assisteront à toutes les séances du Conseil d'administration.

Article 323.

Le personnel du Bureau international du Travail sera choisi par le directeur. Le choix fait devra porter, dans toute la mesure compatible avec le souci d'obtenir le meilleur rendement, sur des personnes de différentes nationalités. Un certain nombre de ces personnes devront être des femmes.

Article 324.

Les fonctions du Bureau international du Travail comprendront la centralisation et la distribution de toutes informations concernant la réglementation internationale de la condition des travailleurs et du régime du

Ze dvanácti osob zastupujících vlády bude osm jmenováno od členů, jejichž průmyslový význam je nejznačnější, a čtyři budou jmenovány od členů zvolených k tomu cíli od vládních delegátů ve Shromáždění, vyjímajíc delegáty osmi členů vzpomenutých výše.

Případné spory o otázce, kteří členové mají nejznačnější průmyslový význam, budou rozhodovány Radou Společnosti národů.

Mandát členů Správní rady bude trvati tři léta. Způsob obsazování uprázdněných míst a ostatní otázky stejného druhu budou řešeny Správní radou s výhradou schválení Shromáždění.

Správní rada zvolí jednoho ze svých členů předsedou a ustanoví si svůj jednací řád. Bude zasedati v obdobích, která si sama určí. Mimořádné zasedání musí býti konáno, kdykoli nejméně deset členů Rady o to písemně požádá.

Článek 322.

V čelo Mezinárodního úřadu práce bude postaven ředitel; bude určen Správní radou, od níž dostane své instrukce a jíž bude odpověděn za správnou činnost Úřadu, jakož i za provedení všech ostatních úkolů, které mu budou snad svěřeny.

Ředitel neb jeho náměstek účastní se všech zasedání Správní rady.

Článek 323.

Personál Mezinárodního úřadu práce bude jmenován ředitelem. Volba jeho musí padnouti na osoby různých národností, pokud se to srovnává se snahou dosíci nejlepší výkonnosti Úřadu. Jistý počet těchto osob musí býti ženy.

Článek 324.

Mezinárodní úřad práce bude soustřeďovati a oznamovati veškeré údaje vztahující se na mezinárodní úpravu poměrů pracovníků a řádů pracovních, jakož i zvláště zkoumati otázky, které jsou navrženy za předmět po-

travail et, en particulier, l'étude des questions qu'il est proposé de soumettre aux discussions de la Conférence en vue de la conclusion des conventions internationales, ainsi que l'exécution de toutes enquêtes spéciales prescrites par la Conférence.

Il sera chargé de préparer l'ordre du jour des sessions de la Conférence.

Il s'acquittera, en conformité des stipulations de la présente Partie du présent Traité, des devoirs qui lui incombent en ce qui concerne tous différends internationaux.

Il rédigera et publiera en français, en anglais, et dans telle autre langue que le Conseil d'administration jugera convenable, un bulletin périodique consacré à l'étude des questions concernant l'industrie et le travail et présentant un intérêt international.

D'une manière générale il aura, en sus des fonctions indiquées au présent article, tous autres pouvoirs et fonctions que la Conférence jugera à propos de lui attribuer.

Article 325.

Les ministères des Membres qui s'occupent des questions ouvrières pourront communiquer directement avec le Directeur par l'intermédiaire du représentant de leur Gouvernement au Conseil d'administration du Bureau international du Travail, ou, à défaut de ce représentant, par l'intermédiaire de tel autre fonctionnaire dûment qualifié et désigné à cet effet par le Gouvernement intéressé.

Article 326.

Le Bureau international du Travail pourra demander le concours du Secrétaire général de la Société des Nations pour toutes questions à l'occasion desquelles ce concours pourra être donné.

Article 327.

Chacun des Membres payera les frais de voyage et de séjour de ses délégués et de leurs Conseillers techniques ainsi que de ses représentants prenant part aux sessions de la Conférence et du Conseil d'administration selon les cas.

Tous autres frais du Bureau international du Travail, des sessions de la Conférence ou de celles du Conseil d'administration, seront remboursés au Directeur par le Secrétaire général de la Société des Nations sur le budget général de la Société.

rad Shromáždění za účelem uzavření mezinárodních úmluv, a prováděti veškerá zvláštní šetření předepsaná Shromážděním.

Bude pověřen přípravou denního pořadu pro zasedání Shromáždění.

Ve shodě s ustanovením této části této smlouvy bude plniti úkoly, které mu připadají v příčině všech mezinárodních sporů.

Bude redigovati a vydávati francouzsky a anglicky a v kterékoli jiné řeči, kterou Správní rada uzná za vhodnou, periodický věstník věnovaný studiu otázek týkajících se průmyslu a práce a majících význam mezinárodní.

Vůbec bude míti, mimo činnost označenou v tomto článku, všechny ostatní pravomoci a úkoly, jež Shromáždění uzná za vhodno mu přiděliti.

Článek 325.

Ministerstva členů zabývající se otázkami dělnickými budou se moci přímo stýkati s ředitelem skrze zástupce své vlády ve Správní radě Mezinárodního úřadu práce aneb, není-li takovéhoto zástupce, skrze jakéhokoli jiného funkcionáře řádně kvalifikovaného a příslušnou vládou k tomu určeného.

Článek 326.

Mezinárodní úřad práce bude moci žádati o součinnost generálního úřadu tajemnického Společnosti národů ve všech otázkách, v kterých tato součinnost může býti poskytnuta.

Článek 327.

Každý člen bude hraditi náklady cesty a pobytu svých delegátů a jejich odborných poradců, jakož i svých zástupců účastnících se zasedání Shromáždění a Správní rady, podle povahy případu.

Všechny ostatní náklady Mezinárodního úřadu práce, zasedání Shromáždění neb zasedání Správní rady budou řediteli hrazeny generálním tajemníkem Společnosti národů ze všeobecného rozpočtu Společnosti.

Le Directeur sera responsable, vis-à-vis du Secrétaire général de la Société des Nations, pour l'emploi de tous fonds à lui versés, conformément aux stipulations du présent article.

CHAPITRE II.

FONCTIONNEMENT.

Article 328.

Le Conseil d'administration établira l'ordre du jour des sessions de la Conférence après avoir examiné toutes propositions faites par le Gouvernement d'un des Membres ou par toute autre organisation visée à l'article 317 au sujet des matières à inscrire à cet ordre du jour.

Article 329.

Le Directeur remplira les fonctions de Secrétaire de la Conférence, et devra faire parvenir l'ordre du jour de chaque session, quatre mois avant l'ouverture de cette session, à chacun des Membres, et par l'intermédiaire de ceux-ci aux délégués non gouvernementaux, lorsque ces derniers auront été désignés.

Article 330.

Chacun des Gouvernements des Membres aura le droit de contester l'inscription, à l'ordre du jour de la session, de l'un ou plusieurs des sujets prévus. Les motifs justifiant cette opposition devront être exposés dans un mémoire explicatif adressé au Directeur, lequel devra le communiquer aux Membres de l'Organisation permanente.

Les sujets auxquels il aura été fait opposition resteront néanmoins inclus à l'ordre du jour si la Conférence en décide ainsi à la majorité de deux tiers des suffrages exprimés par les délégués présents.

Toute question au sujet de laquelle la Conférence décide, à la même majorité des deux tiers, qu'elle doit être examinée (autrement que prévu dans l'alinéa précédent), sera portée à l'ordre du jour de la session suivante.

Article 331.

La Conférence formulera les règles de son fonctionnement; elle élira son président; elle pourra nommer des commissions chargées de présenter des rapports sur toutes questions qu'elle estimera devoir mettre à l'étude.

La simple majorité des suffrages exprimés par les membres présents de la Conférence

Ředitel bude odpověden generálnímu tajemníkovi Společnosti národů z použití všech částek, které mu budou vyplaceny ve shodě s ustanoveními tohoto článku.

HLAVA II.

JEDNACÍ ŘÁD.

Článek 328.

Správní rada ustanoví jednací pořad pro zasedání Shromáždění, prozkoumajíc všechny návrhy podané vládou kteréhokoli člena aneb kteroukoli jinou organisací jmenovanou v článku 317 o věcech, jež mají býti dány na tento denní pořad.

Článek 329.

Ředitel bude obstarávati funkce tajemníka Shromáždění a má dodati denní pořad každého zasedání čtyři měsíce před zahájením tohoto zasedání každému členu a skrze něho delegátům mimovládním, jakmile tito delegáti budou určeni.

Článek 330.

Každá vláda členů bude míti právo odporovati tomu, aby ta neb ona navrhovaná věc byla dána na denní pořad zasedání. Důvody ospravedlňující tento odpor budou musit býti vyloženy ve vysvětlujícím rozkladě zaslaném řediteli, který jej oznámí členům Stálé organisace.

Předměty, proti nimž bude vznesen odpor, zůstanou nicméně na denním pořadu, rozhodne-li tak Shromáždění dvoutřetinovou většinou hlasů přítomných delegátů.

Každá otázka, o níž stejnou dvoutřetinovou většinou Shromáždění rozhodne, že má býti zkoumána (mimo případ uvedený v odstavci předchozím), bude dána na denní pořad následujícího zasedání.

Článek 331.

Shromáždění si určí svůj jednací řád; zvolí si svého předsedu; může jmenovati komise, jež pověří předložením zpráv o všech otázkách, které uzná za nutno podrobiti zkoumání.

Prostá většina hlasů přítomných členů Shromáždění bude rozhodovati ve všech pří-

décidera dans tous les cas où une majorité plus forte n'est pas spécialement prévue par d'autres articles de la présente Partie du présent Traité.

Aucun vote n'est acquis si le nombre des suffrages exprimés est inférieur à la moitié du nombre des délégués présents à la session.

Article 332.

La Conférence pourra adjoindre aux Commissions qu'elle constitue des conseillers techniques qui auront voix consultative mais non délibérative.

Article 333.

Si la Conférence se prononce pour l'adoption de propositions relatives à un objet à l'ordre du jour, elle aura à déterminer si ces propositions devront prendre la forme: *a)* d'une «recommandation» à soumettre à l'examen des Membres, en vue de lui faire porter effet sous forme de loi nationale ou autrement; *b)* ou bien d'un projet de convention internationale à ratifier par les Membres.

Dans les deux cas, pour qu'une recommandation ou qu'un projet de convention soient adoptés au vote final par la Conférence, une majorité des deux tiers des voix des délégués présents est requise.

En formant une recommandation ou un projet de convention d'une application générale, la Conférence devra avoir égard aux pays dans lesquels le climat, le développement incomplet de l'organisation industrielle ou d'autres circonstances particulières rendent les conditions de l'industrie essentiellement différentes, et elle aura à suggérer telles modifications qu'elle considérerait comme pouvant être nécessaires pour répondre aux conditions propres à ces pays.

Un exemplaire de la recommandation ou du projet de convention sera signé par le Président de la Conférence et le Directeur, et sera déposé entre les mains du Secrétaire général de la Société des Nations. Celui-ci communiquera une copie certifiée conforme de la recommandation ou du projet de convention à chacun des Membres.

Chacun des Membres s'engage à soumettre dans le délai d'un an à partir de la clôture de la session de la Conférence (ou, si par suite de circonstances exceptionnelles, il est impossible de procéder dans un délai d'un an, dès qu'il sera possible, mais jamais plus de dix-huit mois après la clôture de la session de la

padech, v kterých kvalifikovaná většina není výslovně ustanovena jinými články této Části této smlouvy.

Hlasování jest neplatné, je-li počet odevzdaných hlasů menší než polovice počtu delegátů přítomných při zasedání.

Článek 332.

Shromáždění může přiděliti komisím, které zřídí, odborné poradce, již budou míti hlas poradní, nikoli však rozhodující.

Článek 333.

Vysloví-li se Shromáždění pro přijetí návrhů vztahujících se na věc danou na denní pořad, bude jí rozhodnouti o tom, zda návrh má nabýti formy: a) „doporučení", které má býti předloženo zkoumání členů k tomu cíli, aby se mu dodalo účinnosti formou státního zákona neb jinak; b) či návrhu mezinárodní úmluvy, která má býti členy ratifikována.

V obou případech je třeba dvoutřetinové většiny hlasů přítomných delegátů, aby doporučení neb návrh úmluvy byl přijat při konečném hlasování Shromáždění.

Při vydávání doporučení neb návrhu úmluvy obecně platných má Shromáždění míti zřetel na země, v nichž podnebí, nedokonalý vývoj průmyslové organisace neb jiné zvláštní okolnosti utvářejí podstatně odchylné podmínky průmyslu, a má navrhnouti takové modifikace, jež pokládá za potřebné, aby se vyhovělo zvláštním podmínkám oněch zemí.

Jeden exemplář doporučení neb návrhu úmluvy bude podepsán předsedou Shromáždění a ředitelem a odevzdán k rukám generálního tajemníka Společnosti národů. Ten dodá ověřený opis doporučení neb návrhu úmluvy každému členovi.

Každý člen se zavazuje předložiti do roka od konce zasedání Shromáždění (anebo bylo-li následkem mimořádných okolností nemožno učiniti tak během roku, ihned, jakmile to bude možno, ale nikdy později než osmnáct měsíců po konci zasedání Shromáždění) doporučení neb návrh úmluvy činiteli neb činitelům, do

Conférence), la recommandation ou le projet de convention à l'autorité ou aux autorités dans la compétence desquelles rentre la matière, en vue de la transformer en loi ou de prendre des mesures d'un autre ordre.

S'il s'agit d'une recommandation, les Membres informeront le Secrétaire général des mesures prises.

S'il s'agit d'un projet de convention, le Membre qui aura obtenu le consentement de l'autorité ou des autorités compétentes, communiquera sa ratification formelle de la convention au Secrétaire général et prendra telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives les dispositions de ladite convention.

Si une recommandation n'est pas suivie d'un acte législatif ou d'autres mesures de nature à rendre effective cette recommandation, ou bien si un projet de convention ne rencontre pas l'assentiment de l'autorité ou des autorités dans la compétence desquelles rentre la matière, le Membre ne sera soumis à aucune autre obligation.

Dans le cas où il s'agit d'un État fédératif dont le pouvoir d'adhérer à une convention sur des objets concernant le travail est soumis à certaines limitations, le Gouvernement aura le droit de considérer un projet de convention auquel s'appliquent ces limitations comme une simple recommandation et les dispositions du présent article en ce qui regarde les recommandations s'appliqueront dans ce cas.

L'article ci-dessus sera interprété en conformité du principe suivant:

En aucun cas il ne sera demandé à aucun des Membres, comme conséquence de l'adoption par la Conférence d'une recommandation ou d'un projet de convention, de diminuer la protection déjà accordée par sa législation aux travailleurs dont il s'agit.

Article 334.

Toute convention ainsi ratifiée sera enregistrée par le Secrétaire général de la Société des Nations mais ne liera que les Membres qui l'ont ratifiée.

Article 335.

Tout projet qui, dans le scrutin final sur l'ensemble, ne recueillera pas la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les Membres présents peut faire l'objet d'une convention particulière entre ceux des Mem-

jejichž příslušnosti věc patří, aby byla uzákoněna aneb jinak uvedena v platnost.

Jde-li o doporučení, členové uvědomí generálního tajemníka o vydaných opatřeních.

Jde-li o návrh úmluvy, oznámí člen, který obdržel souhlas příslušného činitele neb činitelů, svou formální ratifikaci úmluvy generálnímu tajemníkovi a učiní taková opatření, jaká budou nutná, aby ustanovení řečené úmluvy byla uvedena v skutek.

Nevyhoví-li se některému doporučení zákonodárným nebo jiným opatřením způsobilým k tomu, aby toto doporučení bylo uvedeno v skutek, aneb nesetká-li se návrh úmluvy se souhlasem příslušného činitele neb činitelů, nebude člen míti na sobě žádného jiného závazku.

Jde-li o stát federativní, jehož pravomoc stran přistoupení k úmluvě ve věcech vztahujících se na práci podléhá určitým omezením, bude vláda míti právo pokládati návrh úmluvy, na který se tato omezení vztahují, za pouhé doporučení a použije se na tento případ oněch ustanovení tohoto článku, která se vztahují na doporučení.

Hořejší článek bude vykládán ve shodě s touto zásadou:

V žádném případě nebude žádáno na žádném členu, aby následkem toho, že Shromáždění přijalo nějaké doporučení neb nějaký návrh úmluvy, umenšil ochranu už poskytnutou vlastním zákonodárstvím pracovníkům, o něž jde.

Článek 334.

Každá takto ratifikovaná úmluva bude zapsána generálním sekretářem Společnosti národů, ale bude zavazovati jen členy, kteří ji ratifikovali.

Článek 335.

Každý návrh, který nedosáhl v celkovém konečném hlasování dvoutřetinové většiny hlasů odevzdaných přítomnými členy, může býti předmětem zvláštní úmluvy mezi těmi členy Stálé organisace, kteří si tak přejí.

bres de l'Organisation permanente qui en ont le désir.

Toute convention particulière de cette nature devra être communiquée par les Gouvernements intéressés au Secrétaire général de la Société des Nations, lequel la fera enregistrer.

Article 336.

Chacun des Membres s'engage à présenter au Bureau international du Travail un rapport annuel sur les mesures prises par lui pour mettre à exécution les conventions auxquelles il a adhéré. Ces rapports seront rédigés sous la forme indiquée par le Conseil d'administration et devront contenir les précisions demandées par ce dernier. Le Directeur présentera un résumé de ces rapports à la plus prochaine session de la Conférence.

Article 337.

Toute réclamation adressée au Bureau international du Travail par une organisation professionnelle ouvrière ou patronale, et aux termes de laquelle l'un quelconque des Membres n'aurait pas assuré d'une manière satisfaisante l'exécution d'une convention à laquelle ledit Membre a adhéré, pourra être transmise par le Conseil d'administration au Gouvernement mis en cause et ce Gouvernement pourra être invité à faire sur la matière telle déclaration qu'il jugera convenable.

Article 338.

Si aucune déclaration n'est reçue du Gouvernement mis en cause dans un délai raisonnable, ou si la déclaration reçue ne paraît pas satisfaisante au Conseil d'administration, ce dernier aura le droit de rendre publique la réclamation reçue et, le cas échéant, la réponse faite.

Article 339.

Chacun des Membres pourra déposer une plainte au Bureau international du Travail contre un autre Membre qui, à son avis, n'assurerait pas d'une manière satisfaisante l'exécution d'une convention que l'un et l'autre auraient ratifiée en vertu des articles précédents.

Le Conseil d'administration peut, s'il le juge à propos, et avant de saisir une Commission d'enquête selon la procédure indiquée ci-après, se mettre en rapports avec le Gouvernement mis en cause de la manière indiquée à l'article 337.

Každá takováto zvláštní úmluva musí býti oznámena příslušnými vládami generálnímu tajemníkovi Společnosti národů, který ji dá zapsati.

Článek 336.

Každý člen se zavazuje, že předloží Mezinárodnímu úřadu práce výroční zprávu o opatřeních, jež učinil za účelem provedení úmluv, ke kterým přistoupil. Tyto zprávy budou upraveny ve formě předepsané Správní radou a musí obsahovati podrobnosti, jež Správní rada bude požadovati. Ředitel předloží přehled těchto zpráv nejbližšímu zasedání Shromáždění.

Článek 337.

Každá stížnost podaná Mezinárodnímu úřadu práce některou odborovou organisací dělnickou nebo zaměstnavatelskou, že některý z členů nezabezpečil uspokojivým způsobem provedení úmluvy, k níž přistoupil, může býti odevzdána Správní radou příslušné vládě a tato vláda může býti vyzvána, aby v této věci učinila prohlášení, jež uzná za vhodné.

Článek 338.

Nepodá-li dotčená vláda žádného prohlášení v přiměřené lhůtě, aneb nezdá-li se učiněné prohlášení Správní radě uspokojujícím, bude míti Správní rada právo, aby uveřejnila reklamaci a po případě i odpověď, které se jí dostalo.

Článek 339.

Každý člen může podati stížnost u Mezinárodního úřadu práce proti jinému členu, který podle jeho mínění nezabezpečuje uspokojujícím způsobem provedení úmluvy, kterou oba na základě předchozích článků ratifikovali.

Správní rada, uzná-li to za vhodno, může dříve, nežli by věc vznesla na vyšetřovací komisi podle řízení níže uvedeného, vejíti ve styk s dotčenou vládou způsobem udaným v článku 337.

Si le Conseil d'administration ne juge pas nécessaire de communiquer la plainte au Gouvernement mis en cause, ou si, cette communication ayant été faite, aucune réponse ayant satisfait le Conseil d'administration n'a été reçue dans un délai raisonnable, le Conseil pourra provoquer la formation d'une commission d'enquête qui aura mission d'étudier la question soulevée et de déposer un rapport à ce sujet.

La même procédure pourra être engagée par le Conseil, soit d'office, soit sur la plainte d'un délégué à la Conférence.

Lorsqu'une question soulevée par l'application des articles 338 ou 339 viendra devant le Conseil d'administration, le Gouvernement mis en cause, s'il n'a pas déjà un représentant au sein du Conseil d'administration, aura le droit de désigner un délégué pour prendre part aux délibérations du Conseil relatives à cette affaire. La date à laquelle ces discussions doivent avoir lieu sera notifiée en temps utile au Gouvernement mis en cause.

Article 340.

La Commission d'enquête sera constituée de la manière suivante:

Chacun des Membres s'engage à désigner, dans les six mois qui suivront la date de mise en vigueur du présent Traité, trois personnes compétentes en matières industrielles, la première représentant les patrons, la deuxième représentant les travailleurs, et la troisième indépendante des uns et des autres. L'ensemble de ces personnes formera une liste sur laquelle seront choisis les membres de la Commission d'enquête.

Le Conseil d'administration aura le droit de vérifier les titres desdites personnes et de refuser, à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les représentants présents, la nomination de celles dont les titres ne satisferaient pas aux prescriptions du présent article.

Sur la demande du Conseil d'administration, le Secrétaire général de la Société des Nations désignera trois personnes respectivement choisies dans chacune des trois catégories de la liste pour constituer la Commission d'enquête et désignera, en outre, l'une de ces trois personnes pour présider ladite Commission. Aucune des trois personnes ainsi désignées ne pourra relever d'un des Membres directement intéressés à la plainte.

Neuznává-li Správní rada za nutno oznámiti stížnost příslušné vládě, aneb jestliže se přes takovéto oznámení nedostalo Správní radě v přiměřené lhůtě uspokojující odpovědi, může Rada dáti popud k ustavení vyšetřující komise, jejímž úkolem bude, aby zkoumala nadhozenou otázku a podala o věci zprávu.

Totéž řízení může býti Radou zahájeno buď z povinnosti úřední nebo ke stížnosti některého delegáta ve Shromáždění.

Přijde-li před správní radu otázka nadhozená podle článku 338 nebo 339, má příslušná vláda právo, nemá-li doposud zástupce v lůně Správní rady, aby určila delegáta, který by se zúčastnil jednání Rady v této věci. Rok k tomuto projednávání bude oznámen včas dotčené vládě.

Článek 340.

Vyšetřující komise bude složena takto:

Každý člen se zavazuje, že do šesti měsíců od doby, kdy tato smlouva nabude působnosti, označí tři odborníky v otázkách průmyslových, z nichž první zastupuje zaměstnavatele, druhý pracovníky a třetí jest nezávislý na jedněch i druhých. Soubor těchto osob bude tvořiti seznam, z něhož budou vybíráni členové vyšetřující komise.

Správní rada bude míti právo, aby verifikovala ověřovací listiny těchto osob a aby odmítla dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů přítomných zástupců přijmouti ty, jejichž ověřovací listiny neodpovídají předpisům tohoto článku.

Na žádost Správní rady určí generální tajemník Společnosti národů tři osoby, po jedné z každého ze tří oddělení tohoto seznamu, aby se sestoupily ve vyšetřující komisi, a určí mimo to jednu z těchto tří osob, aby řečené komisi předsedala. Žádná z těchto tří osob nesmí přináležeti členovi, který má přímý zájem na sporné věci.

Article 341.

Dans le cas où une plainte serait renvoyée, en vertu de l'article 339, devant une Commission d'enquête, chacun des Membres, qu'il soit ou non directement intéressé à la plainte, s'engage à mettre à la disposition de la Commission toute information qui se trouverait en sa possession relativement à l'objet de la plainte.

Article 342.

La Commission d'enquête, après un examen approfondi de la plainte, rédigera un rapport dans lequel elle consignera ses constatations sur tous les points de fait permettant de préciser la portée de la contestation, ainsi que les recommandations qu'elle croira devoir formuler quant aux mesures à prendre pour donner satisfaction au Gouvernement plaignant, et quant aux délais dans lesquels ces mesures devraient être prises.

Ce rapport indiquera également, le cas échéant, les sanctions d'ordre économique contre le Gouvernement mis en cause, que la Commission jugerait convenables et dont l'application par les autres Gouvernements lui paraîtrait justifiée.

Article 343.

Le Secrétaire général de la Société des Nations communiquera le rapport de la Commission d'enquête à chacun des Gouvernements intéressés dans le différend et en assurera la publication.

Chacun des Gouvernements intéressés devra signifier au Secrétaire général de la Société des Nations, dans le délai d'un mois, s'il accepte ou non les recommandations contenues dans le rapport de la Commission, et, au cas où il ne les accepte pas, s'il désire soumettre le différend à la Cour permanente de justice internationale de la Société des Nations.

Article 344.

Dans le cas où l'un des Membres ne prendrait pas, relativement à une recommandation ou à un projet de convention, les mesures prescrites à l'article 333, tout autre Membre aura le droit d'en référer à la Cour permanente de justice internationale.

Article 345.

La décision de la Cour permanente de justice internationale concernant une plainte

Článek 341.

Byla-li by stížnost vznesena podle článku 339 na vyšetřující komisi, zavazuje se každý člen, ať má či nemá přímý zájem na sporné věci, že dá komisi k disposici všechny údaje vztahující se na spornou věc, které by byly v jeho rukou.

Článek 342.

Vyšetřující komise sestaví po zevrubném prozkoumání stížnosti zprávu, v které vyloží, co zjistila o všech skutečnostech, jež umožňují přesně stanoviti dosah sporu, jakož i to, co uzná za dobré doporučiti stran opatření, která se mají učiniti, aby se vyhovělo stěžující si vládě, a stran lhůt, v kterých tato opatření mají býti provedena.

Tato zpráva označí rovněž, bylo-li by třeba, trestní opatření hospodářského rázu proti příslušné vládě, jež by komise uznávala za vhodná a jichž použití ostatními vládami uzná za spravedlivé.

Článek 343.

Generální tajemník Společnosti národů dodá zprávu vyšetřující komise každé vládě interesované ve sporu a zařídí její uveřejnění.

Každá interesovaná vláda musí do měsíce oznámiti generálnímu tajemníku Společnosti národů, zda přijímá či nepřijímá doporučení, obsažená ve zprávě komise, a když by jich nepřijímala, zda žádá, aby byl spor vznesen na Stálý mezinárodní soudní dvůr Společnosti národů.

Článek 344.

Neprovedl-li by některý člen vzhledem na doporučení neb návrh úmluvy opatření předepsaná v článku 333, může každý jiný člen vznésti tuto otázku na Stálý mezinárodní soudní dvůr.

Článek 345.

Rozhodnutí Stálého mezinárodního soudního dvora o stížnosti nebo otázce naň vzne-

ou une question qui lui aurait été soumise conformément aux articles 343 ou 344 ne sera pas susceptible d'appel.

Article 346.

Les conclusions ou recommandations éventuelles de la Commission d'enquête pourront être confirmées, amendées ou annulées par la Cour permanente de justice internationale, laquelle devra, le cas échéant, indiquer les sanctions d'ordre économique, qu'elle croirait convenable de prendre à l'encontre d'un Gouvernement en faute, et dont l'application par les autres Gouvernements lui paraîtrait justifiée.

Article 347.

Si un Membre quelconque ne se conforme pas dans le délai prescrit aux recommandations éventuellement contenues soit dans le rapport de la Commission d'enquête, soit dans la décision de la Cour permanente de justice internationale, tout autre Membre pourra appliquer audit Membre les sanctions d'ordre économique que le rapport de la Commission ou la décision de la Cour auront déclarées applicables en l'espèce.

Article 348.

Le Gouvernement en faute peut, à tout moment, informer le Conseil d'administration qu'il a pris les mesures nécessaires pour se conformer soit aux recommandations de la Commission d'enquête, soit à celles contenues dans la décision de la Cour permanente de justice internationale, et peut demander au Conseil de bien vouloir faire constituer par le Secrétaire général de la Société des Nations une commission d'enquête chargée de vérifier ses dires. Dans ce cas les stipulations des articles 340, 341, 342, 343, 345 et 346 s'appliqueront, et si le rapport de la Commission d'enquête ou la décision de la Cour permanente de justice internationale sont favorables au Gouvernement en faute, les autres Gouvernements devront aussitôt rapporter les mesures d'ordre économique qu'ils auront prises à l'encontre dudit État.

CHAPITRE III.

PRESCRIPTIONS GÉNÉRALES.

Article 349.

Les Membres s'engagent à appliquer les conventions auxquelles ils auront adhéré, conformément aux stipulations de la présente

sené po rozumu článku 343 nebo 344 jest konečné.

Článek 346.

Případná usnesení neb doporučení komise vyšetřující budou moci býti potvrzena, doplněna neb zrušena Stálým mezinárodním soudním dvorem, který může, bylo-li by třeba, označiti trestní opatření hospodářského rázu, jež by pokládal za vhodná proti provinivší se vládě a jichž použití ostatními vládami uzná za spravedlivé.

Článek 347.

Nepřizpůsobí-li se některý člen v předepsané lhůtě případným doporučením, obsaženým buď ve zprávě vyšetřující komise nebo v rozhodnutí Stálého mezinárodního soudního dvora, může každý z ostatních členů provésti proti řečenému členovi trestní opatření hospodářského rázu, jež v tomto případě zpráva komise nebo rozhodnutí soudu prohlásily za přípustná.

Článek 348.

Provinivší se vláda může v každé chvíli uvědomiti Správní radu, že učinila nutná opatření, aby se přizpůsobila doporučením buď vyšetřující komise nebo doporučením obsaženým v rozhodnutí Stálého mezinárodního soudního dvora, a může žádati Radu, aby dala generálním tajemníkem Společnosti národů sestaviti vyšetřující komisi, pověřenou úkolem zjistiti pravdivost jejích údajů. V tomto případě budou platiti ustanovení článků 340, 341, 342, 343, 345 a 346, a budou-li zprávy vyšetřující komise neb rozhodnutí Stálého mezinárodního soudního dvora příznivy provinivší se vládě, musí ostatní vlády ihned odvolati opatření rázu hospodářského, která učinily proti řečenému státu.

HLAVA III.

PŘEDPISY OBECNÉ.

Článek 349.

Členové se zavazují, že budou používati úmluv, k nimž přistoupí v souhlase s ustanoveními této Části této smlouvy, v těch svých

Partie du présent Traité, à celles de leurs colonies ou possessions et à ceux de leurs protectorats qui ne se gouvernent pas pleinement eux-mêmes, cela sous les réserves suivantes:

1° que la convention ne soit pas rendue inapplicable par les conditions locales;

2° que les modifications qui seraient nécessaires pour adapter la convention aux conditions locales puissent être introduites dans celle-ci.

Chacun des membres devra notifier au Bureau international du travail la décision qu'il se propose de prendre en ce qui concerne chacune de ses colonies ou possessions ou chacun de ses protectorats ne se gouvernant pas pleinement eux-mêmes.

Article 350.

Les amendements à la présente Partie du présent Traité qui seront adoptés par la Conférence à la majorité des deux tiers des suffrages émis par les délégués présents, deviendront exécutoires lorsqu'ils auront été ratifiés par les États dont les représentants forment le Conseil de la Société des Nations et par les trois quarts des Membres.

Article 351.

Toutes questions ou difficultés relatives à l'interprétation de la présente Partie du présent Traité et des conventions ultérieurement conclues par les Membres, en vertu de ladite Partie, seront soumises à l'appréciation de la Cour permanente de justice internationale.

CHAPITRE IV.

MESURES TRANSITOIRES

prévues dans le Traité de Paix conclu avec l'Allemagne le 28 juin 1919.

Article 352.

La première session de la Conférence aura lieu au mois d'octobre 1919. Le lieu et l'ordre du jour de la session sont arrêtés dans l'Annexe ci-jointe.

La convocation et l'organisation de cette première session seront assurées par le Gouvernement désigné á cet effet dans l'Annexe susmentionnée. Le Gouvernement sera assisté, en ce qui concerne la préparation des documents, par une Commission internationale, dont les membres seront désignés à la même annexe.

koloniích, državách a protektorátech, které nemají úplné samovlády, s těmito výhradami:

1. že úmluva nebude neproveditelná následkem místních poměrů;

2. že změny, jichž by bylo třeba k tomu, aby se úmluva přizpůsobila místním poměrům, budou moci býti do ní pojaty.

Každý člen musí Mezinárodnímu úřadu práce oznámiti rozhodnutí, které má v úmyslu učiniti stran každé ze svých kolonií neb držav neb stran každého z těch svých protektorátů, které nemají úplné samovlády.

Článek 350.

Změny této části této smlouvy, jež budou přijaty Shromážděním dvoutřetinovou většinou hlasů odevzdaných od přítomných delegátů, nabudou působnosti, jakmile budou ratifikovány od států, jejichž zástupcové tvoří Radu Společnosti národů, a třemi čtvrtinami členů.

Článek 351.

Všecky otázky nebo pochybnosti vztahující se na výklad této části této smlouvy a úmluv, které budou později uzavřeny členy podle této části, budou podléhati rozhodování Stálého mezinárodního soudního dvora.

HLAVA IV.

PŘECHODNÁ OPATŘENÍ

uvedená v mírové smlouvě s Německem ze dne 28. června 1919.

Článek 352.

První zasedání Shromáždění bude se konati v měsíci říjnu 1919. Místo a denní pořad tohoto zasedání jsou stanoveny v příloze.

Svolání a organisaci tohoto prvního zasedání obstará vláda k tomu cíli ve svrchu dotčené příloze určená. Vládě bude k ruce, pokud jde o přípravu listinných dokladů, Mezinárodní komise, jejíž členové jsou rovněž určeni v téže příloze.

Les frais de cette première session et de toute session ultérieure jusqu'au moment où les crédits nécessaires auront pu être inscrits au budget de la Société des Nations, à l'exception des frais de déplacement des délégués et des conseillers techniques, seront répartis entre les Membres dans les proportions établies pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

Náklady tohoto prvého zasedání a každého následujícího zasedání až do doby, kdy potřebný úvěr bude moci býti pojat do rozpočtu Společnosti národů, budou, vyjímajíc cestovné delegátů a odborných poradců, rozděleny mezi členy v poměru stanoveném pro Mezinárodní úřad Světového spolku poštovního.

Article 353.

Jusqu'à ce que la Société des Nations ait été constituée, toutes communications qui devraient être adressées, en vertu des articles précédents, au Secrétaire général de la Société seront conservées par le Directeur du Bureau international du travail, lequel en donnera connaissance au Secrétaire général.

Článek 353.

Dokud se Společnost národů neustaví, budou oznámení, která by podle předcházejících článků měla býti adresována generálnímu tajemníkovi Společnosti, brána v uschování ředitelem Mezinárodního úřadu práce, který o nich uvědomí generálního tajemníka.

Article 354.

Jusqu'à la création de la Cour permanente de justice internationale, les différends qui doivent lui être soumis en vertu de la présente Partie du présent Traité seront déférés à un tribunal formé de trois personnes désignées par le Conseil de la Société des Nations.

Článek 354.

Dokud nebude zřízen Stálý mezinárodní soudní dvůr, budou všechny spory, které naň mají býti vzneseny podle této části této smlouvy, odkázány soudu utvořenému ze tří osob, které určí Rada Společnosti národů.

ANNEXE.

PREMIÈRE SESSION DE LA CONFÉRENCE DU TRAVAIL, 1919.

Le lieu de la Conférence sera Washington.

Le Gouvernement des États-Unis d'Amérique sera prié de convoquer la Conférence.

Le Comité international d'organisation sera composé de sept personnes désignées respectivement par les Gouvernements des États-Unis, de la Grande-Bretagne, de la France, de l'Italie, du Japon, de la Belgique et de la Suisse. Le Comité pourra, s'il le juge nécessaire, inviter d'autres Membres à se faire représenter dans son sein.

L'ordre du jour sera le suivant:

1. Application du principe de la journée de 8 heures ou de la semaine de 48 heures.

2. Questions relatives aux moyens de prévenir le chômage et de remédier à ses conséquences.

3. Emploi des femmes:

a) avant ou après l'accouchement (y compris la question de l'indemnité de maternité);

b) pendant la nuit;

PŘÍLOHA.

PRVÉ ZASEDÁNÍ SHROMÁŽDĚNÍ PRÁCE V ROCE 1919.

Místem Shromáždění bude Washington.

Vláda Spojených států amerických bude požádána, aby Shromáždění svolala.

Mezinárodní organisační komité bude se skládati ze sedmi osob, z nichž po jedné určí vláda Spojených států, Velké Britannie, Francie, Italie, Japonska, Belgie a Švýcarska. Komité může, uzná-li to za nutno, pozvati další členy, aby se dali v jeho lůně zastupovati.

Denní pořádek bude tento:

1. Provedení zásady osmihodinného pracovního dne aneb osmačtyřicetihodinného pracovního týdne.

2. Otázky, vztahující se na prostředky, jak předcházeti nezaměstnanost a čeliti jejím následkům.

3. Zaměstnávání žen:

a) před porodem nebo po porodu (počítajíc v to otázku o úhradě výdajů při mateřství);

b) při pracích nočních;

c) dans les travaux insalubres.

4. Emploi des enfants:

a) âge d'admission au travail;

b) travaux de nuit;

c) travaux insalubres.

5. Extension et application des Conventions internationales adoptées à Berne en 1906 sur l'interdiction du travail de nuit des femmes employées dans l'industrie et l'interdiction de l'emploi du phosphore blanc (jaune) dans l'industrie des allumettes.

SECTION II.

PRINCIPES GÉNÉRAUX.

Article 355.

Les Hautes Parties Contractantes, reconnaissant que le bien-être physique, moral et intellectuel des travailleurs salariés et d'une importance essentielle au point de vue international, ont établi, pour parvenir à ce but élevé, l'Organisme permanent prévu à la Section I et associé à celui de la Société des Nations.

Elles reconnaissent que les différences de climat, de mœurs et d'usages, d'opportunité économique et de tradition industrielle rendent difficile à atteindre, d'une manière immédiate, l'uniformité absolue dans les conditions du travail. Mais, parsuadées qu'elles sont que le travail ne doit pas être considéré simplement comme un article de commerce, elles pensent qu'il y a des méthodes et des principes pour la réglementation des conditions du travail que toutes les communautés industrielles devraient s'efforcer d'appliquer, autant que les circonstances spéciales dans lesquelles elles pourraient se trouver, le permettraient.

Parmi ces méthodes et principes, les suivants paraissent aux Hautes Parties Contractantes être d'une importance particulière et urgente:

1. Le principe dirigeant ci-dessus énonce que le travail ne doit pas être considéré simplement comme une marchandise ou un article de commerce.

2. Le droit d'association en vue de tous objets non contraires aux lois, aussi bien pour les salariés que pour les employeurs.

3. Le payement aux travailleurs d'un salaire leur assurant un niveau de vie convenable tel qu'on le comprend dans leur temps et dans leur pays.

c) při pracích škodlivých zdraví.

4. Zaměstnávání dětí:

a) věk připuštění k práci;

b) práce noční;

c) práce škodlivé zdraví.

5. Rozšíření a provedení mezinárodních úmluv přijatých v Bernu roku 1906 o zákazu noční práce žen zaměstnaných v průmyslu a o zákazu používati bílého (žlutého) kostíku v zápalkovém průmyslu.

ODDÍL II.

OBECNÉ ZÁSADY.

Článek 355.

Vysoké smluvní strany uznávajíce, že tělesné, mravní a intelektuální blaho pracovníků za mzdu má podstatný význam s hlediska mezinárodního, založily, aby tohoto vznešeného cíle dosáhly, stálou organisaci vymezenou v Oddílu I a přičleněnou k organisaci Společnosti národů.

Uznávají, že rozdíly podnebí, mravů, zvyklostí, hospodářské vhodnosti a tradice průmyslové činí úlohu, dosíci přímo naprosté jednotnosti v pracovních podmínkách, obtížnou. Jsouce však přesvědčeny, že práce nesmí býti pokládána prostě za předmět obchodu, mají za to, že jsou cesty a zásady směřující k úpravě podmínek pracovních, jež by se každý průmyslový celek měl snažiti uvésti v život do té míry, do které by to jeho zvláštní poměry připouštěly.

Mezi těmito cestami a zásadami jeví se Vysokým smluvním stranám zvlášť důležitými a naléhavými tyto:

1. Vedoucí zásada shora vzpomenutá prohlašuje, že práce nesmí býti pokládána prostě za zboží nebo za předmět obchodu.

2. Právo spolčovací ke každému cíli nepříčícímu se zákonům, stejně pro zaměstnané, jako pro zaměstnavatele.

3. Placení mzdy pracovníkům, jež by jim zajišťovala slušnou životní úroveň, přiměřenou době i zemi.

4. L'adoption de la journée de huit heures ou de la semaine de quarante-huit heures comme but à atteindre partout où il n'a pas encore été obtenu.

5. L'adoption d'un repos hebdomadaire de vingt-quatre heures au minimum, qui devrait comprendre le dimanche toutes les fois que ce sera possible.

6. La suppression du travail des enfants et l'obligation d'apporter au travail des jeunes gens des deux sexes les limitations nécessaires pour leur permettre de continuer leur éducation et d'assurer leur développement physique.

7. Le principe du salaire égal, sans distinction de sexe, pour un travail de valeur égale.

8. Les règles édictées dans chaque pays au sujet des conditions du travail devront assurer un traitement économique équitable à tous les travailleurs résidant légalement dans le pays.

9. Chaque État devra organiser un service d'inspection, qui comprendra des femmes, afin d'assurer l'application des lois et règlements pour la protection des travailleurs.

Sans proclamer que ces principes et ces méthodes sont ou complets, ou définitifs, les Hautes Parties Contractantes sont d'avis qu'ils sont propres à guider la politique de la Société des Nations; et que, s'ils sont adoptés par les communautés industrielles qui sont Membres de la Société des Nations, et s'ils sont maintenus intacts dans la pratique par un corps approprié d'inspecteurs, ils répandront des bienfaits permanents sur les salariés du monde.

PARTIE XIV.

CLAUSES DIVERSES.

Article 356.

La Hongrie s'engage à reconnaître et agréer les conventions passées ou à passer par les Puissances alliées et associées ou certaines d'entre elles avec toute autre Puissance, relativement au commerce des armes et des spiritueux ainsi qu'aux autres matières traitées dans les Actes généraux de Berlin du 26 février 1885 et de Bruxelles du 2 juillet 1890, et les Conventions qui les ont complétées ou modifiées.

Article 357.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent avoir pris connaissance et donner

4. Přijetí osmihodinného dne neb osmačtyřicetihodinného týdne za cíl, jehož jest dosíci všude, kde ho ještě nebylo dosaženo.

5. Přijetí týdenního odpočinku nejméně čtyřiadvacetihodinného, který by měl pokud možná padnouti na neděli.

6. Odstranění práce dětské a závazek omeziti práci mladých lidí obojího pohlaví do té míry, jak jest nutno, aby měli možnost pokračovati ve svém vzdělávání a k tomu aby se zajistil jejich tělesný vývoj.

7. Zásada rovné mzdy bez rozdílu pohlaví za práci rovné hodnoty.

8. Pravidla vydaná v každé zemi o podmínkách pracovních musí zabezpečovati slušné hospodářské nakládání všem pracovníkům, kteří se po zákonu v zemi zdržují.

9. Každý stát musí organisovati dozorčí službu, v níž budou zúčastněny i ženy, aby se zajistilo provádění zákonů a předpisů o ochraně pracovníků.

Vysoké smluvní strany, neprohlašujíce, že by tyto zásady a cesty byly úplné neb definitivní, projevují mínění, že jsou vhodné k tomu, aby řídily politiku Společnosti národů; a že, budou-li přijaty průmyslovými celky, které jsou členy Společnosti národů, a budou-li v praxi nerušeně udržovány vhodným sborem dozorců, budou pro zaměstnance celého světa pramenem trvalého dobra.

ČÁST XIV.

KLAUSULE ROZLIČNÉ.

Článek 356.

Maďarsko se zavazuje, že uzná a schválí úmluvy, které byly nebo budou uzavřeny mocnostmi spojenými a sdruženými nebo některými z nich s kteroukoli jinou mocností o obchodu se zbraněmi a s lihovinami, jakož i o jiných předmětech, o nichž pojednávají generální akty berlínské ze dne 26. února 1885 a bruselské ze dne 2. července 1890 a úmluvy, jež je doplnily nebo změnily.

Článek 357.

Vysoké smluvní strany uznávají a zjišťují, že vzaly na vědomí smlouvu pode-

acte du Traité signé par le Gouvernement de la République française le 17 juillet 1918 avec son Altesse Sérénissime le Prince de Monaco, et définissant les rapports de la France et de la Principauté.

Article 358.

Les Hautes Parties Contractantes, tout en reconnaissant les garanties stipulées en faveur de la Suise par les Traités de 1815 et notamment l'Acte du 20 novembre 1815, garanties qui constituent des engagements internationaux pour le maintien de la Paix, constatent cependant que les stipulation de ces traités et conventions, déclarations et autres actes complémentaires relatifs à la zone neutralisée de Savoie, telle qu'elle est déterminée par l'alinéa 1 de l'article 92 de l'Acte final du Congrès de Vienne et par l'alinéa 2 de l'article 3 du Traité de Paris du 20 novembre 1815, ne correspondent plus aux circonstances actuelles. En conséquence, les Hautes Parties Contractantes prennent acte de l'accord intervenu entre le Gouvernement français et le Gouvernement suisse pour l'abrogation des stipulations relatives à cette zone qui sont et demeurent abrogées.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent de même que les stipulations des Traités de 1815 et des autres actes complémentaires relatifs aux zones franches de la Haute-Savoie et du pays de Gex ne correspondent plus aux circonstances actuelles et qu'il appartient à la France et à la Suisse de régler entre elles, d'un commun accord, le régime de ces territoires, dans les conditions jugées opportunes par les deux pays.

ANNEXE.

I.

Le Conseil fédéral suisse a fait connaître au Gouvernement français en date du 5 mai 1919, qu'après avoir examiné dans un même esprit de sincère amitié, la disposition de l'article 435 des Conditions de Paix présentées à l'Allemagne par les Puissances alliées et associées, il a été assez heureux pour arriver à la conclusion qu'il lui était possible d'y acquiescer sous les considérations et réserves suivantes:

1° Zone neutralisée de la Haute-Savoie:

a) Il sera entendu qu'aussi longtemps que les Chambres fédérales n'auront pas ratifié l'accord intervenu entre les deux Gouvernements concernant l'abrogation des stipu-

psanou vládou republiky francouzské dne 17. července 1918 s Jeho Nejjasnější Výsostí knížetem monackým a určující vztahy mezi Francií a tímto knížetstvím.

Článek 358.

Vysoké smluvní strany, ač plně uznávají záruky stanovené ve prospěch Švýcarska smlouvami z roku 1815 a jmenovitě aktou ze dne 20. listopadu 1815, kteréžto záruky zakládají mezinárodní závazky k zachování míru, konstatují nicméně, že ustanovení těchto smluv a ujednání, prohlášení a jiných akt doplňkových, vztahujících se na neutralisované pásmo Savojska, jak je určeno odstavcem 1 článku 92 závěreční akty vídeňského kongresu a odstavcem druhým článku 3 smlouvy pařížské ze dne 20. listopadu 1815, neodpovídají již dnešním poměrům. Vysoké smluvní strany berou proto na vědomí dohodu, ke které došlo mezi vládou francouzskou a vládou švýcarskou za účelem zrušení předpisů vztahujících se na toto pásmo, které jsou a zůstanou zrušeny.

Stejně uznávají Vysoké smluvní strany, že ustanovení smluv z roku 1815 a jiných doplňkových akt, jež se týkají svobodného pásma Vysokého Savojska a obvodu Gex, neodpovídají již dnešním poměrům a že přísluší Francii a Švýcarsku, aby mezi sebou vzájemnou dohodou upravily právní stav těchto území za podmínek, jež obě tyto země uznají za vhodné.

PŘÍLOHA.

I.

Spolková rada švýcarská zpravila dne 5. května 1919 vládu francouzskou, že prozkoumavši ve stejném duchu upřímného přátelství ustanovení článku 435 mírových podmínek předložených Německu mocnostmi spojenými a sdruženými, dospěla s potěšením k závěru, že je jí možno dáti k nim svůj souhlas s těmito připomínkami a výhradami:

1. Neutrální pásmo Vysokého Savojska:

a) Bude se považovati za samozřejmé, že dokud zákonodárné sbory spolkové neratifikují dohodu, ke které došlo mezi oběma vládami o zrušení ustanovení o neutrálním pás-

lations relatives à la zone neutralisée de Savoie, il n'y aura rien de définitif de part ni d'autre à ce sujet.

b) L'assentiment donné par le Gouvernement suisse à l'abrogation des stipulations susmentionnées présuppose, conformément au texte adopté, la reconnaissance des garanties formulées en faveur de la Suisse par les Traités de 1815 et notamment par la Déclaration du 20 novembre 1815.

c) L'accord entre les Gouvernements français et suisse pour l'abrogation des stipulations susmentionnées, ne sera considéré comme valable que si le Traité de Paix contient l'article tel qu'il a été rédigé. En outre, les Parties Contractantes du Traité de Paix devront chercher à obtenir le consentement des Puissances signataires des Traités de 1815 et de la Déclaration du 20 novembre 1815, qui ne sont pas signataires du Traité de Paix actuel.

2º Zone franche de la Haute-Savoie et du pays de Gex:

a) Le Conseil fédéral déclare faire les réserves les plus expresses en ce qui concerne l'interprétation à donner à la déclaration mentionnée au dernier alinéa de l'article ci-dessus à insérer dans le Traité de Paix, où il est dit que «les stipulations des Traités de «1815 et des autres actes complémentaires «relatifs aux zones franches de la Haute-«Savoie et du Pays de Gex ne correspondent «plus aux circonstances actuelles». Le Conseil fédéral ne voudrait pas, en effet, que de son adhésion à cette rédaction il pût être conclu qu'il se rallierait à la suppression d'une institution ayant pour but de placer des contrées voisines au bénéfice d'un régime spécial approprié à leur situation géographique et économique et qui a fait ses preuves. Dans la pensée du Conseil fédéral, il s'agirait non pas de modifier la structure douanière des zones, telle qu'elle a été instituée par les Traités susmentionnés, mais uniquement de régler d'une façon mieux appropriée aux conditions économiques actuelles les modalités des échanges entre les régions intéressées. Les observations qui précèdent ont été inspirées au Conseil fédéral par la lecture du Projet de Convention relatif à la constitution future des zones, qui se trouvait annexé à la note du Gouvernement français datée du 26 avril. Tout en faisant les réserves susmentionnées, le Conseil fédéral se déclare prêt à examiner dans l'esprit le plus amical toutes les propositions que le Gouvernement français jugera à propos de lui faire à ce sujet.

mu savojském, nebude konečného rozhodnutí ani s jedné ani s druhé strany o této věci.

b) Souhlas, jejž dala vláda švýcarská k tomu, aby ustanovení výše dotčená byla zrušena, předpokládá podle přijatého textu uznání záruk formulovaných ve prospěch Švýcarska smlouvami z roku 1815, a zvláště prohlášením ze dne 20. listopadu 1815.

c) Dohoda mezi vládou francouzskou a švýcarskou za účelem zrušení vzpomenutých ustanovení nebude se pokládati za platnou, nebude-li mírová smlouva obsahovati onen článek v tom znění, jak byl redigován. Bude dále povinností smluvních stran mírové smlouvy snažiti se o to, aby dosáhly souhlasu signatárních mocností, které podepsaly smlouvy z roku 1815 a prohlášení ze dne 20. listopadu 1815 a nepodepsaly mírové smlouvy nynější.

2. Svobodné pásmo Vysokého Savojska a obvodu Gex:

a) Spolková rada prohlašuje, že činí nejdůraznější výhrady, pokud jde o výklad, jaký má býti dán prohlášení vzpomenutému v posledním odstavci hořejšího článku, který má býti pojat do mírové smlouvy a kde se praví, že „ustanovení smluv z roku 1815 a jiných doplňkových akt, jež se týkají svobodného pásma Vysokého Savojska a obvodu Gex, neodpovídají již dnešním poměrům“. Spolková rada by si vskutku nepřála, aby mohlo z jejího souhlasu s tímto zněním býti dovozováno, že se připojuje ke zrušení instituce, jejímž účelem jest poskytnouti sousedním krajům dobrodiní zvláštního právního stavu, který jest zeměpisným a hospodářským poměrům přiměřený a který se osvědčil. Podle názoru Spolkové rady nešlo by o změnu celní soustavy pro tato pásma, jak byla zavedena smlouvami shora vzpomenutými, nýbrž jen o to, aby modality výměny mezi interesovanými krají byly upraveny přiměřeněji ke dnešním hospodářským poměrům. K předchozím připomínkám dospěla Spolková rada čtením návrhu úmluvy o příštím zřízení pásem, který byl přiložen k notě vlády francouzské ze dne 26. dubna. Činíc výhrady shora uvedené, prohlašuje Spolková rada ochotu zkoumati co nejpřátelštěji veškeré návrhy, které jí v té věci francouzská vláda uzná za vhodno učiniti.

b) Il est admis que les stipulations des Traités de 1815 et autres actes, complémentaires concernant des zones franches resteront en vigueur jusqu'au moment où un nouvel arrangement sera intervenu entre la Suisse et la France pour régler le régime de ces territoires.

II.

Le Gouvernement français a adressé au Gouvernement suisse, le 18 mai 1919, la note ci-après en réponse à la Communication rapportée au paragraphe précédent:

Par une note en date du 5 mai dernier, la Légation de Suisse à Paris a bien voulu faire connaître au Gouvernement de la République française l'adhésion du Gouvernement fédéral au projet d'article à insérer dans le Traité de Paix entre les Gouvernements alliés et associés, d'une part, et l'Allemagne d'autre part.

Le Gouvernement français a pris très volontiers acte de l'accord ainsi intervenu, et, sur sa demande, le projet d'article en question, accepté par les Gouvernements alliés et associés, a été inséré sous le N° 435 dans les Conditions de Paix présentées aux Plénipotentiaires allemands.

Le Gouvernement suisse a formulé, dans sa note du 5 mai sur cette question, diverses considérations et réserves.

En ce qui concerne celles de ces observations qui sont relatives aux zones franches de la Haute-Savoie et du Pays de Gex, le Gouvernement français a l'honneur de faire remarquer que la stipulation qui fait l'objet du dernier alinéa de l'article 435, est d'une telle clarté qu'aucun doute ne saurait être émis sur sa portée, spécialement en ce qui concerne le désintéressement qu'elle implique désormais à l'égard de cette question de la part des Puissances autres que la France et la Suisse.

En ce qui le concerne, le Gouvernement de la République soucieux de veiller sur les intérêts des territoires français dont il s'agit, et s'inspirant à cet égard de leur situation particulière, ne perd pas de vue l'utilité de leur assurer un régime douanier approprié, et de régler d'une façon répondant mieux aux circonstances actuelles les modalités des échanges entre ces territoires et les territoires suisses voisins, en tenant compte des intérêts réciproques.

Il va de soi que cela ne saurait en rien porter atteinte au droit de la France d'établir

b) Připouští se, že ustanovení smluv z roku 1815 a jiných doplňkových akt, jež se týkají svobodných pásem, zůstanou v působnosti až do doby, kdy dojde mezi Švýcarskem a Francií k nové dohodě o úpravě právního stavu těchto území.

II.

Francouzská vláda zaslala vládě švýcarské dne 18. května 1919 tuto notu, jako odpověď na zprávu uvedenou v předcházejícím paragrafu:

Notou ze dne 5. května t. r. ráčilo švýcarské vyslanectví v Paříži zpraviti vládu republiky francouzské o souhlase Spolkové vlády s navrženým článkem, který má býti pojat do mírové smlouvy mezi vládami spojenými a sdruženými s jedné strany a Německem se strany druhé.

Francouzská vláda s radostí vzala na vědomí dohodu, ke které takto došlo, a k její žádosti návrh článku, o nějž jde, byl vládami spojenými a sdruženými přijat a pod číslem 435 pojat do mírových podmínek předložených zmocněncům německým.

Vláda švýcarská vyjádřila ve své notě ze dne 5. května v této otázce různé připomínky a výhrady.

Pokud jde o ony poznámky, které se týkají svobodných pásem Vysokého Savojska a obvodu Gex, klade si vláda francouzská za čest podotknouti, že stipulace posledního odstavce článku 435 je tak jasná, že nemůže vzniknouti ani nejmenší pochybnost o jejím dosahu, a to zejména, pokud jde o zahrnuté v ní budoucí désintéressement jiných mocností než Francie a Švýcarska v této otázce, jež je v ní zahrnuto.

Pokud se jí týče, vláda Republiky ve bdělé péči o zájmy francouzských území, o něž jde, a se zřetelem na jejich zvláštní postavení nespouští s očí žádoucnost toho, aby se jim zajistila celní soustava pro ně vhodná a aby se upravil způsobem vyhovujícím lépe dnešním poměrům způsob směny zboží mezi těmito obvody a sousedními obvody švýcarskými, hledíc k obapolným zájmům.

Rozumí se samo sebou, že to v ničem nemůže býti na újmu právu Francie zříditi v této

dans cette région sa ligne douanière à sa frontière politique, ainsi qu'il est fait sur les autres parties de ses limites territoriales et ainsi que la Suisse l'a fait elle-même depuis longtemps sur ses propres limites dans cette région.

Le Gouvernement de la République prend très volontiers acte à ce propos des dispositions amicales dans lesquelles le Gouvernement suisse se déclare prêt à examiner toutes les propositions françaises, faites en vue de l'arrangement à substituer au régime actuel desdites zones franches, et que le Gouvernement français entend formuler dans le même esprit amical.

D'autre part, le Gouvernement de la République ne doute pas que le maintien provisoire du régime de 1815, relatif aux zones franches, visé par cet alinéa de la note de la Légation de Suisse du 5 mai, et qui a évidemment pour motif de ménager le passage du régime actuel au régime conventionnel, ne constituera en aucune façon une cause de retard à l'établissement du nouvel état de choses reconnu nécessaire par les deux Gouvernements. La même observation s'applique à la ratification par les Chambres fédérales prévue à l'alinéa *a)* du primo de la Note suisse du 5 mai, sous la rubrique «zone neutralisée de la Haute-Savoie».

Article 359.

Les Puissances alliées et associées conviennent que, lorsque des missions religieuses chrétiennes étaient entretenues par des sociétés ou par des personnes hongroises sur des territoires leur appartenant ou confiés à leur Gouvernement en conformité du présent Traité, les propriétés de ces missions ou sociétés de missions, y compris les propriétés de sociétés de commerce dont les profits sont affectés à l'entretien des missions, devront continuer à recevoir une affectation de mission. A l'effet d'assurer la bonne exécution de cet engagement, les Gouvernements alliés et associés remettront les dites propriétés à des Conseils d'administration, nommés ou approuvés par les Gouvernements et composés de personnes ayant les croyances religieuses de la mission dont la propriété est en question.

Les Gouvernements alliés et associés, en continuant d'exercer un plein contrôle en ce qui concerne les personnes par lesquelles ces missions sont dirigées, sauvegarderont les intérêts de ces missions.

La Hongrie, donnant acte des engagements qui précèdent, déclare agréer tous arrange-

krajině vlastní čáru celní podél své politické hranice, stejně jako jest tomu na jiných částech jejích hranic teritoriálních a jako to Švýcarsko samo učinilo na vlastních hranicích v této krajině.

Vláda Republiky béře proto s potěšením na vědomí přátelské smýšlení, s nímž se vláda švýcarská prohlašuje ochotnou zkoumati všecky návrhy francouzské, učiněné stran dohody mající nahraditi nynější právní stav řečených svobodných pásem a které vláda francouzská hodlá formulovati ve stejném duchu přátelském.

Naproti tomu vláda Republiky nepochybuje, že dočasné zachování právního stavu z roku 1815, týkajícího se svobodných pásem, o němž se zmiňuje hořejší odstavec noty vyslanectví švýcarského ze dne 5. května a jehož pohnutkou zřejmě jest připraviti přechod od nynějšího právního stavu k právnímu stavu smluvnímu, nezdrží nikterak zavedení nového stavu věcí, které bylo uznáno za nutné oběma vládami. Táž poznámka platí o ratifikaci zákonodárnými sbory spolkovými, o nichž se mluví v odstavci 1 *a)* švýcarské noty ze dne 5. května pod záhlavím „Neutrální pásmo Vysokého Savojska".

Článek 359.

Mocnosti spojené a sdružené shodují se v tom, že tam, kde náboženské misie křesťanské byly vydržovány společnostmi neb osobami maďarskými na územích jim náležejících neb svěřených jejich vládě ve shodě s touto smlouvou, majetek těchto misií neb misijních společností, počítaje v to i majetek obchodních společností, jejichž výtěžky sloužily k udržování misií, má býti i nadále věnován misijním účelům. Aby zajistily správné provádění tohoto závazku, vlády spojené a sdružené odevzdají takové statky správním radám jmenovaným a schváleným vládami a složeným z osob příslušejících k náboženství misie, o jejíž majetek jde.

Vlády spojené a sdružené, vykonávajíce nadále neobmezený dozor nad osobami řídícími tyto misie, budou chrániti zájmy těchto misií.

Maďarsko, berouc úředně na vědomí závazky předchozí, prohlašuje, že schvaluje každou

ments passés ou à passer par les Gouvernements alliés et associés intéressés pour l'accomplissement de l'œuvre desdites missions ou sociétés de commerce et se désiste de toutes réclamations à leur égard.

Article 360.

Sous réserve des dispositions du présent Traité, la Hongrie s'engage à ne présenter, directement ou indirectement, contre aucune des Puissances alliées et associées, signataires du présent Traité, aucune réclamation pécuniaire, pour aucun fait antérieur à la mise en vigueur du présent Traité.

La présente stipulation vaudra désistement complet et définitif de toutes réclamations de cette nature, désormais éteintes, quels qu'en soient les intéressés.

Article 361.

La Hongrie accepte et reconnaît comme valables et obligatoires toutes décisions et tous ordres concernant les navires austro-hongrois et les marchandises hongroises ainsi que toutes décisions et ordres relatifs au payement des frais et rendus par l'une quelconque des juridictions de prises des Puissances alliées et associées, et s'engage à ne présenter au nom de ses nationaux aucune réclamation relativement à ces décisions ou ordres.

Les Puissances alliées et associées se réservent le droit d'examiner, dans telles conditions qu'elles détermineront, les décisions et ordres des juridictions austro-hongroises en matière de prises, que ces décisions et ordres affectent les droits de propriété des ressortissants desdites Puissances ou ceux des ressortissants neutres. La Hongrie s'engage à fournir des copies de tous les documents constituant le dossier des affaires, y compris les décisions et ordres rendus, ainsi qu'à accepter et exécuter les recommandations présentées après ledit examen des affaires.

Article 362.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'en l'absence de stipulations ultérieures contraires, le Président de toute Commission établie par le présent Traité aura droit, en cas de partage des voix, à émettre un second vote.

Article 363.

Sauf disposition contraire du présent Traité, dans tous les cas où ledit Traité pré-

dřívější nebo budoucí úpravu týkající se poslání oněch misií nebo obchodních společností, provedenou od vlád spojených a sdružených, které jsou na věci interesovány, a zříká se veškerých námitek v této příčině.

Článek 360.

S výhradou ustanovení této smlouvy se Maďarsko zavazuje, že nebude činiti proti žádné z mocností spojených a sdružených, které jsou signatáry této smlouvy, ani přímo ani nepřímo nijakých nároků peněžních pro žádnou skutečnost, která předcházela před tím, než tato smlouva nabyla působnosti.

Toto ustanovení znamená úplné a konečné zřeknutí všech nároků tohoto druhu, jež od nynějška zanikají, ať na nich má zájem kdokoliv.

Článek 361.

Maďarsko přijímá a uznává za platné a závazné každé rozhodnutí a veškerá nařízení týkající se plavidel rakousko-uherských a zboží maďarského, stejně jako každé rozhodnutí a nařízení týkající se hrazení nákladů a vydané jakýmkoli soudnictvím kořistným mocností spojených a sdružených, a zavazuje se, že nebude uplatňovati jménem svých státních příslušníků žádných nároků stran těchto rozhodnutí a nařízení.

Mocnosti spojené a sdružené vyhrazují si právo přezkoumávati za podmínek, které určí, všechna rozhodnutí a nařízení rakousko-uherského kořistného soudnictví, pokud se tato rozhodnutí a nařízení dotýkají vlastnických práv státních příslušníků řečených mocností neb příslušníků mocností neutrálních. Maďarsko se zavazuje dodati opisy všech listin tvořících spisy těchto právních sporů, počítaje v to i vydaná rozhodnutí a nařízení, a přijmouti i provésti doporučení učiněná po takovém přezkoumání sporů.

Článek 362.

Vysoké smluvní strany shodují se v tom, že, nedojde-li později k jiným ustanovením, předseda každé komise, která se zřizuje touto smlouvou, bude míti při rovnosti hlasů právo na druhý hlas.

Článek 363.

Pokud není opačných ustanovení v této smlouvě, ve všech případech, v kterých tato

voit le règlement d'une question particulière à certains États au moyen d'une Convention spéciale à conclure entre les États intéressés, il est et demeure entendu entre les Hautes Parties Contractantes que les difficultés, qui viendraient à surgir à cet égard, seraient réglées par les Principales Puissances alliées et associées, jusqu'à ce que la Hongrie soit admise comme membre de la Société des Nations.

Article 364.

L'expression du présent Traité «ancien royaume de Hongrie» comprend la Bosnie et l'Herzégovine, à moins que le texte n'indique le contraire. Cette stipulation ne porte pas atteinte aux droits et obligations de l'Autriche relativement à ces deux territoires.

LE PRÉSENT TRAITÉ, rédigé en français, en anglais et en italien sera ratifié. En cas de divergence, le texte français fera foi, excepté dans la Partie I (Pacte de la Société des Nations) et la Partie XIII (Travail) dans lesquelles les textes français et anglais auront même valeur.

Le dépôt des ratifications sera effectué à Paris, le plus tôt qu'il sera possible.

Les Puissances dont le Gouvernement a son siège hors d'Europe, auront la faculté de se borner à faire connaître au Gouvernement de la République française, par leur représentant diplomatique à Paris, que leur ratification a été donnée et, dans ce cas, elles devront en transmettre l'instrument aussitôt que faire se pourra.

Un premier procès-verbal de dépôt des ratifications sera dressé dès que le Traité aura été ratifié par la Hongrie d'une part, et par trois des Principales Puissances alliées et associées d'autre part.

Dès la date de ce premier procès-verbal, le Traité entrera en vigueur entre les Hautes Parties Contractantes, qui l'auront ainsi ratifié.

Pour le calcul de tous délais prévus par le présent Traité cette date sera la date de mise en vigueur.

A tous autres égards le Traité entrera en vigueur pour chaque Puissance, à la date du dépôt de sa ratification.

Le Gouvernement français remettra à toutes les Puissances signataires une copie certifiée conforme des procès-verbaux de dépôt des ratifications.

smlouva předvídá řešení nějaké otázky dotýkající se určitých států zvláštní dohodou, kterou by uzavřely zúčastněné státy, jest a zůstává ujednáno mezi Vysokými smluvními stranami, že obtíže, které by se po této stránce objevily, budou urovnávány Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými až do té doby, kdy Maďarsko bude přijato za člena Společnosti národů.

Článek 364.

Výraz této smlouvy „bývalé království uherské" zahrnuje Bosnu a Hercegovinu, pokud znění smlouvy neukazuje na opak. Toto ustanovení nezasahuje do práv a povinností Rakouska, pokud se týká těchto dvou území.

TATO SMLOUVA, sepsaná jazykem francouzským, anglickým a italským, bude ratifikována. Byla-li by neshoda, rozhoduje text francouzský, mimo Část I (Úmluva o Společnosti národů) a Část XIII (Práce), v nichž text francouzský a anglický mají váhu stejnou.

Ratifikace budou uloženy co nejdříve v Paříži.

Mocnosti, jejichž vláda má sídlo mimo Evropu, budou míti možnost přestati na tom, že oznámí vládě republiky francouzské skrze své diplomatické zástupce v Paříži, že k ratifikaci s jejich strany došlo; v tomto případě bude jim o tom odevzati ratifikační listinu co nejdříve.

První zápis o složení ratifikací bude sepsán, jakmile smlouva bude ratifikována Maďarskem s jedné strany a třemi Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými se strany druhé.

Ode dne tohoto prvního zápisu nabude smlouva působnosti mezi Vysokými stranami smluvními, které ji takto ratifikovaly.

Pro výpočet veškerých lhůt, o kterých mluví tato smlouva, bude toto datum dnem, kdy smlouva nabyla působnosti.

Ve všech ostatních směrech nabude smlouva působnosti pro každou mocnost dnem, kdy bude složena její ratifikace.

Vláda francouzská odevzdá každé ze signatárních mocností po souhlasném ověřeném opise protokolů o složení ratifikací.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Traité.

Fait à Trianon, le quatre juin mil neuf cent vingt en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française et dont les expéditions authentiques seront remises à chacune des Puissances signataires.

Čemuž na svědomí zmocněnci svrchu jmenovaní podepsali tuto smlouvu.

Dáno v Trianonu dne čtvrtého června roku tisíc devět set dvacátého v jediném exempláři, který zůstane uložen v archivech vlády republiky francouzské a jehož ověřené opisy budou vydány každé ze signatárních mocností.

(L. S.) HUGH C. WALLACE.
(L. S.) DERBY.
(L. S.) GEORGE H. PERLEY.
(L. S.) ANDREW FISHER.
(L. S.) THOMAS MACKENZIE.
(L. S.) R. A. BLANKENBERG.
(L. S.) DERBY.
(L. S.) A. MILLERAND.
(L. S.) F. FRANÇOIS-MARSAL.
(L. S.) AUG. ISAAC.
(L. S.) JULES CAMBON.
(L. S.) PALEOLOGUE.
(L. S.) BONIN.
(L. S.) M. GRASSI.
(L. S.) K. MATSUI.
(L. S.) J. VAN DEN HEUVEL.
(L. S.) ROLIN-JAEQUEMYNS.
(L. S.) VIKYUIN WELLINGTON KOO.
(L. S.) RAFAEL MARTINEZ ORTIZ.
(L. S.) A. ROMANOS.
(L. S.) CARLOS A. VILLANUEVA.
(L. S.) R. A. AMADOR.
(L. S.) E. SAPIEHA.
(L. S.) ERASME PILTZ.
(L. S.) AFFONSO COSTA.
(L. S.) JOÃO CHAGAS.
(L. S.) DR. J. CANTACUZÈNE.
(L. S.) N. TITULESCU.
(L. S.) NIK. P. PACHITCH.
(L. S.) DR. ANTE TRUMBIČ.
(L. S.) DR. IVAN ZOLGER.
(L. S.) CHAROON.
(L. S.) DR. EDVARD BENES.
(L. S.) STEFAN OSUSKY
(L. S.) A. BENÁRD.
(L. S.) DRASCHE LÁZÁR.

PROTOCOLE.

En vue de préciser les conditions dans lesquelles devront être exécutées certaines clauses du Traité signé à la date de ce jour, il est entendu entre les HAUTES PARTIES CONTRACTANTES que:

1° La liste des personnes que, conformément à l'article 157, alinéa 2, la Hongrie devra livrer aux Puissances alliées et associées, sera adressée au Gouvernement hongrois dans le mois qui suivra la mise en vigueur du Traité;

2° La Commission des réparations prévue à l'article 170 et aux paragraphes 2, 3 et 4 de l'Annexe IV, ainsi que la Section spéciale qui est prévue à l'article 163, ne pourront exiger la divulgation de secrets de fabrication ou d'autres renseignements confidentiels;

3° Dès la signature du Traité et dans les quatre mois qui suivront, la Hongrie aura la

PROTOKOL.

Aby byly přesně stanoveny podmínky, za kterých určité klausule smlouvy dnes podepsané mají býti vykonány, dohodly se VYSOKÉ SMUVNÍ STRANY takto:

1. Seznam osob, které podle článku 157, odstavce 2, má Maďarsko vydati mocnostem spojeným a sdruženým, bude zaslán vládě maďarské do měsíce po dni, kdy nabude tato smlouva působnosti.

2. Reparační komise, o které se mluví v článku 170 a v paragrafech 2, 3 a 4 přílohy IV, jakož i zvláštní odbor, o němž se mluví v článku 163, nebudou moci požadovati prozrazení tajemství výrobního a jiných důvěrných sdělení.

3. Ode dne podpisu smlouvy a během následujících čtyř měsíců bude Maďarsku možno

possibilité de présenter à l'examen des Puissances alliées et associées des documents et des propositions à l'effet de hâter le travail relatif aux réparations, d'abréger ainsi l'enquête et d'accélérer les décisions;

4⁰ Des poursuites seront exercées contre les personnes qui auraient commis des actes délictueux en ce qui concerne la liquidation des biens hongrois, et les Puissances alliées et associées recevront les renseignements et preuves que le Gouvernement hongrois pourra fournir à ce sujet.

Fait en français, en anglais et en italien, le texte français faisant foi en cas de divergence, à Trianon, le quatre juin mil neuf cent vingt.

předložiti mocnostem spojeným a sdruženým k prozkoumání doklady a návrhy k tomu cíli, aby se uspíšila práce k nápravě škod a tím zkrátilo vyšetřování a urychlilo rozhodování.

4. Trestní stíhání bude zavedeno proti osobám, které by se dopustily trestných činů, pokude jde o likvidaci maďarských statků, a mocnosti spojené a sdružené přijmou údaje a průvody, jež by snad v tomto směru maďarská vláda mohla podati.

Dáno v jazyku francouzském, anglickém a italském, mezi nimiž, byla-li by neshoda, rozhoduje text francouzský, v Trianonu dne čtvrtého června roku tisíc devět set dvacátého.

DÉCLARATION.

Afin de réduire au minimum les pertes résultant du coulage de navires et de cargaisons au cours de la guerre, et afin de faciliter la récupération des navires et des cargaisons qui peuvent être sauvés ainsi que le réglement des réclamations privées s'y rapportant, le Gouvernement hongrois s'engage à fournir tous les renseignements en sa possession qui pourraient être utiles aux Gouvernements des Puissances alliées et associées ou à leurs ressortissants en ce qui concerne les navires coulés ou endommagés par les forces navales hongroises pendant la période des hostilités.

La présente Déclaration faite en français, en anglais et en italien, le texte français faisant foi en cas de divergence, à Trianon, le quatre juin mil neuf cent vingt.

DEKLARACE.

Aby na nejmenší míru omezeny byly ztráty vzniklé potopením lodí a nákladů za války a aby se usnadnilo opětné vyzdvižení lodí a nákladů, jež lze zachrániti, jakož i upravení soukromých nároků k nim se vztahujících, zavazuje se vláda maďarská poskytnouti veškeré údaje jí povědomé, jež by mohly býti užitečny vládám mocností spojených a sdružených neb jejich příslušníkům, pokud jde o lodi během nepřátelství maďarskými námořními silami potopené neb poškozené.

Tato deklarace dána v jazyku francouzském, anglickém a italském, mezi nimiž, byla-li by neshoda, rozhoduje text francouzský, v Trianonu dne čtvrtého června roku tisíc devět set dvacátého.

Tato smlouva se vyhlašuje s podotknutím, že byla na základě usnesení Národního shromáždění ze dne 28. ledna 1921 schválena ratifikační listinou ze dne 19. března 1921, která byla presidentem republiky Československé a ministrem zahraničních věcí podepsána a dne 26. července 1921 v ministerstvu zahraničních věcí v Paříži uložena. Téhož dne byl sepsán v Paříži první protokol o uložení listin ratifikačních, čímž smlouva nabyla mezinárodní působnosti.

Národní shromáždění se zároveň usneslo, že se ministru věcí zahraničních ukládá, aby v dohodě se všemi zúčastněnými ministerstvy učinil další opatření, kterých je třeba k provedení této smlouvy.

Současně ratifikovaly tuto smlouvu: Francie, Velká Britanie, Italie, Belgie, Rumunsko, království Srbů, Chorvatů a Slovinců, Siam a Maďarsko.

Později ratifikovaly smlouvu: Řecko dne 15. října 1921 a Japonsko dne 31. října 1921.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. **Beneš** v. r.

OBSAH.

Strana

ÚVOD 312

ČÁST I.

ÚMLUVA O SPOLEČNOSTI NÁRODŮ.

Úmluva o Společnosti národů (čl. 1—26) 316
Příloha 327

ČÁST II.

HRANICE MAĎARSKA.

Hranice Maďarska (čl. 27—35) 328

ČÁST III.

POLITICKÉ KLAUSULE EVROPSKÉ.

ODDÍL I. — Italie (čl. 36—40) 338
ODDÍL II. — Stát srbsko-chorvatsko-slovinský (čl. 41—44) 339
ODDÍL III. — Rumunsko (čl. 45—47) 340
ODDÍL IV. — Stát československý (čl. 48—52) . . . 341
ODDÍL V. — Rjeka (čl. 53) 342
ODDÍL VI. — Ochrana menšin (čl. 54—60) 342
ODDÍL VII. — Klausule o státním občanství (čl. 61—66) 345
ODDÍL VIII. — Politické klausule o určitých evropských státech (Belgie, Lucemburk, Šlesvik, Turecko a Bulharsko, Rakousko, Rusko a ruské státy) [čl. 67—72] 346
ODDÍL IX. — Obecná ustanovení (čl. 73—78) 348

ČÁST IV.

ZÁJMY MAĎARSKÉ MIMO EVROPU.

Zájmy maďarské mimo Evropu (čl. 79) 350
ODDÍL I. — Marokko (čl. 80—85) 350
ODDÍL II. — Egypt (čl. 86—93) 352
ODDÍL III. — Siam (čl. 94—96) 354
ODDÍL IV. — Čína (čl. 97—101) 354

ČÁST V.

KLAUSULE VOJENSKÉ, NÁMOŘNÍ A VZDUCHOPLAVECKÉ.

ODDÍL I. — Klausule vojenské 356
Hlava I. — Klausule obecné (čl. 102 a 103) 356
Hlava II. — Početný stav a rozčlenění maďarské armády (čl. 104—108) 356
Hlava III. — Doplňování a výcvik vojska (čl. 109 a 110) 358
Hlava IV. — Školy, učiliště, spolky a sdružení vojenská (čl. 111 a 112) 359

Strana

Hlava V. — Výzbroj, střelivo a materiál (čl. 113 až 119) 359

ODDÍL II. — Klausule námořní (čl. 120—127) . . . 364

ODDÍL III. — Klausule týkající se vzduchoplavby vojenské i námořní (čl. 128—132) 366

ODDÍL IV. — Mezispojenecké komise dozorčí (čl. 133—139) 368

ODDÍL V. — Klausule obecné (čl. 140—143) 370

ČÁST VI.

VÁLEČNÍ ZAJATCI A HROBY.

ODDÍL I. — Váleční zajatci (čl. 144—154) 371
ODDÍL II. — Hroby (čl. 155 a 156) 373

ČÁST VII.

USTANOVENÍ TRESTNÍ.

Ustanovení trestní (čl. 157—160) 374

ČÁST VIII.

NÁHRADA ŠKOD.

ODDÍL I. — Ustanovení obecná (čl. 161—174) . . . 375

Příloha I. 380
Příloha II. (§§ 1—23) 381
Příloha III. (§§ 1—8) 389
Příloha IV. (§§ 1—6) 392
Příloha V. (§§ 1—3) 395
Příloha VI. 396

ODDÍL II. — Zvláštní ustanovení (čl. 175—179) . . . 396

ČÁST IX.

KLAUSULE FINANČNÍ.

Klausule finanční (čl. 180—199) 398
Příloha k čl. 186 404
Příloha k čl. 189 411

ČÁST X.

KLAUSULE HOSPODÁŘSKÉ.

ODDÍL I. — Vztahy obchodní 417

Hlava I. — Celní předpisy, cla a omezení celní (čl. 200—208) 417

Hlava II. — Plavba (čl. 209) 421

Hlava III. — Nekalá soutěž (čl. 210) 421

Hlava IV. — Nakládání se státními příslušníky mocností spojených a sdružených (čl. 211 až 214) 422

Hlava V. — Obecná ustanovení (čl. 215 a 216) . . 423

ODDÍL II. — Smlouvy (čl. 217—230) 424

ODDÍL III. — Dluhy (čl. 231) 430
Příloha (§§ 1—25) 433

ODDÍL IV. — Majetek, práva a zájmová účastenství (čl. 232 a 233) 439
Příloha (§§ 1—15) 444